

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ
MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

ZPRÁVA O STAVU VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY

2012

Stav ke dni 31. 12. 2012

Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky v roce 2012

Stav ke dni 31. 12. 2012

Zpracoval

Odbor státní správy ve vodním hospodářství a správy povodí
Ministerstvo zemědělství

Odbor ochrany vod
Ministerstvo životního prostředí

Odpovědní redaktoři

Ing. Daniel Pokorný
Mgr. Eva Rolečková
Mgr. Jana Janková

Produkce a tisk

Tiskárna Kleinwächter

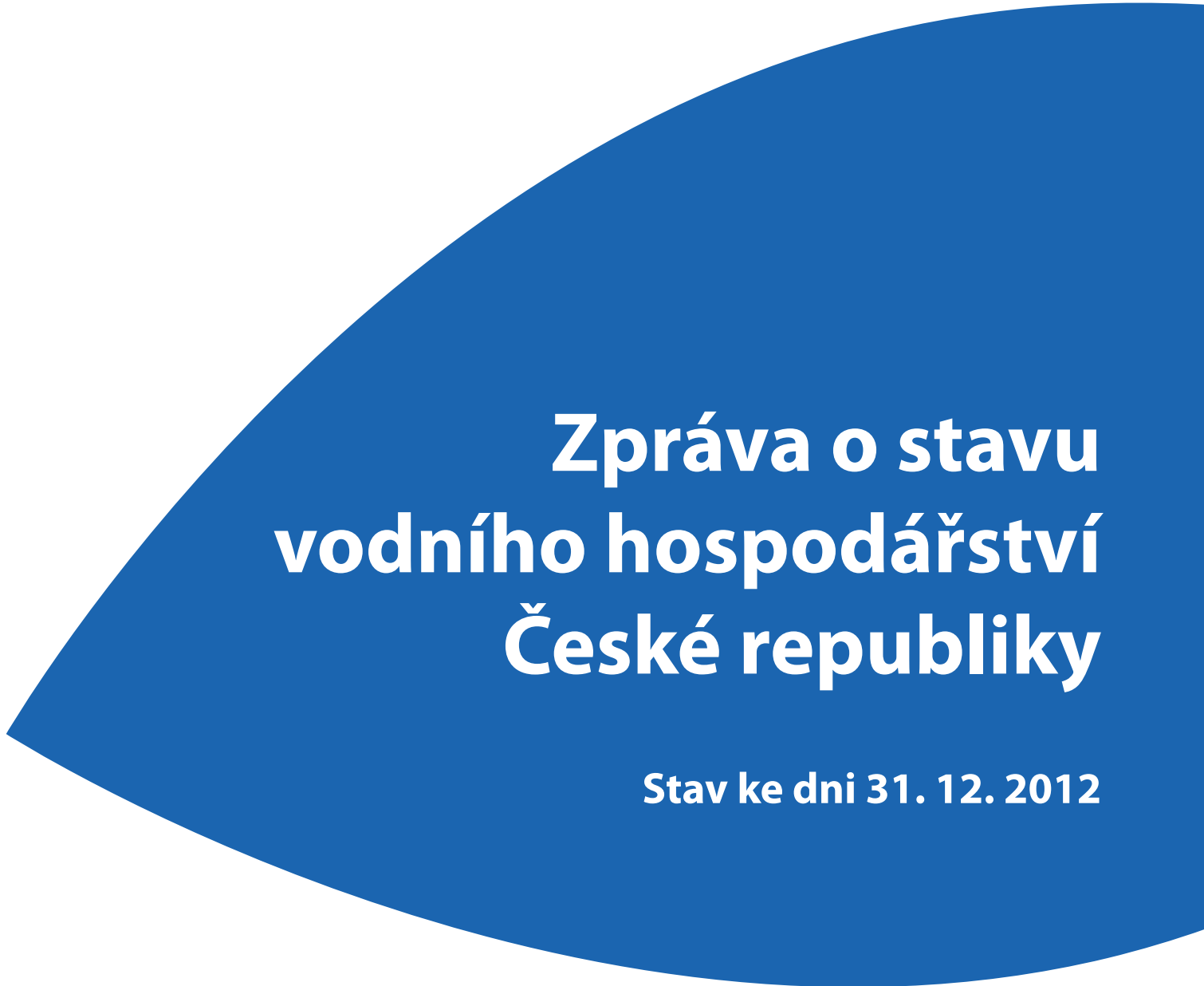
Neprodejné

ISBN 978-80-7434-052-9

Byly použity obrázky z dětské soutěže pro žáky základních škol a nižších ročníků víceletých gymnázií na téma „Na stejné vlně“, pořádané v rámci oslav Světového dne vody 2013, které uvádějí jednotlivé kapitoly.

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 17, 117 05 Praha I
internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

Praha 2013

Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky

Stav ke dni 31. 12. 2012

2012

Obsah

1.	Hydrologická bilance	5
1.1	Teplotní a srážkové poměry	5
1.2	Odtokové poměry	7
1.3	Režim podzemních vod	7
2.	Povodňové situace	9
2.1	Průběh povodní	9
2.2	Odstraňování povodňových škod	10
2.3	Připomenutí 10. výročí mimořádné povodně	10
3.	Jakost povrchových a podzemních vod	13
3.1	Jakost povrchových vod	13
3.2	Jakost podzemních vod	20
4.	Nakládání s vodami	25
4.1	Odběry povrchových vod	25
4.2	Odběry podzemních vod	26
4.3	Vypouštění odpadních vod	28
5.	Zdroje znečištění	31
5.1	Bodové zdroje znečištění	31
5.2	Difúzní znečištění	33
5.3	Havarijní znečištění	33
6.	Správa vodních toků	35
6.1	Odborná správa vodních toků	35
6.2	Státní podniky Povodí	36
6.3	Zemědělská vodohospodářská správa	42
6.4	Lesy České republiky, s. p.	44
6.5	Vodní cesty	47
7.	Vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu	49
7.1	Zásobování pitnou vodou	49
7.2	Odvádění a čištění komunálních odpadních vod	51
7.3	Vývoj ceny pro vodné a stočné	53
8.	Rybářství	55
8.1	Rybářství v roce 2012	55
8.2	Změny stavu rybničního fondu	57
9.	Státní finanční podpora vodního hospodářství	59
9.1	Ministerstvo zemědělství	59
9.2	Ministerstvo životního prostředí	64
9.3	Státní fond životního prostředí	65
9.4	Finanční podpory ze zahraniční spolupráce a Evropské unie	67

10.	Legislativní opatření	71
10.1	Vodní zákon a prováděcí předpisy	71
10.2	Zákon o vodovodech a kanalizacích a prováděcí předpisy	72
10.3	Kontrola výkonu státní správy v oblasti vodního hospodářství a ochrany vod	72
11.	Prioritní úkoly, programy a stěžejní dokumenty ve vodním hospodářství	75
11.1	Plánování v oblasti vod	75
11.2	Plány rozvoje vodovodů a kanalizací	75
11.3	Programy a opatření ke snižování znečištění povrchových vod	76
11.4	Reportingová činnost České republiky pro Evropskou unii	77
12.	Mezinárodní spolupráce v ochraně vod	79
12.1	Spolupráce v rámci EHK OSN	79
12.2	Mezinárodní spolupráce v ochraně vod v ucelených povodích Labe, Dunaje a Odry	79
12.3	Mezinárodní spolupráce České republiky na hraničních vodách	82
13.	Výzkum a vývoj v působnosti Ministerstva zemědělství	85
14.	Plnění programů opatření přijatých plány povodí v roce 2009	89
14.1	Popis přijatých plánů povodí	89
14.2	Zpráva Evropské komisi o pokroku dosaženém při realizaci plánovaného programu opatření	89
14.3	Plnění programu opatření přijatých Plánem hlavních povodí České republiky	90
14.4	Plnění programu opatření přijatých plány oblastí povodí	95
	Vysvětlivky zkratk v textu	131
	Důležité kontakty ve vodním hospodářství	132

Jezírko – 1. třída, ZŠ Závodu míru Pardubice, Pardubický kraj

1. Hydrologická bilance

1.1 Teplotní a srážkové poměry

Rok 2012 byl na území České republiky s průměrnou teplotou vzduchu 8,3 °C teplotně normální. Byl jen o 0,3 °C chladnější než rok minulý a teplotní odchylka 0,9 °C od normálu ($N_{1961-90}$) znamenala jen další kladnou roční odchylku v řadě. V posledních 25 letech se vyskytly pouze tři roky (2010, 1996 a 1991), které měly průměrnou teplotu pod hodnotou normálu.

Zimní období 2011/2012 bylo jako celek s teplotou -1,2 °C slabě nadnormální, zejména díky teplému prosinci (2,9 °C nad N) a lednu (2,6 °C nad N). Tyto dva teplotně nadprůměrné měsíce následoval naopak velmi studený únor s průměrem -5,2 °C (4,1 °C pod N), který byl současně nejchladnějším měsícem roku a za posledních 39 let v ČR i třetím nejstudenějším za únoru 1985 (-5,6 °C) a 1986 (-7,4 °C). Jarní období bylo podobně jako v loňském roce teplotně nadprůměrné s průměrem 9,3 °C (tj. 2 °C nad N). Vedle průměrného dubna to ovlivnily teplý březen (2,7 °C nad N) a také květen (2,1 °C nad N). V období letních měsíců se teplota pohybovala opět většinou nad normálem. Průměrná teplota léta 17,8 °C byla zejména vlivem teplejšího července ještě o něco vyšší než v roce 2011 (17,1 °C). Nejvyšších hodnot dosáhla průměrná denní teplota vzduchu na přelomu června a července a pak i počátkem druhé poloviny srpna. Nejvyšší průměrná měsíční teplota 18,2 °C byla v roce 2012 zaznamenána shodně v červenci i v srpnu a převýšila normál o 1,3, resp. o 1,8 °C. Měsíce vegetačního období byly podobně jako v roce 2011 většinou teplotně nadprůměrné, a tak průměrná teplota vegetačního období 14,9 °C opět dosáhla 1,4 °C nad dlouhodobý průměr. Během podzimu převládaly teplotně průměrné měsíce s nevelkými odchylkami. Výraznější teplotní odchylku (2,2 °C nad N) měl pouze teplý listopad s 4,9 °C a roční období uzavřel opět teplotně normální prosinec s průměrem -1,4 °C.

Podle množství srážek, jejichž průměrný úhrn odpovídal 103 % normálu ($N_{1961-90}$), byl rok 2012 na území České republiky srážkově normální. Celkové množství 695 mm bylo pouze 20 mm nad normálem a o 60 mm větší než úhrn v roce 2011. Průměrná výška srážek na území Čech, která přibližně odpovídala dlouhodobému průměru, byla opět asi o 10 % normálu větší než na území Moravy a Slezska, kde napršelo kromě tří měsíců vždy méně než v Čechách.

Z hlediska rozdělení celkového srážkového úhrnu do jednotlivých hlavních povodí byly srážky slabě nadprůměrné v povodí Labe a slabě podprůměrné v povodí Odry a Moravy.

Z jednotlivých ročních období bylo srážkově nadprůměrné zimní období a léto, jaro podprůměrné (jen s 63 % N) a podzim průměrný.

V průběhu roku v ČR převažovaly měsíce srážkově normální, výraznější odchylky se vyskytovaly jen v období od ledna do května. Nadprůměrné srážky (84 mm) přinesl už na počátku roku velmi vlhký leden, který byl současně relativně nejvlhčím (199 % N) měsícem roku. Více srážek v průměru spadlo jen v červenci a stejné množství pak během června. Nejméně srážek padalo od února do května. V únoru to bylo 35 mm (91 % N), v březnu 15 mm (38 % N), v dubnu 39 mm (82 % N) a v květnu 48 mm (65 %). Velmi suchý březen a suchý květen byly relativně nejsuššími měsíci roku. Nejnížší srážky, cca 5 mm (20 % N), byly v březnu zejména v oblasti jižní Moravy, ale i ve středních a jihozápadních Čechách cca 13 mm, což představovalo jen třetinu obvyklého množství. Březen byl v ČR nejsušším jarním měsícem za posledních 50 let vedle března 2003 se stejným deficitem. Také v měsíci květnu napršelo nejméně na jižní Moravě (ca 50 % N) a podobný

deficit zaznamenalo v tomto měsíci i Liberecko a moravskoslezská oblast.

Přelom května a června se také projevil následkem srážkového deficitu ve většině povodí jako průtokově nejchudší, případně jako druhé nejméně vodné období v roce (po přelomu srpna a září v povodí moravských toků), kdy průtoky hlavních toků klesaly ke 30 % Q_m (dlouhodobých průměrných měsíčních průtoků). V průběhu teplých letních měsíců byly již srážky opět většinou blízké normálu. V červnu napadlo průměrně 84 mm (100 % N), přičemž srážky byly cca o 20 % N bohatší na Moravě než v Čechách a v celkově vlhkém červenci se 114 mm (144 % N) to bylo naopak a významně více (ca o 60 % N) přšelo na území Čech než na Moravě. Podobně tomu bylo i v srpnu (76 mm, 97 % N), kdy měly Čechy cca o 30 % N větší srážky než Morava. Po normálním září (49 mm, 94 % N) mírný srážkový deficit na východě republiky již nevyrovnala ani dešťové vydatnější druhá polovina října. Vlhký říjen se 64 mm (134 % N) byl pro území Čech srážkově normální, ale nadprůměrně bohatý (o 70 % N více) na Moravě. V posledních měsících listopadu (39 mm, 80 % N) a prosinci (56 mm, 116 % N) však opět padalo více srážek v Čechách než na Moravě (cca o 50, resp. 40 % N). Celkově se tak srážkový trend slabého nadprůměru v povodí Labe a naopak slabého deficitu v povodí Odry a Moravy udržel až do konce roku, což koresponduje i s ročním odtokem z jednotlivých hlavních povodí, tj. jen slabě podprůměrným z povodí Labe, výrazněji podprůměrným z povodí Odry a Moravy po soutok s Dyjí a relativně nejmenším z povodí Dyje.

Takovéto poměry potvrzuje i mapa relativního množství ročních srážkových úhrnů, kde je zřetelně patrná naprostá plošná převaha nadprůměrných srážek v západní polovině republiky, které zaujímají přibližně polovinu plochy tohoto území, zatímco plochy se srážkami podprůměrnými se zde vyskytují spíše zřídka, hlavně na západě v oblasti Českého a Slavkovského Lesa, na východě středních Čech a také v oblasti Krkonoše a Broumovska. Ve východní polovině republiky naproti tomu jasně převládají plochy se srážkami podprůměrnými až průměrnými, kde nejsušší pás se srážkami 95 až 75 % N tvoří oblast zhruba s osou Znojmo, Brno, Olomouc, Opava. Relativně nejvíce srážek v roce 2012 spadlo na území jižních a jihozápadních Čech a také na severozápadě v povodí Kamenice, Lužické Nisy a Směd, kde úhrn místy dosáhl 125 až 150 % N.

Vydatnější srážky způsobující lokální rozvodnění toků anebo větší či menší povodně nebyly v roce 2012 příliš časté. V průběhu roku došlo pouze ke dvěma rozsáhlejšími povodňovými situacím, a to v únoru a v červenci, k menším pak také v lednu, březnu a v prosinci. V některých regionech zaznamenali významnější rozvodnění lokálně i v dubnu a v květnu.

Zásoby vody akumulované ve sněhové pokrývce byly v roce 2012 ve většině sledovaných povodí průměrné, na jihozápadě území spíše mírně nadprůměrné. Maximální hodnoty dosáhly zásoby zhruba v polovině února a ve srovnání s jinými roky byly v tomto období 2–3krát větší. Již na začátku poslední únorové dekády však zredukovala sněhové zásoby výrazná obleva s dešťovými srážkami. V průběhu března a dubna pak zbývající zásoby postupně zvolna ubývaly. Nejrychleji odtával sníh v povodí Odry a zejména Moravy, kde se již počátkem dubna sněhová pokrývka téměř nevyskytovala. Sněhové zásoby zimy 2012/2013 se začaly tvořit začátkem prosince a do poloviny měsíce ve všech povodích postupně narůstaly. Ve většině českých povodí bylo zaznamenáno maximum vody ve sněhu v polovině prosince, v moravských povodích pak asi o týden později. Podobně jako v předchozích zimních sezónách však značná část zásob ještě do konce roku odtála v důsledku vánoční oblevy.

Tabulka 1.1.1

Obnovitelné vodní zdroje v letech 2003–2012 v mil. m³

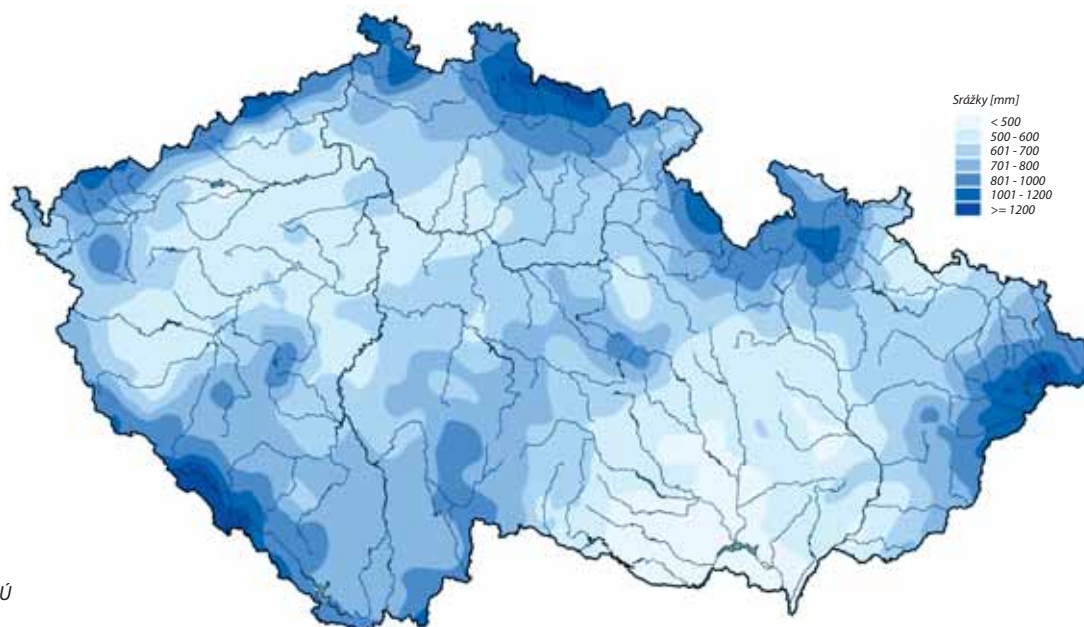
Položka	Roční hodnoty									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Srážky	40 695	53 629	57 730	55 837	59 544	48 818	58 676	68 692	49 449	54 812
Evapotranspirace	29 319	41 473	42 872	37 617	46 194	37 394	44 090	46 824	35 511	42 239
Roční přítok ¹⁾	524	640	781	1 070	637	462	714	781	482	492
Roční odtok ²⁾	11 900	12 796	15 639	19 290	13 987	11 886	15 300	22 649	14 420	13 065
Zdroje povrchových vod ³⁾	3 758	4 270	5 489	5 317	4 673	4 503	5 112	8 788	5 770	5 195
Využitelné zdroje podzemních vod ⁴⁾	1 195	1 224	1 305	1 345	1 244	1 209	1 266	1 594	1 340	1 311

Pramen: ČHMÚ

Pozn.: ¹⁾ Roční přítok na území ČR z okolních států.²⁾ Roční odtok z území ČR.³⁾ Určuje se jako průtok v hlavních povodích s 95% zabezpečeností.⁴⁾ Jedná se o kvalifikovaný odhad, upřesnění je publikováno ČHMÚ až v II. pololetí 2013.

Obrázek 1.1.1

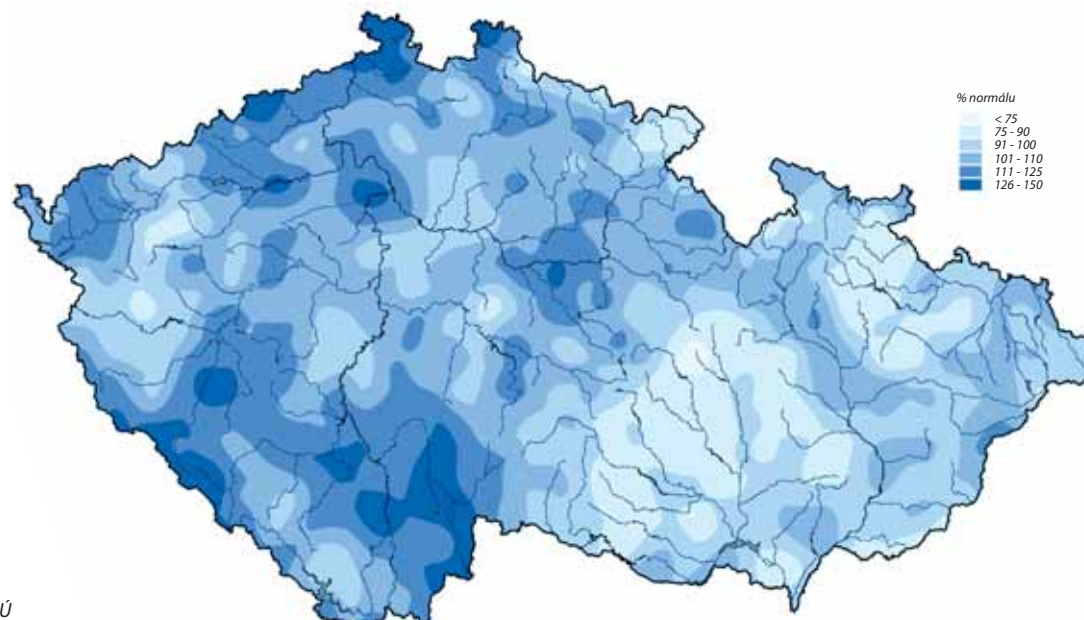
Úhrn srážek na území ČR v roce 2012 v mm

Pramen: ČHMÚ

Obrázek 1.1.2

Úhrn srážek na území ČR v % normálu 1961–1990

Pramen: ČHMÚ

1.2 Odtokové poměry

Rok 2012 byl na většině území České republiky odtokově průměrný až mírně podprůměrný. Průměrné roční průtoky se v povodí Labe, Odry, Olše i Moravy pohybovaly převážně mezi 55 až 95 % dlouhodobých ročních průměrů (Q_9). Největších ročních průměrů dosáhly v povodí Vltavy toky Otavy (90 %), Lužnice (97 %), horní Vltavy (94 %) a Berounky (91 %), v povodí vlastního Labe Jizera (94 %) a horní Labe (92 %). Naopak celkově nejmenší průměry měly z větších toků Morava (68 %), Jihlava (55 %) a Dyje (54 %).

Nejvodnější měsíce se vyskytovaly v zimním a jarním období, ostatní měsíce roku byly odtokově spíše podprůměrné, zejména pak ve východní polovině republiky. Vlivem neobvykle teplého počasí ve srážkově bohatém lednu, kdy docházelo k opakovanému odtávání sněhových zásob, patřil tento měsíc k relativně výrazně průtokově nadprůměrným (76 až 220 % Q_9). Kulminační průtoky při třech významnějších vlnách většinou dosahovaly až Q_1 , ojediněle se vyskytly Q_2 a při třetí situaci hladiny v řadě profilů dosáhly 1. SPA a ojediněle i 2. SPA. V následujícím mnohem chladnějším období mezi 25. lednem až 15. únorem průtoky všude klesaly pod dlouhodobé průměry (35 až 80 % Q_9) a významnější vzestup vodnosti nastal až po další oblevě a srážkách na přelomu února a března, kdy odtokové vlny patřily k největším v celém roce. Rozvodnění se týkalo téměř všech toků. Velmi četná byla i dosažení 1. a 2. SPA a v necelé desítky vodoměrných profilů nedlouho i 3. SPA. Při první vlně kulminací (kolem 25. 2.) se často objevovaly místní odtokové problémy způsobené hromaděním ledu v korytech, zejména za hlubokých mrazů v první polovině února. Nadprůměrné průtoky se však neudržely příliš dlouho a někde se již v průběhu března dostaly znovu pod měsíční průměry.

V dubnu pokračoval trend slabého poklesu s kolísáním či přechodným vzestupem vodnosti koncem měsíce po výrazném oteplení a odtání zbytků sněhových zásob. V průběhu teplého a suchého května pak hladiny všude znovu klesaly a v poslední dekádě u řady toků poklesly až k úrovni ročních minim, kdy průtoky místy odpovídaly méně než 25 % Q_9 . Mírné zvýšení vodnosti přinesl až červen, avšak při většinou nevýrazném kolísání si průtoky zachovávaly vcelku setrvalý trend a pohybovaly se většinou až na nečetné výjimky slabě pod měsíčními průměry až do konce roku.

Významněji byl tento trend narušen pouze po vydatných srážkách počátkem července. Odtoková reakce byla nejvýraznější v povodí horní Otavy (s kulminacími 3. a 4. 7. na úrovni Q_1 až Q_5 při 1. až 3. SPA), horní Úhlavy a Úslavy (s kulminacími 4. 7. na úrovni Q_1 až Q_{10} při 1. až 3. SPA) a na severu Čech v povodí Smědý, Kamenice a Mandavy (s kulminacími 6. a 7. 7. na úrovni $Q_{1/2}$ až Q_5 při 1. až 3. SPA). Teplý konec července a téměř celý srpen znamenaly při průměrných srážkách návrat k poklesům hladin. Úrovně ročních odtokových minim dosahovaly toky v tomto roce již podruhé přibližně počátkem třetí dekády srpna, někde také v první dekádě září. V následujícím období hladiny významněji zakolísaly jen počátkem listopadu v povodí Odry, Bečvy a Olše a větší odtokové vlny byly pak zaznamenány až v poslední dekádě prosince v důsledku četnějších srážek a oblevy, především na tocích v povodí Labe. K většímu rozvodnění došlo jen v povodí horní Vltavy, Otavy, Lužnice, Skalice, horní Berounky, Litavky a horní Ohře, kde kulminační vodnosti dosáhly $Q_{1/2-5}$ a hladiny čteně také 1. SPA, ojediněle i 2. až 3. SPA.

Hladiny většiny sledovaných nádrží měly během roku převážně setrvalou tendenci. Výraznější kolísání naplnění zásobních prostorů bylo patrné zejména u nádrží v povodí Odry a Dyje. Naopak poměrně setrvalé naplnění vykazovaly nádrže v povodí Vltavy. Největší akumulované objemy měla většina nádrží již na počátku roku jako důsledek oblevy z prosince 2011 a zejména pak na přelomu března a dubna, opět jako důsledek tání sněhové

pokřívky. Následovalo období charakteristické slabým kolísáním s celkově mírně klesající tendencí či setrvalým stavem. Ve druhé polovině roku se u většiny nádrží zřetelně projevoval pokles či kolísání zásobních hladin a celkově nejnižší byly hladiny v listopadu a zejména v prosinci. Samotný konec roku byl pak ve znamení plnění většiny nádrží následkem zvýšených přítoků během vánoční oblevy.

VD Kamenička

1.3 Režim podzemních vod

Z dlouhodobého hlediska byl rok 2012 v mělkých obzorech normální, v hlubších zvodních podnormální. Vyznačoval se výraznými rozdíly mezi jednotlivými regiony.

V západní polovině Čech byly hladiny v mělkých vrtech i vydatnosti pramenů celoročně normální i vyšší. Směrem k východu naopak klesaly měřené veličiny nízkou pod normální úroveň. Na počátku roku byly nejvyšší hladiny i vydatnosti ve středních a severních Čechách (17 a 29 % DMKP). Nejnížší mělké hladiny byly v jižních regionech (Horní Vltava, Dyje – 57 % DMKP), vydatnosti na severovýchodě (Odra – 66 % DMKP). Roční maxima mělkých hladin byla od ledna (Berounka – 17 % DMKP) do března (30–70 % DMKP), vydatností od února (Berounka – 29 % DMKP) do dubna (36–60 % DMKP). V meziročním srovnání byly mělké hladiny mírně nad, vydatnosti mírně pod maximy roku 2011. Klesající tendenci v letních měsících zmírnil dočasně srážkově výrazný červenec zejména v západní polovině Čech, kde krátkodobě vzrostlo 90 % hladin a 70 % vydatností. Rovněž rozložení ročních minim bylo v jednotlivých regionech i obzorech rozdílné. Pro mělké hladiny ve středních Čechách a severní Moravu byl nejnižším obdobím srpen (50–60 % DMKP, Odra 77 % DMKP), na východní Moravě září (Morava 63 %, Dyje 72 % DMKP), celé Labe mělo roční minima v říjnu (52–56 % DMKP). Vydatnosti byly nejnižší pro severní a východní regiony v září (Dolní Labe 66 %, Odra 83 %, Morava 81 % DMKP). Horní Labe a Berounka měly svá roční minima v říjnu (54 a 71 % DMKP) a v jižních oblastech klesaly vydatnosti až do konce roku (Horní Vltava 69 %, Dyje 78 % DMKP). V prosinci nastalo doplnění většiny mělkých obzorů podzemních vod na normální i vyšší hodnoty, zatímco hlubší obzory zůstaly mírně podnormální.

U hlubinných vrtů se na začátku roku projevil ve většině sledovaných oblastí vzestup hladin o různé intenzitě, který trval až do jejich maxim na přelomu března a dubna. Poté následovalo období poklesu hladin až do září a října, kdy bylo dosaženo minimálních hodnot. Na konci roku již převažoval setrvalý stav, případně mírný vzestup.

Tok potoka – fotografický kroužek, ZŠ Pěčín, Liberecký kraj

2. Povodňové situace

2.1 Průběh povodní

Rok 2012 byl povodňově nejklidnějším obdobím od roku 2008. Převažovaly zimní povodňové případy, významné byly komplikace související s ledovými jevy. Výjimečně byly překročeny úrovně Q_2 , dosažení úrovně Q_5 až Q_{10} se vyskytla v únoru, v květnu, červenci a ojedinelé i v prosinci v profilech reprezentujících odtok z povodí s plochou řádově jen stovek km^2 . Nejvyšší zaznamenanou extremitu Q_{10-20} dosáhla na horním toku Skalice při prosincové povodňové epizodě.

Teplé počasí vedlo ke dvěma odtokovým epizodám po 6. 1. a po 19. 1. způsobeným jen dešťovými srážkami (do 50 mm/24 h). Obě zasáhly povodí Berounky, druhá i povodí Labe, při nejvýše 2. SPA a průtocích $Q_{1/2}$ až Q_1 , ojedinelé i Q_{2-5} (Mrlina, Cidlina). Povodeň ukončilo zeslabení srážek, ochlazení, následoval zámrz hladin někdy i za vyšších vodních stavů, fixace stavu nasycení před ochlazením a v průběhu 14 dnů vytvoření silné ledové pokrývky. Docházelo k ledovému vzdutí hladin a ojedinelé i vzniku nápěchů při maximálně 1., vzácněji i 2., SPA (Vydra, Otava a Berounka ve Zbečně).

S prudkým oteplením po 14. 2. způsobily dešťové srážky (většinou do 20 mm/24 h) a tání sněhových zásob v nižších a středních polohách tři povodňové epizody (po 19. 2., po 23. 2. a po 29. 2.), které byly spojeny místy s komplikovaným odchodem ledu. Všechny tři zasáhly především nižší a střední polohy v Čechách a jen částečně na Moravě. Nejvýznamnější byla třetí epizoda, kdy významným faktorem tání byl i bouřlivý vítr. Kulminační průtoky

výjimečně přesahovaly Q_2 (ojediněle v povodí Jizery, Ploučnice, Svratky, Kladské Nisy a horní Moravy). Výjimkou bylo dosažení Q_5 anebo Q_{5-10} (v povodí Loučné a Cidlina). Značný počet kulminačních vodních stavů ovlivnil komplikovaný odchod ledu a vznik bariér na řadě toků (horní Labe, Úpa, Metuje, Jizera, horní Morava, Moravská Sázava, Bečva a Svratka), kdy vodní stavy často překračovaly 2. a 3. SPA.

Teplé počasí na přelomu dubna a května (teploty v maximech až 30 °C) vedlo k rychlému tání sněhu v horských polohách Krkonoš a Šumavy a čtrnáctidenním oscilacím vodních hladin podle denních teplot s vrcholem 28. 4. (Jizera až 1. SPA). Skoro paralelně došlo k velmi časně (3. 5.) přívalové povodni Sázavky při dosažení průtoku Q_{5-10} . Četnější bouřky v druhé a třetí dekádě června a července vedly většinou jen k lokálním škodám a bezvýznamným vzestupům ve sledovaných profilech. K jediné významné situaci došlo 3. až 4. 7. po přívalových srážkách (do 80 mm) na jihozápadě, severu a severovýchodě území. Reakcí byla četná dosažení Q_1 až Q_2 . V povodí Otavy, Berounky a Orlice přitom Křemelná, horní Otava, Ostružná dosáhly Q_{2-5} . Po další srážce 5. 7. a 6. 7. na severu území (do cca 80 mm) dosáhla Mandava, resp. Chříbská Kamenice Q_{2-5} , resp. Q_{5-10} .

Příčinou poslední „vánoční“ povodně bylo silné oteplení (denní maximální teploty 25. 12. dosahovaly na jihu území až 16 °C), tání sněhu a dešťové srážky na jihu a západě území (15 až 35 mm/24 h). Hydrologická reakce odpovídala úrovní Q_1 , ale v oblasti Brd místy Q_{2-5} na horním toku Skalice dokonce Q_{10-20} . Podružná vlna srážek a méně významných vzestupů byla zaznamenána ještě 28. 12. opět na jihu území.

Jizera - zbytky ledové bariéry, Rakousy

2.2 Odstraňování povodňových škod

Ministerstvo zemědělství

Program 229 110 „Odstranění povodňových škod na státním vodohospodářském majetku“ obsahoval v roce 2012 následující podprogramy:

- 229 116 „Odstranění následků povodní roku 2009“ – realizace podprogramu byla ukončena k 31. 12. 2012.
- 229 117 „Odstranění následků povodní roku 2010“ – pokračuje plnění. Předpokládané datum ukončení jeho realizace je k 30. 6. 2013.

Žadateli o podporu na odstranění následků povodní na státním vodohospodářském majetku jsou s. p. Povodí a LČR.

Cílem programu 229 110 je odstranění povodňových škod na státním vodohospodářském majetku tak, aby byla zajištěna funkce vodních koryt a vodohospodářských děl.

Program 129 140 „Podpora odstraňování povodňových škod na infrastruktuře vodovodů a kanalizací“ obsahoval v roce 2012 pouze jeden podprogram:

- 129 143 „Podpora odstraňování povodňových škod způsobených povodněmi 2010“ – tento podprogram vznikl v reakci na povodňové situace v daném roce a byl ukončen k 31. 12. 2012. Žadateli o podporu na odstranění následků povodní na infrastruktuře vodovodů a kanalizací byly obce, svazky obcí a vodohospodářské akciové společnosti s majoritní kapitálovou účastí měst a obcí.

Finanční plnění výše uvedených podprogramů v rámci programů 229 110 a 129 140 je součástí kapitoly 9.1 této zprávy.

Ministerstvo životního prostředí

V rámci programu 115270 MŽP „Likvidace škod po živelních pohromách“ byl vytvořen podprogram 115271 MŽP povodně 2010. Tímto podprogramem se naplňuje Strategie obnovy území a majetku schválená Usnesením vlády ČR č. 556/2010 ze dne 4. srpna 2010 a č. 692 ze dne 29. září 2010.

Opatření, která mohou být z tohoto podprogramu realizována, jsou:

1. Rekonstrukce, opravy ČOV a kanalizací,
2. Dekontaminace půdy,
3. Dekontaminace nebo jiné poškození povrchových a podzemních vod, vč. studní,
4. Odstranění poškození migrační propustnosti a obnova ekologické stability krajiny,
5. Obnova přirozené funkce vodních toků.

2.3 Připomenutí 10. výročí mimořádné povodně

15. srpna 2012 se uskutečnila mezinárodní konference za účasti 200 odborníků z České republiky i Německa, aby si připomenuli povodeň v srpnu 2002, která byla po povodni v červenci 1997 další extrémní povodňovou událostí, jež zasáhla tentokrát značnou část povodí Labe, a to v České republice i v Německu.

Povodeň v srpnu 2002 v obou zemích způsobila obrovské materiální škody a ztráty na lidských životech. Přestože už v meziobdobí 1997–2002 bylo dosaženo značného pokroku v přípravě společnosti na povodňové situace, ukázala tato povodeň na slabá místa v systému povodňové prevence a ochrany i na problémy při řešení

Kopřivný potok, Stará Červená Voda

povodňových situací. Za uplynulých deset let od katastrofální povodně 2002 bylo v oblasti povodňové prevence mnoho vykonáno. ČR zvládla první fázi implementace Směrnice ES o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik. Průběžně se dále rozvíjí a vylepšuje předpovědní a hlásná povodňová služba. Byly realizovány programy na podporu výstavby protipovodňových opatření. Z přednesených referátů a diskuzních vystoupení vzešla následující doporučení:

- počítat s výskytem extrémních povodní a preventivně se na ně připravovat, vyhodnocovat povodňové riziko pro všechny typy povodní včetně přívalových,
- posílit možnosti a účinnost povodňové prevence v územním plánování s využitím map povodňového nebezpečí a map pro zvládání povodňových rizik, zpracovaných a zveřejňovaných podle povodňové směrnice ES,
- legislativně upravit způsob stanovování záplavových území a jejich aktivních zón. Omezovat zástavbu a činnosti v záplavových územích, chránit a případně obnovovat území vhodná k přirozeným rozlivům,
- zvýšit uplatňování ekonomických nástrojů v povodňové prevenci včetně pojišťovací politiky,
- kombinovat standardní hydrotechnická řešení a přírodě blízká opatření k ochraně před povodněmi, prověřovat možnosti a podporovat opatření pro akumulaci vody v povodích,
- podporovat zásady správné zemědělské praxe a dodržování protierozních zásad
- důsledně provádět povodňové prohlídky na vodních tocích, vodních dílech a v záplavovém území,
- zpracovávat a průběžně aktualizovat povodňové plány a zajistit jejich provázanost na krizové plány,
- posoudit možnosti využití VD (nádrží) pro zvýšení ochrany území, prověřit a optimalizovat manipulační řády,
- zvýšit úroveň péče o VD III. a IV. kategorie, zajišťovat technickobezpečnostní dohled, obsluhu a další potřebné aktivity vlastníků těchto děl za povodní,
- zajistit potřebnou vybavenost povodňových orgánů, hasičů a dalších složek Informačního záchranného systému pro řízení a provádění operativních opatření,
- dále zlepšovat technické, organizační a metodické zabezpečení předpovědní povodňové služby,
- zajistit včasné informování povodňových orgánů o vzniku povodně a zlepšit hláskou povodňovou službu na úrovni obcí,
- podporovat budování lokálních výstražných systémů, zavádět a modernizovat informační systémy obcí používané pro varování obyvatelstva,
- dále rozšiřovat spolupráci a sdílení informací v mezinárodním měřítku, zejména v mezinárodních komisích,
- trvale provádět školení a trénink pracovníků povodňových a krizových orgánů a osvětu veřejnosti.

Koloběh vody v přírodě – 4. třída, ZŠ Třinec – Nebory, Moravskoslezský kraj

3. Jakost povrchových a podzemních vod

3.1 Jakost povrchových vod

Současná jakost povrchových vod ve srovnání s dvouletím 1991–1992

Mapa jakosti vod ve vybraných tocích České republiky byla zpracována jak k časové úrovni dvouletí 1991–1992, tak 2011–2012 podle ČSN 75 7221 Jakost vod – Klasifikace jakosti povrchových vod.

Každoročně je ve Zprávě o stavu vodního hospodářství ČR uváděno porovnání aktuálního stavu se stavem jakosti vody dvouletí 1991–1992. S ohledem na rozsah v té době sledovaných ukazatelů bylo možné zpracovat jen porovnání podle základní klasifikace.

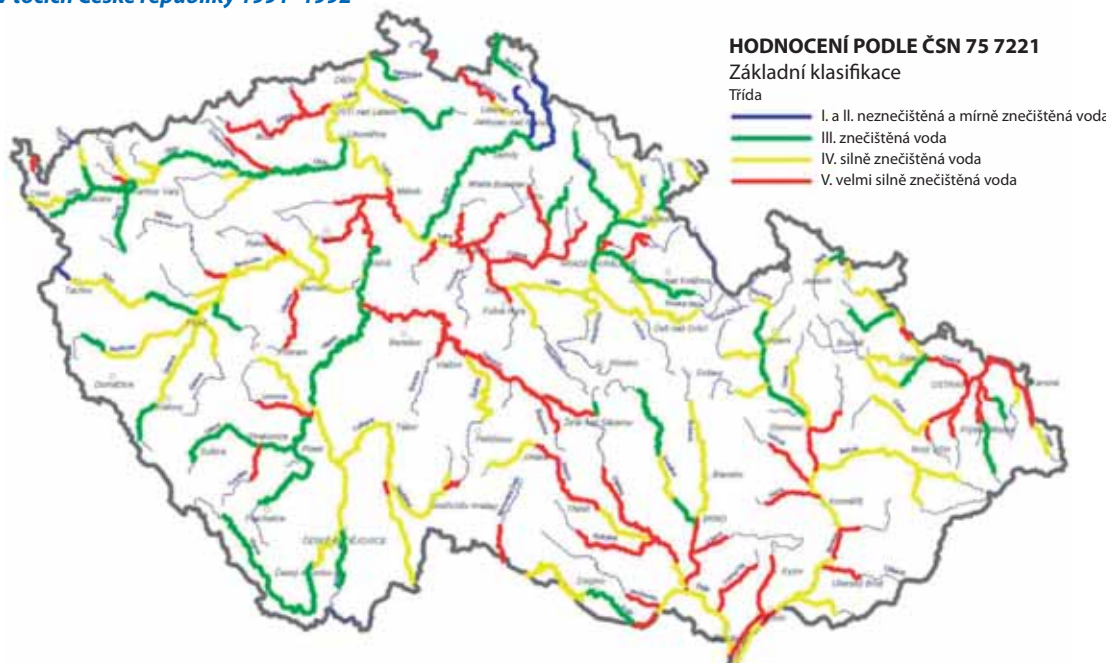
Z obrázku 3.1.2 je patrné, že i přes výrazné zlepšení jakosti vod se ještě i v současnosti vyskytují (byť velmi krátké) úseky vodních toků zařazené do V. třídy jakosti povrchové vody.

Pro zpracování výše uvedené mapy jakosti vody v tocích České republiky za období 2011–2012 poskytli správci povodí údaje z 290 profilů sítě sledování jakosti vod v tocích. Zařazení jednotlivých sledovaných profilů do tříd čistoty podle ČSN 75 7221 je následující:

I. třída neznečištěná voda – stav povrchové vody, který nebyl významně ovlivněn lidskou činností a při kterém ukazatele jakosti vody nepřesahují hodnoty odpovídající běžnému přirozenému pozadí v toku,

Obrázek 3.1.1

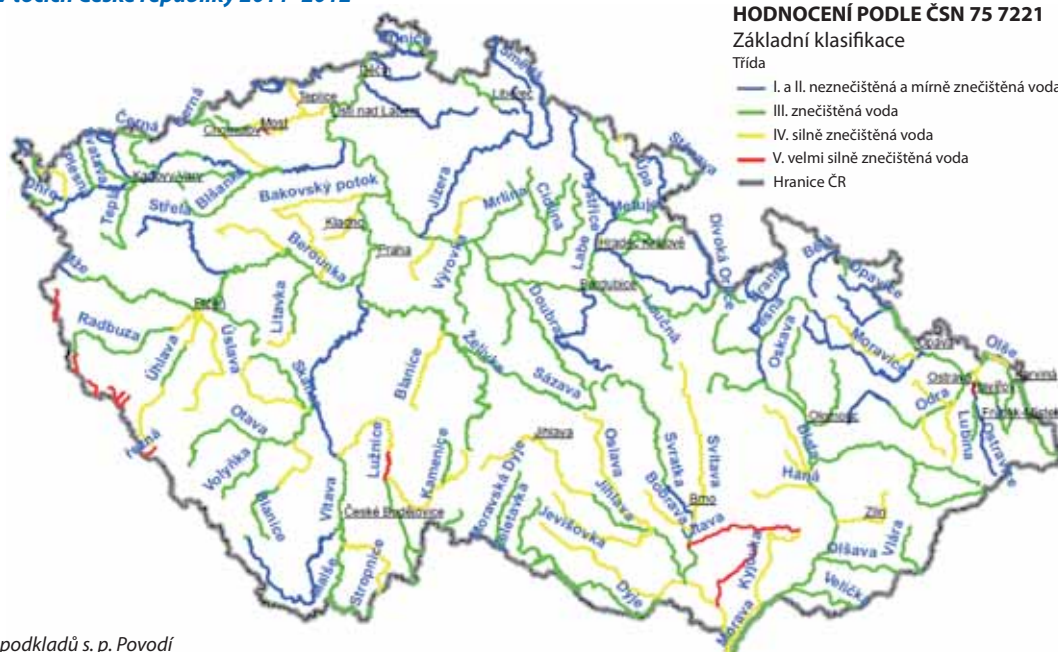
Jakost vody v tocích České republiky 1991–1992

Pramen: ČHMÚ

Obrázek 3.1.2

Jakost vody v tocích České republiky 2011–2012

Pramen: MŽP z podkladů s. p. Povodí

II. třída mírně znečištěná voda – stav povrchové vody, který byl ovlivněn lidskou činností tak, že ukazatele jakosti vody dosahují hodnot, které umožňují existenci bohatého, vyváženého a udržitelného ekosystému,

III. třída znečištěná voda – stav povrchové vody, který byl ovlivněn lidskou činností tak, že ukazatele jakosti vody dosahují hodnot, které nemusí vytvořit podmínky pro existenci bohatého, vyváženého a udržitelného ekosystému,

IV. třída silně znečištěná voda – stav povrchové vody, který byl ovlivněn lidskou činností tak, že ukazatele jakosti vody dosahují hodnot, které vytvářejí podmínky umožňující existenci pouze nevyváženého ekosystému,

V. třída velmi silně znečištěná voda – stav povrchové vody, který byl ovlivněn lidskou činností tak, že ukazatele jakosti vody dosahují hodnot, které vytvářejí podmínky umožňující existenci pouze silně nevyváženého ekosystému.

Mapa jakosti byla sestavena na základě hodnocení fyzikálně chemických ukazatelů uvedených v tabulce č. 1 Přílohy č. 11 k vyhlášce č. 98/2011 Sb. Nejčastěji byl ze základních chemických ukazatelů překračován imisní standard nařízení vlády pro celkový fosfor, a to zejména na menších tocích. Tento stav v sobě kombinuje dva efekty. Nízkou vodnost těchto toků a dále problémy s čištěním odpadních vod v malých aglomeracích a intenzivní zemědělskou činností. Nerozpuštěné látky byly naměřeny ve zvýšených koncentracích v menších tocích na jihu Moravy – Trkmance, Litavce, Kyjovce a v povodí Labe – Javorce a Vlkavě; z větších toků to byly Morava v Lanžhotě, Odra v Bohumíně, Jihlava a Cidlina. Vysoké hodnoty CHSK_Cr a BSK_5 byly naměřeny v Trkmance, Litavě, Vlkavě, Lomnici, Lužnici ve Veselí nad Lužnicí a v Cidlině – Sánech. Zvýšené koncentrace BSK_5 byly detekovány i v Zákolanském a Teplickém potoce, Výmole a Mži ve Stříbře. Celkový dusík a dusičnanový dusík ve většině profilů splňoval nebo jen mírně překračoval imisní standard, výraznější překročení bylo detekováno v Zákolanském potoce, Vlkavě, Želetavce a Rokytne. Hodnocení toků v V. třídě je způsobeno ukazatelem celkový fosfor a nerozpuštěné látky.

Radioaktivita

Ve vybraných profilech státní monitorovací sítě jsou v povrchových vodách dlouhodobě sledovány radiologické ukazatele. Tyto profily jsou situovány v místech stávajících jaderných zařízení a v úsecích toků ovlivněných výpustmi důlních vod a průsaky z odvalů hlusiny z těžby nebo úpravy uranových rud.

Levý přítok Bělé, Deštná v Orlických horách

V povrchových vodách řeky Vltavy na profilu Vltava Solenice pod zaústěním odpadních vod z jaderné elektrárny Temelín byla v roce 2012 roční průměrná objemová aktivita tritia 28,4 Bq/l, v profilu Vltava Praha 17,7 Bq/l a v profilu Labe Hřensko 6,3 Bq/l.

Pod zaústěním odpadních vod z jaderné elektrárny Dukovany byla roční průměrná objemová aktivita tritia v profilu Jihlava pod nádrží Mohelno 101,8 Bq/l a v profilu Jihlava Ivančice 50,5 Bq/l. Zjištěné hodnoty vyhovují NEK pro tritium v povrchových vodách podle nařízení vlády č. 61/2003 Sb., v platném znění. Celková objemová aktivita alfa i beta byla zjištěna také v hodnotách zcela vyhovujících NEK. Ostatní aktivační a štěpné produkty vznikající při provozu jaderných elektráren nebyly detekovány. Zjištěny byly nízké objemové aktivity stroncia 90 a cesia 137 odpovídající reziduální kontaminaci po atmosférických testech jaderných zbraní a havárii jaderného reaktoru v Černobylu v minulém století.

V okolí příbramských ložisek uranových rud, v povrchových vodách řeky Kocáby v profilu Višňová a v Drásovském potoku v profilu Drásov jsou každoročně opětovně zjišťovány zvýšené hodnoty radiologických ukazatelů (dle ČSN 75 7221 se jedná o třídu jakosti V).

O oblasti ložiska Stráž pod Ralskem lze s ohledem na celkovou objemovou aktivitu alfa konstatovat, že byly splněny hodnoty NEK ve všech profilech (též i v tradičně nejkritičtějších profilech Ploučnice – Noviny, kde se průměrná hodnota celkové objemové aktivity alfa o hodnotě 0,20 Bq/l velmi blížila NEK nařízení vlády č. 61/2003 Sb., v platném znění. Celková aktivita beta nebyla na všech sledovaných profilech překročena.

Kvalita vody ve vodárenských a ostatních nádržích

Rok 2012 byl na území České republiky s průměrnou teplotou vzduchu 8,3 °C teplotně normální. Průměrný úhrn srážek na celém našem území dosáhl 695 mm, což odpovídá 103 % srážkového normálu. V řadě vodních nádrží však přesto docházelo k eutrofizaci vody (tj. k procesu způsobenému zvýšením obsahem minerálních živin – především pak sloučenin fosforu – a též i v menší míře sloučenin dusíku ve vodách).

V rámci monitoringu jakosti vody sleduje státní podnik Povodí Labe prostřednictvím svých organizačních složek průběžně šestnáct nádrží. Z hlediska jakosti vody je podrobný monitoring včetně pravidelného hodnocení instalován na pěti vodárenských nádržích a pěti nádržích s vyhlášenými vodami ke koupání. V těchto lokalitách je pravidelně prováděno podrobné limnologické šetření na vertikálních stanovených v podélném profilu nádrže. V rámci tohoto měření jsou zjišťovány fyzikálně-chemické ukazatele, chemické a biologické parametry (diskrétní odběry hladina, dno, tahy planktonní sítě).

Na dalších šesti vodních nádržích je státním podnikem Povodí Labe zajišťováno omezené sledování. Zde je zajišťováno pouze měření hladinové teploty vody (denní měření po celý rok), průhlednosti v prostoru hráze vodního díla a měření koncentrace chlorofylu-*a* při hladině u hráze. Z tohoto schématu vybočuje pouze VD Mlýnice bez stálé obsluhy, kde je prováděno pouze měření hladinové teploty vody.

Z hlediska vývoje jakosti vody byla tradičně bezproblémová nádrž v Jizerských horách – Souš. Možné zhoršení v období tání sněhu bylo eliminováno leteckou aplikací velmi jemné mletého vápence ve dnech 23. – 24. dubna.

Přestože po většinu roku byla jakost vody ve vodárenské nádrži Vrchlice velmi dobrá, došlo v závěru vegetačního období k masivnímu rozvoji sinicového vodního květu tvořeného především

rody *Microcystis*, *Aphanocapsa* a *Woronichinia*. Nepříznivá situace přetrvávala až do konce října. V maximech bylo zjištěno kolem 400 tis. buněk v mililitru a byla měřena i koncentrace chlorofylu-*a* až v úrovni 100 µg/l. Důsledkem bylo mimo jiné i zhoršení kyslíkového režimu v nádrži. Na konci léta byly v nádrži u konce vzduší zjištěny koncentrace organických látek vyjádřených dle $CHSK_{Mn}$ i v úrovni 13 mg/l. Retencí v nádrži kaňonovitého typu však směrem k hrázi dochází k výraznému zlepšení jakosti vody, a tak v místě odběru hodnota $CHSK_{Mn}$ nepřevýšila úroveň 6 mg/l a množství chlorofylu-*a* nepřesáhlo hodnotu 17 µg/l.

Vyšší srážková činnost na začátku léta, příznivé teplotní poměry a přísun živin (fosforu) z osídlení v povodí vytvořily vhodné podmínky pro zvýšený výskyt sinic a zelených řas na nádrži Hamry (max. 30 µg/l chlorofylu-*a*). Ke zlepšení jakosti surové vody zde byl prováděn regulační odlov doprovodných druhů ryb spojený s dlouhodobým ichtyologickým průzkumem.

Na vodárenské nádrži Křižanovice byla jakost vody též zhoršená (přes 45 µg/l chlorofylu-*a*, průhlednost po většinu vegetačního období 100–200 cm).

Mimořádnou aktivitu s průběžným měsíčním monitoringem si vyžádal rozvoj pikosinic rodu *Merismopedia* na vodárenské nádrži Josefův Důl v Jizerských horách. Oproti předchozím rokům zde byl zaznamenán výrazný pokles průhlednosti (dříve 4–5 m, nyní dlouhodobý pokles pod dva metry). Zjevně dlouhodobá změna jakosti vody si zřejmě vyžádá finančně náročné investice do úpravárenské technologie.

Přestože na podzim vývoj jakosti vody na vodárenské nádrži Vrchlice nebyl optimální, v oblasti vodárenského odběru nedošlo ke zhoršení takovým způsobem, aby bylo nutné přijímat mimořádná opatření.

Výborná jakost vody přetrvávala po celou vegetační sezónu na nádrži Labská. Tato nádrž ovlivňuje svojí kvalitou vody níže situovaný vodárenský odběr v Herlíkovicích (pitná voda pro město Vrchlabí). Průhlednost se pohybovala v rozmezí 200–500 cm (výborná jakost), koncentrace chlorofylu-*a* dosahovala maxima kolem 21 µg/l.

Na nádrži Seč, která slouží jednak jako místní vodárenský zdroj a jednak má velký rekreační potenciál, proběhla letní sezóna překvapivě bez vzniku souvislého vodního květu sinic, tj. neopakovala se nepříznivá situace z předchozích dvou let. Přesto byla koupací sezóna hygienikem předčasně ukončena, neboť v srpnu bylo na nádrži zjištěno nepřipustně vysoké mikrobiální zatížení.

K jakosti vody v nádržích sledovaných státním podnikem Povodí Vltavy lze v souhrnu konstatovat, že vše proběhlo v rámci běžné meziroční variability jakosti vody. Protože rok 2012 byl málo vodný, u dlouhých korytovitých nádržích se eutrofizační projevy, včetně přítomnosti sinic, odehrály zejména v horní a střední části nádrží (Hracholusky, Orlik, Římov, Švihov). V oblasti hráze byla v zásadě ve všech lokalitách zjištěna jakost vody spíše lepší než v jiných letech.

Vodárenská nádrž Římov stojí za zmínku při hodnocení eutrofizace. Podobně jako v roce 2011 byla vodárenská nádrž Římov postižena poměrně silným rozvojem fytoplanktonu ve střední části nádrže. Příčina byla v obou letech shodná – vnos živin zvýšenými průtoky Malše v polovině léta a jejich částečné vmíchání i do produkční vrstvy vody. Zvýšená biomasa fytoplanktonu se ale nedostala až ke hrázi a jakost surové vody tak nebyla přímo ovlivněna.

Z hlediska ohrožení jakosti vody pesticidními látkami je trvale nepříznivá situace v povodí vodárenské nádrže Švihov. V důsledku

intenzivního pěstování především kukuřice a řepky na systematicky odvodněných plochách se na přítocích do nádrže nalézají triazinové herbicidy.

Jakost vody v nádržích byla průběžně monitorována i státním podnikem Povodí Ohře a souhrnně za všechny nádrže je možné konstatovat, že dle výsledků zónačního měření nebylo zapotřebí provádět odkalování. K ohrožení dodávky pitné vody z důvodu kvantity ani kvality nedošlo.

Léto roku 2012 bylo teplé a velmi suché, proto se dal očekávat nárůst intenzivních sinicových vodních květů na většině nádržích spravovaných státním podnikem Povodí Moravy. K tomuto nepříznivému jevu většinou nedocházelo. Planktonní sinice se silně prosadily pouze na mělkých hypertrofních nádržích na jihu Moravy – VD Jevišovice a nádrže VD Nové Mlýny. Zde se sinice rozvíjely opravdu masově a významně zastoupen byl i problematický a toxický druh *Microcystis aeruginosa*. Na ostatních, zvláště vodárenských přehradách, došlo v nejteplejším období roku k rozvoji rozmanitých společenstev řas (zvláště rozsivek a krásivek), které konkurovaly sinicím a ty nevytvářely masový vodní květ.

Jakost surové vody, kterou sledoval státní podnik Povodí Odry, ve vodárenských nádržích Šance, Kružberk a Morávka byla v roce 2012 velmi dobrá a nevyžadovala složitější úpravu na vodu pitnou. Na vodní nádrži Kružberk byl v průběhu letních měsíců sice zaznamenán výskyt sinic rodu *Anabaena*, avšak celkové počty nalezených organismů nedosahovaly vysokých hodnot. Lze říci, že v roce 2012 byla situace na VD Kružberk v tomto směru příznivější než v roce 2011. Na této nádrži byla v loňském roce také mírně překročena mezní hodnota limitu kategorie A1 pro ukazatele $CHSK_{Mn}$, celkový organický uhlík (TOC) a celkový dusík.

Na nevodárenských nádržích ve správě Povodí Odry, s. p., lze sezónu 2012 považovat za bezproblémovou. Kromě nádrže VD Olešná nebyl zaznamenán rozvoj vodního květu na žádné z monitorovaných nádrží. Dílčí problém vznikl v průběhu července na nádrži Slezská Harta v zátoce Nová Pláň, kde byl v důsledku intenzivní srážkové činnosti a následných splachů zjištěn nadlimitní výskyt enterokoků. Tato situace však během několika následujících dnů rychle odezněla.

Kvalita vody využívané ke koupání osob v koupací sezóně 2012

Nejčastější problémy s jakostí vody souvisejí s masovým výskytem sinic, které v některých lokalitách každoročně vedou k vyhlášení zákazu koupání.

Střední Opava, Jeseníky

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví ve znění pozdějších předpisů, upravuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob, které musí být splněny v oblasti ochrany a podpory veřejného zdraví; dále stanovuje soustavu orgánů ochrany veřejného zdraví, jejich působnost a pravomoc. Jednou z oblastí, která je chráněna tímto zákonem, je i koupání v přírodě, provozování koupališť ve volné přírodě, umělých koupališť, bazénů a saun. Vyhláška č. 238/2011 Sb. řeší vybavenost koupališť ve volné přírodě, požadavky na způsob odběru vzorků, četnost kontroly a jakost vody ke koupání.

Podle současné právní úpravy je seznam lokalit pro koupání ve volné přírodě, na kterých bude sledována kvalita vody ke koupání, každoročně před zahájením letní rekreační sezóny zveřejňován, aktualizován a doplňován především na základě připomínek veřejnosti. Důležitou roli v této oblasti má i novela vodního zákona, protože jednou ze zásadních změn oproti bývalé směrnici 76/160/EHS je to, že členské země už nemají jen monitorovat jakost vody a informovat o tom obyvatele, ale tam, kde není jakost vody ke koupání vyhovující, musí země činit aktivní opatření k nápravě. Ke každému koupacímu místu, které je uvedeno v seznamu sledovaných vod ke koupání v přírodě, musí být zpracován tzv. „profil vody ke koupání“, ve kterém jsou vedle jiných charakteristik popsány zdroje znečištění, návrhy nápravných opatření v povodí apod. Souvisejícím legislativním předpisem k zákonu o vodách je vyhláška č. 155/2011 Sb., o profilech povrchových vod využívaných ke koupání.

Nejčastější problémy s jakostí vody souvisejí s masovým výskytem sinic, který v některých lokalitách vedl k vyhlášení zákazu koupání. V koupací sezóně 2012 bylo z tohoto důvodu vyhlášeno celkem devět zákazů koupání. Z důvodu překročení limitů mikrobiologických ukazatelů bylo šest koupacích míst zařazeno do kategorie nevyhovující jakosti a na jedné lokalitě byl vyhlášen zákaz koupání z důvodu rizika cerkariové dermatitidy.

Lososové a kaprové vody

Lososové a kaprové vody jsou povrchové vody vyhlášené nařízením vlády č. 71/2003 Sb., o stanovení povrchových vod vhodných pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů a o zjišťování a hodnocení stavu jakosti těchto vod, ve znění nařízení vlády č. 169/2006 Sb.

Pro potřeby této zprávy byly hodnoceny údaje za období 2011–2012 v souladu s postupy stanovenými platnou legislativou, která však byla k dispozici pouze u necelé poloviny úseků (48 % uzávěrových profilů) a jen pro profily v dolních úsecích vodních toků ČR. Poskytují pouze rámcový přehled o plnění přípustných limitů lososových a kaprových vod v ČR, obdobně jako v předcházejícím roce. Nařízení vlády č. 71/2003 Sb. (stejně jako směrnice 2006/44/EU) umožňuje v případě, že není k dispozici dostatečný počet nebo struktura dat, vyhodnotit plnění limitů podle maximální naměřené hodnoty za dané období.

Z tohoto hodnocení bylo zjištěno, že za období 2011–2012 byly splněny přípustné limity u 65 % hodnocených uzávěrových profilů (69 % lososových a 62 % kaprových), přičemž oproti předchozímu roku došlo ke zhoršení o cca 10 %.

U většiny vyhodnocených uzávěrových profilů, neplnění přípustných limitů rybných vod, dochází k překročení hodnot u amonných iontů. Cílové limity amonných iontů plní pouze dva ze všech vyhodnocených profilů. Vyhodnotit plnění limitů pro volný amoniak, který je pro ryby toxický, nebylo možné provést s ohledem na nedostatek dat. K hodnocení byla proto použita jen hodnota koncentrace amonných iontů (bez zmírnění), což nařízení vlády č. 71/2003 Sb. (stejně jako směrnice 2006/44/EU) umožňuje. Nízká koncentrace rozpuštěného kyslíku v uzávěrových profilech se objevila u pěti vyhodnocených vod.

Jakost plavenin a sedimentů

Nedílnou součástí komplexního hodnocení jakosti povrchových vod a chemického stavu útvarů povrchových vod jsou informace o kvalitě pevných složek vodního ekosystému, jako jsou plaveniny, sedimenty a biotické složky. Na pevné matrice se přednostně váže řada znečišťujících látek, jejichž detekce je ve vzorcích vody problematická a analýza ve vodném vzorku tak neposkytuje věrohodnou informaci o přítomnosti či nepřítomnosti polutantu v tocích. Sedimenty, plaveniny a biota jsou důležitými matricemi pro monitorování zejména látek s významným akumulacním potenciálem.

V roce 2012 bylo sledování chemického stavu plavenin a říčních sedimentů realizováno na 47 profilech hlavních vodních toků ČR a jejich významných přítocích v rámci programu komplexního monitoringu, který obsahově navázal na program situačního monitoringu prováděný v letech 2007–2010 a na monitoring pevných matic v roce 2011, který však z finančních důvodů neobsáhl celý původní rozsah sledování. V návaznosti na uvedené programy byly v pevných matricích sledovány obsahy těžkých kovů, metaloidů a specifických organických látek včetně většiny prioritních polutantů s relevancí pro pevné matrice (Příloha II směrnice 2008/105/ES). Monitorovány byly i další potenciálně nebezpečné látky s pravděpodobnými endokrinními a toxickými účinky, jejichž přítomnost ve vodním prostředí byla již dříve prokázána v rámci řešení výzkumných projektů: bisfenol A, musk sloučeniny, triclosan a řada aktuálně používaných pesticidů. Do monitoringu byly zařazeny na vybraných 18 profilech i nové prioritní nebezpečné látky – hexabromcyklododekan, dioxiny a sloučeniny s dioxinovým efektem – identifikované v rámci přezkumu přílohy X Rámcové směrnice o vodách (2000/60/ES), které jsou uvedeny v návrhu Směrnice Evropského Parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2000/60/ES a 2008/105/ES, pokud jde o prioritní látky v oblasti vodní politiky. Na vybraném souboru deseti vzorků sedimentů byla provedena gamaspektrometrická analýza radionuklidů.

V sedimentech bylo analyzováno celkem 125 látek na souboru 94 vzorků (četnost vzorkování 2x ročně), v plaveninách 94 látek na souboru 192 vzorků (četnost vzorkování 4x ročně).

Zhodnocení výsledků monitoringu jakosti pevných matic a jejich chemického stavu v roce 2012 je provedeno dle platného normativu, kterým je nařízení vlády č. 23/2011 Sb. Uvedený normativ zavádí v souladu se směrnicemi EU (2000/60/ES, 2008/105/ES) pro účely monitorování kvalitativní limity pro vybrané látky v sedimentech a plaveninách, tzv. normy environmentální kvality. NEK se rozumí koncentrace znečišťující látky nebo skupiny látek ve vodě, sedimentech nebo živých organismech, která nesmí být překročena z důvodu ochrany lidského zdraví a životního prostředí. Podle uvedeného předpisu jsou v sedimentech a plaveninách hodnoceny výskyty vybraných prioritních a prioritních nebezpečných látek přílohy X směrnice 2000/60/ES – antracen, PBDE, kadmium, chloralkany C10-13, DEHP, fluoranten, HCB, HCBD, HCH, olovo, rtuť, nikl, 4-nonylfenol, 4-terc oktylfenol, pentachlorbenzen, pentachlorfenol, suma 5 PAU a tributylcin. Vyhodnocení bylo provedeno dle překročení, resp. nepřekročení hodnot NEK profilovými ročními průměry koncentrací uvedených látek.

Hodnoty NEK byly do českého normativu převzaty z evropského návrhu kvalitativních standardů z roku 2005. V současné době je jejich věrohodnost revidována a pravděpodobně budou některé z limitů podle nových vědeckých poznatků změněny (v řadě případů jde o původní o hodnoty orientační).

Vzhledem k relativně malému počtu jakostních limitů pro pevné matrice daných nařízením vlády č. 23/2011 Sb. a současně s ohledem na návaznost hodnocení v minulých letech je zmíněno

i hodnocení dle normativu „Kritéria znečištění zemín a podzemních vod“ z roku 1996 ve smyslu Metodického pokynu MŽP pro analýzu rizik kontaminovaného území č. 9/2005, a to na základě zařazení měřených hodnot do kategorií zatížení. Překročení limitu kategorie B tohoto normativu se posuzuje jako zvýšené znečištění, které může mít negativní vliv na zdraví člověka a jednotlivé složky životního prostředí, překročení limitu C představuje znečištění, které může znamenat významné riziko ohrožení zdraví člověka a dalších složek životního prostředí. Tento způsob hodnocení je kompatibilní s hodnocením v minulých letech, umožňuje posouzení trendů a navíc je použitelný pro většinu z měřených chemických látek, pro které má stanoveny limitní hodnoty.

Text je dále doplněn i charakteristikou výskytu látek, které nepřekročily dané limity nebo limity nemají, ale vyskytují se regionálně nebo lokálně ve významnějších koncentracích.

Normy environmentální kvality byly podobné jako minulý rok překročeny nejčastěji v obsazích látek skupiny PAU. Fluoranten na všech 46 sledovaných profilech v plaveninách a sedimentech s výjimkou Cidlina, suma 5 PAU na 27 profilech (převážně v povodí Moravy, Dyje a Odry) a antracen na 24 profilech v sedimentech a 11 profilech v plaveninách, opět nejčastěji na profilech v povodí Moravy, Dyje a Odry. Z dalších organických látek překročily NEK obsahy hexachlorbenzen (nevyhověly sedimenty v 11 profilech a plaveniny ve 4 profilech), přičemž nejvyšší násobek překročení (86x) byl zaznamenán shodně s minulým rokem v sedimentech na Bílině v Ústí n. L. V porovnání s minulým rokem nově překročily NEK na 2 profilech chloralkany C10-13, naopak obsahy tributylcinu v plaveninách hodnotě NEK ve všech případech vyhověly.

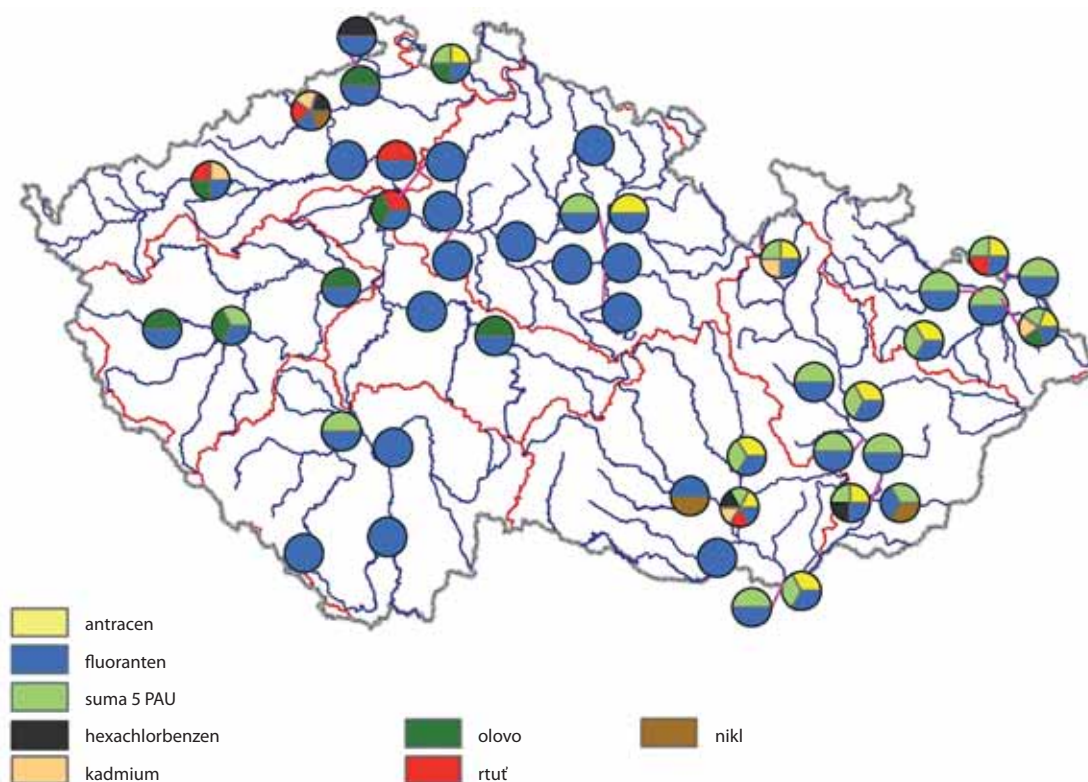
V obsazích kovů při zohlednění přirozené koncentrace – globálního geogenního pozadí (Turekian, Wedepohl, 1961) normu překročily

nejčastěji koncentrace olova (13 profilů u sedimentů, 9 profilů v plaveninách), dále kadmium (10 profilů u sedimentů, 5 profilů v plaveninách), rtuť (5 profilů u sedimentů, 6 profilů v plaveninách) a nikl (3 profily). Z meziročního srovnání vyplývá nárůst případů překročení NEK u kadmia v obou maticích a pokles případů překročení u rtuti. Zde je nutno poznamenat, že s výjimkou dlouhodobě kontaminovaných profilů jako je Bílina – Ústí, Ohře – Želina, Bílina – Záluží jsou násobky překročení u kadmia relativně nízké a blízké limitu, jedinou výjimkou je sediment profilu Morava – Raškov, kde je roční průměr v úrovni dvojnásobku NEK. Nízké násobky překročení NEK byly zjištěny s výjimkou Bíliny – Ústí také u olova, niklu a rtuti. V případě zohlednění regionálního geogenního pozadí (které dosud není pro všechny toky ověřeno) by hodnocení mohlo přinést jiný výsledný obraz.

Přehled monitorovacích míst v jednotlivých oblastech povodí s překročením NEK v pevných maticích dokumentují obrázky 3.1.3 a 3.1.4. Z přehledů vyplývá, že ve všech dílčích oblastech povodí byly některé z uvedených NEK překročeny nejméně v jednom případě stejně jako v roce 2011 (viz výše – fluoranten). Nejvyšší počet ukazatelů překročil limit NEK v dílčí oblasti povodí Ohře a dolní Labe (kadmium, olovo, nikl, rtuť a hexachlorbenzen, fluoranten, antracen, suma 5 PAU), Horního a středního Labe (kadmium, olovo, rtuť, suma 5 PAU, antracen, fluoranten, hexachlorbenzen), Dolní Vltavy (olovo, rtuť, chloralkany C10-13, hexachlorbenzen, antracen, fluoranten, suma 5 PAU) a Lužické Nisy (kadmium, olovo, antracen, suma PAU, fluoranten). Pro dílčí oblast povodí Moravy, povodí Dyje a povodí Horní Odry je typické plošnější překročení NEK látek skupiny polyaromatických uhlovodíků – antracen, suma 5 PAU, zatímco u kovů je překročení spíše lokální (Odra v Bohumíně, Svratka v Židlochovicích – rtuť). Jednoznačně nejzatíženějším profilem je Bílina v Ústí n. L., kde NEK překročilo v sedimentech 8 ukazatelů.

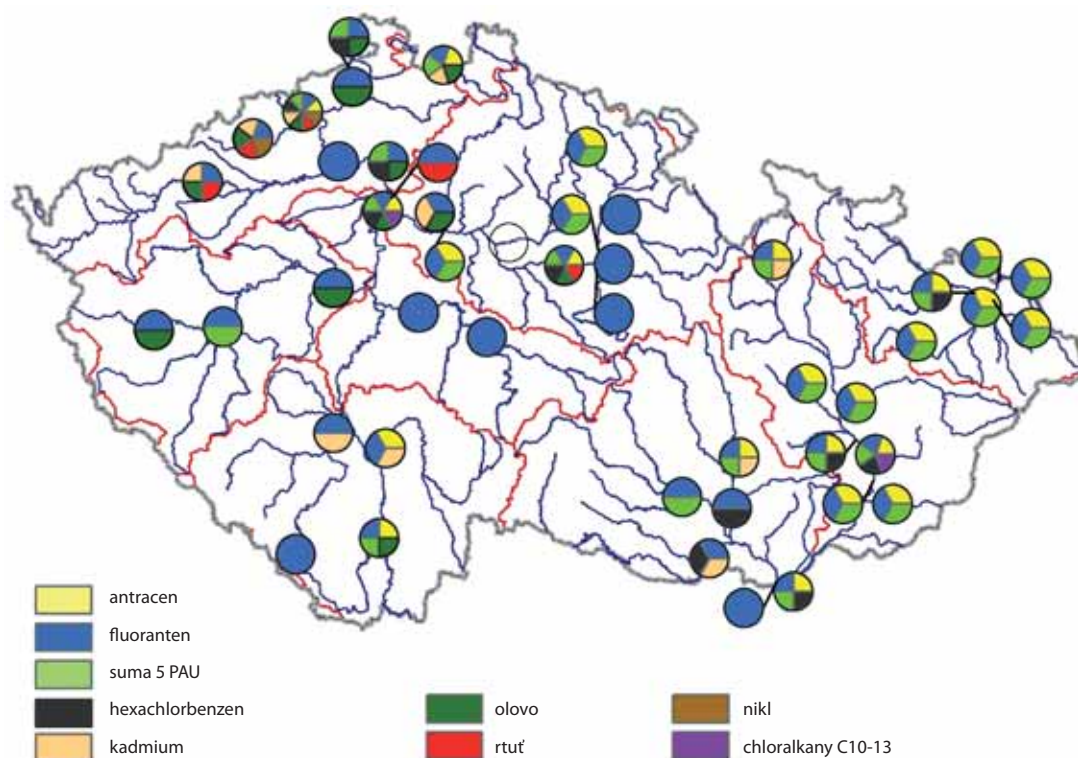
Obrázek 3.1.3

Výskyt látek s překročením norem environmentální kvality v plaveninách v roce 2012

Obrázek 3.1.4

Výskyt látek s překročením norem environmentální kvality v sedimentech v roce 2012

Pramen: ČHMÚ

Na základě hodnocení dle normativu „Kritéria znečištění zemín a podzemních vod“ lze konstatovat, že v pevných maticích obsahy sledovaných látek stejně jako v minulých letech odpovídaly ve většině případů úrovni přirozených hodnot nebo mírného znečištění. Potenciálního rizika dosáhla úroveň zátěže pouze lokálně v obsazích látek skupiny PAU, látek skupiny DDT, arсенu, rtuti, olova, kadmia, berylia, v případě kovů nejčastěji v lokalitách s dlouhodobou zátěží. V kategorii zvýšeného a rizikového znečištění se vyskytly u jmenovaných látek s výjimkou PAU jen jejich nejvyšší změřené hodnoty. V plaveninách bylo zvýšené a rizikové znečištění (kategorie B, C), s výjimkou polyaromátů indikované v obsazích arсенu a berylia, zaznamenáno pouze na Ohři v Želíně. V sedimentech byl z těžkých kovů zjištěn v nadlimitních obsazích arсен ve všech vzorcích na Bílině v Ústí n. L. a v Záluží a dále na Otavě v Topělci. Ostatní kovy v nadlimitních koncentracích – kadmium, antimon, olovo a rtuť byly zaznamenány výhradně v sedimentech Bíliny v Ústí n. L. Nálezy na Bílině reprezentují dosud nejvyšší změřené hodnoty od roku 1999 (Cd 24 mg.kg⁻¹, Pb 2030 mg.kg⁻¹, Hg 22 mg.kg⁻¹, Cd 24 mg.kg⁻¹) a jsou srovnatelné s obsahy v letech 1999–2000, kdy byly odpadní vody Spolchemie vypouštěny do toku Bíliny. Současně vzorky sedimentu z Bíliny obsahovaly zvýšené až rizikové koncentrace p,p’DDD (500 až 3 800 µg.kg⁻¹), o,p’DDD (300 až 2 200 µg.kg⁻¹), p,p’DDT (200 až 2 100 µg.kg⁻¹). Látky skupiny DDT dlouhodobě dosahují republikově nejvyšších hodnot na Bílině a na dolním Labi pod Děčínem a epizodicky se objevují ve zvýšených koncentracích také v sedimentovatelných plaveninách jak na české tak německé straně Labe.

Nejvyšší počet případů překročení limitu zvýšeného a rizikového znečištění byl podobně jako v letech 2009–2011 zaznamenán u látek skupiny PAU, a to zejména u benzo(a)pyrenu, ojediněle i benzo(a)antracenu a benzo(b)fluorantenu. Ve 37 vzorcích plavenin byly opakovaně zjištěny nadlimitní nálezy benzo(a)pyrenu, nejčastěji na Svitavě v Bílovicích, na horní Moravě v Raškově, na Odře v Jakubčovicích a v Bohumíně, na Ostravici v Ostravě,

na střední Moravě v Kroměříži, Blatci a Spytihněvi, na Otavě v Topělci, na Opavě v Děhylově a ojediněle také na dalších profilech, např. na Olši ve Věřňovicích, na Lužické Nise v Hrádku n. N., na Bečvě a na Svatce pod Brnem. V sedimentech byl překročen limit zvýšeného znečištění v obsazích benzo(a)pyrenu na totožných lokalitách v menším počtu (10 vzorků). Kontaminace v uvedených lokalitách souvisí pravděpodobně s atmosférickou depozicí produktů spalování fosilních paliv jak z průmyslových zdrojů, dopravy, tak se způsobem vytápění v lokálních zdrojích mimo městské aglomerace. Nejvyšší hodnoty benzo(a)pyrenu (3 000 až 6 000 µg.kg⁻¹) byly zjištěny mimo městské a průmyslové aglomerace v lokalitách na horní Moravě v Raškově a na Svitavě v Bílovicích, kde mají na kontaminaci významný vliv jak lokální topeniště, tak pravděpodobně i emise ze železniční dopravy.

Z pohledu dlouhodobějšího vývoje znečištění pevných matic bylo zjištěno další snížení obsahů arсенu v plaveninách Bíliny v Ústí n. L. a na Ohři pozorované od roku 2009. U ostatních kovů je stav více méně stabilizovaný a jejich hodnoty kolísají kolem dlouhodobého průměru, jen u kadmia je možno uvažovat lokálně o mírném vzestupu. U látek skupiny PAU lze vyhodnotit nadále mírně stoupající trend v obsazích zejména benzo(a)pyrenu, pozorovaný od roku 2008. V případě zaznamenaného extrémního znečištění v sedimentech Bíliny v Ústí n. L. lze považovat za zdroj materiál ze starých zátěží, který se v důsledku srážkovodních situací a možná i v důsledku antropogenních zásahů epizodicky na Bílině vyskytuje. Pro původ ze staré resuspendované zátěže svědčí i přítomnost řady dalších kontaminantů ve vzorcích ve vysokých koncentracích (DDT, HCB, hexachlorbutadien, PAU, bisfenol A ad.).

Charakteristika výskytu vybraných nebezpečných látek

Z dalších výsledků monitoringu je potřeba zmínit i výskyt nebezpečných látek, které nebyly vyhodnoceny jako nadlimitní nebo limity nemají. Jedná se zejména o organochlorované

pesticidy z tzv. starých zátěží – skupinu DDT, která se obvykle vyskytuje mimo lokalitu Bílina – Ústí n. L. také na dolním Labi pod Děčínem. V roce 2012 nebyly na rozdíl od výše popsaných sedimentů v plaveninách Bíliny ani Labe pod Děčínem zaznamenány zvýšené hodnoty (průměrně jen 50 $\mu\text{g.kg}^{-1}$).

Z dalších pesticidů skupiny starých zátěží byl zjištěn hexachlorbenzen v nejvyšších koncentracích v sedimentu na Bílině (1 400 $\mu\text{g.kg}^{-1}$), kde průměrná roční hodnota obsahu v sedimentu překročila hodnotu NEK 86x, mírně vyšší hodnoty byly měřeny dále na Labi ve Valech (100 $\mu\text{g.kg}^{-1}$) a na dolním Labi v Litoměřicích (250 $\mu\text{g.kg}^{-1}$). NEK pro HCB byl překročen celkově na 12 profilech. V sedimentovatelných plaveninách v Děčíně se obsahy pohybovaly mezi 50 a 280 $\mu\text{g.kg}^{-1}$.

Z aktuálně používaných pesticidů byl nad mezí stanovitelnosti zjištěn ve 46 vzorcích plavenin chlorpyrifos s maximy (desítky $\mu\text{g.kg}^{-1}$) na Berounce v Srbsku, Olši ve Věřovicích a na Ohři v Želíně a dále trifluralin na Sázavě a Chrudimce v jednotkách $\mu\text{g.kg}^{-1}$. Celkově byly používané pesticidy zjištěny častěji a ve vyšších koncentracích v plaveninách oproti sedimentům.

Chlorbenzeny jsou dlouhodobě typickým znečištěním středního Labe v úseku pod Pardubicemi. V plaveninách byly změřeny na všech profilech středního Labe a také v hraničním profilu Labe pod Děčínem v relativně nízkých hodnotách (dle MP MŽP nejvýše v kategorii mírného znečištění) s maximy ve Valech. V sedimentech pak nejvyšší koncentrace obsahovaly výše zmiňované vzorky z Bíliny v Ústí n. L. (1,2,4 trichlorbenzen 300 až 400 $\mu\text{g.kg}^{-1}$). Významně vyšší obsahy zejména 1,2,4 a 1,3,5 trichlorbenzeny byly měřeny podobně jako v roce 2011 ve směsných vzorcích sedimentovatelných plavenin na profilu Valy (1,2,4 trichlorbenzen 100 až 1300 $\mu\text{g.kg}^{-1}$).

Obsahy látek skupiny PCB byly podobné jako v minulém roce měřeny v relativně nízkých hodnotách, dle MP MŽP odpovídaly ve více než 50 % vzorků nejvýše mírnému znečištění. V nejvyšších hodnotách byly zjištěny v plaveninách na Ohři v Želíně, na Lužické Nise v Hrádku n. N. a na středním a dolním Labi. V sedimentech obsahy PCB dosáhly řádově vyšších hodnot než v plaveninách, v největším množství se akumulovaly na Bílině v Záluží (1 090 $\mu\text{g.kg}^{-1}$) a na Dyji v Pohansku (1 160 $\mu\text{g.kg}^{-1}$).

Z monitorovaných prioritních látek přílohy II. směrnice 2008/105/ES byla zjištěna v plaveninách i sedimentech na všech profilech přítomnost di-(2-ethylhexyl)phthalatu (DEHP). V nejvyšších obsazích se DEHP vyskytoval podobně jako v minulém roce na Bílině v Ústí nad Labem (10 000 až 60 000 $\mu\text{g.kg}^{-1}$). Hodnota NEK nebyla na žádném ze sledovaných profilů překročena.

Chloralkany C10-13 zařazené mezi prioritní nebezpečné látky byly zjištěny v 45 % vzorků. Nejvyšší koncentrace byly měřeny na Odře v Bohumíně, Dřevnici v Otrokovicích, na Jihlavě v Ivančicích. Hodnota NEK byla překročena v sedimentech na profilu Dřevnice – Otrokovice a na Vltavě v Zelčíně. Kontaminace těmito látkami souvisí s emisemi při zpracování kůže a výrobě obuvi, v gumárenství a při obrábění kovů.

Polybromované difenylethery (PBDE) ve většině vzorků plavenin a sedimentů nepřekročily mezí stanovitelnosti. Měřitelné obsahy byly zjištěny na 13 profilech nejčastěji u kongenerů 47, 99 a 100. Jejich hodnoty byly velmi nízké do 20 $\mu\text{g.kg}^{-1}$ a sumární obsahy nepřekročily hodnotu NEK. Dominantním kongenerem, který byl přítomen v několikanásobně vyšších koncentracích je PBDE 209 (tvorí 97 % nejčastěji dnes používané komerční směsi v průmyslu – decaBDE). Detekován byl v nejvyšších koncentracích nejčastěji v sedimentech a plaveninách středního Labe (500 až 5 000 $\mu\text{g.kg}^{-1}$).

Tributylcín (kationt) byl měřen pouze v plaveninách na 18 závěrových a postupových profilech větších toků. V hodnotách

nad mezí stanovitelnosti byl zjištěn pouze v jednom vzorku na středním Labi ve Valech (2,4 $\mu\text{g.kg}^{-1}$). Na rozdíl od roku 2011 nebyla v žádném ze sledovaných profilů překročena hodnota NEK. V sedimentovatelných plaveninách na středním a dolním Labi byly pozitivní nálezy ve 25 % vzorků s hodnotami do 13 $\mu\text{g.kg}^{-1}$.

Mezi prioritní látky náleží rovněž 4-nonylfenol a 4-terc oktylfenol ze skupiny alkylfenolů. Jejich přítomnost nad mezí stanovitelnosti byla zjištěna pouze ve vzorku plavenin na Olši ve Věřovicích. Hodnota NEK nebyla překročena. Celkově lze jejich výskyt v pevných matricích hodnotit podobně jako v minulém roce jako nevýznamný.

Z hlediska negativních účinků na vodní ekosystém a zdraví člověka lze stále jako pozornost vyžadující stav hodnotit setrvalý výskyt vysokých obsahů kovů, některých organochlorovaných pesticidů starých zátěží a PAU, zejména na tocích regionů s vysokou koncentrací průmyslu a dlouhodobou antropogenní zátěží – na Bílině, Ohři, Lužické Nise a Odře a v hraničním profilu Labe. Vedle klasických polutantů jsou v mnohých řekách prokazatelně přítomny také další běžně nesledované chemické látky s pravděpodobnými toxickými a endokrinními účinky, jejichž přítomnost a kumulace ve vodním prostředí může do budoucna pro vodní ekosystém představovat potenciální riziko.

Z pohledu dosažení dobrého chemického stavu vod se jako nejproblematictější ukazuje překročení NEK nejen v dílčí oblasti povodí Ohře a dolního Labe, ale při stávajících hodnotách NEK v podstatě ve všech dalších dílčích oblastech povodí. Za významné zjištění jak pro evidenci starých zátěží, tak pro plánování nápravných opatření považujeme nálezy extrémně kontaminovaných vzorků sedimentů na Bílině v Ústí n. L. Je velmi pravděpodobné, že takovýto kontaminovaný materiál se bude v důsledku resuspendace během odtokových situací dostávat dále do povodí.

Akumulační biomonitoring povrchových vod

V roce 2012, podobně jako v minulých letech, probíhalo sledování kontaminace vodních organismů škodlivými látkami na 21 závěrových profilech hlavních řek České republiky jako součást situačního monitoringu povrchových vod. Byly hodnoceny tyto biotické matrice: mlži *Dreissena polymorpha* (18 lokalit), biofilm (21 lokalit), ryby – jelec tloušť (15 lokalit), juvenilní stadia ryb – plůdek (21 lokalit) a benthické organismy (*Hydropsyche* sp., *Ephemera* sp., *Gammarus* sp. 21 lokalit).

Hodnocené polutanty jsou látky, které se ve vodě velmi málo rozpouštějí (ve vzorcích vody jsou většinou pod mezí stanovitelnosti) a dobře se akumulují v tucích. Z těžkých kovů se sleduje olovo, kadmium, rtuť, chrom, zinek, měď, nikl a arzen (koncentrace v mg.kg^{-1}). Ze specifických organických látek (koncentrace v $\mu\text{g.kg}^{-1}$) jsou to indikátorové kongenery PCB (PCB-28, PCB-52, PCB-101, PCB-138, PCB-153, PCB-180), chlorované pesticidy (o,p a p,p izomery DDT a izomery HCH), HCB, PBDE (kongenery 28, 47, 99, 100, 153 a 154), polyaromatické uhlovodíky PAU (suma sloučenin: fluoranten, benzo(b)fluoranten, benzo(k)fluoranten, benzo(a)pyren, benzo(ghi)perylen, indenol (1,2,3-cd)pyren), bis(2-ethylhexyl) ftalát (DEHP), perfluoroktansulfonát (PFOS). Pro hodnocení byly vybrány organismy, které nejlépe akumulují jednotlivé polutanty (koncentrace je udávána v sušině u biofilmu, hodnoty v ostatních matricích jsou vyjádřeny na mokrou váhu).

Pro biotu dosud nebyly EK závazně stanoveny hodnoty NEK s výjimkou NEK pro rtuť, hexachlorbenzen a hexachlorbutadien, (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/105/ES). Vybrané ukazatele byly porovnány s těmito normami a naměřené koncentrace byly hodnoceny v porovnání s NEK podle nařízení vlády č. 23/2011 Sb.

PAU byly hodnoceny v matici biofilm, kde byly zjištěny nejvyšší hodnoty. Jsou to látky, které vznikají převážně během nedokonalého spalování. Řada těchto látek má mutagenní a karcinogenní účinky. Nejvyšší koncentrace byla naměřena u fluorantenu. V Návrhu směrnice je pro fluoranten navržena u matrice biota nejvyšší přípustná hodnota $30 \mu\text{g.kg}^{-1}$ mokré váhy.

Perfluoroktansulfonová kyselina (PFOS) patří do skupiny perfluorovaných sloučenin (PFC), které jsou používány v mnoha průmyslových odvětvích (chladicíměsí, složkléčiv, maziv, retardéry hoření, látky ovlivňující povrchové napětí – ochranné nátěry apod.). Jsou to persistentní látky a mají silnou schopnost akumulace v tělech organismů. Naměřené koncentrace v rybím plůdku zhruba u poloviny sledovaných profilů překračují NEK navržený EK ($9,1 \mu\text{g.kg}^{-1}$). Hodnoty se pohybují od $1,2$ do $67 \mu\text{g.kg}^{-1}$ (Otava – Topělec a L. Nisa – Hrádek n/Nisou). Vysoké hodnoty byly naměřeny také na Bílině, Bečvě a Labi. Řádově vyšší hodnoty překračující NEK ve všech sledovaných lokalitách byly zjištěny v krvi dospělých ryb.

Suma DDT (indikátorové kongenery o,p'a p,p') byla hodnocena v bentických organizmech. Vysoké koncentrace byly zjištěny (stejně jako v minulých letech) na profilu Bílina – Ústí nad Labem ($50,8 \mu\text{g.kg}^{-1}$), kde se tento pesticid dříve vyráběl. S největší pravděpodobností se jedná o staré zátěže v sedimentech. Na ostatních profilech se hodnoty pohybovaly v rozmezí $2,8 - 23,7 \mu\text{g.kg}^{-1}$. NEK pro DDT není navržen.

Bis(2-ethylhexyl)ftalát (DEHP) byl hodnocen v rybách. Má široké použití především jako změkčovaadlo v plastech. Jedná se o látku, která je řazena mezi prioritní nebezpečné látky v oblasti vodní politiky EU. Maximální koncentrace byla zjištěna na profilu Ohře – Terezín ($899 \mu\text{g.kg}^{-1}$). V návrhu směrnice Evropského parlamentu není pro DEHP limitní hodnota navržena. Nařízení vlády udává NEK $3\,200 \mu\text{g.kg}^{-1}$. Tato hodnota nebyla překročena na žádné ze sledovaných lokalit.

Bromované difenylethery (PBDE) jsou perzistentní látky ve vodě nerozpustné a zdraví škodlivé. Naměřené hodnoty v biotě ve všech sledovaných profilech výrazně překračovaly NEK navržený EK ($0,0085 \mu\text{g.kg}^{-1}$). Maximální koncentrace byla zjištěna v matici ryba na profilu Vltava – Zelčín ($22,6 \mu\text{g.kg}^{-1}$). Na ostatních profilech se hodnoty pohybovaly od $0,8 \mu\text{g.kg}^{-1}$ (Morava – Lanžhot) do $3,8 \mu\text{g.kg}^{-1}$ na Bílině v Ústí nad Labem. Podle nařízení vlády (NEK $1\,000 \mu\text{g.kg}^{-1}$) nebyla limitní hodnota překročena v žádném případě. Stojí za zmínku, že NEK navržený EK je až o tři řády nižší než hodnoty získané z monitoringu ČHMÚ a NEK podle nařízení vlády je až o tři řády vyšší.

Rtuť byla hodnocena v plůdku a ve svalovině ryb. Hodnoty rtuti ve všech profilech v matici ryba i plůdek překračují NEK $0,020 \text{ mg.kg}^{-1}$ stanovený EK a také nařízením vlády. Maximální koncentrace v rybě byla zjištěna na profilu Vltava – Zelčín, ($0,34 \text{ mg.kg}^{-1}$), u plůdku byla nejvyšší hodnota naměřena na Labi v Obříství ($0,10 \text{ mg.kg}^{-1}$). V souvislosti se sledováním ryb je nutné zmínit, že hodnoty získané z dospělých ryb nemusí ukazovat na kontaminaci profilu, kde byl odlov uskutečněn. Pokud je potřeba informace z konkrétního místa, je vhodnější použít matici bentos, případně plůdek.

Hexachlorbenzen (HCB) byl hodnocen v plůdku a v bentických organizmech. Maximální koncentrace ($2,1 \mu\text{g.kg}^{-1}$) byly naměřeny na Bečvě. Naměřené hodnoty v obou maticích se pohybovaly v rozmezí od $0,17$ do $2,1 \mu\text{g.kg}^{-1}$. NEK udávaný směrnici je $10 \mu\text{g.kg}^{-1}$, NEK dle nařízení vlády byl (pravděpodobně omylem) stanoven na $20 \mu\text{g.kg}^{-1}$. Tyto limitní hodnoty nebyly v žádné ze sledovaných lokalit překročeny. Z grafického vyjádření je zřejmé, že v některých případech je informace získaná z bentických organismů významnější než u plůdku.

Závěr

Z výsledků bioakumulačního monitoringu v roce 2012 je zřejmé, že se ve vodním ekosystému vyskytují (a často ve vysokých koncentracích) prioritní polutanty, které v prostých vzorcích vody nelze zjistit. Sledování v několika maticích potvrzuje komplexní znečištění vodního prostředí a ukazuje, že hodnoty zjištěné pouze v jedné matici často neposkytují dostatečnou informaci o stavu kontaminace celého vodního ekosystému. Návrh směrnice EK ukazuje na důležitost správně zvolené matrice pro monitoring vodního ekosystému. Bioakumulační monitoring je prováděn v ČHMÚ od roku 2000. Během této doby nebyl v biotě zjištěn žádný výraznější pokles hodnot sledovaných látek.

3.2 Jakost podzemních vod

V roce 2012 se ve státní monitorovací síti jakosti podzemních vod pozorovalo 651 objektů, které tvoří 174 pramenů (sledování pramenů dokumentuje přirozené odvodňování podzemních vod zejména v oblasti krystalinika a místní odvodnění křídových struktur), 212 mělkých vrtů (objekty jsou soustředěné převážně v aluviích řek Labe, Orlice, Jizery, Ohře, Dyje, Moravy, Bečvy, Odry a Opavy – tyto podzemní vody jsou snadno zranitelné, s vysokým koeficientem filtrace a s rychlým postupem znečištění) a 265 hlubokých vrtů (objekty jsou soustředěny především v oblastech České křídové pánve, Českobudějovické a Třeboňské pánve a monitorují jakost podzemních vod s hlubinným oběhem – přímá zranitelnost těchto vod není příliš velká, neboť kontaminace se zde projevuje až po delším časovém intervalu). Stanovovaných bylo celkem 192 ukazatelů. Objekty státní monitorovací sítě byly vzorkovány v roce 2012 dvakrát, a to jednou v jarním a jednou v podzimním období. Ukazatele ze skupin organických látek s výjimkou pesticidů byly monitorovány pouze na omezeném počtu objektů s přihlédnutím k jejich předpokládanému výskytu v daných lokalitách na základě vyhodnocení monitoringu jakosti vody z předchozích let.

Hodnocení výsledků jakosti podzemních vod za rok 2012 se vzhledem k požadavkům Rámcové směrnice 2000/60/ES orientovalo zejména na nebezpečné látky. Bylo provedeno srovnání naměřených hodnot ukazatelů jakosti podzemních vod s referenčními hodnotami pro podzemní vodu dle vyhlášky MŽP a MZe č. 5/2011 Sb. ze dne 20. prosince 2010 o vymezení hydrogeologických rajonů a útvarů podzemních vod, způsobu hodnocení stavu podzemních vod a náležitostech programů zjišťování a hodnocení stavu podzemních vod. Tato vyhláška stanovuje referenční hodnoty ukazatelů jako limity pro hodnocení jakosti podzemních vod.

V roce 2012 se nejčastěji v nadlimitních hodnotách vyskytují tyto ukazatele:

Z anorganických iontů jsou to mangan ($40,2 \%$ nadlimitních vzorků), dusičnany ($11,1 \%$ nadlimitních vzorků), amonné ionty ($11,1 \%$ nadlimitních vzorků), sírany ($3,0 \%$ nadlimitních vzorků), chloridy ($2,9 \%$ nadlimitních vzorků) a fluoridy ($2,5 \%$ nadlimitních vzorků). Ze všech objektů se zvýšené koncentrace anorganických látek většinou vyskytují u mělkých vrtů kromě fluoridů, které se častěji vyskytují u hlubokých vrtů, což spíše poukazuje na přirozený výskyt fluoridů v geologickém podloží než na antropogenní znečištění. U manganu, kde bylo nalezeno největší množství nadlimitních vzorků, je nutné upozornit na poměrně přísnou referenční hodnotu $0,05 \text{ mg/l}$ pro podzemní vodu s ohledem na skutečnost, že i v rámci limitu pro pitnou vodu (vyhláška MZd č. 252/2004 Sb.) je tato hodnota korigována na $0,2 \text{ mg/l}$ v případě, že lze předpokládat, že zvýšenou koncentraci manganu ve vodě způsobuje jeho přirozený výskyt v geologickém prostředí.

Ve skupině kovů jsou to zejména baryum (46,6 % nadlimitních vzorků), kobalt (4,8 % nadlimitních vzorků), arsen (4,0 % nadlimitních vzorků), nikl (2,6 % nadlimitních vzorků) a kadmium (1,7 % nadlimitních vzorků). U kovů je známa skutečnost, že jejich toxicita pro člověka je často nižší než pro jiné organismy, a to je také vyjádřeno přísnějšími limity pro podzemní vodu než pro vodu pitnou. Nicméně referenční hodnota pro podzemní vodu u barya (50 µg/l), která je prakticky na úrovni požadovaných koncentrací prostředí se přece jen jeví jako neúměrně přísná a vyhodnocení, podle něhož v téměř polovině odebraných vzorků byla prokázána „nebezpečná koncentrace“ barya by mohlo vést skoro k panice z prostředí zamořeného baryem.

Z ukazatelů indikujících obecně přítomnost organických látek se v nadlimitních hodnotách vyskytují chemická spotřeba kyslíku manganistanem (11,7 % nadlimitních vzorků), rozpuštěný organický uhlík (6,9 % nadlimitních vzorků) a stanovení uhlovodíků C10-40 (11,8 % nadlimitních vzorků) monitorujících obecně přítomnost ropných látek. Vyhodnocení ukazatele uhlovodíky C10-40 je však ovlivněno malým počtem vytipovaných monitorovaných objektů, kde byl tento ukazatel sledován. Obecně lze říci, že přítomnost nadlimitních hodnot pro organické látky je zjištěna převážně u vzorků odebraných u mělkých vrtů, tedy objektů významněji ovlivňovaných antropogenním znečištěním.

V početné skupině pesticidních látek nejčastěji překračují limity pro pitnou vodu metabolity herbicidů alachloru, metolachloru a acetochloru (chloracetanilidy). Jsou to alachlor ESA (12,8 % nadlimitních vzorků), metolachlor ESA (9,0 % nadlimitních vzorků), acetochlor ESA (3,3 % nadlimitních vzorků), acetochlor OA (2,2 % nadlimitních vzorků) a metolachlor OA (1,7 % nadlimitních vzorků). Dále se vyskytují triazinové pesticidy, zejména herbicid atrazin (1,7 % nadlimitních vzorků) a jeho metabolity jako jsou hydroxyatrazin (2,7 % nadlimitních vzorků), desethylatrazin (1,3 % nadlimitních vzorků). Z dalších pesticidů jsou to pak hexazinon

(1,3 % nadlimitních vzorků) a bentazon (0,9 % nadlimitních vzorků). Ostatní pesticidy se v nadlimitních koncentracích vyskytují jenom sporadicky. Vzorky podzemních vod s nadlimitními koncentracemi pesticidů byly převážně odebrány u mělkých vrtů.

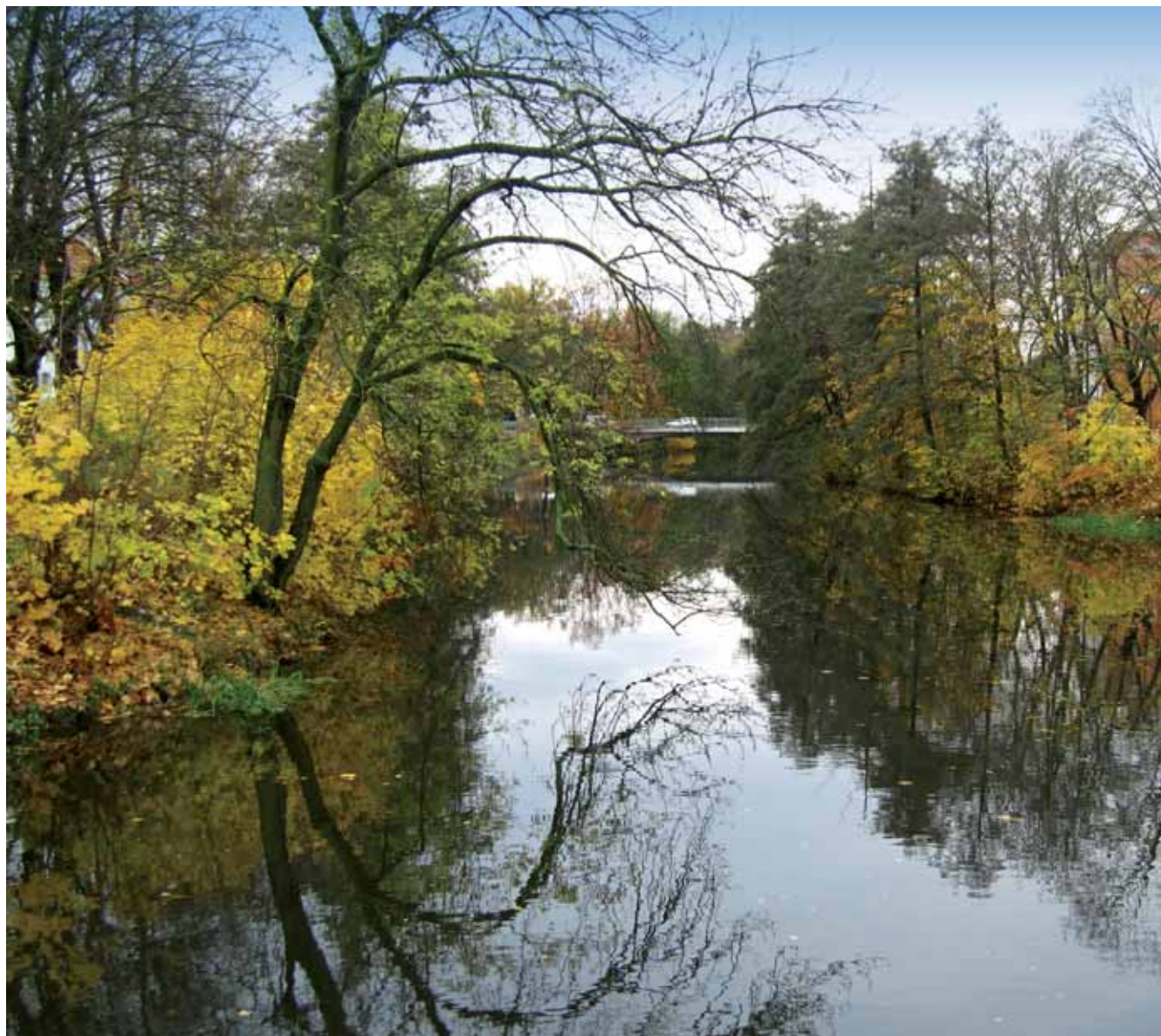
Z polycyklických aromatických uhlovodíků se výrazněji z hlediska limitů pro podzemní vodu vyskytují fenantren (43,8 % nadlimitních vzorků), chrysen (8,6 % nadlimitních vzorků) a pyren (3,2 % nadlimitních vzorků). Zatímco u pyrenu je referenční hodnota pro podzemní vody dle vyhlášky č. 5/2011 Sb. rovna hodnotě PNEC (Predicted No-Effect-Concentration, tedy koncentrace látky, u které se neočekává výskyt žádných nepříznivých účinků na životní prostředí), pro fenantren (PNEC 0,03 µg/l) a chrysen (PNEC 6 µg/l) byla určena referenční hodnota (0,005 µg/l) několiknásobně nižší oproti hodnotě PNEC, čili poměrně přísný limit.

U skupiny těkavých organických látek se nadlimitní koncentrace vyskytují nejvýrazněji u 1,2-cis-dichlorethenu (15,9 % nadlimitních vzorků) a toluenu (3,4 % nadlimitních vzorků). U 1,2-cis-dichlorethenu i toluenu je referenční hodnota totožná s kritériem A dle metodického pokynu MŽP z 15. 9. 1996 (Kritéria znečištění zemin a podzemní vody). Kritérium A má odpovídat přibližně přirozeným obsahům sledovaných látek v přírodě, což ovšem neznamená, že překročení tohoto limitu má být automaticky spojováno se znečištěním životního prostředí.

Radiochemické vlastnosti podzemní vody byly sledovány jediným všeobecným ukazatelem celková objemová aktivita alfa (17,7 % nadlimitních vzorků). Vzhledem k tomu, že limit pro ukazatel celková objemová aktivita alfa je dle vyhlášky SÚJB č. 307/2002 Sb. směrnou nikoliv meznou hodnotou, je vhodné i v případě referenční hodnoty dle vyhlášky MŽP a MZe č. 5/2011 Sb. chápat překročení limitu jako doporučení provedení doplňujícího rozboru objemových aktivit jednotlivých radionuklidů.

VD Švihov na Želivce

Chrudimka, Pardubice

Typickým zástupcem skupiny syntetických komplexotvorných látek je ethylendiamintetraoctová kyselina EDTA (11,0 % nadlimitních vzorků). Pro své široké použití v průmyslu, různých přípravných denní potřeby, ale i v zemědělství se dostává do životního prostředí ve velkém množství. Její monitoring je jednoznačně důležitý, nicméně její referenční hodnota (5 µg/l) dle vyhlášky MŽP a MZe č. 5/2011 Sb. se v porovnání se stanovenou hodnotou PNEC 41 µg/l opět jeví jako velmi přísná.

Di(2-ethylhexyl)ftalát DEHP (25,0 % nadlimitních vzorků) je látka používaná jako změkčovadlo v plastových výrobcích. Poměrně vysoké procento překročení referenční hodnoty je významně ovlivněno faktem, že tato látka byla sledována s ohledem na její výskyt pouze na 9 vybraných rizikovějších lokalitách.

Chloralkany C10-30 (22,2 % nadlimitních vzorků) je skupina látek používaných v průmyslu např. jako zpomalovače hoření, aditiva při výrobě gumy a nátěrových hmot. V rámci monitoringu podzemních vod byly opět sledovány pouze na malém počtu vybraných objektů.

Z anorganických ukazatelů mají četnější výskyt nadlimitních koncentrací nutrienty dusičnany a amonné ionty. Amonné ionty jsou těsněji vázány na konkrétní oblasti, dokonce konkrétní

povodí, dusičnany jsou naproti tomu rozmístěny rovnoměrněji po ploše mapy a tím poukazují i na oblasti se zvýšenou zemědělskou aktivitou.

Zobrazení objektů s nadlimitními koncentracemi stopových prvků je ovlivněno příliš přísnými limity pro baryum a mangan, které zodpovídají za drtivou většinu červených bodů na mapě. Oba prvky jsou běžně přítomné v půdě (i když baryum v nízkých koncentracích), proto jsou i běžnou součástí přírodních vod.

Výskyt nadlimitních koncentrací většiny organických látek ze skupin polycyklických aromatických uhlovodíků a těkavých organických látek lze označit za řídký až ojedinělý a koresponduje s oblastmi zasaženými průmyslovým znečištěním. Výjimku však tvoří 1,2-cis-dichlorethen (TOL), fenantren (PAU) a chrysen (PAU), jejichž nadlimitní koncentrace byly lokalizovány na větším množství míst. Je však nutné zmínit, že pro ně byly ve vyhlášce MŽP a MZe č. 5/2011 Sb. stanoveny poměrně přísné limity. I tak však patří k látkám, jejichž přítomnost v podzemních vodách byla prokázána s ohledem na četnější výskyt hodnot nad mezí stanovitelnosti. Dojem, že některé oblasti ČR jsou fenantrenem o dost významněji zasaženy v porovnání s jinými, je částečně způsoben rozdílnou hustotou objektů podzemních vod, kde byly monitorovány polycyklické aromatické uhlovodíky.

Nejčastěji se vyskytující látky ze skupiny pesticidů jsou už zmiňované metabolity alachloru, metolachloru a acetochloru. Z mapového zobrazení je patrné, že pesticidní látky oproti jiným skupinám ukazatelů organického znečištění nejsou striktně vázány na průmyslové oblasti, což koresponduje s jejich používáním zejména v zemědělství. Vyšší četnost výskytu pesticidů pak dokládá mimo množství aplikovaných herbicidních přípravků i jejich schopnost akumulace v životním prostředí.

Celkově lze shrnout, že jako nejvýraznější ukazatele znečištění podzemních vod porovnáním s referenčními hodnotami vyhlášky MŽP a MZe č. 5/2011 Sb. se jeví anorganické látky (mangan, dusičnany a amonné ionty), kovy (baryum, kobalt, arsen, a nikl), TOL (1,2-cis-dichlorethen a toluen), PAU (fenantren a chrysen), pesticidy (chloracetanilidy a triaziny) a EDTA.

Celkově se vyskytují hodnoty ukazatelů překračujících limity většinou v podzemních vodách mělkých vrtů orientovaných do aluvií řek, které jsou antropogenní činností nejvíce ovlivněny.

Shrnutí počtů objektů, u nichž bylo analyticky zjištěno překročení limitů pro podzemní vodu alespoň u jednoho z ukazatelů, je uvedeno v tabulce 3.2.1.

Z tabulky vyplývá, že došlo k mírnému zhoršení v počtu objektů s překročením limitů pro podzemní vodu oproti roku 2011.

Porovnání s hodnotami za rok 2011 je však ovlivněno skutečností, že v roce 2011 se z úsporných důvodů vzorkovalo pouze jednou ročně (jarní období). Lépe vypovídající je porovnání hodnot za rok 2010 a 2012, kdy probíhal monitoring v obdobném rozsahu, tedy u většiny objektů podzemních vod došlo k odběru vzorků nejen v jarním, ale i v podzimním období. Takové porovnání již dává velmi podobné hodnoty, jen mírně lepší v roce 2012.

Tabulka 3.2.1

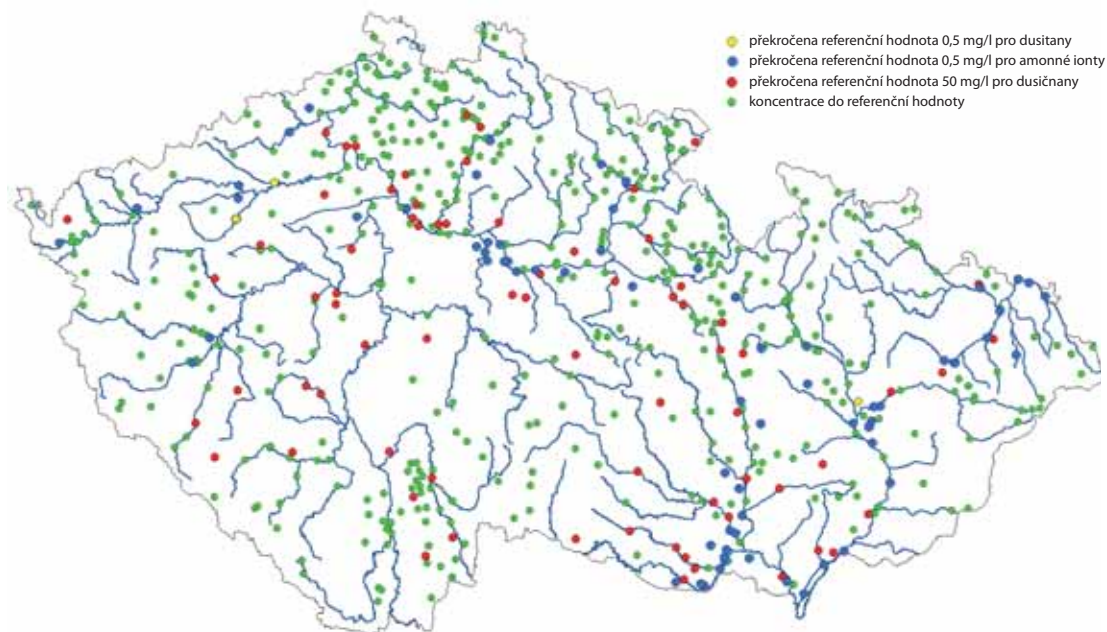
Počty objektů s překročením limitů pro podzemní vodu minimálně v jednom ukazateli za rok 2012, srovnání s rokem 2011 a 2010

Objekty	Počet objektů	Počet objektů s překročením limitů pro podzemní vodu	% objektů s překročením limitů pro podzemní vodu
Mělké vrtů	214	203	94,8 (93,9 rok 2011, 96,3 rok 2010)
Hluboké vrtů a prameny	439	343	78,1 (70,4 rok 2011, 80,4 rok 2010)
Veškeré objekty	653	546	83,6 (78,1 rok 2011, 85,6 rok 2010)

Pramen: ČHMÚ

Obrázek 3.2.1

Koncentrace dusíkatých látek v podzemních vodách v roce 2012 (překročení referenčních hodnot vyhlášky č. 5/2011 Sb.)

Pramen: ČHMÚ

Horská říčka – 3. třída, ZŠ Vítkov, Moravskoslezský kraj

4. Nakládání s vodami

4.1 Odběry povrchových vod

Ve zprávách o stavu vodního hospodářství České republiky bylo v minulých letech konstatováno, že meziroční pokles odběrů povrchových vod se spíše zastavil. Výjimkou byl rok 2009, ve kterém nastal oproti roku 2008 určitý přechodný pokles odebraného množství povrchových vod. V roce 2012 lze opětovně zaznamenat snížení celkového odebraného množství o velikosti 1 461,3 mil. m³ oproti odběru v roce 2011 o velikosti 1 513,8 mil. m³.

Sledování údajů o odběrech podzemní a povrchové vody a o vypouštěných vodách je upraveno vyhláškou č. 431/2001 Sb., o obsahu vodní bilance, způsobu jejího sestavení a údajích pro vodní bilanci. Podkladem pro zjišťování údajů jsou hlášení jednotlivých správců povodí, předávaná vždy do 31. března následujícího roku ČSÚ. Údaje byly za rok 2012 členěny podle kategorizace NACE dle Eurostatu (neúplná zkratka z francouzského označení „Nomenclature statistique des activités économiques dans la Communauté européenne“). Před rokem 2008 bylo používáno starší členění dle tzv. OKEČ (odvětvová klasifikace ekonomických činností ČSÚ, Praha 1998). Podobně jako v předchozích letech nebyly vzhledem ke sjednocení údajů jednotlivých s. p. Povodí zahrnuty do odběrů povrchových vod převody vody a vody odebrané pro rybníční soustavy. V tabulce 4.1.1 jsou uvedeny podrobnější informace o zařazování jednotlivých odběrů povrchových a podzemních vod do skupin uživatelů dle klasifikace NACE.

Tabulka 4.1.1

Členění uživatelů do jednotlivých skupin dle klasifikace NACE

Vodovody pro veřejnou potřebu	NACE 36
Zemědělství (včetně závlah)	NACE 01 – 03
Energetika (výroba a rozvod elektřiny a tepla)	NACE 35
Průmysl (včetně dobývání nerostných surovin – bez energetiky)	NACE 05 – 34
Ostatní (včetně stavebnictví)	NACE 37 – 96
Celkem (bez rybníků a převodů)	NACE 01 – 96
Kanalizace pro veřejnou potřebu (bez převodů)	NACE 37

Pramen: ČSÚ

Tabulka 4.1.2

Odběry povrchové vody v roce 2012 odběrateli nad 6 000 m³/rok nebo 500 m³/měsíc v mil. m³

s. p. Povodí	Vodovody pro veř. potřebu		Zemědělství vč. závlah		Energetika		Průmysl vč. dobývání		Ostatní vč. stavebnictví		Celkem	
	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet
Povodí Labe, s. p.	34,8	29	8,3	50	596,9	12	92,5	77	1,7	55	734,2	223
Povodí Vltavy, s. p.	141,5	43	0,1	12	59,3	17	33,2	69	6,9	43	241,0	184
Povodí Ohře, s. p.	45,2	22	6,5	22	47,0	5	41,9	56	0,1	11	140,7	116
Povodí Odry, s. p.	71,3	25	0,0	0	4,4	1	68,8	57	0,6	32	145,1	115
Povodí Moravy, s. p.	34,5	34	16,2	42	131,6	2	17,3	76	0,6	33	200,3	187
Celkem	327,3	153	31,1	126	839,2	37	253,7	335	9,9	174	1 461,3	825

Pramen: MZe, s. p. Povodí

Souhrnně došlo k poklesu odběrů povrchové vody o 3,8 %. Tento trend je dlouhodobý a v roce 2012 došlo k významnému navýšení odběrů pouze v sektoru zemědělství (o 14,3 %). V roce 2011 činil celkový odběr v tomto odvětví 27,2 mil. m³, v roce 2012 pak 31,1 mil. m³. Uvedená skutečnost souvisí s ustanovením § 101 zákona č. 254/2001 Sb. (vyrovnání vláhového deficitu zemědělských plodin – pouze část odebrané vody je zpoplatněna, pro potřeby vyhlášky č. 431/2001 Sb. však musí být vykazována veškerá odebraná voda). Další nárůst lze zaznamenat u skupiny ostatních odběratelů (včetně stavebnictví), a to o 13,8 % (v roce 2011 činil celkový odběr 8,7 mil. m³, v roce 2012 pak 9,9 mil. m³).

U odběrů povrchové vody pro vodovody pro veřejnou potřebu lze konstatovat, že nedošlo oproti roku 2011 k výrazné změně (326,6 mil. m³ v roce 2011 a 327,3 mil. m³ v roce 2012). U průmyslu (včetně dobývání nerostných surovin) můžeme v roce 2012 oproti roku 2011 zaznamenat nepatrný nárůst z 241,6 mil. m³ na 253,7 mil. m³, tj. o 5,0 %.

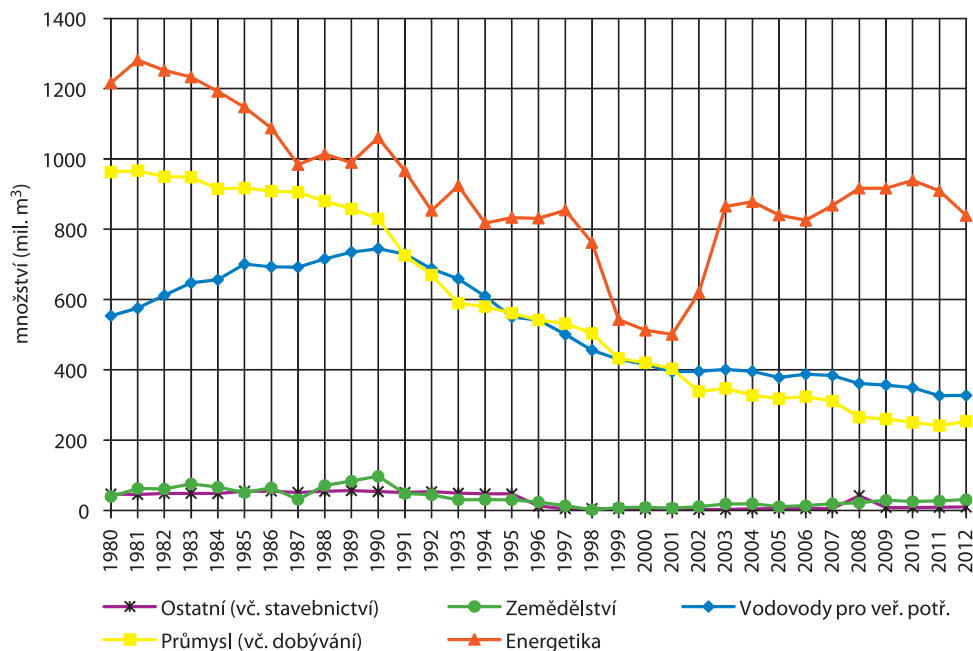
U evidovaných odběrů povrchových vod v územním průřezu byl v roce 2012 zaznamenán nevýznamný nárůst u Povodí Vltavy, s. p., 100,8 %, a Povodí Odry, s. p., 106,5 %; pokles byl zaznamenán u Povodí Ohře, s. p., (96,6 %), Povodí Labe, s. p., (93,7 %). U Povodí Moravy, s. p., nedošlo k významné meziroční změně (99,8 %).

U odběrů pro vodovody pro veřejnou potřebu nedošlo u Povodí Vltavy, s. p., (0,2 %) k významné změně. Významný pokles byl zaznamenán u Povodí Labe, s. p., (92,1 %) a Povodí Ohře, s. p., (97,4 %). Nárůst byl zaznamenán u Povodí Moravy, s. p., (105,2 %) a Povodí Odry, s. p., (104,2 %). U odběrů pro zemědělství byl vykázán nárůst oproti roku 2011 především u Povodí Labe, s. p., 133,9 %. Odběry pro energetiku se snížily nejvýrazněji v Povodí Labe, s. p., 92,2 %. Pokud jde o odběr vody pro průmysl (včetně dobývání nerostných surovin), je možné v s. p. Povodí Labe zaznamenat stagnaci. Pokles byl zaznamenán u Povodí Vltavy, s. p. (97,1 %), Povodí Moravy, s. p., (89,2 %), Povodí Ohře, s. p., (96,8 %) a nárůst pouze u Povodí Odry, s. p., (112,2 %).

Celkové zpoplatněné odběry se oproti roku 2011 nevýrazně navýšily z 1 463,1 mil. m³ na 1 466,3 mil. m³. Podíl zpoplatněných odběrů na celkových evidovaných odběrech v roce 2012 činil 99,7 %. Struktura evidovaných odběrů vody v jednotlivých povodích je uvedena v tabulce 4.1.2. Celkový vývoj odběrů povrchových vod

Graf 4.1.1

Odběry povrchových vod v ČR v letech 1980–2012

Pramen: MZe, s. p. Povodí

od roku 1985 znázorňuje graf 4.1.1. Po roce 1990 nastal v důsledku nápravy hodnotových vztahů za poskytované vodohospodářské služby a dále též změnou struktury průmyslové a zemědělské výroby významný pokles využívání vodních zdrojů ve všech oblastech užívání vody. Například u odběrů povrchové vody pro vodovody pro veřejnou potřebu lze konstatovat, že došlo oproti roku 1990 ke snížení ze 744,9 mil. m³ na 327,3 mil. m³. V roce 2012 je tak odebíráno pouze 43,9 % množství roku 1990. Nejvýraznější pokles nastal ve sféře průmyslu, a to z 830,1 mil. m³ v roce 1990 na 253,7 mil. m³ v roce 2012, tj. na pouhých 30,6 %. Obdobně výrazné snížení je možné zaznamenat v zemědělství – zde odběr poklesl z 92,2 mil. m³ na 31,1 mil. m³, tj. na pouhých 33,6 % z tehdejšího odebíraného množství. To však neznamena, že by došlo k nižšímu antropogennímu ovlivnění vodních

zdrojů. Například u energetiky naopak vzrostla tzv. nenávratná spotřeba (rozdíl mezi odběrem a vypouštěním – způsobený především výparem na chladicích věžích tepelných a jaderných elektráren) z 118,7 mil. m³ v roce 1990 na 141,5 mil. m³ v roce 2012.

Každoroční hodnocení ovlivnění vodních zdrojů je pravidelně prováděno v rámci vodní bilance sestavované podle vyhlášky č. 431/2001 Sb. Principem bilančního hodnocení průběhu hospodaření s vodou je souhrnné zhodnocení požadavků na zachování minimálního bilančního průtoku s průtoky v kontrolních profilech. Tyto průtoky v sobě zahrnují všechny aktivity hospodaření s vodou.

4.2 Odběry podzemních vod

Celkové množství odebraných podzemních vod ve srovnání s rokem 2011 zůstalo v podstatě na stejné úrovni (nárůst o 0,1 %). Tato skutečnost svědčí o tom, že zvyšování tempa poklesu v této kategorii odběrů dosáhlo svého maxima v minulých obdobích – nyní dochází spíše ke stagnaci.

K určitému zlomu ve vývojových trendech, kdy existoval trvalý pokles, došlo již v roce 2006. U odběrů podzemní vody pro vodovody pro veřejnou potřebu lze konstatovat, že v roce 2012 došlo vzhledem k roku 2011 ke stagnaci (nevýrazný nárůst z 311,3 mil. m³ na 312,4 mil. m³, tj. o 0,4 %). Struktura evidovaných odběrů vody v jednotlivých povodích v roce 2012 je uvedena v tabulce 4.2.1, kdy bylo evidováno 4 329 odběrů podzemní vody, kterým odpovídalo množství 379,4 mil. m³ (jedná se pouze o odběry nad 6 000 m³ za rok nebo 500 m³ za měsíc). U průmyslu (včetně dobývání nerostných surovin) došlo v roce 2012 oproti roku 2011 k nárůstu z 34,9 mil. m³ na 36,7 mil. m³, tj. o 5,1 %. U zemědělství lze pozorovat nevýrazný nárůst (či spíše stagnaci) oproti roku 2011, a to z 11,7 mil. m³ na 12,1 mil. m³, tj. pouze o 3,4 %. U energetiky je možné konstatovat pokles (2,6 mil. m³ v roce 2011 a 1,5 mil. m³ v roce 2012).

V územním průřezu představovaly nejvyšší podíl z celkových odběrů podzemních vod odběry v rámci správy Povodí Moravy, s. p. (33,1 %); nejnižší podíl odběrů podzemních vod byl zaznamenán u Povodí Odry, s. p. (5,4 %).

OPŠ Kněžický potok, Kněžice

Tabulka 4.2.1

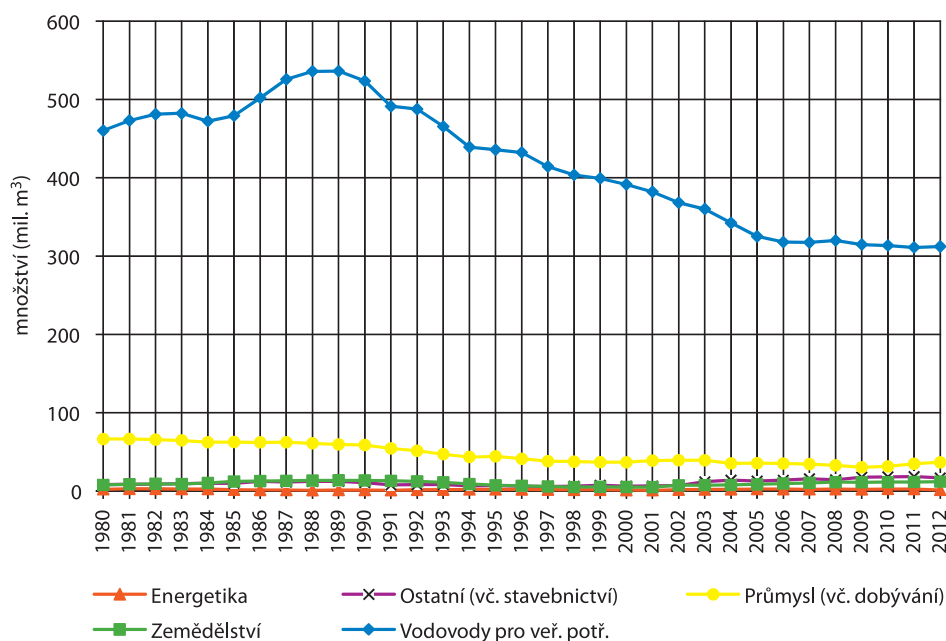
Odběry podzemní vody v roce 2012 odběrateli nad 6 000 m³/rok nebo 500 m³/měsíc v mil. m³

s. p. Povodí	Vodovody pro veř. potřebu		Zemědělství vč. závlah		Energetika		Průmysl vč. dobývání		Ostatní vč. stavebnictví		Celkem	
	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet
Povodí Labe, s. p.	101,5	648	2,3	173	1,0	8	7,3	121	2,7	75	114,8	1 025
Povodí Vltavy, s. p.	32,5	587	4,2	311	0,4	13	10,0	136	8,1	369	55,2	1 416
Povodí Ohře, s. p.	48,3	306	0,7	22	0,1	1	10,2	118	2,1	17	61,4	464
Povodí Odry, s. p.	18,9	140	0,4	23	0,0	0	0,9	29	0,3	21	20,5	213
Povodí Moravy, s. p.	111,2	685	4,5	271	0	0	8,3	165	3,5	90	127,5	1 211
Celkem	312,4	2 366	12,1	800	1,5	22	36,7	569	16,7	572	379,4	4 329

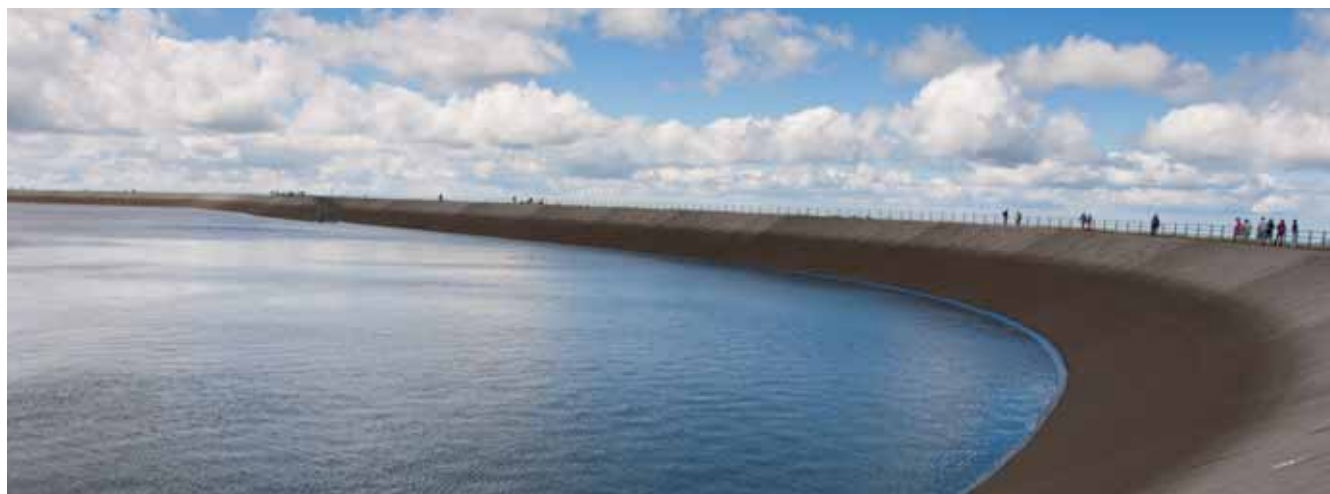
Pramen: MZe, s. p. Povodí

Graf 4.2.1

Odběry podzemních vod v ČR v letech 1980–2012

Pramen: MZe, s. p. Povodí

Protipovodňová opatření města Strakonice

4.3 Vypouštění odpadních vod

V roce 2012 bylo do vodních toků vypuštěno 1 884,9 mil. m³ odpadních a důlních vod. Oproti roku 2011 tak došlo ke snížení o 4,5 %. Podobně jako v předchozích letech nebyly vzhledem ke sjednocení údajů jednotlivých státních podniků Povodí do celkového množství zahrnovány vody vypouštěné z rybníčních soustav.

Hodnocení množství a jakosti vypouštěných odpadních vod bylo do roku 2001 zpracovááno podle údajů vykazovaných uživateli vod na základě směrnice bývalého Ministerstva lesního a vodního hospodářství č. 7/1977 Ú. V., o evidenci a bilančním vyhodnocování zásob a jakosti povrchových a podzemních vod; od roku 2002 se provádí na základě vyhlášky č. 431/2001 Sb., o obsahu vodní bilance, způsobu jejího sestavování a o údajích pro vodní bilanci. Na základě § 10 této vyhlášky se změnil rozsah ohlašovaných údajů tak, že jsou již evidována vypouštění vod odpadních a důlních přesahující 6 000 m³ za rok, resp. 500 m³ za měsíc. Tím narostl počet evidovaných subjektů. Každoročně jsou vykazovány a evidovány údaje o množství odpadních vod, včetně vod určených na základě ustanovení § 4 zákona č. 254/2001 Sb. – dříve tzv. vod

zvláštních; těmi byly podle § 2 zákona č. 138/1973 Sb. (platného do 31. 12. 2001) vody důlní a minerální. Povinnost vykazovat uvedené údaje se týkala jen těch případů, u nichž množství vypouštěných vod přesahovalo 15 000 m³ za rok. Údaje o množství vypouštěných odpadních vod do vod povrchových se od roku 2003 přebírají pouze ze statistiky ČSÚ.

Největší procentní snížení u vypouštěného množství odpadních vod oproti roku 2011 zaznamenala kategorie průmyslu včetně dobývání nerostných surovin (o 9,4 %) a energetika (9,1 %). K mírnému poklesu došlo též u zemědělství včetně závlah (4,5 %) a u kanalizace pro veřejnou potřebu (3,0 %). U kategorie ostatní včetně stavebnictví došlo naopak jako u jediné kategorie k nárůstu, a to o 54,8 %.

Je zřejmé, že roční množství vypouštěných vod při srovnání s rokem 2011 sice částečně pokleslo, avšak s ohledem na nezbytnou korekci (kterou je zapotřebí vzít do úvahy s ohledem na extrémní srážkové poměry v roce 2011) lze říci, že i nadále v posuzovaném roce 2012 stagnovalo (resp. navázalo na obdobný trend v posledních letech).

Členění uživatelů do jednotlivých skupin bylo provedeno podle platné odvětvové klasifikace NACE (viz tab. 4.1.1).

Tabulka 4.3.1

Vypouštění odpadních a důlních vod do vod povrchových v roce 2012 u zdrojů nad 6 000 m³/rok nebo 500 m³/měsíc v mil. m³

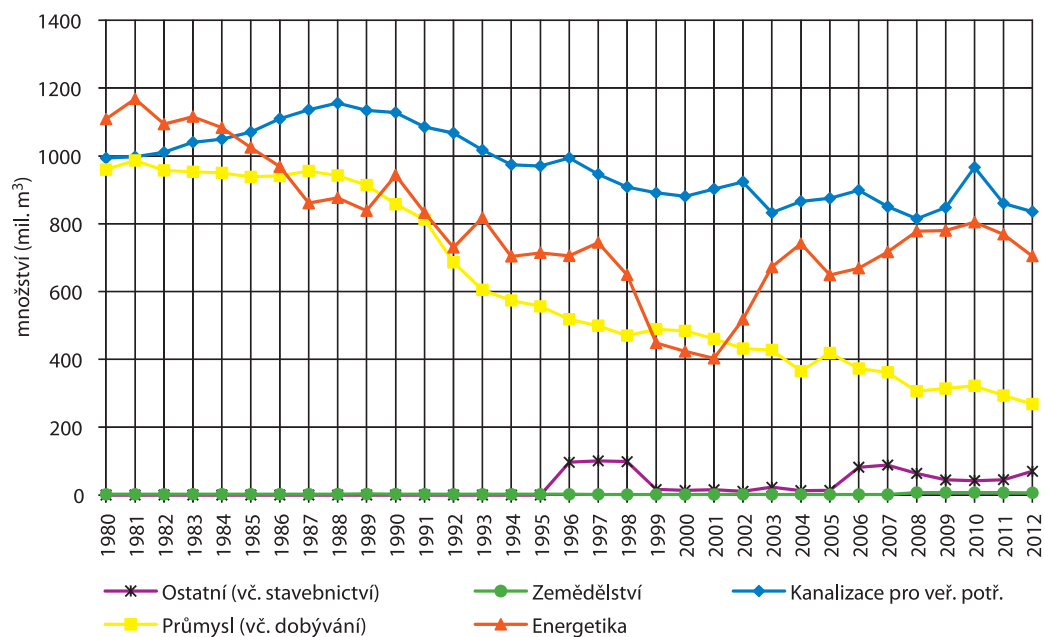
s. p. Povodí	Vodovody pro veř. potřebu		Zemědělství vč. závlah		Energetika		Průmysl vč. dobývání		Ostatní vč. stavebnictví		Celkem	
	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet
Povodí Labe, s. p.	187,9	651	0,1	3	563,3	20	87,3	168	1,6	63	840,1	905
Povodí Vltavy, s. p.	272,8	675	0,1	2	20,9	22	42,1	164	26,7	642	362,6	1 505
Povodí Ohře, s. p.	80,2	279	6,1	3	18,5	12	85,6	169	2,3	21	192,7	484
Povodí Odry, s. p.	103,2	331	0,0	0	2,0	1	32,8	56	36,4	114	174,4	502
Povodí Moravy, s. p.	191,6	1 059	0,3	5	100,0	3	20,3	140	2,9	88	315,1	1 295
Celkem	835,7	2 995	6,6	13	704,7	58	268,1	697	69,9	928	1 884,9	4 691

Pramen: MZe, s. p. Povodí

Pozn.: Vysvětlivky k položce zemědělství (včetně závlah, bez chovu ryb), energetika (včetně dobývání nerostných surovin), průmysl (bez energetiky a vodovodů) a k položce ostatní (včetně stavebnictví) jsou uvedeny v kap. 4.1.

Graf 4.3.1

Vypouštění odpadních vod v ČR v letech 1980–2012

Pramen: MZe, s. p. Povodí

Retenční nádrž Raška

Která řeka je lepší? – 3. třída, ZŠ a MŠ Doberská Kladno, Středočeský kraj

5. Zdroje znečištění

5.1 Bodové zdroje znečištění

Jakost povrchových vod ovlivňují především bodové zdroje znečištění (města a obce, průmyslové závody a objekty soustředěné zemědělské živočišné výroby). Úroveň ochrany vod před znečištěním se nejčastěji hodnotí podle vývoje produkovaného a vypouštěného znečištění.

Produkovaným znečištěním je míněno množství znečištění obsažené v produkovaných (nečištěných) odpadních vodách. V souvislosti s požadavky EU se v ČR věnuje v posledních letech zvýšená pozornost sběru údajů a analýze vývoje tohoto znečištění. Zajišťuje se především rozšířený soubor vykazovaných dat od většího počtu subjektů v rámci tzv. vodohospodářské bilance, v souladu s požadavky stanovenými vyhláškou č. 431/2001 Sb., o obsahu vodní bilance, způsobu jejího sestavení a údajích pro vodní bilanci.

Produkce znečištění se v roce 2012 oproti roku 2011 významněji nezměnila. U organického znečištění podle BSK₅ se v roce 2012 oproti roku 2011 mírně zvýšila o 6 386 t (o 2,6 %) a dosáhla tak úrovně znečištění z roku 2010, v ukazateli CHSK_{Cr} došlo ke snížení o 153 t (o 0,3 %), v ukazateli NL o 9 957 t (o 3,7 %) a v ukazateli RAS o 48 749 t (o 7,2 %). Pokles prezentovaný u ukazatele RAS může být ovlivněn nižším procentem vykazovaných hodnot za rok 2012 jednotlivými povinnými subjekty (§ 11 vyhlášky č. 431/2001 Sb.). S výjimkou ukazatele BSK₅ lze konstatovat, že stále pokračuje mírně klesající trend vývoje produkovaného znečištění.

Vypouštěným znečištěním je znečištění obsažené v odpadních vodách vypouštěných do vod povrchových. Ve srovnání s rokem 2011 se vypouštěné znečištění v roce 2012 snížilo v ukazateli BSK₅ o 648 t (o 9,5 %), CHSK_{Cr} o 1 857 t (o 4,3 %), NL o 740 t (o 6,2 %) a RAS o 43 684 t (o 5,2 %). K poklesu došlo u všech údajů vykazovaných jednotlivými s. p. Povodí. Rovněž je možné zaznamenat výrazné snížení u ukazatele NL u Povodí Odry, s. p. (o 24 %). U ukazatele RAS došlo ke snížení u všech s. p. Povodí, pouze lze zaznamenat nevýrazné zvýšení u Povodí Ohře, s. p. (o 2,0 %). Nezanedbatelným vlivem bylo i snížení celkového množství vypouštěných odpadních vod v porovnání s rokem 2011. Vývoj vypouštěného a zpoplatněného znečištění od roku 1990 dokládá graf 5.1.1.

Mezi roky 1990–2012 došlo k poklesu vypouštěného znečištění v ukazatelích BSK₅ o 95,9 %, CHSK_{Cr} o 90,0 %, NL o 94,1 % a RAS o 20,5 %.

Svitava

V letech 1990–2012 se podařilo snížit i vypouštěné množství nebezpečných a zvláště nebezpečných závadných látek. K významnému poklesu došlo také u makronutrientů (dusík, fosfor) v důsledku toho, že se v technologii čištění odpadních vod u nových a intenzifikovaných ČOV cíleně uplatňuje biologické odstraňování dusíku a biologické nebo chemické odstraňování fosforu.

Tabulka 5.1.1

Produkované a vypouštěné znečištění v roce 2012

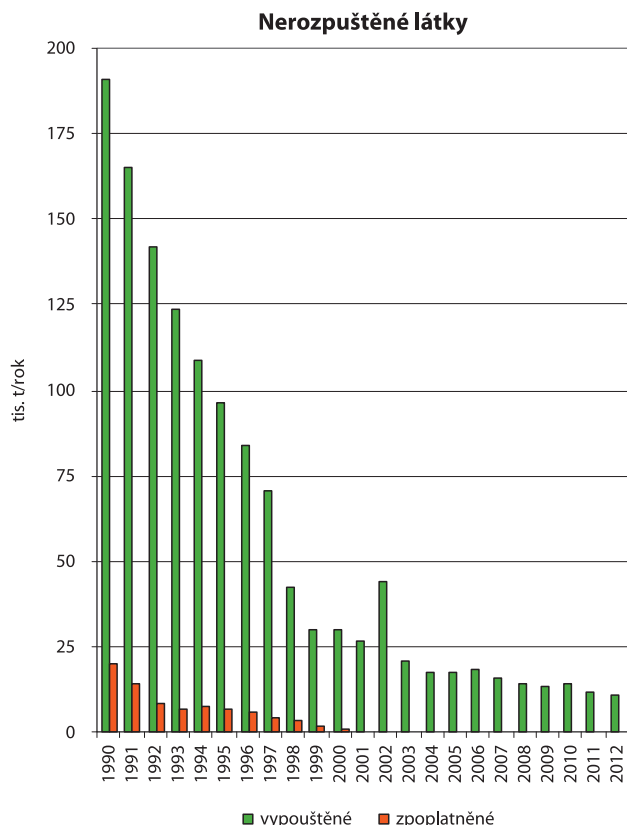
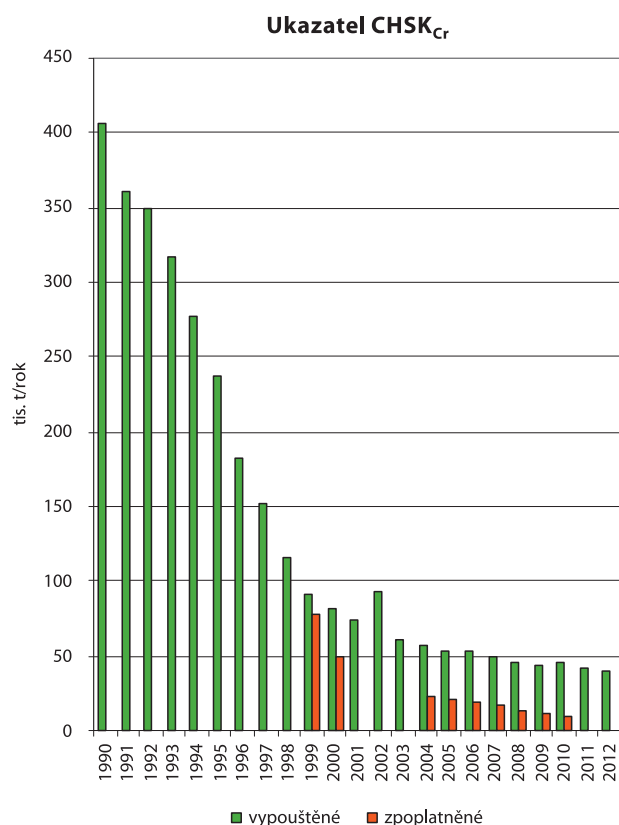
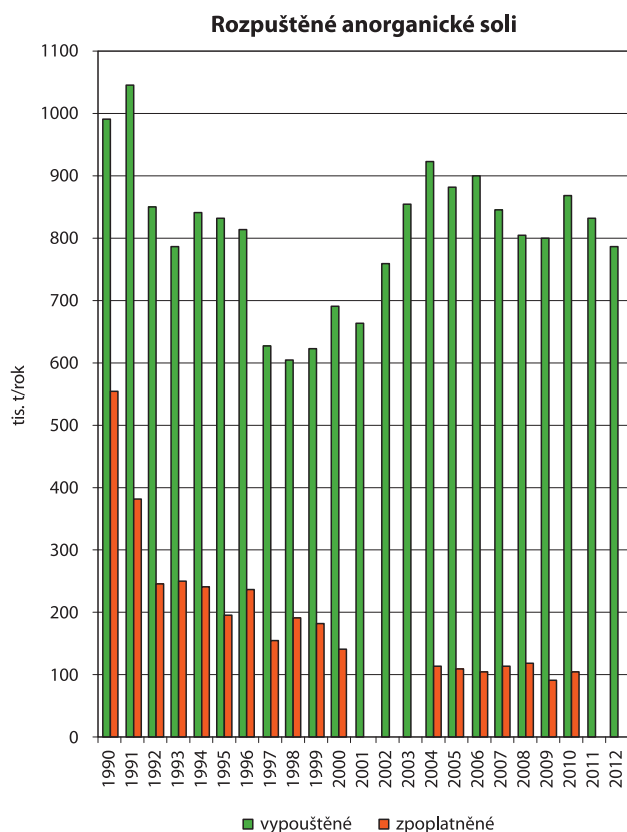
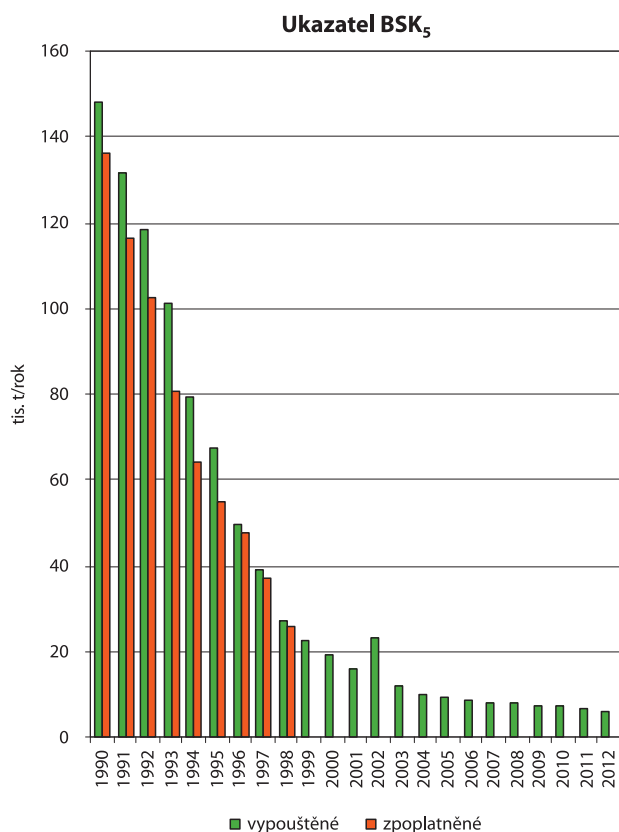
s. p. Povodí	Produkované znečištění v t/rok						Vypouštěné znečištění v t/rok					
	BSK ₅	CHSK _{Cr}	NL	RAS ¹⁾	N _{anorg}	P _{celk}	BSK ₅	CHSK _{Cr}	NL	RAS	N _{anorg}	P _{celk}
Povodí Labe, s. p.	47 263	116 293	51 369	207 137	7 187	1 094	1 534	10 842	2 916	202 688	2 857	269
Povodí Vltavy, s. p.	87 359	200 684	88 987	135 586 ¹⁾	9 326	2 096	1 986	12 061	2 998	141 109	3 848	317
Povodí Ohře, s. p.	18 882	56 057	20 943	116 451	2 360	771	463	3 963	1 654	118 026	1 311	257
Povodí Odry, s. p.	37 474	74 098	31 086	223 355	3 490	640	760	6 416	1 665	223 355	1 236	144
Povodí Moravy, s. p.	58 773	134 751	64 671	77 808	6 202	1 471	1 398	7 540	1 926	101 268	1 898	216

Pramen: ČSÚ a s. p. Povodí

Pozn.: ¹⁾ Množství produkovaného a vypouštěného znečištění by mělo být přibližně shodné (běžnými způsoby čištění odpadních vod nelze koncentraci RAS snížit). S ohledem na výkaznickou kázeň lze však mnohdy zaznamenat nižší kompletnost údajů u znečištění produkovaného než u vypouštěného.

Graf 5.1.1

Vypouštěné a zpoplatněné znečištění v letech 1990–2012

5.2 Difúzní znečištění

Jakost povrchových a podzemních vod významně ovlivňují rovněž difúzní zdroje znečištění – odtok ze zemědělské půdy, odtok ze sítel, obhospodařování rybníků, atmosférická depozice a erozní splachy z terénu. Význam difúzního znečištění proto s pokračujícím poklesem znečištění z bodových zdrojů roste. Jeho podíl je podstatný především u dusičnanů, pesticidů a acidifikace, méně u fosforu.

Mezi hlavní opatření ke snížení difúzního znečištění vod ze zemědělských zdrojů patří nařízení vlády č. 262/2012 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a akčním programu. V rámci tohoto nařízení bylo revidováno vymezení tzv. zranitelných oblastí a vyhlášen již 3. akční program.

Akční program lze charakterizovat jako soubor opatření ve zranitelných oblastech, který má za cíl snížit znečištění vody způsobené dusičnany a předcházet dalšímu možnému znečištění. Mezi hlavní opatření akčního programu patří stanovení zákazu hnojení minerálními dusíkatými hnojivy a hnojivy s rychle uvolnitelným dusíkem v zimním období v závislosti na plodině/kultuře a klimatickém regionu (§ 6), střídání plodin a provádění protierozních opatření a stanovení celkového množství dusíku organického původu použitého na zemědělskou půdu v rámci jednoho podniku. Dále pak vybudování skladovacích kapacit pro statková hnojiva, které musí odpovídat potřebě uskladnění jejich šestiměsíční produkce. Účinnost akčního programu je pravidelně vyhodnocována ve čtyřletém období na základě monitoringu a vyhodnocení účinnosti předcházejícího akčního programu.

Monitoring zahrnuje:

- ověřovací průzkum plnění požadavku akčního programu v zemědělských podnicích ve zranitelných oblastech,
- hodnocení terénního šetření v zemědělských podnicích ve zranitelných oblastech,
- hodnocení vývoje obsahu půdního dusíku z hlediska pěstovaných plodin a používané agrotechniky, včetně modelování pohybu dusíku v půdě a vodě pro následující období,
- sledování vývoje způsobu hospodaření ve zranitelných oblastech.

Přezkoumání zranitelných oblastí podle nařízení vlády č. 103/2003 Sb. bylo MŽP podle § 33 odst. 2 vodního zákona povinno provést nejpozději do čtyř let od nabytí účinnosti nařízení, tj. do 1. září 2011 (revize zranitelných oblastí byly provedeny k 31. 3. 2011). Přezkoumání vymezení zranitelných oblastí provádí MŽP (§ 3 nařízení vlády č. 262/2012 Sb.) na základě návrhu pověřeného odborného subjektu VÚV T.G.M., v. v. i. První

revidované vymezení zranitelných oblastí bylo vyhlášeno nařízením vlády č. 219/2007 Sb. Výsledky druhé revize vymezení byly přijaty novým nařízením vlády č. 262/2012 Sb.

5.3 Havarijní znečištění

Jakost povrchových a podzemních vod negativně ovlivňuje i havarijní znečištění. V roce 2012 evidovala Česká inspekce životního prostředí na území České republiky celkem 196 případů úniků do povrchových vod a čtyři úniky do podzemních vod.

ČIŽP podle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů, vede od roku 2002 centrální evidenci havárií. Přehled havárií je každoročně vkládán do samostatné databáze, k jejímuž doplňování přispívají především informace od Hasičského záchranného sboru, se kterým ČIŽP spolupracuje od roku 2003.

V roce 2012 bylo zaevidováno 196 havárií, které ve své skutkové podstatě naplnily definici havárie dle § 40 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách. Další desítky havárií byly během roku 2012 ČIŽP oznámeny, ale pro svůj zcela nepatrný rozsah bez dopadu na jakost vod nevykázaly znaky havárie, a proto v centrální evidenci havárií nebyly uvedeny.

Zaznamenaných 51 případů bylo způsobeno dopravními nehodami, což představuje 26 % z celkového počtu havárií. Úhyn ryb byl průvodním jevem u 31 havárií, což představuje nárůst oproti roku 2011 o necelé 1 %. Původce havárie byl znám ve 115 případech. V 58 případech ČIŽP havárii šetřila nebo se jejího šetření přímo zúčastnila. U 135 případů evidovaných havárií zasahovaly jednotky Hasičského záchranného sboru. Podzemní vody byly zasaženy ve čtyřech případech, stejně tomu tak bylo v předešlém roce. Dva případy havárií na podzemních vodách byly zařazeny mezi dlouhodobé havárie.

Nejpočetnější skupinou znečišťujících látek byly ropné látky – 54,1 % z celkového počtu evidovaných případů, po nich následovaly odpadní vody – 9,7 % a chemické látky mimo těžkých kovů – 7,1 %. Charakter znečišťujících látek nebyl zjištěn u 27 havárií (13,8 %).

V členění podle oborů původců havárií byly nejpočetnější havárie způsobené při dopravě (11,7 %), za ně se řadily četnosti havárie související s odstraňováním odpadních vod a pevného odpadu (5,6 %), havárie ze zemědělství, myslivosti a souvisejících činností (4,6 %) a havárie ostatních původců (16,4 %). Činnost původce nešlo zařadit u 61,7 % případů. Za porušení právních předpisů platných v oblasti vodního hospodářství uložila ČIŽP v roce 2012 celkem 410 pokut, z toho 357 pokut nabylo právní moci a celková částka pak činila 15,997 mil. Kč.

Jezero Most

Korálový útes – 3. a 5. třída, ZŠ Campanus, Hlavní město Praha

6. Správa vodních toků

6.1 Odborná správa vodních toků

Území České republiky je významnou pramennou oblastí evropského kontinentu, kterou z hydrologického hlediska můžeme označit za „střechu Evropy“. Základní hydrografickou síť dle map v měřítku 1:10 000 tvoří přibližně 105,4 tisíc km vodních toků (s přirozenými i upravenými koryty). Vodní toky na území České republiky jsou rozděleny na významné a drobné vodní toky. Odborná správa vodních toků v roce 2012 probíhala v souladu s ustanovením § 47 vodního zákona.

Rozhodujícími správci vodních toků jsou státní podniky Povodí a LČR v působnosti MZe, kteří od 1. 1. 2011 spravují též drobné vodní toky po zrušení ZVHS. Správa drobných vodních toků byla převedena na příslušné s. p. Povodí podle územní působnosti a na LČR podle kritérií lesnatosti. Státní podniky Povodí a LČR zajišťují správu cca 93,9 % délky vodních toků v ČR. Přibližně 6,0 % se na správě vodních toků podílejí ostatní subjekty, mezi něž patří Ministerstvo obrany, Správy národních parků a ostatní fyzické a právnické osoby.

Odbornou správu vodních toků rozdělenou podle jednotlivých správců vodních toků uvádí tabulka 6.1.1.

Tabulka 6.1.1
Odborná správa vodních toků

Kategorie	Správce	Délka vodních toků v km	
		2011	2012
Významné vodní toky	Povodí Labe, s. p.	3 691,8	3 586,2
	Povodí Vltavy, s. p.	4 961,7	5 469,8
	Povodí Ohře, s. p.	2 977,3	2 333,5
	Povodí Odry, s. p.	1 360,0	1 111,4
	Povodí Moravy, s. p.	3 847,6	3 768,1
	Celkem	16 838,4	16 269,0
Drobné vodní toky	Lesy ČR, s. p.	39 148,5	39 292,8
	s. p. Povodí celkem	43 506,0	43 442,8
	Ostatní správci ¹⁾	6 034,6	6 337,5
	Ostatní ²⁾	3 027,8	46,0
	Celkem	91 716,9	89 119,1
Vodní toky celkem		108 555,3	105 388,1

Pramen: MZe

Pozn.: ¹⁾ Zahnuje správy Národních parků, Ministerstva obrany (úřady vojenských újezdů), obcí a ostatních fyzických a právnických osob (např. doly).

²⁾ Jedná se o drobné vodní toky pramenící na území ČR, které odtékají do zahraničí. Těmto tokům doposud nebyl určen správce a nelze na ně uplatnit § 48 odst. 4 vodního zákona.

Konkrétní výčet významných vodních toků je uveden v nové vyhlášce č. 178/2012 Sb., kterou se stanoví seznam významných vodních toků a způsob provádění činností souvisejících se správou vodních toků a která vstoupila v platnost 1. června 2012. Jedná se o přehled 819 vodních toků zařazených v „Seznamu významných vodních toků“, který tvoří přílohu č. 1 zmiňované vyhlášky. V důsledku vydání vyhlášky č. 178/2012 Sb. byly délky některých toků zpřesněny a u několika toků byl prodloužen významný úsek až po pramen. Rovněž byly v průběhu roku 2012 zpřesněny zákresy určených drobných vodních toků. Součástí seznamu je také identifikátor vodních toků (IDVT). Významné vodní toky o celkové délce 16 269 km spravují, ve smyslu ustanovení § 4 zákona č. 305/2000 Sb., o povodích, jednotlivé státní podniky

Povodí: Povodí Labe, Povodí Moravy, Povodí Odry, Povodí Ohře a Povodí Vltavy. Páteřními toky jsou Labe (370 km) s Vltavou (433 km) v Čechách, Morava (272 km) s Dyjí (306 km) na jižní Moravě a Odra (135 km) s Opavou (131 km) na severu Moravy a ve Slezsku.

Všechny ostatní vodní toky (ustanovení § 43 vodního zákona) spadají do kategorie drobné vodní toky. Úhrnná délka drobných vodních toků zanesených v mapách v měřítku 1:10 000 činí 89 119,1 km. Správa drobných vodních toků se provádí ve smyslu ustanovení § 48 vodního zákona, a to na základě příslušného určení MZe (ustanovení § 48 odst. 2 vodního zákona). V případě, že správa drobného vodního toku není určena, spravuje jej podle ustanovení § 48 odst. 4 vodního zákona správce recipientu, do něhož je drobný vodní tok zaústěn. Tento správce zde vykonává správu do doby, než bude vydáno určení správy vodního toku podle § 48 odst. 2 vodního zákona. Správu drobných vodních toků mohou vykonávat obce, jejichž územím drobné vodní toky protékají, fyzické nebo právnické osoby, popřípadě organizační složky státu, jimž drobný vodní tok slouží, nebo s jejichž činností souvisí. Vzor a obsah žádosti o určení drobného vodního toku do správy je uveden a podrobně specifikován ve výše uvedené vyhlášce č. 178/2012 Sb.

K zajištění informovanosti veřejné správy a široké veřejnosti o správě vodních toků slouží „Evidence vodních toků“, která je přístupná v rámci Informačního systému VODA ČR, tj. www.voda.gov.cz. V současné době je prezentována evidence v měřítku 1:10 000.

Pořizovací hodnota dlouhodobého hmotného majetku souvisejícího s vodními toky dosáhla v roce 2012 hodnoty 50,41 mld. Kč. Oproti předchozímu období vykazuje tato hodnota meziroční nárůst 0,29 mld. Kč.

Meziroční nárůst vyjadřuje převážně přírůstky dlouhodobého hmotného majetku získaného obnovou a plánovaným rozvojem svěřeného majetku formou běžné investiční výstavby a průběžného zařazování převzatého majetku a dokončených vodních děl. V roce 2012 nebylo žádným ze správců vodních toků dokončeno, kolaudováno a převedeno do užívání vodní dílo, které by významně ovlivnilo ukazatele vyjadřující pořizovací hodnoty dlouhodobého hmotného majetku. Konkrétní hodnoty dlouhodobého hmotného majetku v pořizovacích cenách u jednotlivých správců vodních toků s meziročním vývojem (přírůstky dlouhodobého hmotného majetku) jsou uvedeny v tabulce 6.1.2.

Tabulka 6.1.2
Pořizovací hodnota dlouhodobého hmotného majetku souvisejícího s vodními toky v mld. Kč.

Správci vodních toků v působnosti MZe	2011	2012
Povodí Labe, s. p.	10,10	10,13
Povodí Vltavy, s. p.	10,87	10,61
Povodí Ohře, s. p.	9,50	9,70
Povodí Odry, s. p.	5,91	5,97
Povodí Moravy, s. p.	8,39	8,51
Celkem s. p. Povodí	44,77	44,92
ZVHS	0,15	0,11
Lesy ČR, s. p.	5,20	5,38
Celkem	50,12	50,41

Pramen: MZe

Kontrolní činnost jednotlivých státních podniků Povodí je prováděna příslušnými kontrolními orgány. V roce 2012 byly provedeny následující komplexní i úzce zaměřené kontroly:

Ministerstvo zemědělství

MZe provádělo stejně jako v minulých letech zejména průběžné veřejnosprávní kontroly zaměřené na čerpání finančních prostředků státního rozpočtu a hospodaření podniku. V tomto roce proběhlo celkem 12 kontrol, u každého s. p. Povodí byla provedena minimálně jedna kontrola. Většinu kontrol provedl odbor vodohospodářské politiky a protipovodňových opatření, dále pak odbor vody v krajině a odstraňování povodňových škod a odbor zakladatelské činnosti. V rámci těchto kontrol nebyly zjištěny žádné nedostatky.

Finanční úřady

Tyto orgány státní správy provedly v roce 2012 u s. p. Povodí Vltavy, Labe a Ohře celkem čtyři finanční kontroly zaměřené na kontrolu oprávněnosti použití dotací a dodržování rozpočtových pravidel a kázně. Jedna kontrola ve s. p. Povodí Vltavy nebyla do uzávěrky této zprávy ukončena. Ostatní kontroly byly bez závad.

Krajské hygienické stanice

Krajské hygienické stanice provedly kontroly výkonu státního zdravotního dozoru v oblasti dodržování předpisů ochrany veřejného zdraví. U s. p. Povodí Vltavy, Ohře, a Moravy bylo provedeno celkem deset kontrolních šetření, přičemž kontroly nezjistily nedostatky.

Inspektorát bezpečnosti práce

Inspektorát bezpečnosti práce provedl po jedné kontrole u s. p. Povodí Ohře, Labe, Odry a Moravy. U kontrol s. p. Povodí Moravy a Odry zaměřených na dodržování předpisů bezpečnosti práce bylo shledáno několik negativních kontrolních zjištění a byla uložena opatření k nápravě. Některé nedostatky byly odstraněny v roce 2012 a část je termínovaná do roku 2013. Ostatní kontroly byly bez závad.

Kněhyně

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

AOPK ČR provedla dvě kontroly u s. p. Labe týkající se revitalizace. Při kontrolách byly zjištěny nedostatky a byla dána doporučení k nápravě. Dále byla provedena jedna kontrola u s. p. Ohře, která byla bez negativních zjištění.

Další orgány státní správy

Krajský úřad Zlínského kraje a Český institut pro akreditaci, o.p.s., provedly po jedné kontrole u s. p. Povodí Moravy. Obě kontroly byly bez negativních zjištění. SFŽP ČR a Svazový inspektor bezpečnosti a ochrany zdraví při práci provedli po jedné kontrole u s. p. Povodí Ohře, u kterých nebyly zjištěny závady. Hasičský záchranný sbor a Krajská veterinární správa pro Moravskoslezský kraj provedly po jedné kontrole u s. p. Odry. Obě kontroly byly bez závad. Okresní správa sociálního zabezpečení Frýdek-Místek provedla jednu kontrolu pojistného u s. p. Povodí Odry, při které nebyly zjištěny nedostatky. Po jedné kontrole u s. p. Povodí Labe provedl NUT II severovýchod, Krajský úřad Pardubického kraje a Ministerstvo dopravy. U těchto kontrol nebyly zjištěny nedostatky.

Po jedné kontrole u s. p. Povodí Vltavy provedly Technologická agentura ČR, Celní úřad České Budějovice a Státní úřad pro jadernou bezpečnost. SFŽP ČR provedl průběžnou kontrolu provádění stavby financované z Operačního programu Životní prostředí. V rámci těchto kontrol nebyly zjištěny žádné nedostatky. V rámci veřejnosprávní kontroly SFŽP ČR nad oprávněností přiznání a účelovostí využití finančních prostředků poskytnutých pro akci „Podkladová analýza vybraných přírodních blízkých protipovodňových opatření v povodí Nežárky“ kontrolní orgán shledal drobný nedostatek při administraci projektu. Na základě této skutečnosti byla přijata příslušná nápravná opatření, která zjištěný nedostatek odstranila. Hasičský záchranný sbor Plzeňského kraje zjistil v rámci tematické požární kontroly drobné nedostatky a stanovil termíny k jejich odstranění. Nedostatky byly odstraněny v požadovaných termínech a kontrolnímu orgánu o tom byla podána písemná zpráva. Kontrola ČIŽP byla zahájena a do uzávěrky této zprávy nebyla ukončena.

6.2 Státní podniky Povodí

V roce 2012 dosáhl meziroční nárůst celkových výnosů podniků Povodí výše 6,4 %, v absolutní částce zvýšení výnosů o 292,4 mil. Kč. Na nárůstu celkových výnosů se podílely všechny ukazatele kromě ukazatele ostatní provozní dotace a ukazatele ostatní příjmy.

Meziroční nárůst celkových výnosů státních podniků Povodí byl převážně ovlivněn zvýšením výnosů za odběry povrchové vody, a to o 241,8 mil. Kč, což odpovídá meziročnímu nárůstu o 7,9 %. Dále se na meziročním nárůstu v absolutní hodnotě 46,2 mil. Kč podílely dotace ze státního rozpočtu, tj. meziroční nárůst o 12,1 %. Meziroční nárůst v absolutní hodnotě 9,1 mil. Kč zaznamenaly příjmy za využívání vzdouvacích zařízení, tj. meziroční nárůst o 7,2 %. Výnosy z výroby elektrické energie jsou u většiny státních podniků Povodí jen z vlastních MVE, pouze u Povodí Ohře, s. p., se na tržbě podílí malou měrou i fotovoltaická elektrárna. Jejich nárůst v absolutní hodnotě činil téměř 25 mil. Kč, což odpovídá meziročnímu nárůstu o 4,7 %. Nejvyšší meziroční pokles 39,2 % zaznamenaly ostatní provozní dotace, v absolutní hodnotě se však jednalo jen o 4,7 mil. Kč. Meziroční pokles v absolutní hodnotě 25,1 mil. Kč zaznamenaly podobně jako vloni ostatní příjmy, tj. meziroční pokles o 5,8 %.

Struktura výnosů s. p. Povodí v roce 2012 je vyjádřena v tabulce 6.2.1. Graf 6.2.1 názorně zobrazuje podíl jednotlivých druhů tržeb na celkových výnosech s. p. Povodí. Vývoj celkových dodávek povrchové vody za úplatu v technických jednotkách v delší časové řadě je uveden v tabulce 6.2.2. Ceny za jednotlivé druhy odběrů povrchové vody jsou uvedeny v tabulkách 6.2.3 a 6.2.4.

Tabulka 6.2.1

Struktura výnosů s. p. Povodí v roce 2012 v tis. Kč

Ukazatel	Povodí Labe, s. p.	Povodí Vltavy, s. p.	Povodí Ohře, s. p.	Povodí Odry, s. p.	Povodí Moravy, s. p.	Celkem
Platby za odběry povrchové vody	890 018	778 250	510 835	528 672	607 801	3 315 576
Výroba elektrické energie	41 222	242 709	173 463	66 000	29 331	552 725
Příjmy za využívání vzdouvacích zařízení	6 900	121 721	2 887	0	4 956	136 464
Ostatní příjmy	98 258	109 261	94 847	48 316	62 345	413 027
Dotace ze státního rozpočtu	21 942	5 168	77 588	60 493	261 722	426 913
Ostatní provozní dotace	345	221	2 726	0	4 011	7 303
Celkem s. p. Povodí	1 058 685	1 257 330	862 346	703 481	970 166	4 852 008

Pramen: MZe, s. p. Povodí

Tabulka 6.2.2

Dodávky povrchové vody za úplatu v letech 2006–2012 v tis. m³

s. p. Povodí		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Povodí Labe, s. p.	a)	748 522	765 070	807 073	800 772	817 645	775 223	723 608
	b)	46 518	39 396	36 031	36 787	38 843	37 892	34 838
Povodí Vltavy, s. p.	a)	263 685	260 008	252 659	243 528	238 582	230 817	234 579
	b)	161 528	155 382	153 131	146 670	144 164	140 087	140 596
Povodí Ohře, s. p.	a)	161 071	152 636	150 115	148 330	141 308	135 730	131 659
	b)	55 385	52 410	51 514	50 299	49 550	46 162	44 954
Povodí Odry, s. p.	a)	171 301	164 087	153 946	138 961	144 155	138 942	139 124
	b)	75 001	71 979	69 288	68 171	66 936	64 179	67 102
Povodí Moravy, s. p.	a)	162 336	174 803	179 833	174 398	173 661	182 361	180 835
	b)	34 128	33 554	32 553	31 233	31 063	31 861	33 427
Celkem s. p. Povodí	a)	1 506 915	1 516 604	1 543 626	1 505 989	1 515 351	1 463 073	1 409 805
	b)	372 560	352 721	342 517	333 160	330 556	320 181	320 917

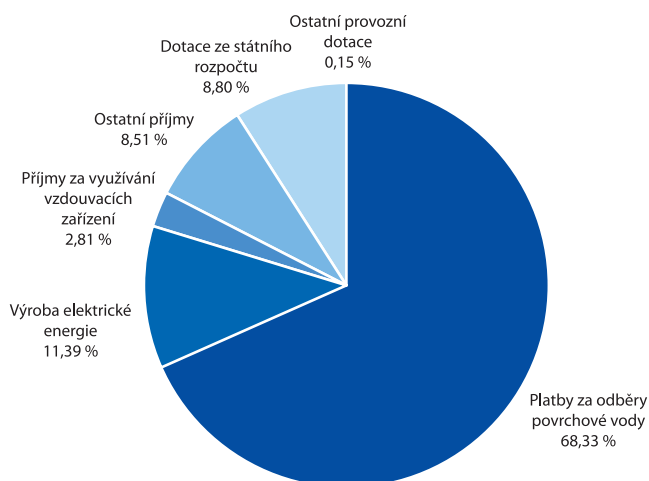
Pramen: s. p. Povodí

Pozn.: a) za úplatu celkem

b) z toho pro vodovody pro veřejnou potřebu

Graf 6.2.1

Struktura výnosů s. p. Povodí v roce 2012

Pramen: MZe

Průměrná cena povrchové vody v rámci ostatních odběrů se v roce 2012 u státních podniků Povodí pohybovala okolo 3,94 Kč za m³, oproti minulému roku 2011 se tedy zvýšila o 9,1 %. Jedná se o ceny věcně usměrňované, do nichž lze promítnout pouze ekonomicky oprávněné náklady, přiměřený zisk a daň podle příslušných daňových předpisů.

Od roku 2003 jsou kromě průtočného chlazení a ostatních odběrů zjišťovány i úrovně odběrů a ceny povrchové vody pro účely zpoplatněných zemědělských závlah a zatápění umělých prohlubní terénu. S výjimkou s. p. Povodí Odry a Povodí Ohře, s. p., se v roce 2012 realizovaly odběry pro účely zemědělských závlah v celkovém rozsahu 203 tis. m³, což představuje za souhrn všech státních podniků Povodí v meziročním porovnání nárůst o 42 tis. m³ oproti roku 2011. Na tomto nárůstu odběrů povrchové vody pro účely zemědělských závlah se podílely zejména státní podniky Povodí Vltavy a Povodí Labe. Povodí Ohře, s. p., uvádí stejně tak jako v minulých letech jako jediný ze s. p. Povodí odběry povrchové vody pro zatápění umělých prohlubní v terénu, a to v množství 3 756 tis. m³, tedy je výrazně nižší než v roce 2011, kdy bylo zatápěno jezero Most.

Tabulka 6.2.3**Cena za odběry pro průtočné chlazení v letech 2003–2012 v Kč/m³**

s. p. Povodí	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Povodí Labe, s. p.	0,39	0,40	0,40	0,40	0,44	0,49	0,53	0,55	0,60	0,64
Povodí Vltavy, s. p.	0,91	0,92	0,93	0,94	0,96	1,00	1,03	1,10	1,13	1,22
Povodí Moravy, s. p.	0,41	0,49	0,54	0,56	0,62	0,67	0,67	0,67	0,67	0,72

Pramen: s. p. Povodí

Pozn.: Jednotková cena za m³ je uváděna bez daně z přidané hodnoty.

Tabulka 6.2.4**Cena za ostatní odběry povrchové vody v letech 2003–2012 v Kč/m³**

s. p. Povodí	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Povodí Labe, s. p.	2,04	2,20	2,35	2,51	2,70	2,93	3,16	3,35	3,63	3,97
Povodí Vltavy, s. p.	1,79	1,90	2,00	2,11	2,24	2,45	2,68	2,94	3,15	3,40
Povodí Ohře, s. p.	2,33	2,41	2,53	2,71	2,85	3,01	3,16	3,31	3,53	3,88
Povodí Odry, s. p.	2,08	2,12	2,40	2,53	2,70	2,89	3,10	3,35	3,58	3,80
Povodí Moravy, s. p.	3,06	3,12	3,26	3,49	3,88	4,19	4,65	4,97	5,47	5,88
Průměrná cena s. p. Povodí *)	2,23	2,44	2,42	2,56	2,68	2,67	3,13	3,32	3,61	3,94

Pramen: s. p. Povodí

Pozn.: Jednotková cena za m³ je uváděna bez daně z přidané hodnoty.

*) Vypočteno váženým průměrem.

Současné ceny v dnešním pojetí nevyjadřují hodnotu povrchové vody, ale cenu služby – tj. umožnění dodávek, které zabezpečují s. p. Povodí uživatelům vody.

Tyto ceny podléhají regulaci formou věcného usměrňování podle zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, a pravidlům stanoveným rozhodnutími MF o regulaci cen, tj. příslušnými výměry, kterými se vydává seznam zboží s regulovanými cenami, které jsou uveřejňovány v Cenovém věstníku.

V roce 2012 státní podniky Povodí vykázaly v souhrnu růst příjmů za odběry povrchové vody, a to v absolutní částce zvýšením cca o 244 mil. Kč, což představuje zvýšení tempa meziročního nárůstu v této kategorii příjmů o 7,9 %. Nejvyšší meziroční nárůst 71 mil. Kč vykázal s. p. Povodí Vltavy a s. p. Povodí Moravy měl meziroční nárůst 65 mil. Kč. Státní podnik Povodí Labe vykázal meziroční nárůst tržeb za odběry povrchové vody 44 mil. Kč a s. p. Povodí Ohře a Odry o 32 mil. Kč. Platby za odběry povrchové vody v desetileté časové řadě uvádí tabulka 6.2.5.

Tabulka 6.2.5**Platby za odběry povrchové vody v letech 2003–2012 v mil. Kč**

s. p. Povodí	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Povodí Labe, s. p.	613	669	669	678	705	735	785	833	846	890
Povodí Vltavy, s. p.	495	508	513	547	572	609	640	686	707	778
Povodí Ohře, s. p. *)	427	420	393	434	434	450	469	468	479	511
Povodí Odry, s. p.	359	347	396	433	443	445	431	483	497	529
Povodí Moravy, s. p.	368	359	362	394	420	440	457	481	543	608
Celkem s. p. Povodí	2 262	2 303	2 333	2 486	2 574	2 679	2 782	2 951	3 072	3 316

Pramen: s. p. Povodí

Pozn.: *) Od roku 2005 bez tržeb za dopravu a čerpání vody.

Retenční nádrž Česík, Hradec Králové

V roce 2012 došlo k nárůstu tržeb za elektrickou energii z vlastních malých vodních elektráren o téměř 25 mil. Kč. Celkové tržby v této oblasti příjmů tvoří 550,4 mil. Kč.

Výnosy za elektrickou energii se svojí hodnotou umísťují na druhém místě za hlavním zdrojem výnosů, kterým jsou platby za odběry povrchové vody. Oproti předchozímu roku byla do provozu uvedena jedna MVE ve vlastnictví s. p. Povodí Vltavy a celkový počet MVE je nyní 91. Nejvyšší tržby 242,7 mil. Kč za elektrickou energii vykazuje s. p. Povodí Vltavy, který nyní provozuje 19 vlastních MVE. Vysoké tržby 171,1 mil. Kč vykazuje i s. p. Povodí Ohře, disponující největším počtem MVE.

Tržby státních podniků Povodí dosáhly svého maxima téměř 600 mil. Kč v roce 2010. V roce 2012 došlo oproti roku 2011 k výraznějšímu meziročnímu nárůstu 25,4 mil. Kč u Povodí Vltavy, s. p.,

kteří zprovoznil novou MVE. Meziroční nárůst 3,8 mil. Kč zaznamenal ještě s. p. Povodí Ohře a s. p. Povodí Odry stagnoval. U s. p. Povodí Labe, resp. Moravy došlo k mírnému poklesu, a to o 3,2 mil. Kč, resp. o 1,5 mil. Kč. Podrobnější informace o celkovém počtu vlastních MVE v jednotlivých státních podnicích Povodí, jejich instalovaném výkonu, výrobě elektrické energie a tržbách podává tabulka 6.2.6.

Ostatní příjmy státních podniků Povodí představují souhrn méně významných položek, jedná se zejména o pronájem pozemků, nebytových prostor a vodních ploch a dalších podnikatelských aktivit, z nichž nejvýznamnější jsou příjmy z výkonů strojních mechanismů a autodopravy, z výkonů laboratoří a za projektovou a inženýrskou činnost. Na celkové úrovni se podílí i položka finančních výnosů.

Ostatní příjmy jsou často výrazně ovlivňovány i řadou neplánovaných položek, jako jsou pojistná plnění, zvýšené přijaté úroky a mnohdy i výše převodů některých definovaných tržeb, které se však vztahují k minulým obdobím, ale byly realizovány až ve sledovaném roce. S ohledem na tyto neplánované položky a výkyvy, které nelze vždy předvídat, mohou ostatní příjmy vykazovat značné meziroční výkyvy. V roce 2012 došlo k meziročnímu poklesu u ostatních příjmů státních podniků Povodí o 25,1 mil. Kč. Na celkovém meziročním nárůstu tržeb se podílely státní podniky Povodí Labe, Vltavy a Moravy. Pokles tržeb oproti roku 2011 zaznamenaly s. p. Povodí Ohře a Odry. Nejvýraznější meziroční pokles o 44,9 mil. Kč zaznamenal s. p. Povodí Odry. Přehled o ostatních příjmech státních podniků Povodí v delší časové řadě uvádí tabulka 6.2.7.

Tabulka 6.2.6

Vlastní malé vodní elektrárny s. p. Povodí v letech 2007–2012

s. p. Povodí	Ukazatel	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Povodí Labe, s. p.	Počet MVE	19	20	20	20	20	20
	Instalovaný výkon v kW	5 217	5 892	5 892	5 892	5 892	6 108
	Výr. el. energie v MWh	19 270	18 325	20 356	23 589	20 871	19 293
	Tržby v tis. Kč	34 429	34 773	40 497	49 299	44 387	41 222
Povodí Vltavy, s. p.	Počet MVE	17	17	18	18	18	19
	Instalovaný výkon v kW	18 400	18 400	21 200	21 200	21 341	21 607
	Výr. el. energie v MWh	83 568	82 039	89 239	106 141	93 459	96 937
	Tržby v tis. Kč	151 919	181 435	208 580	238 981	217 348	242 709
Povodí Ohře, s. p.	Počet MVE	20	21	21	21	21	21
	Instalovaný výkon v kW	16 677	16 949	16 930	16 930	16 930	16 930
	Výr. el. energie v MWh	107 876	94 056	90 027	106 168	81 134	77 422
	Tržby v tis. Kč	209 510	197 824	194 911	214 290	167 297	171 112
Povodí Odry, s. p.	Počet MVE	14	16	16	16	16	16
	Instalovaný výkon v kW	5 103	5 731	5 731	5 731	5 731	5 809
	Výr. el. energie v MWh	25 827	31 964	28 662	30 937	28 113	26 068
	Tržby v tis. Kč	50 120	68 710	60 937	60 568	65 682	66 000
Povodí Moravy, s. p.	Počet MVE	16	15	14	14	15	15
	Instalovaný výkon v kW	3 530	3 522	3 482	3 482	3 495	3 497
	Výr. el. energie v MWh	8 709	14 281	14 252	14 365	12 607	11 323
	Tržby v tis. Kč	14 982	34 922	36 024	35 623	30 831	29 331
Celkem s. p. Povodí	Počet MVE	86	89	89	89	90	91
	Instalovaný výkon v kW	48 927	50 494	53 235	53 235	53 389	53 951
	Výr. el. energie v MWh	245 250	240 665	242 536	281 200	236 184	231 043
	Tržby v tis. Kč	460 960	517 664	540 949	598 761	525 545	550 374

Pramen: MZe, s. p. Povodí

Tabulka 6.2.7

Ostatní příjmy s. p. Povodí v letech 2004–2012 v tis. Kč

s. p. Povodí	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Povodí Labe, s. p.	87 233	92 256	162 403	115 334	105 185	129 663	89 889	80 646	98 258
Povodí Vltavy, s. p.	85 855	77 430	304 594	73 143	82 165	128 136	113 624	103 820	109 261
Povodí Ohře, s. p.	59 410	73 068	80 937	74 837	110 493	117 623	101 250	109 694	94 847
Povodí Odry, s. p.	34 712	35 656	41 780	34 911	61 628	58 163	108 667	93 210	48 316
Povodí Moravy, s. p.	48 960	58 411	61 959	46 423	78 966	69 306	56 000	50 719	62 345
Celkem s. p. Povodí	316 170	336 821	651 673	344 648	438 437	502 891	469 430	438 089	413 027

Pramen: s. p. Povodí

Finanční potřeby na stěžejní činnosti státních podniků Povodí jsou každoročně podporovány řadou dotací jak provozního, tak investičního charakteru. Bez státních dotací by v předešlých letech nemohly být odstraněny následky povodní a současně již zahájena systematická činnost, která umožňuje realizovat protipovodňová opatření, stanovit záplavová území a vypracovat řadu koncepčních studií.

Celkový objem dotací v roce 2012 vzrostl oproti roku 2011 o 36,4 %, ovšem v různém poměru dopadů dotací provozních a investičních. Dotace provozního charakteru zaznamenaly meziroční mírný nárůst o 2,3 % a investiční dotace zaznamenaly meziroční nárůst o 43,8 %. V roce 2012 celkový objem dotací činil 2,82 mld. Kč. Dotace jsou přidělovány zejména na programy zaměřené jak na prevenci, tak na likvidaci povodňových škod z předchozích let.

Kromě dotací procházejících rozpočtem MZe se na dotacích podílely i finanční prostředky ERDF, MŽP prostřednictvím fondů OPŽP, Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Sasko a na protipovodňová opatření pak přispěly i některé krajské úřady a obce. Celkové provozní (neinvestiční)

a investiční dotace jednotlivých s. p. Povodí přidělené v roce 2012 uvádí tabulka 6.2.8.

V roce 2012 došlo k nárůstu celkových nákladů, a to o 279,7 mil. Kč oproti roku 2011. Významný meziroční nárůst zaznamenala položka ostatní náklady, a to o 182,5 mil. Kč. U této položky dochází každoročně k nejvyšším výkyvům. Výraznější nárůst vykazovaly také položky opravy a osobní náklady.

Nejvyšší nárůst nákladů se projevil u s. p. Povodí Moravy a Vltavy. Státní podnik Povodí Odry jako jediný vykazoval mírný pokles nákladů. Přehled nákladů s. p. Povodí v roce 2012 a jejich porovnání s předchozím rokem je uveden v tabulce 6.2.9.

V roce 2012 státní podniky Povodí vynaložily na realizaci investic 3 259,1 mil. Kč, z toho téměř 866 mil. Kč bylo čerpáno z vlastních zdrojů a dále bylo použito přes 2 393 mil. Kč investičních prostředků nekrytých vlastními zdroji.

Oproti předchozímu roku došlo v roce 2012 k navýšení celkových investic státních podniků Povodí o 526,8 mil. Kč. Přehled investičních prostředků v delší časové řadě je uveden v tabulce 6.2.10 a grafu 6.2.2.

Tabulka 6.2.8

Dotace čerpané s. p. Povodí v roce 2012 v tis. Kč

s. p. Povodí	Provozní dotace	Investiční dotace	Dotace celkem
Povodí Labe, s. p.	22 287	1 074 139	1 096 426
Povodí Vltavy, s. p.	5 389	448 593	453 982
Povodí Ohře, s. p.	80 314	247 497	327 811
Povodí Odry, s. p.	60 493	290 333	350 826
Povodí Moravy, s. p.	264 731 ¹⁾	326 697	591 428
Celkem s. p. Povodí	433 214	2 387 259	2 820 473

Pramen: MZe, s. p. Povodí

Pozn.: ¹⁾ Rozdíl částky oproti tabulce Struktury výnosů a tržeb je způsoben termínem fakturace dotací.

Tabulka 6.2.9

Náklady s. p. Povodí v letech 2011 a 2012 v mil. Kč

Druh nákladů	Rok	Povodí Labe, s. p.	Povodí Vltavy, s. p.	Povodí Ohře, s. p.	Povodí Odry, s. p.	Povodí Moravy, s. p.	Celkem s. p. Povodí
Odpisy	2011	166,4	320,4	196,6	140,2	157,2	980,8
	2012	169,6	323,9	195,7	142,9	154,1	986,2
Opravy	2011	198,0	217,9	196,5	222,3	311,0	1 145,7
	2012	177,4	230,9	209,7	186,6	380,3	1 184,9
Materiál	2011	48,4	27,4	19,5	39,5	47,8	182,6
	2012	51,0	28,1	21,3	44,7	48,6	193,7
Energie a paliva	2011	45,6	40,8	39,3	5,8	12,2	143,7
	2012	48,3	41,8	31,2	5,8	14,0	141,1
Osobní náklady	2011	444,4	406,5	300,1	219,1	295,1	1 665,2
	2012	459,9	410,8	320,2	225,4	296,1	1 712,4
Služby	2011	90,6	89,2	34,8	42,3	36,6	293,5
	2012	83,9	95,8	37,9	39,1	34,0	290,7
Finanční náklady	2011	0,3	3,6	0,6	0,2	0,5	5,2
	2012	0,3	3,1	0,4	0,2	0,9	4,9
Ostatní náklady	2011	14,0	30,9	-3,2 ¹⁾	30,9	4,7	77,3
	2012	46,8	97,8	34,7	43,5	37,0	259,8
Náklady celkem	2011	1 007,7	1 136,7	784,2	700,3	865,1	4 494,0
	2012	1 037,2	1 232,2	851,1	688,2	965,0	4 773,7

Pramen: s. p. Povodí

Pozn.: ¹⁾ byly rozpuštěny účetní rezervy z předcházejícího roku

Tabulka 6.2.10

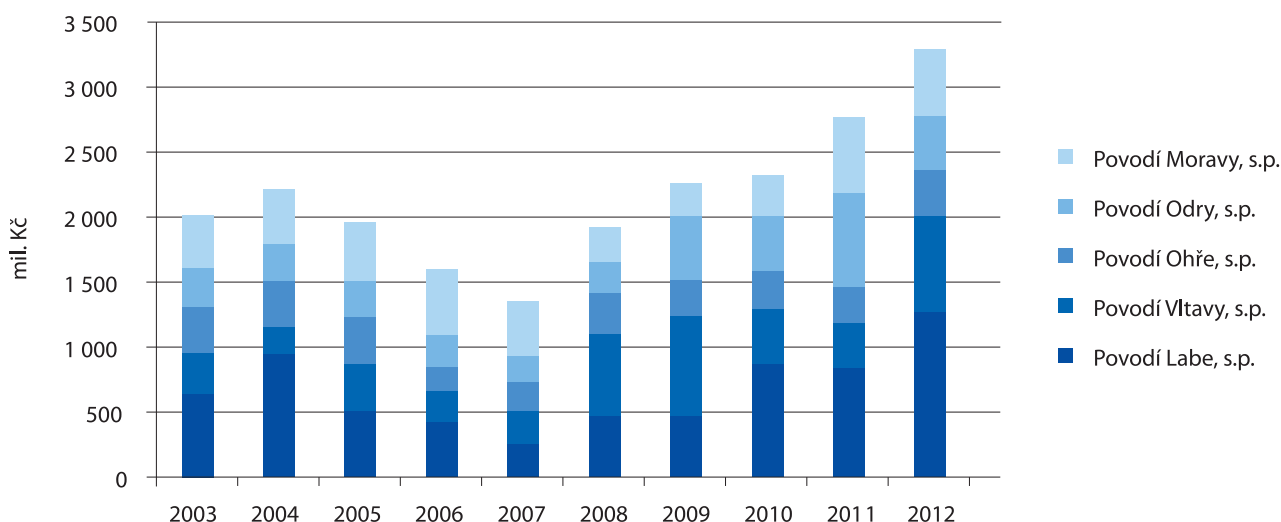
Investice s. p. Povodí v letech 2003–2012 v mil. Kč

s.p. Povodí	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Povodí Labe, s. p.	607,6	915,2	485,2	394,9	212,0	455,0	459,0	829,8	806,7	1 240,8
Povodí Vltavy, s. p.	321,6	219,0	362,4	236,6	275,2	611,3	761,1	428,3	346,7	729,5
Povodí Ohře, s. p.	339,8	329,5	354,4	170,4	215,7	322,5	277,5	287,4	265,8	357,1
Povodí Odry, s. p.	316,3	301,3	260,6	254,7	199,7	244,2	473,5	443,4	741,2	419,7
Povodí Moravy, s. p.	407,4	411,9	462,3	518,2	413,5	257,8	254,5	302,6	571,9	512,0
Celkem s. p. Povodí	1 992,7	2 176,9	1 924,9	1 574,8	1 316,1	1 890,8	2 225,6	2 291,5	2 732,3	3 259,1

Pramen: MZe, s. p. Povodí

Graf 6.2.2

Vývoj investiční výstavby s. p. Povodí v letech 2003–2012

Pramen: MZe, s. p. Povodí

Výsledkem hospodaření všech státních podniků Povodí byl pouze zisk. V rámci zisku byly shromážděny finanční prostředky v celkové výši dosahující 78 mil. Kč.

Oproti předchozímu roku je celkový hospodářský výsledek vyšší, a to o téměř 13 mil. Kč. Kromě s. p. Povodí Labe a Moravy vykazují všechny státní podniky Povodí zlepšení výsledků hospodaření ve srovnání s rokem 2011.

Vývoj výsledku hospodaření za posledních osm let a podíl jednotlivých s. p. Povodí na celkovém hospodářském výsledku dokumentuje tabulka 6.2.11. Podrobnější rozdělení dosažených

zisků do jednotlivých fondů společně s návrhy na úhradu ztráty v konkrétních s. p. Povodí jsou uvedeny v tabulce 6.2.12.

Průměrný přepočtený stav pracovníků ve státních podnicích Povodí v roce 2012 klesl o 34 pracovníků na celkový stav 3 543 osob.

Všechny státní podniky Povodí zaznamenaly pokles celkového počtu zaměstnanců, nejvýraznější pokles byl zaznamenán u s. p. Povodí Labe, a to v průměru o 20 zaměstnanců. Situaci ve vývoji pracovních sil v rámci správců významných vodních toků znázorňuje tabulka 6.2.13.

Tabulka 6.2.11

Výsledky hospodaření s. p. Povodí (zisk, ztráta) v letech 2005–2012 v tis. Kč

s. p. Povodí	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Povodí Labe, s. p.	36 777	6 132	15 798	16 692	30 050	27 509	29 908	21 488
Povodí Vltavy, s. p.	34 376	177 869	67 625	23 375	30 265	13 530	12 702	25 088
Povodí Ohře, s. p.	17 070	47 735	71 817	22 401	30 371	11 776	4 758	11 284
Povodí Odry, s. p.	16 680	56 401	24 595	29 296	13 964	13 785	12 721	15 247
Povodí Moravy, s. p.	13 038	11 054	12 417	13 035	15 295	8 171	5 355	5 114
Celkem s. p. Povodí	117 941	299 191	192 252	104 799	119 945	74 771	65 444	78 221

Pramen: s. p. Povodí

Tabulka 6.2.12**Návrh na rozdělení zisků s. p. Povodí za rok 2012 v tis. Kč**

s. p. Povodí	Zisk	Rozdělení zisku nebo krytí ztráty					
		Rezervní fond	FKSP	Fond investic	Sociální fond	Fond odměn	Neuhrazená ztráta z minulých let
Povodí Labe, s. p.	21 488	0	6 588	10 000	1 500	3 400	0
Povodí Vltavy, s. p.	25 088	11 077	7 500	0	11	6 500	0
Povodí Ohře, s. p.	11 284	0	4 633	3 651	0	3 000	0
Povodí Odry, s. p.	15 247	0	7 247	0	1 000	7 000	0
Povodí Moravy, s. p.	5 114	511	4 289	0	0	0	314

Pramen: MZe, s. p. Povodí

V roce 2012 představovala průměrná měsíční mzda ve státních podnicích Povodí hodnotu 28 942 Kč.

Průměrná měsíční mzda ve s. p. Povodí byla meziročně zvýšena o cca 800 Kč, přičemž až na s. p. Povodí Moravy zaznamenaly všechny s. p. Povodí roční nárůst průměrné měsíční mzdy. Nejvyšší roční nárůst mzdy 1 190 Kč vykazuje s. p. Povodí Labe a 1 187 Kč s. p. Ohře. Státní podnik Povodí Moravy nadále vykazuje nejnižší průměrnou mzdu ve výši 25 756 Kč. Konkrétní průměrné mzdy jsou uvedeny v tabulce 6.2.14.

Tabulka 6.2.13**Počet pracovníků s. p. Povodí v letech 2011 a 2012 (průměrný přepočtený stav)**

s. p. Povodí	2011	2012
Povodí Labe, s. p.	947,1	927,5
Povodí Vltavy, s. p.	846,3	841,4
Povodí Ohře, s. p.	620,7	616,1
Povodí Odry, s. p.	464,3	463,5
Povodí Moravy, s. p.	698,0	694,0
Celkem s. p. Povodí	3 576,4	3 542,5

Tabulka 6.2.14**Průměrné mzdy dosahované v jednotlivých s. p. Povodích v letech 2005–2012 v Kč/měs.**

s. p. Povodí	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Povodí Labe, s. p.	21 781	23 036	24 318	25 778	27 283	28 209	28 350	29 540
Povodí Vltavy, s. p.	21 909	23 414	24 611	27 325	28 300	28 864	28 311	29 285
Povodí Ohře, s. p.	22 091	23 464	24 971	26 794	28 620	29 759	30 148	31 335
Povodí Odry, s. p.	21 050	22 337	23 817	25 534	26 104	27 190	28 105	28 714
Povodí Moravy, s. p.	19 233	20 798	22 052	23 823	25 778	25 310	25 812	25 756
Průměrná mzda s. p. Povodí ^{*)}	21 243	22 637	23 954	25 856	27 283	27 905	28 126	28 942

Pramen: s. p. Povodí

Pozn.: ^{*)} Vypočteno váženým průměrem.

6.3 Zemědělská vodohospodářská správa

Na základě opatření Ministerstva zemědělství č.j. 192140/2011-MZE-12142 ze dne 9. 12. 2011 byla Zemědělská vodohospodářská správa, organizační složka státu, zrušena ke dni 30. 6. 2012 s tím, že veškerý majetek (vyjma staveb k vodohospodářským melioracím pozemků), práva a závazky přešly dnem 1. 7. 2012 na zřizovatele.

Zásadní prioritou tak bylo zajištění úkolů uložených ministrem zemědělství a vedoucích k ukončení činnosti organizace. V průběhu prvního pololetí roku 2012 byly dokončovány smluvní převody vodohospodářského majetku souvisejícím s převodem správy drobných vodních toků na státní podniky Povodí a LČR. Předmětem převodu byla zejména vodní díla nacházející se na tocích v historické správě státních podniků Povodí a pozemky tvořící koryta vodních toků. Zároveň byl na státní podniky převáděn provozní majetek, který nebyl předán v roce 2011 kvůli potřebnosti pro ZVHS.

Důležité bylo zajistit vypořádání všech závazků a provedení všech úkonů souvisejících se zrušením organizační složky státu ve vztahu ke všem dotčeným subjektům. Musely být ukončeny veškeré smluvní vztahy a finanční vypořádání se smluvními partnery. V průběhu pololetí byl realizován svaz písemností a jejich archivace a skartace. Probíhala příprava protokolů o převodu majetku, práv, závazků a dokumentů na zřizovatele a samotné fyzické předávání.

Během druhého čtvrtletí bylo připravováno protokolární předání staveb HOZ a souvisejících dokumentů do správy PF ČR. Tento majetek pak byl předán PF ČR protokolem o předání a převzetí s účinností od 1. července 2012.

Ve smyslu opatření Ministerstva zemědělství byly vypořádány závazky se všemi zaměstnanci v rámci ukončení pracovního poměru, byly provedeny inventury majetku a nevypořádaných závazků, bylo zajištěno vyúčtování k 30. 6. 2012, uzavřeny bankovní účty a účetnictví účetní jednotky ZVHS bylo předáno MZe. Zároveň byli informováni partneři o ukončení činnosti ZVHS a o předání staveb HOZ do správy PF ČR.

Hlavním předmětem činnosti ZVHS dle platné zřizovací listiny byl stále výkon správy a péče o HOZ a s tím související vodní díla na majetku ČR, se kterými byla příslušná hospodařit. HOZ vymezuje zákon č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě v platném znění v § 14 odst. 6, dále zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů v platném znění v § 56 odst. 2 a vyhláška MZe č. 225/2002 Sb., o podrobném vymezení staveb k vodohospodářským melioracím pozemků a jejich částí a způsobu a rozsahu péče o ně v § 2 odst. 5, jako soubor objektů, které slouží k odvádění nadbytku povrchové a podzemní vody z pozemku, k provzdušňování pozemku a k ochraně odvodňovaného pozemku před zaplavením vnějšími vodami, zejména otevřené kanály (svodné odvodňovací příkopy, zachytňné příkopy a suché nádrže k zachycení vnějších vod,

přehrážky a objekty sloužící k regulaci), krytá potrubí (od světlosti 30 cm včetně), včetně objektů na nich (stupně, skluzy) a odvodňovací čerpací stanice. HOZ jsou stavby vybudované ve veřejném zájmu, z větší části na cizích pozemcích.

Dle inventarizace vodohospodářského majetku k 31. 12. 2011 spravovala ZVHS majetek kategorie HOZ v rozsahu 5 127 km otevřených kanálů, 3 770 km zakrytých kanálů, 18 nádrží, 527

Tabulka 6.3.1

Využití jednotlivých neinvestičních finančních zdrojů ZVHS v roce 2012 v mil. Kč

Činnost	Zdroj	Rozpočet	Skutečnost
Údržba HOZ	Státní rozpočet	8,1	8,1
Provoz HOZ	Státní rozpočet	6,9	5,4
Celkem		15,0	13,5

Pramen: ZVHS

Tabulka 6.3.2

Neinvestiční výdaje na údržbu a opravy HOZ ve správě ZVHS v roce 2012 podle oblastí povodí v mil. Kč

Oblast povodí	HOZ údržba	HOZ provoz	Celkem
Vltava	3,4	0,5	3,9
Labe	1,2	1,1	2,3
Ohře	0,0	0,0	0,0
Morava	3,5	3,8	7,3
Odra	0,0	0,0	0,0
Celkem	8,1	5,4	13,5

Pramen: ZVHS

Tabulka 6.3.3

Skladba příjmů ZVHS v mil. Kč v letech 2007–2012

Příjmy	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Platby za odběry vody	2,9	2,9	2,2	2,0	0,2	0,0
Nájmy vodohospodářských staveb	3,4	3,4	3,9	5,1	0,4	0,1
Ostatní příjmy	4,7	11,3	7,8	8,8	1,7	1,0
Celkem	11,0	16,6	13,9	15,9	2,3	1,1

Pramen: ZVHS

propustků a 133 čerpacích stanic. Celková pořizovací hodnota tohoto dlouhodobého hmotného majetku činila 2,527 mld. Kč.

V souvislosti se správou výše uvedeného majetku prováděli zaměstnanci ZVHS zejména následující činnosti: kontrolní pochůzky a následné zápisy, zpracování projektové dokumentace na údržbu, dozor nad prováděním údržby externím dodavatelem až po předávací protokol, vč. ohlašovací povinnosti na příslušné útvary státní správy, vedení základních informací v databázových informačních systémech organizace a jejich inventarizaci, vyjadřování se ke stavbám, které se dotýkají zájmů z pohledu HOZ, účast na územních, stavebních a kolaudačních řízeních, popř. na jednáních před a v průběhu stavby a zabezpečení právních úkonů souvisejících se správou HOZ, vč. majetkoprávní problematiky.

Pro zabezpečení řádné funkce a provozuschopnosti HOZ a souvisejících vodních děl byly k zajištění údržby, oprav a odstraňování havarijních stavů v 1. pololetí přiděleny ZVHS finanční prostředky ve výši 8,1 mil. Kč. V rámci údržby HOZ bylo prováděno zejména sečení, čištění kanálů pro zabezpečení odtoku vod z drenážních systémů, likvidace nepůvodních invazních druhů rostlin (bolševník velkolepý, křídlatka japonská) a údržba břehových porostů. Z prostředků určených na běžnou údržbu byla část použita na likvidaci havarijních situací. Na nezbytné zajištění provozu HOZ, zejména čerpacích stanic, byly MZe uvolněny finanční prostředky ve výši 6,9 mil. Kč.

Přehled o skutečném využití finančních prostředků na opatření neinvestičního charakteru v roce 2012 uvádí tabulka č. 6.3.1.

Neinvestiční výdaje vynaložené na údržbu, opravy a provoz HOZ dle jednotlivých územních pracovišť ZVHS jsou uvedeny v tabulce 6.3.2.

Příjmy ZVHS měly charakter příjmů z vlastní činnosti a další příjmy tvořily doplňkové, nahodilé a ostatní příjmy. Dosažené příjmy v prvním pololetí roku 2012 činily celkem 1,1 mil. Kč. Celková skladba příjmů ZVHS je uvedena v tabulce 6.3.3.

Ohře - jez, Terezín

6.4 Lesy České republiky, s. p.

Lesy České republiky, s. p., vykonávají správu určených drobných vodních toků a bystřin jako jednu z mimoprodukčních funkcí lesa. V současné době spravují více než 39 tisíc km vodních toků.

Péče o vodní toky v rámci LČR představuje správu vodohospodářského majetku souvisejícího s vodními toky v pořizovací hodnotě 5,38 mld. Kč (zejména úpravy vodních toků, objekty hrazení bystřin a strží, protipovodňová opatření, vodní nádrže). Správu vodních toků zajišťuje šest správ toků s územní působností dle oblastí povodí, metodicky řízených Odborem vodního hospodářství na Ředitelství LČR.

V roce 2012 probíhaly v LČR na úseku vodního hospodářství činnosti zaměřené zejména na:

- odstraňování povodňových škod z předešlých let (zejména z roku 2010),
- realizaci investičních i neinvestičních akcí zaměřených na protipovodňovou ochranu, protierozní opatření a rovněž akce veřejného zájmu dle § 35 lesního zákona,
- dokončení procesů souvisejících s transformací ZVHS – převzetí správy vodních toků, vodohospodářského, provozního a ostatního majetku či pozemků,
- další činnosti zaměřené na péči o břehové porosty, revitalizace v minulosti nevhodně upravených vodních toků, na mimoprodukční funkce lesa, podporu ohrožených druhů organismů, likvidaci invazních nepůvodních druhů rostlin apod.,
- vedení Centrální evidence vodních toků dle pokynů MZe.

Správa vodních toků a provádění opatření (opravy, rekonstrukce a investice) byly financovány z vlastních zdrojů podniku a z dotačních prostředků. U dotací se jedná o opatření prováděná ve veřejném zájmu dle § 35 lesního zákona, o finance ze státního rozpočtu na programy MZe „Podpora prevence před povodněmi II“ a „Podpora na odstraňování povodňových škod na státním vodohospodářském majetku“ dle § 102 vodního zákona. Dále byl využíván OPŽP a PRV z fondů EU. Částečně na opatření na drobných vodních tocích přispívají kraje. Činnosti prováděné v souvislosti se správou toků jsou nekomerčního charakteru a ve vztahu k celkově vynakládaným finančním prostředkům nepřinášejí prakticky žádný zisk. V roce 2012 nebyly zaznamenány významnější povodňové škody na spravovaném majetku.

V souvislosti se správou toků LČR vynaložily prostřednictvím svých organizačních jednotek – Správ toků celkem 750,1 mil. Kč, z čehož výdaje investičního charakteru činily 376,8 mil. Kč. Z tohoto objemu investic představují 143,2 mil. Kč vlastní prostředky. Na výkon správy a opravu a údržbu základních prostředků hrazení bystřin bylo použito 373,3 mil. Kč, z toho z vlastních prostředků 325,5 mil. Kč. Na odstranění povodňových škod bylo celkově vynaloženo 302,0 mil. Kč, z toho z vlastních prostředků 163,3 mil. Kč. V uvedených objemech jsou zahrnuty veškeré náklady spojené se správou toků. Tržby získané za odběry povrchové vody k úhradě správy vodních toků činily 13,7 mil. Kč.

Grafy 6.4.1 a 6.4.2 podávají v delší časové řadě přehled o celkových ročních investičních výdajích a prostředcích vynaložených na opravu a údržbu.

Tabulka 6.4.1

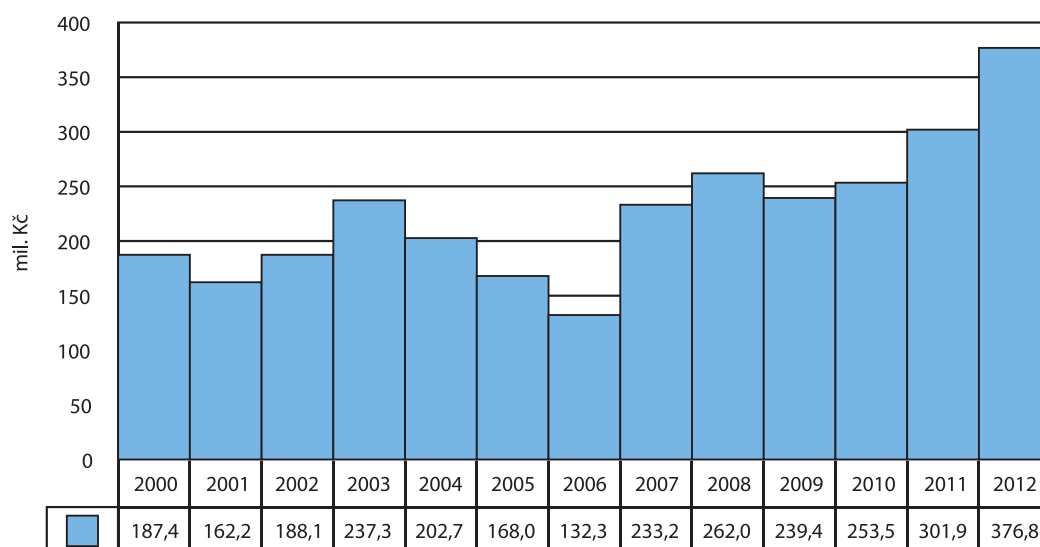
Struktura financování Lesů ČR, s. p. – správy toků v roce 2012 v mil. Kč (úplné náklady)

Lesy ČR, s. p.	Vlastní zdroje celkem	Dotace celkem	Z toho povodňové škody	
			Dotace	Vlastní zdroje
Investice	143,150	233,644	101,582	81,572
Neinvestice	325,461	47,821	37,135	81,689
Celkem	468,611	281,465	138,717	163,261

Pramen: Lesy ČR, s. p.

Graf 6.4.1

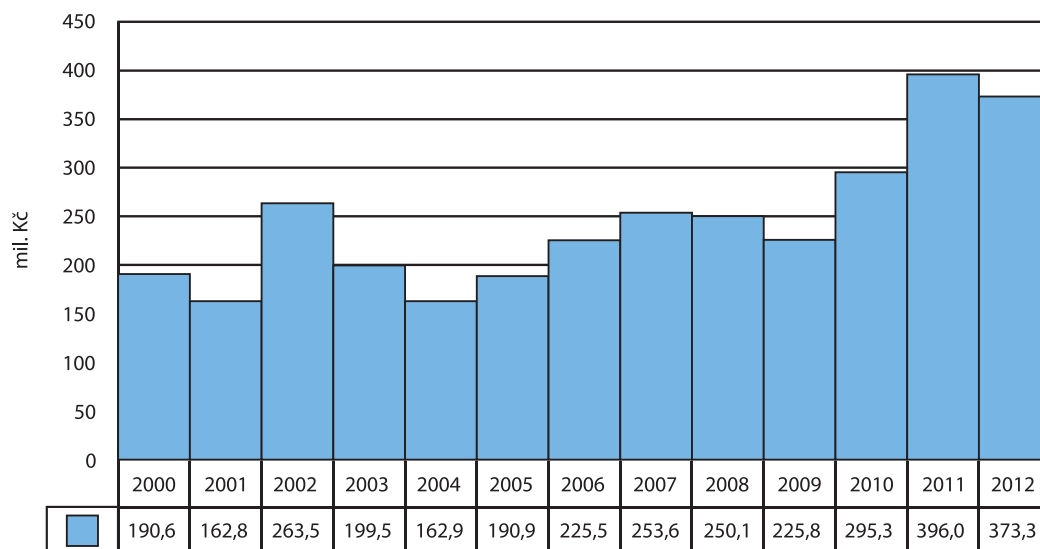
Investiční výdaje Lesů ČR, s. p. v letech 2000–2012 v mil. Kč – vodní toky

Pramen: Lesy ČR, s. p.

Graf 6.4.2

Výdaje Lesů ČR, s. p. v letech 2000–2012 v mil. Kč – oprava a údržba vodních toků (úplné náklady)

Pramen: Lesy ČR, s. p.

Opatření v povodích

V roce 2012 bylo na Správě toků – oblast povodí Odry, hlavní činnosti odstraňování následků povodní z května 2010 zejména v Beskydské oblasti. K nejrozsáhlejším dokončeným úpravám patří stavba Čeladenka, úsek km 3,048 – 5,060 v obci Čeladná, Bystrý potok km 3,250 – 7,000 a km 7,200 – 8,400 v Janovicích a v Lubně, Lomná km 4,000 – 6,400 v Trojanovicích, Bystrý potok km 0,000 – 4,200 ve Frenštátě pod Radhoštěm a v Trojanovicích, Mionší km 1,100 – 1,400 a Kamenitý km 0,000 – 0,500 v Dolní Lomné, Vlašský potok km 0,000 – 1,700 a Velký Lipový km 0,000 – 1,000 v obci Morávka a Hluchová km 0,300 – 4,200 v Bystřici nad Olší.

Na vodních tocích převzatých od ZVHS byly dokončeny stavby Černá v km 8,500 – 9,700 ve městě Vítkov, Stříbrný potok km 0,000 – 1,113 ve městě Fulnek a Rovňa km 1,220 – 1,320 v obci Oldřichovice.

V rámci programu PPO byla realizována následující opatření řešící sanaci povodňových škod z roku 2009 na Jesenicku a Novojičínsku: Vojtovický potok km 13,900 – 15,050 a jeho přítok v km 15,01 v obci Vlčice, Červený potok v km 7,800 – 11,200 ve Staré Červené Vodě, Zrzávka km 0,000 – 0,700 v Novém Jičíně, Jičinka km 23,550 – 24,240 Veřovice, Stříbrný potok km 0,000 – 1,800 v Žulové a Skorošický potok v obci Skorošice a Žulová.

Dalšími významnějšími dokončenými stavbami na protipovodňovou ochranu byly úpravy na tocích Bučací potok km 0,000 – 0,200 v Ostravici, Úprava toku Sedlinka km 1,450 – 1,813 ve Štítině, Lomná km 0,000 – 1,150 ve Frenštátě pod Radhoštěm, Mušlov km 5,900 – 7,545 v Třemešné a Rohovec km 0,607 – 1,260 v obci Návsi.

Ze staveb realizovaných ve veřejném zájmu dle § 35 lesního zákona byla ukončena opatření na vodních tocích Vilčok s přítokem, Lipňok a Říčka v působnosti obce Staré Hamry a Vysutý a Ježanský potok v Morávce.

Na Správě toků – oblast povodí Dyje se sídlem v Brně bylo dokončeno osm akcí spolufinancovaných z programu PPO, z nichž nejvýznamnější byla úprava realizovaná v obci Rovečné – Odtrubnění a rekonstrukce Tresného potoka a úprava na vodním toku Hodonínka nad obcí Štěpánov nad Svratkou. Nadále pokračují přípravné práce pro realizaci akcí protipovodňového charakteru

převzatých v rámci transformace ZVHS. Jako nejvýznamnější je výstavba suchých nádrží v obci Čeložnice a zvýšení kapacity toku Hodonínky v městysu Olešnice.

Úspěšně byly dokončeny dvě akce částečně dotované z PRV. Jedná se o přítok Jihlavy v km 100,100 v městě Třebíč a Bělinský potok v obci Čikov.

V územní působnosti správy bylo dokončeno pět akcí jako opatření ve veřejném zájmu dle § 35 zákona o lesích. Mezi významnější lze zařadit přítok Račického potoka nad obcí Račice a retenční nádrž Čermákovice na Znojemsku. Rovněž z tohoto dotačního titulu byly stavebně zahájeny tři akce.

V rámci OPŠ z roku 2010 byla zrealizována oprava suché nádrže Kameňák na Hodonínsku a započata realizace akce Hvězdlička PŠ 2010 v obci Milonice. Z vlastních zdrojů byly odstraněny povodňové škody z roku 2010 na dalších dvou vodních tocích.

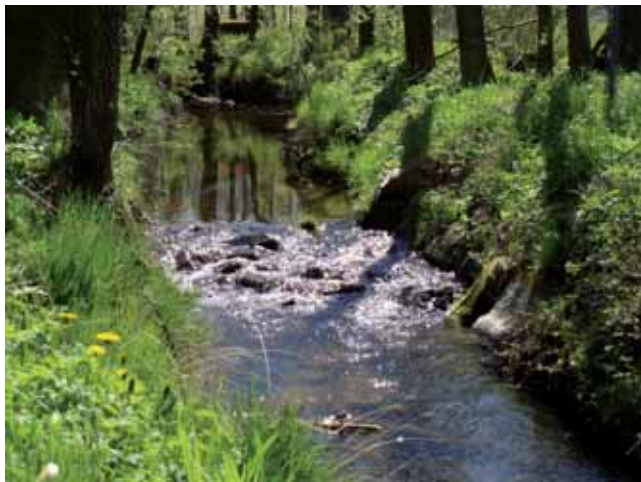
I v územní působnosti Správy toků – oblast povodí Dyje se v Jihomoravském kraji v roce 2012 vyskytly lokální povodně, a to na Kyjovsku, dále v okolí Bílovic nad Svitavou a Podhradí nad Dyjí. Zvýšené průtoky však nezpůsobily významnější škody a byly odstraněny.

Na Správě toků – oblast povodí Labe se sídlem v Hradci Králové došlo v roce 2012 k dokončení většiny investičních opatření na odstranění povodňových škod na Liberecku. Jedná se o stavby Sloupský a Malý Sloupský potok v obci Hejnice, Černý potok obec Bílý Potok, Kunratický potok v Kunraticích u Frýdlantu, přítoky Lužické Nisy obec Bílý Kostel nad Nisou.

Ukončeny byly dále akce z programu PPO Městský potok II. ve Vojnově Městci a Žernovník nad Železným Brodem.

Byla zahájena realizace akcí s finanční podporou z prostředků EU. Jedná se o revitalizaci Stříbrného potoka v Malšově Lhotě, Koutský potok v Osečnici v Orlických horách, revitalizaci Černého potoka v Hejnicích a Tiché říčky v Janově nad Nisou.

Ukončeno bylo opatření dle § 35 lesního zákona Přítok Vošmendy v Bozkově a zahájena realizace úprav Knapovecký potok v Knapovci a Lubenský potok v Horním Újezdě.

Barovka, Železné Hory

Z vlastních zdrojů byla realizována další větší opatření Bělídlo v obci Olešnice v Orlických horách, Honkův potok v Rybnici, Kopaňský potok v Loučnici, Dolenský a Loukotnický potok v Brandýse nad Orlicí, Prosečský potok v Proseči, Ruprechtický potok v Ruprechticích a Rybenský potok v Rybné nad Zdobnicí.

Z prostředků Programu 2020 – zajištění cílů veřejného zájmu u LČR pokračovala reintrodukce střevele potoční a pstruha potočního, monitoring rybích přechodů v CHKO Jizerské hory, reintrodukce raka říčního v CHKO Broumovsko, likvidace nepůvodních druhů rostlin (křídlatka, netýkavka) a výstavba informačních a odpočinkových zařízení pro veřejnost (altány a informační tabule).

Mezi nejvýznamnější stavební činnosti Správy toků – oblast povodí Vltavy v roce 2012 lze zařadit rekonstrukci historického díla Schwarzenberský plavební kanál v délce 1,8 km financovaného z dotací EU a rekonstrukci části koryta Budňanského potoka v intravilánu městyse Karlštejn.

V rámci programu PPO byly stavebně ukončeny akce Podvecký potok v obci Soběšín, zkapacitnění toku Pivoňka v Poběžovicích, vodní nádrž Bykov u obce Hromnice a Farský potok v Záblatí. Mezi další významné akce lze zahrnout ukončení stavby retenční nádrže Raška I u obce Kladruby a opravu povodňové škody Od Štěpánka ve Strážkovicích realizované ve veřejném zájmu dle § 35 lesního zákona.

Z programu odstraňování povodňových škod byly dokončeny akce Kojetický potok ve Kdyni a na přítoku Krásetinského potoka v Holubově. Z důvodu zvýšených průtoků na vodních tocích v oblasti Jižních Čech bylo realizováno přes 20 drobných akcí v rámci zabezpečovacích prací. Čerpáním prostředků EU byla zahájena oprava koryta Městského potoka v obci Městečko.

Další činnosti správy toků byly zaměřeny zejména na inventarizaci a opravy majetku v souvislosti s transformací ZVHS.

V roce 2012 probíhalo na Správě toků – oblast povodí Ohře dokončování většiny stavebních akcí na odstranění povodňových škod z roku 2010. Byly dokončeny opravy na Těchlovickém potoce

v Těchlovicích a Veleňském potoce v Malé Veleni na Děčínsku, na Kněžickém potoce na Českolipsku a na Kojetickém potoce v Olšinkách na Ústecku, nadále probíhaly práce na Zdislavském potoce na Liberecku. Zahájeny byly poslední a nejrozsáhlejší opravy na Rychnovském potoce v Těchlovicích, Homolském potoce ve Velkém Březně na Ústecku a na Lučním potoce na Litoměřicku.

Dále byly dokončeny akce v rámci dotačního programu PPO Žalanský potok u Rtyně nad Bílinou a Družcovský potok na Liberecku, nově byly zahájeny úpravy vodního toku Bouřňák u obce Hrob, Donínský a Hradišský potok na Žatecku.

Z prostředků na provádění opatření ve veřejném zájmu dle § 35 lesního zákona byla dokončena stabilizace lesní bystřiny Bílý potok v Nových Hamrech a výstavba retenční nádrže Černý rybník.

Z dotačních prostředků EU byla zahájena realizace úprav pramenné části Chodovského potoka a jeho nivy na Karlovarsku, jejímž cílem je obnova přirozeného vodního režimu rašelinných stanovišť poškozených odvodněním pozemků a zahloubením koryta vodního toku v minulosti.

Z vlastních zdrojů LČR byla provedena řada oprav a akcí údržby vodních toků, a to především na tocích převzatých od bývalé ZVHS.

Na Správě toků – oblast povodí Moravy bylo v loňském roce stavebně dokončeno devět opatření spolufinancovaných z programu PPO, z nichž největší byla akce Seninka km 2,660 – 2,980 v okrese Vsetín. Byly také realizovány stavby převzaté od ZVHS jako Klepáčovský potok v okrese Šumperk, Bendův rybník v okrese Ústí nad Orlicí a PPO v obci Loučka km 2,467 – 2,893 na Zlínsku. Dalšími úpravami z tohoto programu byla stavba Bílá Voda km 2,570 – 3,260 v obci Červená Voda, PPO Bzovského potoka km 4,810 – 5,070 v obci Bzová a retenční objekt Pod Komoncem nad obcí Pozlovice.

Z fondů EU byla realizována jedna oprava na Černém potoce v obci Hřivínův Újezd.

V rámci § 35 zákona o lesích bylo realizováno celkem osm úprav toků s největším rozsahem prací na Šumpersku, kde se jednalo o přehrážky na Jelením potoce a investici Chudobský potok a na Zlínsku soubor staveb Rákoš u Velehradu. Významná byla také úprava Rokytenky v Šanově v km 5,83 – 6,81, kde došlo ke zkapacitnění koryta a stabilizaci dna.

Pokračovalo se v odstraňování povodňových škod z roku 2010. Ve spolupráci s CHKO Beskydy se podařilo opravit a upravit vodní toky přírodě blízkými opatřeními na Velkomeziříčsku a Rožnovsku, zejména potoky Maretkový, Sladský, Starozuberský a Zašovský. Značný objem prací byl proveden na tocích Kněhyně a Kněhyňka, kde budou práce pokračovat ještě v roce 2013. V okrese Hodonín byla realizována rozsáhlá oprava povodňových škod na toku převzatém od ZVHS Svodnice v obci Blatnička.

LČR o dokončených opatřeních pravidelně informují veřejnost prostřednictvím tiskových zpráv.

Vývoj tržeb LČR za odběry povrchové vody a jednotkové ceny je uveden v tabulce 6.4.2.

Tabulka 6.4.2

Tržby Lesů ČR, s. p. za povrchovou vodu v letech 2006–2012 v tis. Kč

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Tržby	9 581	10 010	10 380	10 542	11 239	12 969	13 679
Cena za m ³ ¹⁾	1,39	1,42	1,50	1,55	1,60	1,90	1,96

Pramen: Lesy ČR, s. p.

Pozn.: ¹⁾ Jednotková cena za m³ je uváděna bez daně z přidané hodnoty.

6.5 Vodní cesty

Ministerstvo dopravy vykonává dle znění zákona č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů, působnost v oblasti péče o rozvoj a modernizaci vodních cest dopravně významných. Činnost se týká zejména péče o rozvoj labsko-vltavské vodní cesty, která je nejdůležitější soustavou vodních cest České republiky a je jediným plavebním spojením se západoevropskou sítí vodních cest.

Hlavní evropská vodní magistrála E 20 Labe a její odbočka E 20-06 Vltava je podle „Evropské dohody o hlavních vnitrozemských vodních cestách mezinárodního významu“ mezinárodní dopravně významnou vodní cestou. Ve smyslu Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 661/2010/EU o hlavních směrech Unie pro rozvoj transevropské dopravní sítě je celá labská vodní cesta od státní hranice ČR/SRN do Pardubic a vltavská vodní cesta z Mělníka do Třebenic součástí sítě TEN-T. Od vodního díla Ústí nad Labem – Střekov po Přelouč na Labi a po Třebenici na Vltavě je splavnost zajištěna soustavou vodních děl, která tvoří plně fungující dopravní systém nezávislý na vnějších přírodních podmínkách. Na regulovaném úseku od Střekova po státní hranici ČR/SRN je však plavební provoz závislý na vodních stavech podle aktuálních průtoků a na celkové vodohospodářské situaci celého povodí řeky Labe a Vltavy.

V roce 2012 byly v oblasti rozvoje a modernizace dopravně významných vodních cest vynaloženy finanční prostředky v celkové výši 433,0 mil. Kč. Na programový rozvoj vodních cest bylo z rozpočtu SFDI uvolněno 430,8 mil. Kč a z fondu TEN-T EU 2,2 mil. Kč.

Pro zabezpečení bezproblémové splavnosti labské vodní cesty je stěžejním bodem dobudování Plavebního stupně Děčín. Z pohledu dopravního a ekologického lze konstatovat, že vodní doprava je celoevropsky významně podporovaným dopravním modelem, a to díky své hospodárnosti a šetrnosti k životnímu prostředí, velmi nízké nehodovosti i využívání povrchových vod, které jsou současně vodními ekosystémy.

Příprava předmětné stavby se nachází v procesu posuzování vlivů výstavby Plavebního stupně Děčín na životní prostředí včetně hodnocení vlivů projektu na evropskou legislativu chráněné ptací oblasti a evropsky významné lokality a druhy soustavy Natura 2000. Dokončená dokumentace EIA byla MŽP předložena, avšak

na základě doporučení zpracovatele oponentního posudku byla vrácena k dopracování. V průběhu roku 2012 se dopracovávala předložená dokumentace EIA, a to s ohledem na stanoviska environmentálního sektoru.

Významným posunem v přípravě druhé strategické stavby Plavební stupeň Přelouč II, která je stěžejní stavbou vedoucí k prodloužení Labské vodní cesty do Pardubic, je opětovně vydání územního rozhodnutí v prosinci roku 2012, byť dosud nenabýlo právní moci.

Na čerpání finančních prostředků se v roce 2012 významnou měrou podílely stavby v rámci investiční akce Dokončení vltavské vodní cesty v úseku České Budějovice – Týn nad Vltavou, jejíž komplexní realizace započala v roce 2008 a bude probíhat až do roku 2015. Dokončen byl úsek Hluboká nad Vltavou – VD Hněvkovice včetně nové plavební komory. Délka souvislé vodní cesty z Českých Budějovic tak nyní dosahuje již 27,5 km.

Dále byly dokončeny projekty na vodní cestě Baťův kanál, jmenovitě přístaviště Sudoměřice – Výklopník, Spytihněv a Stání plavidel Strážnice. Cílem projektů je rozšířit přístavní infrastrukturu a posílit tak cestovní ruch v dotčených oblastech.

V průběhu roku 2012 byly také modernizovány pohony čtyř plavebních komor na labské vodní cestě, jmenovitě plavebních komor Roudnice nad Labem, Lysá nad Labem, Týnec nad Labem a Hradištko. Modernizace významně přispěje k bezpečnosti a plynulosti provozu na vodních cestách.

Dalším prvkem, který zvýší bezpečnost provozu na labské vodní cestě, je projekt Úprava plavebního značení na mostech dolního Labe. Cílem projektu bylo vybavení pilířů u plavební dráhy tyčovými radarovými odražeči a tím zajištění co nejvyšší souvislé a spolehlivé značené podjezdové výšky pro lodě s nadměrnými náklady a velké osobní lodě do přístavu Mělník a dále na řeku Vltavu.

V roce 2012 také došlo ke zvýšení užitných rozměrů lodního výtahu pro sportovní plavidla na vltavské vodní cestě, přesněji na vodním díle Orlík.

Významné finanční prostředky byly také vynaloženy na intenzivní přípravu dalších investičních akcí komplexního rozvoje celé sítě vodních cest.

Jarní tání – 3. třída, ZŠ a MŠ Krčín, Královéhradecký kraj

7. Vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu

7.1 Zásobování pitnou vodou

V roce 2012 bylo v České republice zásobováno z vodovodů 9,8 mil. obyvatel, tj. 93,5 % z celkového počtu obyvatel.

Ve všech vodovodech bylo vyrobeno celkem 623,5 mil. m³ pitné vody. Za úplaty bylo dodáno (fakturováno) 480,7 mil. m³ pitné vody, z toho pro domácnosti 315,9 mil. m³ pitné vody. Ztráty pitné vody dosáhly 119,0 mil. m³, tj. 19,3 % z vody určené k realizaci.

Údaje dodané ČSÚ byly pořízeny na základě souboru 1 374 zpravodajských jednotek, tj. 292 provozovatelů vodovodů a kanalizací, a vybraný soubor 1 082 obcí, které si samy zajišťují provozování vodohospodářské infrastruktury. U provozovatelů i u obcí bylo

dosaženo 100% návratnosti výkazů. Primární údaje zjištěné ve výkazech VH 8b-01 nejsou od roku 2004 ČSÚ zveřejňovány.

Trendy a vývoj ukazatelů v oblasti zásobování pitnou vodou jsou zobrazeny v tabulce 7.1.1 a grafu 7.1.1.

Zvýšení podílu zásobených obyvatel je dáno převážně výstavbou nových vodovodů v okrajových částech měst. Současně došlo k poklesu množství vody fakturované celkem o 0,6 %. Specifické množství fakturované vody domácnostem se snížilo o 0,5 litru na osobu a den a činí 88,1 litrů, specifické množství vody fakturované celkem v přepočtu na obyvatele zásobeného vodou se snížilo o 1,7 litru. Svědčí to o dalším snižování spotřeby v domácnostech a výraznějším snižování u ostatních odběratelů.

Tabulka 7.1.1

Zásobování vodou z vodovodů v letech 1989 a 2006–2012

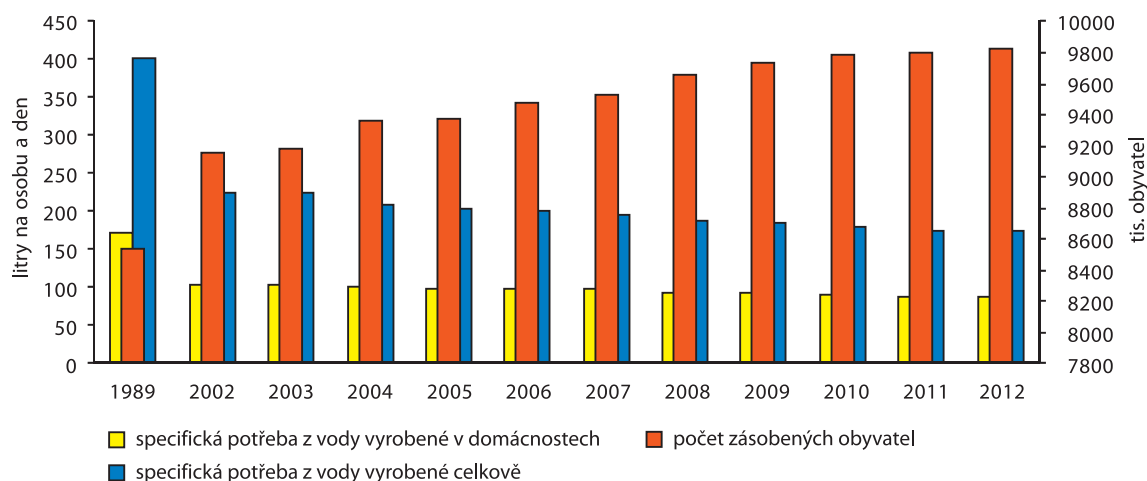
Ukazatel	Měrná jednotka	1989	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 364,0	10 267,0	10 323,0	10 430,0	10 491,0	10 517,0	10 495,0	10 509,0
Obyvatelé skutečně zásobování vodou z vodovodů	tis. obyv.	8 537,0	9 483,0	9 525,0	9 664,2	9 733,0	9 787,5	9 805,4	9 823,1
	%	82,4	92,4	92,3	92,7	92,8	93,1	93,4	93,5
Voda vyrobená z vodovodů	mil. m ³ /rok	1 251,0	699,0	683,0	667,1	653,3	641,8	623,1	623,5
	% k 1989	100,0	55,9	54,6	53,3	52,2	51,3	49,8	49,8
Voda fakturovaná celkem	mil. m ³ /rok	929,4	528,1	531,7	516,5	504,6	492,5	486,0	480,7
	% k 1989	100,0	56,8	57,2	55,6	54,3	53,0	52,3	51,7
Specifická potřeba z vody vyrobené	l/os. den	401,0	202,0	196,0	188,0	184,0	180,0	174,0	173,8
	% k 1989	100,0	50,4	48,9	46,9	45,8	44,8	43,4	43,3
Specifické množství vody fakturované celkem	l/os. den	298,0	153,0	153,0	146,0	142,0	137,9	135,8	134,1
	% k 1989	100,0	51,3	51,3	49,0	47,7	46,3	45,6	45,0
Specifické množství vody fakturované pro domácnost	l/os. den	171,0	97,5	98,5	94,2	92,5	89,5	88,6	88,1
	% k 1989	100,0	57,0	57,6	55,1	54,1	52,3	51,8	51,5
Ztráty vody na 1 km řadů	l/km den	16 842,0 ¹⁾	5 673,0	4 893,0	4 889,0	4 705,0	4 673,0	4 220,0	4 351,0
Ztráty vody na 1 zásob. obyvatele	l/os. den	90,0 ¹⁾	42,0	36,0	37,0	35,0	35,0	32,0	33,0

Pramen: ČSÚ

Pozn.: ¹⁾ Údaje za vodovody hlavních provozovatelů.

Graf 7.1.1

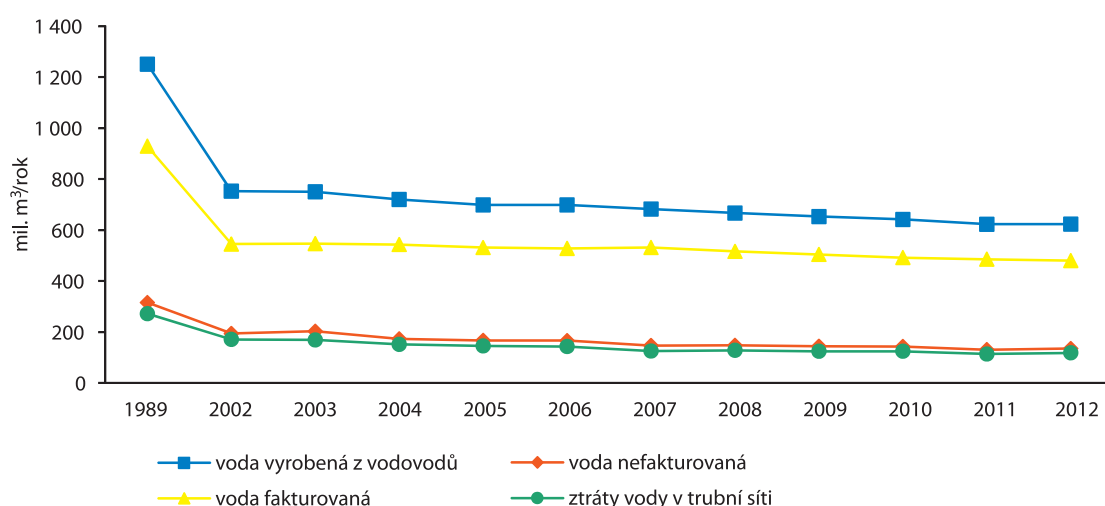
Vývoj počtu zásobených obyvatel a specifické potřeby vody fakturované v letech 1989 a 2002–2012

Pramen: ČSÚ

Graf 7.1.2

Vývoj hodnot objemu vody vyrobené z vodovodů a fakturované vody celkem v letech 1989 a 2002–2012

Pramen: ČSÚ

Nejvyšší podíl obyvatel zásobených pitnou vodou z vodovodů byl v roce 2012 v Karlovarském kraji (100 %), v Hlavním městě Praze (99,7 %) a v Moravskoslezském kraji (99,7 %), nejnižší podíl obyvatel zásobených pitnou vodou byl v kraji Plzeňském (83,4 %) a Středočeském (83,8 %).

U krajů Středočeského, Plzeňského, Ústeckého, Jihomoravského, Moravskoslezského a Hlavního města Prahy došlo meziročně k mírnému poklesu podílu obyvatel zásobených vodou z celkového počtu. Toto snížení je pouze důsledkem zpřesnění metodiky výpočtu počtu napojených obyvatel.

Délka vodovodní sítě byla v roce 2012 prodloužena celkem o 774 km a dosáhla 74 915 km. Nová výstavba a dostavba stávajících vodovodních systémů v roce 2012 zvýšila počet zásobených obyvatel o 17 754. Na jednoho zásobeného obyvatele připadal 7,63 m vodovodu.

Počet vodovodních přípojek se zvýšil o 28 320 ks a dosáhl počtu 2 002 927 ks. Počet osazených vodoměrů se zvýšil o 22 138 ks a dosáhl počtu 2 005 116 ks. Na jednu vodovodní přípojku připadá pět napojených obyvatel. V uvedených hodnotách se výrazně projevují důsledky poměrně masivní výstavby rodinných domů.

Tabulka 7.1.2

Zásobování obyvatel, výroba a dodávka vody z vodovodů v roce 2012

Kraj, území	Obyvatelé		voda vyrobená z vodovodů	Voda fakturovaná	
	skutečně zásobování vodou z vodovodů	podíl obyvatel zásobovaných vodou z celkového počtu		celkem	z toho pro domácnosti
	(počet)	(%)	(tis. m³)	(tis. m³)	(tis. m³)
Hl. město Praha	1 240 501	99,7	117 868	78 609	48 258
Středočeský kraj	1 078 077	83,8	46 960	49 676	34 943
Jihočeský kraj	576 591	90,6	33 983	25 964	18 269
Plzeňský kraj	476 977	83,4	29 594	24 325	14 252
Karlovarský kraj	302 484	100,0	20 326	14 622	9 183
Ústecký kraj	793 957	96,0	52 586	37 602	23 054
Liberecký kraj	394 740	90,0	27 012	18 727	12 136
Královéhradecký kraj	516 447	93,3	31 983	23 569	15 455
Pardubický kraj	499 771	96,8	29 115	22 885	14 543
Kraj Vysočina	483 719	94,6	24 970	21 325	14 106
Jihomoravský kraj	1 106 850	94,8	64 401	54 065	37 527
Olomoucký kraj	578 986	90,8	30 378	25 470	17 696
Zlínský kraj	549 202	93,4	30 313	23 423	15 440
Moravskoslezský kraj	1 224 817	99,7	84 045	60 484	41 015
Česká republika	9 823 119	93,5	623 534	480 745	315 875

Pramen: ČSÚ

7.2 Odvádění a čištění komunálních odpadních vod

V roce 2012 žilo v domech připojených na kanalizaci 8,674 mil. obyvatel České republiky, to je 82,5 % z celkového počtu obyvatel. Do kanalizací bylo vypuštěno celkem 473,2 mil. m³ odpadních vod. Z tohoto množství bylo čištěno 97,1 % odpadních vod (bez zahrnutí vod srážkových), což představuje 459,4 mil. m³.

Trendy vývoje odvádění a čištění odpadních vod z kanalizací dokladuje v delší časové řadě tabulka 7.2.1 a graf 7.2.1.

Počet obyvatel napojených na kanalizaci vzrostl meziročně o 2 561. Objem vypouštěných odpadních vod do kanalizace, bez vod srážkových, klesl meziročně o 14,4 mil. m³. Ukazatel podílu čištěných odpadních vod bez vod srážkových v roce 2012 vzrostl o 0,3 %.

Libina, Jeseníky

Tabulka 7.2.1

Odvádění a čištění odpadních vod z kanalizací v letech 1989 a 2006–2012

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok							
		1989	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 364	10 267	10 323	10 430	10 491	10 517	10 495	10 509
Obyvatelé bydlící v domech připojených na kanalizaci	tis. obyv.	7 501	8 215	8 344	8 459	8 530	8 613	8 672	8 674
	%	72,4	80,0	80,8	81,1	81,3	81,9	82,6	82,5
Vypouštěné odp. vody do kanalizace (bez srážkových vod) celkem	mil. m ³	877,8	542,0	519,3	508,8	496,4	490,3	487,6	473,2
	% k 1989	100,0	61,7	59,2	58,0	56,6	55,9	55,5	53,9
Čištěné odpadní vody včetně vod srážkových ¹⁾	mil. m ³	897,4	857,4	841,2	807,5	842,9	957,9	871,0	836,7
Čištěné odpadní vody celkem bez vod srážkových	mil. m ³	627,6	510,6	497,6	485,0	472,7	471,5	472,2	459,4
	% k 1989	100,0	81,4	79,4	77,3	75,4	75,2	75,3	73,2
Podíl čištěných odpadních vod bez vod srážkových ²⁾	%	71,5	94,2	95,8	95,3	95,2	96,2	96,8	97,1

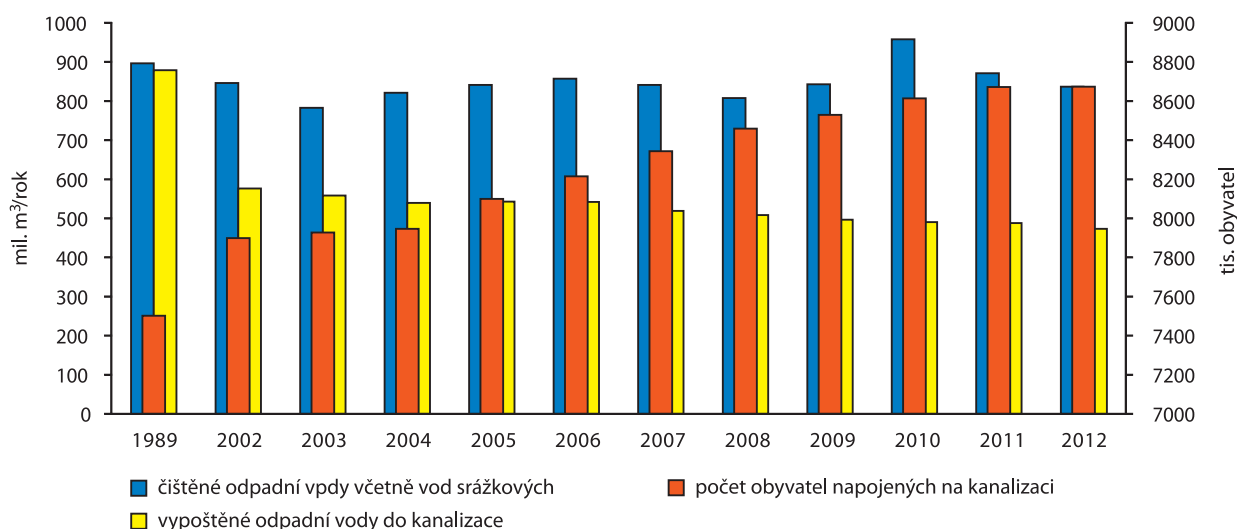
Pramen: ČSÚ

Pozn.: ¹⁾ V roce 1989 se jedná o údaje za kanalizace hlavních provozovatelů.

²⁾ Jedná se o podíl z vod vypouštěných do kanalizace.

Graf 7.2.1

Vývoj počtu obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci a množství vypouštěných a čištěných odpadních vod v letech 1989 a 2002–2012

Pramen: ČSÚ

Nejvyšší podíl obyvatel připojených na kanalizaci byl v roce 2012 v Hlavním městě Praze (100 %) a Karlovarském kraji (94,2 %), nejnižší podíl byl v Libereckém kraji (66,4 %) a kraji Středočeském (68,6%).

Ve většině krajů došlo k nárůstu počtu obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu, k poklesu došlo

pouze v Ústeckém a Libereckém kraji. Tento pokles je výrazný a byl pravděpodobně způsoben změnou metodiky sledování vykazování u významných provozovatelů.

Délka kanalizační sítě byla v roce 2012 prodloužena o 841 km a dosáhla 42 752 km. Celkový počet čistíren odpadních vod se dle údajů ČSÚ zvýšil oproti předešlému roku o 67 ČOV, tedy na 2 318 ČOV.

Tabulka 7.2.2

Počet obyvatel bydlících v domech připojených na kanalizaci a množství vypouštěných a čistěných odpadních vod v roce 2012 v jednotlivých krajích

Kraj, území	Obyvatelé bydlící v domech připojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu		Odpadní vody vypouštěné do kanalizace pro veřejnou potřebu	Čistěné odpadní vody bez vod srážkových	
	celkem	podíl k celk. počtu obyvatel		celkem	podíl
	(počet)	(%)	(tis. m ³)	(tis. m ³)	(%)
Hl. město Praha	1 243 355	100,0	75 683	75 683	100,0
Středočeský kraj	882 473	68,6	51 067	50 765	99,4
Jihočeský kraj	551 453	86,7	34 884	33 235	95,3
Plzeňský kraj	453 395	79,3	29 831	28 576	95,8
Karlovarský kraj	284 851	94,2	14 678	14 625	99,6
Ústecký kraj	667 054	80,6	29 933	29 177	97,5
Liberecký kraj	291 238	66,4	14 252	14 002	98,2
Královéhradecký kraj	419 585	75,8	23 161	21 632	93,4
Pardubický kraj	373 584	72,3	21 648	21 313	98,5
Kraj Vysočina	439 273	85,9	20 089	17 504	87,1
Jihomoravský kraj	1 023 383	87,7	53 568	52 235	97,5
Olomoucký kraj	502 046	78,7	28 790	27 888	96,9
Zlínský kraj	531 854	90,4	27 515	26 136	95,0
Moravskoslezský kraj	1 010 578	82,3	48 131	46 632	96,9
Česká republika	8 674 121	82,5	473 230	459 404	97,1

Pramen: ČSÚ

7.3 Vývoj ceny pro vodné a stočné

V roce 2012 byla dle šetření Českého statistického úřadu průměrná cena bez DPH pro vodné 32,70 Kč/m³ a průměrná cena pro stočné 29,60 Kč/m³. Oproti roku 2011 se tak cena pro vodné zvýšila o 6,2 % a cena pro stočné o 6,1 %.

Před účinností novely zákona č. 76/2006 Sb., tedy do roku 2006, byly informace o průměrné výši ceny pro vodné a stočné stanovovány na základě údajů, které na požádání MZe zasílali vybraní provozovatelé vodovodů a kanalizací. Novelou zákona byla vlastníkům, popřípadě provozovatelům, pokud jsou vlastníkem zmocnění, v souladu s ustanovením § 36 odst. 5 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, stanovena povinnost každoročně, nejpozději do 30. června kalendářního roku, zaslat na MZe úplné informace o celkovém vyúčtování všech položek výpočtu ceny pro vodné a stočné v předchozím kalendářním roce. Údaje o cenách s DPH získává MZe šetřením a průměry jsou získávány váženým průměrem. Vzhledem k termínu odevzdání vyúčtování není možné data vyhodnotit a zpracovat před uzavěrkou této publikace. Z toho důvodu jsou uvedeny pouze údaje zjištěné šetřením ČSÚ jako podíl tržeb od odběratelů a množství dodané pitné vody a odvedených splaškových vod. Souhrnné údaje ČSÚ za ČR nejsou získány jako vážený průměr a nelze je tedy srovnávat s údaji z podkladů MZe.

VD Loučka

Podle šetření ČSÚ byla nejvyšší průměrná cena pro vodné zjištěna v kraji Ústeckém, kde dosáhla hodnoty 37,40 Kč/m³. V poměru s celorepublikovým průměrem tak byla vyšší o 13,8 %. Nejvyšší průměrná cena pro stočné byla v kraji Libereckém, která při výši 40,50 Kč/m³ byla o 36,8 % vyšší než byl celorepublikový průměr. Naopak nejnižší průměrná cena pro vodné (28,20 Kč/m³) byla v kraji Jihomoravském. Nejnižší průměrná cena pro stočné (21,80 Kč/m³) byla zjištěna v kraji Vysočina. Průměrné ceny v jednotlivých krajích jsou uvedeny v tabulce 7.3.2.

Tabulka 7.3.1

Realizační ceny pro vodné a stočné v roce 2011 a 2012

Ukazatel	Jednotka	2011	2012	Index 2012/2011
Vodné celkem	mil. Kč	14 975	15 730	1,05
Voda fakturovaná celkem	mil. m ³ /rok	486	481	0,99
Průměrná cena pro vodné	Kč/m ³	30,8	32,7	1,06
Stočné celkem	mil. Kč	13 599	14 026	1,03
Vypouštěné odpadní vody do kanalizace	mil. m ³ /rok	488	473	0,97
Průměrná cena pro stočné	Kč/m ³	27,9	29,6	1,06

Pramen: ČSÚ

Tabulka 7.3.2

Spotřeba vody, průměrné ceny bez DPH pro vodné a pro stočné v roce 2012

Kraj	Specifické množství vody fakturované celkem	Specifické množství vody fakturované domácnostem	Průměrná cena pro vodné	Průměrná cena pro stočné
	(l/os/den)	(l/os/den)	(Kč/m ³)	(Kč/m ³)
Hl. město Praha	173,6	106,5	35,8	29,1
Středočeský	126,2	88,8	35,2	27,3
Jihočeský	123,4	86,8	34,1	26,3
Plzeňský	139,7	81,9	31,3	25,5
Karlovarský	132,4	83,2	35,8	30,7
Ústecký	129,8	79,6	37,4	38,5
Liberecký	130,0	84,2	36,4	40,5
Královéhradecký	125,0	82,0	30,3	30,1
Pardubický	125,5	79,7	29,1	33,4
Vysočina	120,8	79,9	32,5	21,8
Jihomoravský	133,8	92,9	28,2	31,5
Olomoucký	120,5	83,7	29,6	28,7
Zlínský	116,8	77,0	33,1	30,1
Moravskoslezský	135,3	91,7	29,4	28,6
Česká republika	134,1	88,1	32,7	29,6

Pramen: ČSÚ

Duha – 4. třída, ZŠ a MŠ Krčín, Královéhradecký kraj

8. Rybářství

8.1 Rybářství v roce 2012

Rybářství v České republice lze rozdělit na produkční část – rybníkářství a hospodaření v rybářských revírech.

Rybníkářství je v ČR historicky nejvýznamnější oblastí rybářství. Je tradiční součástí zemědělství a patří z hlediska produkce rybního masa mezi úspěšné oblasti zemědělské výroby. Rybníky mají mnoho dalších významných mimoprodukčních funkcí, jako je krajinnotvorná, retenční, protipovodňová, přispívají také k zachování biodiverzity atd. Na rybníkářství dále logicky navazuje sektor služeb.

V našich podmínkách je chov ryb realizován přibližně ve 24 tisících rybnících a vodních nádržích s retenční kapacitou 420 mil. m³ o celkové ploše kolem 41 tisíc ha. V rybnících je dosahováno ročního přírůstku v průměru kolem 490 kg ryb/ha. Druhové zastoupení tržních ryb je dlouhodobě poměrně stabilní. Hlavní chovanou rybou v produkčním rybářství je kapr obecný, jako doplňkové druhy jsou chovány býložravé ryby (tolstolobik bílý a pestrý, amur bílý), lososovité ryby (zejména pstruh duhový a siven americký), lín obecný a dravé ryby (štika obecná, candát obecný a sumec velký).

Produkce tržních ryb získaných chovem dosáhla v roce 2012 celkem 20 763 tun, což představovalo ve srovnání s rokem 2011, který byl z pohledu produkce nejúspěšnějším rokem v historii, pokles o 1,2 % (tj. o 0,25 tis. tun). Více než 96 % výlovu pocházelo z rybníčních chovů a zbytek připadl na ryby chované ve speciálních zařízeních. Množství zpracovaných sladkovodních ryb představovalo 2 317 tun živé hmotnosti. Spotřeba sladkovodních ryb v ČR získaných chovem v roce 2012 dosáhla 1,077 kg/osoba/rok. Pro výpočet celkové spotřeby sladkovodních ryb za rok 2012 na 1 obyvatele bylo uvažováno s počtem obyvatel k 31. 12. 2012 ve výši 10 516 125, aniž by k tomuto číslu byla přičtena hmotnost ryb ulovených sportovními rybáři v rybářských revírech.

Produkce kapra obecného se v roce 2012 meziročně snížila o 1,2 %, tj. o 226 tun živé hmoty na 17 972 tun živé hmoty. Nabídka této ryby je v rovnováze s požadavky domácího a zahraničního trhu, neboť přibližně polovina objemu z ročního výlovu kapra je prodána na domácím trhu, především v podobě živé ryby.

Hospodaření v rybářských revírech je taktéž důležitou částí rybářství. S hospodařením v rybářských revírech úzce souvisí vysazování ryb a podpora rybích druhů, které jsou, i díky v posledních několika letech zvýšenému tlaku piscivorních predátorů v rybářských revírech, významně eliminovány.

Rekreační rybolov provozuje v ČR přibližně 400 tisíc sportovních rybářů, kteří jsou organizováni zejména ve dvou největších rybářských svazech (Český rybářský svaz a Moravský rybářský svaz), jejichž členové ulovili na udici v roce 2012 kolem 4 tis. tun ryb.

Černý rybník

Na sportovní rybářství navazuje řada dalších odvětví, jako je obchod s rybářskými potřebami, cestovní ruch, atd.

Od roku 2003 jsou kromě ryb získaných chovem v rybníkářství do celkových parametrů produkce ryb v ČR započítávány i úlovky ryb na udici rekreačními rybáři.

Se vstupem ČR do EU došlo k rozšíření možností podpor rybářského sektoru. V současné době jsou především využívány následující podpůrné prostředky:

1) Národní resortní podpory týkající se akvakultury a sladkovodního rybolovu: Kontrola užitkovosti, Speciální poradenství pro živočišnou výrobu, Školní závody, Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků a Genetické zdroje.

Tabulka 8.1.1

Přehled o produkci ryb v ČR v období 2008–2012

Ukazatel produkce a spotřeby ryb	2008	2009	2010	2011	2012
Produkce ryb v tis. tun	20,40	20,10	20,42	21,01	20,80
Export v tis. tun	10,12	8,95	9,10	8,80	8,60
Úlovky v rybářských revírech v tis. tun	4,16	4,10	3,99	4,00	4,00
Spotřeba na osobu v kg.rok ⁻¹	1,32	1,37	1,41	1,47	1,41

Pramen: MZe a Rybářské sdružení ČR

Velký pařezitý rybník, Řásná

2) Operační program Rybářství 2007–2013, kde mohou rybáři čerpat finanční prostředky v rámci prioritní osy 2 – Akvakultura na investice do produkce akvakultury, vyrovnávací platby na zlepšení vodního prostředí, opatření v oblasti zdraví ryb a investice do zpracování ryb a uvádění na trh. V rámci osy 3 – Opatření ve společném zájmu se dotace týká rozvoje nových trhů, propagačních kampaní, vysazování úhoře říčního a pilotních projektů.

MZe vydalo v roce 2012 rozhodnutí o poskytnutí dotace v rámci jedenáctého, dvanáctého, třináctého a čtrnáctého kola příjmu žádostí o dotaci z Operačního programu Rybářství 2007–2013.

V opatření 3.1 Společné činnosti, záměr a) byla v roce 2012 vydána rozhodnutí o poskytnutí dotace na 15 projektů s celkovou dotací cca 5,4 mil. Kč a sedm projektů záměru b) s celkovou dotací cca 6,5 mil. Kč. Celkem byla v opatření 3.1 v roce 2012 vydána rozhodnutí o poskytnutí dotace na 22 projektů s celkovou dotací cca 11,9 mil. Kč.

V opatření 3.2 Opatření na ochranu a rozvoj vodních živočichů a rostlin, záměr b) vysazování úhoře říčního byla v roce 2012 vydána rozhodnutí o poskytnutí dotace na 50 projektů s celkovou dotací cca 17,1 mil. Kč.

V opatření 3.3 Podpora a rozvoj nových trhů a propagační kampaně, záměr a) byla v roce 2012 vydána rozhodnutí o poskytnutí dotace na jeden projekt s celkovou dotací cca 2,0 mil. Kč, čtyři projekty záměru b) s celkovou dotací cca 0,4 mil. Kč a tři projekty záměru e) s celkovou dotací cca 6,5 mil. Kč. Celkem byla v opatření 3.3 v roce 2012 vydána rozhodnutí o poskytnutí dotace na 8 projektů s celkovou dotací cca 8,9 mil. Kč.

V opatření 3.4 Pilotní projekty byla v roce 2012 vydána rozhodnutí o poskytnutí dotace na 14 projektů s celkovou dotací cca 14,9 mil. Kč.

MZe v roce 2012 pokračovalo v předfinancování projektů Operačního programu Rybářství 2007–2013. V roce 2012 byla z opatření 2.1 proplacena 122 projektům dotace ve výši 75,5 mil. Kč, z opatření 2.2 proplacena čtyřem projektům dotace ve výši 0,4 mil. Kč, z opatření 2.4 proplacena 13 projektům dotace ve výši 7,0 mil. Kč, z opatření 3.1 proplacena sedmi projektům dotace ve výši 5,1 mil. Kč, z opatření 3.2 proplacena 44 projektům dotace ve výši 12,1 mil. Kč, z opatření 3.3 proplacena pěti projektům dotace ve výši 13,0 mil. Kč, z opatření 3.4 proplacena 10 projektům dotace ve výši 10,3 mil. Kč a z opatření 5.1 proplacena pěti projektům dotace ve výši 6,0 mil. Kč.

Tabulka 8.1.2
Operační program Rybářství 2007–2013

Prioritní osa 2 – Akvakultura, zpracování produktů rybolovu a akvakultury a jejich uvádění na trh	
Číslo opatření	Název opatření
Opatření 2.1	Opatření pro produktivní investice do akvakultury
Opatření 2.2	Opatření na ochranu vodního prostředí
Opatření 2.3	Opatření v oblasti zdraví ryb
Opatření 2.4	Investice do zpracování a uvádění na trh
Prioritní osa 3 – Opatření ve společném zájmu	
Číslo opatření	Název opatření
Opatření 3.1	Společné činnosti
Opatření 3.2	Opatření na ochranu a rozvoj vodních živočichů a rostlin
Opatření 3.3	Podpora a rozvoj nových trhů a propagační kampaně
Opatření 3.4	Pilotní projekty

Pramen: MZe

8.2 Změny stavu rybníčního fondu

Program Ministerstva zemědělství 129 130 „Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží“ navázal v roce 2007 na program 229 210 „Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží“.

Cílem programu 129 130 je obnova a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží zaměřená na zlepšení jejich vodohospodářských i mimoprodukčních funkcí. Důraz je kladen zejména na posílení retenčních schopností. Zároveň je věnována pozornost zlepšení bezpečnosti provozu rybníků a vodních nádrží v souvislosti s povodňovými situacemi. K podpoře retence také pokračuje odbahňování nejvíce zanesených rybníků, dále je možné podpořit i výstavbu vodních nádrží sloužících k ochraně před povodněmi a suchem. V rámci programu 129 130 probíhalo v roce 2012 financování celkem 77 akcí, kde celkové výdaje činily 408,539 mil. Kč. Podrobnější informace o financování programu 129 130 lze najít v kapitole 9.

Rybník Vacenovice

Rybník Sykovec

Mandala – 2. třída, ZŠ Palachova Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina

9. Státní finanční podpora vodního hospodářství

9.1 Ministerstvo zemědělství

V roce 2012 byla v rámci programu Ministerstva zemědělství 129 180 „Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací II“ zaměřené na realizaci opatření k naplňování směrnic Evropské unie v oblasti vodovodů a kanalizací a na vlastní rozvoj oboru vodovodů a kanalizací poskytnuta podpora v celkové výši cca 1,6 mld. Kč. Program 129 180 byl dle schválené dokumentace naplánován na roky 2009–2013. Koncem roku 2012 byl schválen navazující dotační program 129 250 „Výstavba a technické zhodnocení infrastruktury vodovodů a kanalizací“, který je naplánován na roky 2013–2015. Výše uvedená podpora byla investorům poskytnuta jak ve formě dotací, tak i ve formě „zvýhodněných úvěrů“.

Formou dotací bylo v rámci podprogramu 129 182 (opatření zaměřená na vodovody) v roce 2012 podpořeno ze státního rozpočtu celkem 56 akcí v celkové výši cca 333 mil. Kč a v rámci podprogramu 129 183 (opatření zaměřená na kanalizace) byly v roce 2012 podpořeny ze státního rozpočtu celkem 104 akce v celkové výši cca 1 239 mil. Kč.

„Zvýhodněné úvěry“ byly poskytovány u akcí programů 129 180 a 229 310. Poskytovaly se formou úhrad částí úroků z komerčních úvěrů u investičně náročnějších akcí. Celkem byla investorům

u 102 akcí s úvěrovými smlouvami v celkové výši cca 1 579 mil. Kč v roce 2012 uhrazena část úroků z těchto úvěrů v celkové výši 35,4 mil. Kč. Z této částky činily investiční prostředky 4,5 mil. Kč. Neinvestiční prostředky, které jsou vedeny mimo programové financování, činily 30,9 mil. Kč (v tabulkách 9.1.1 a 9.1.2 jsou na řádku „dotace“ zahrnuty investiční i neinvestiční prostředky).

V rámci programu 129 140 „Podpora odstraňování povodňových škod na infrastruktuře vodovodů a kanalizací“ byl v realizaci v roce 2012 podprogram, který reagoval na záplavy a povodně z roku 2010. V rámci podprogramu 129 143 „Podpora odstraňování povodňových škod způsobených povodněmi 2010“ byly v roce 2012 podpořeny poslední dvě akce v celkové výši 24,6 mil. Kč.

MZe v roce 2012 realizovalo programy, jejichž cílem je obnova vodohospodářského majetku správců vodních toků v rámci odstraňování povodní z minulých let, realizace protipovodňových opatření, obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží, zvyšování funkčnosti vodních děl, obnova a budování závlahového detailu a optimalizace závlahových sítí a zajištění péče o státní majetek na drobných vodních tocích.

Čerpání státních finančních prostředků na kapitálové a běžné výdaje jsou uvedeny v tabulkách 9.1.3, 9.1.4 a 9.1.5.

Tabulka 9.1.1

Finanční prostředky státního rozpočtu poskytnuté v rámci programů MZe 129 140 a 129 180 včetně dotace části úroků z komerčních úvěrů v roce 2012 v mil. Kč

Forma podpory	Vodovody a úpravny vody	Kanalizace a čistírny odpadních vod	Obnova vodovodů a kanalizací po povodních v r. 2010	MZe celkem
Návratná finanční výpomoc	0,000	0,000	0,000	0,000
Dotace	344,306	1 262,465	24,650	1 631,420
Celkem	344,306	1 262,465	24,650	1 631,420

Pramen: MZe

Tabulka 9.1.2

Vývoj státní podpory výstavby vodovodů, úpraven vod, kanalizací a čistíren odpadních vod v rámci MZe v letech 2008–2012 v mil. Kč

Finanční zdroj	2008	2009	2010	2011	2012
Návratná finanční výpomoc	0	0	0	0	0
Dotace státního rozpočtu	1 947	1 819	2 092	2 194	1 631
Podpora státního rozpočtu	1 947	1 819	2 092	2 194	1 631
Zvýhodněný úvěr (EIB a CEB)	31	9	0	0	0
Podpora – celkem	1 978	1 828	2 092	2 194	1 631

Pramen: MZe

Tabulka 9.1.3

Státní finanční prostředky poskytnuté MZe v roce 2012 na kapitálové a běžné výdaje v rámci programového financování v programu 229 110 v mil. Kč

Evidenční číslo programu	Název programu	Výdaje na financování programů
229 110	Odstranění následků povodní na státním vodohospodářském majetku	820,966

Pramen: MZe

Tabulka 9.1.4

Státní finanční prostředky poskytnuté MZe v roce 2012 na kapitálové a běžné výdaje v rámci programového financování v programech 129 120, 129 130, 129 170 v mil. Kč

Evidenční číslo programu	Název programu	Výdaje na financování programů
129 120	Prevence před povodněmi II	1 953,439
129 130	Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží	408,539
129 170	Podpora zvyšování funkčnosti vodních děl	0,000

Pramen: MZe

Tabulka 9.1.5

Čerpání finančních prostředků vybraných významných akcí programu 129 120 v mil. Kč

Správci vodních toků	Název akce	Termín realizace	Celkové náklady	Dotace v roce 2012
Lesy ČR, s. p.	HB Hodonínka III a IV	11/11–08/13	13,344	10,674
Povodí Labe, s. p.	Labe, Děčín, zvýšení ochrany městské zástavby hrázemi – stavební část	01/12–12/13	276,522	163,095
Povodí Moravy, s. p.	Morava, Olomouc, zvýšení kapacity koryta II. etapa A – stavební část	06/12–12/13	294,625	113,649
Povodí Odry, s. p.	VD Těrlicko – převedení extrémních povodní	09/10–12/13	124,647	44,025
Povodí Ohře, s. p.	Protipovodňová opatření města Terezín	01/12–12/13	136,840	72,508
Povodí Vltavy, s. p.	České Budějovice, protipovodňová ochrana Jiráskova nábřeží úsek ul. Budivojova – Nový most	09/11–03/13	70,931	69,561

Pramen: MZe

V roce 2012 pokračovalo Ministerstvo zemědělství v zabezpečování administrace programu 129 120 „Podpora prevence před povodněmi II“, který od roku 2010 obsahuje pět podprogramů, tematicky zaměřených na podporu protipovodňových opatření s retencí, podporu protipovodňových opatření podél vodních toků, podporu zvyšování bezpečnosti vodních děl, podporu vymezení záplavových území a studií odtokových poměrů a podporu zadržování vody v suchých nádržích na drobných vodních tocích. Věcné zaměření podprogramů umožňuje jejich vzájemnou provázanost a tím zvýšení účinků protipovodňové prevence na toku.

PPO Doubrava - rybí přechod, Vrdy

Předmětem podprogramu 129 122 „Podpora protipovodňových opatření s retencí“ je výstavba a obnova suchých nádrží (poldrů), výstavba a obnova vodních nádrží, rekonstrukce stávajících nádrží a poldrů a dále výstavba a rekonstrukce objektů území určených k rozlivům povodní.

Podprogram 129 123 „Podpora protipovodňových opatření podél vodních toků“ se zaměřuje na zvyšování kapacity koryt vodních toků, ochranné hráze, odlehčovací koryta a štoly, zvyšování průtočné kapacity jezů, rekonstrukci hrází a stabilizaci koryt vodních toků.

Cílem podprogramu 129 124 „Podpora zvyšování bezpečnosti vodních děl“ je rekonstrukce stávajících vodních děl za účelem zvýšení jejich bezpečnosti za povodní a za účelem zlepšení manipulačních možností vodních děl v operativním povodňovém řízení. Jsou upřednostňována taková opatření, která mohou zvýšit účinek dalších protipovodňových opatření na toku pod vodním dílem.

Podprogram 129 125 „Podpora vymezení záplavových území a studií odtokových poměrů“ je zaměřen zejména na identifikaci rozsahu záplav a jeho zanesení do mapového podkladu. Sem patří i vymezení území ohrožených zvláštními povodněmi vzniklými v důsledku poruch nebo protržení hráze vodního díla, zadržujícího povrchovou vodu. Výstupy návrhu záplavových území, schválené vodoprávním úřadem, jsou jedním z územních limitů a slouží úřadům veřejné správy zejména při povolování staveb. Studie odtokových poměrů jsou zdrojem informací o záplavových územích před a po realizaci navržených protipovodňových opatření, o kvantifikaci rozsahu povodňových škod a pro zhodnocení efektivnosti navržených technických a netechnických opatření.

Podprogram 129 126 „Podpora zadržování vody v suchých nádržích na drobných vodních tocích“ reaguje na opakující se výskyt „bleskových povodní“. Je zaměřen na snižování rizika povodní z přívalových srážek na drobných vodních tocích výstavbou nebo rekonstrukcí suchých nádrží (poldrů) v kombinaci s případnou úpravou koryt vodních toků.

Realizaci opatření programu 129 120 zabezpečují správci vodních toků (s. p. Povodí, LČR a správci drobných vodních toků určených MZe dle § 48 odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů). Realizace protipovodňových opatření v rámci podprogramu 129 126 je zajišťována pouze obcemi.

Prostřednictvím institutu tzv. navrhovatele program umožňuje zapojení obcí, sdružení obcí, měst a krajů do procesu navrhování protipovodňových opatření, kdy realizaci jimi navržených opatření zajišťují správci vodních toků.

V rámci programu 129 120 „Prevence před povodněmi II“ bylo v roce 2012 rozestavěno 21 staveb protipovodňových opatření s retencí, 140 staveb protipovodňových opatření podél vodních toků, šest staveb pro zvyšování bezpečnosti vodních děl a jedna akce vymezování záplavových území a studií odtokových poměrů. Na financování těchto staveb byly vynaloženy ze státního rozpočtu investiční prostředky ve výši 271,076 mil. Kč a neinvestiční prostředky ve výši 0,046 mil. Kč a dále z úvěru EIB byly čerpány investiční prostředky ve výši 1 680,073 mil. Kč a neinvestiční prostředky ve výši 2,245 mil. Kč. V tabulce 9.1.5 jsou uvedeny některé významné akce programu 129 120.

Ministerstvo zemědělství v roce 2012 pokračovalo v realizaci programu 229 110, jehož cílem je obnova vodohospodářského majetku státu, který spravují správci vodních toků, poškozeného povodněmi minulých let. Obnova je v roce 2012 zajišťována prostřednictvím realizace podprogramu 229 116

Tabulka 9.1.7

Přehled nákladů vybraných významných akcí v rámci podprogramu 229 116 v mil. Kč

EDS/SMVS 229116	Název akce	Realizace	Celkové náklady akce	Investor
2807	VT Svodnice – PŠ 2009 inv.	10/11-10/12	7,976	Lesy ČR, s. p.
2808	VT Ludina – PŠ 2009 inv.	11/11-10/12	3,195	Lesy ČR, s. p.
5801	Vojtovický potok, ř.km 0,450 – 4,400, k.ú. Bernartice	05/10-12/12	27,697	Povodí Odry, s. p.
5802	Vojtovický potok, ř.km 4,400 – 6,600, k.ú. Buková	11/11-12/12	22,194	Povodí Odry, s. p.
5809	VT Grasmanka km 0,000 – 6,725	10/11-12/12	9,380	Povodí Odry, s. p.
9802	VT Hluzovský – PŠ 2009 inv.	11/11-09/12	5,960	Povodí Moravy, s. p.

Pramen: MZe

VD Těrlicko - přeliv po rekonstrukci

„Odstranění následků povodní roku 2009“ a podprogramu 229 117 „Odstranění následků povodní roku 2010“.

V rámci podprogramu 229 116 byla v roce 2012 poskytnuta finanční podpora celkem na 17 akcí. Největší počet, devět akcí, byl zajišťován správcem toků LČR. V tabulce 9.1.7 jsou uvedeny některé významnější akce tohoto podprogramu.

Tabulka 9.1.6

Čerpání finančních prostředků státního rozpočtu v roce 2012 v rámci programu 129 120 podle jednotlivých správců vodních toků v mil. Kč

Vlastníci a správci	Čerpání v roce 2012	
	Investice	Neinvestice
Povodí Labe, s. p.	861,026	0,000
Povodí Vltavy, s. p.	402,746	0,000
Povodí Ohře, s. p.	186,112	0,000
Povodí Odry, s. p.	105,732	0,000
Povodí Moravy, s. p.	244,857	1,595
Lesy ČR, s. p.	120,940	0,696
Správci drobných vodních toků – obce	29,736	0,000
Celkem	1 951,149	2,291

Pramen: MZe

Tabulka 9.1.8

Čerpání finančních prostředků státního rozpočtu v roce 2012 v rámci podprogramu 229 116 v mil. Kč

Vlastníci a správci	Čerpání v roce 2012	
	Investice	Neinvestice
Povodí Labe, s. p.	0,000	0,000
Povodí Vltavy, s. p.	0,000	0,000
Povodí Ohře, s. p.	0,000	0,000
Povodí Odry, s. p.	55,617	17,592
Povodí Moravy, s. p.	4,704	0,000
Lesy ČR, s. p.	8,280	0,520
Celkem	68,601	18,112

Pramen: MZe

V rámci podprogramu 229 117 byla v roce 2012 poskytnuta finanční podpora celkem na 236 akcí. Největší počet 70 akcí byl zajišťován správcem toků LČR. V tabulce 9.1.9 jsou uvedeny některé významnější akce tohoto podprogramu.

Tabulka 9.1.9**Přehled nákladů vybraných významných akcí v rámci podprogramu 229 117 v mil. Kč**

EDS/SMVS 229117	Název akce	Realizace	Celkové náklady akce	Investor
1005	OPŠ 08/2010 – Oprava Kamenice v Hřensku	03/12-12/12	6,254	Povodí Ohře, s. p.
1015	OPŠ 08/2010 – Rekonstrukce Kameničky v Boleticích	06/12-06/13	20,882	Povodí Ohře, s. p.
2303	PŠ 08/2010 Sloupský potok, ř. km 4,050 – 5,850	11/11-06/13	17,310	Lesy ČR, s. p.
2713	Kněhyně km 0,250 – 3,900	12/11-06/12	20,195	Lesy ČR, s. p.
5699	Tyra km 2,470 – 3,153	01/12-12/12	15,640	Povodí Odry, s. p.
5803	Olše km 20,900 – 23,450	11/11-06/12	9,679	Povodí Odry, s. p.
6074	Oleška, Heřmanice, Dětrichov, obnova vodního toku, ř. km 0,000 – 5,898	10/12-06/13	48,342	Povodí Labe, s. p.
6077	Lužická Nisa, Hrádek n. N., obnova vodního toku, ř. km 0,00 – 5,555	09/12-06/13	73,782	Povodí Labe, s. p.
9691	Rožnovská Bečva, km 3,025 – 9,910, oprava toku, Valašské Meziříčí – Střítež n. Bečvou	08/11-06/13	9,490	Povodí Moravy, s. p.
9718	Bečva, Osek nad Bečvou, km 22,780 – 24,666, oprava toku	12/11-09/12	9,054	Povodí Moravy, s. p.

Pramen: MZe

Tabulka 9.1.10**Čerpání finančních prostředků státního rozpočtu v roce 2012 v rámci podprogramu 229 117 v mil. Kč**

Vlastníci a správci	Čerpání v roce 2012	
	Investice	Neinvestice
Povodí Labe, s. p.	156,920	21,946
Povodí Vltavy, s. p.	0,000	4,670
Povodí Ohře, s. p.	50,381	76,907
Povodí Odry, s. p.	34,650	42,900
Povodí Moravy, s. p.	39,499	205,786
Lesy ČR, s. p.	64,776	35,821
Celkem	346,226	388,030

Pramen: MZe

Dubenecký potok, PPO Dubenec

V roce 2012 Ministerstvo zemědělství pokračovalo v realizaci programu 129 130 „Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavba vodních nádrží“.

Administrace programu 129 130 byla v jeho počátku pozdržena kvůli posouvání termínu notifikace a následným průtahům schvalovacího procesu dokumentace programu. Z tohoto důvodu se financováním programu fakticky započalo až v roce 2008.

Cílem programu je zlepšení technického stavu rybníčního fondu ČR a obnova vodohospodářských funkcí rybníků a vodních nádrží s důrazem na zvýšení jejich bezpečnosti při průchodu velkých vod, včetně prevence vzniku zvláštní povodně, a odbahnění akumulčních prostorů rybníků a nádrží za účelem plného obnovení jejich funkcí. Dalším cílem programu je podpora výstavby nových vodních nádrží, které budou zapojeny v systému protipovodňové ochrany, v období sucha poslouží k nadlepšování průtoků a současně budou sloužit pro extenzivní chov ryb. Oba cíle programu jsou zaměřeny na snižování důsledků extrémních hydrologických situací, tj. povodní a sucha.

V roce 2012 probíhalo financování celkem 77 akcí, přičemž byly ze státního rozpočtu vynaloženy neinvestiční prostředky ve výši 1,381 mil. Kč a investiční prostředky ve výši 91,790 mil. Kč, z úvěru EIB byly čerpány neinvestiční prostředky ve výši 179,605 mil. Kč a investiční prostředky ve výši 135,763 mil. Kč.

Závazná pravidla, kterými se řídí podávání žádostí pro zařazení do programu 129 130 „Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží“, stanovují podrobné podmínky. Mezi nejdůležitější patří:

Žadatelem může být jen subjekt podnikající v zemědělské prvovýrobě, provozující chov a lov ryb na rybníku či vodním díle, na který je poskytována podpora, který prokáže hospodaření na více než 20 ha vodních ploch za uplynulý rok a doloží doklady o vlastnictví, nájmu nebo jiném právním vztahu.

K připravované akci žadatel doloží doklady o vlastnictví (nájmu nebo jiném právním vztahu) k pozemkům dotčeným stavbou, souhlasná stanoviska správce povodí (s. p. Povodí), správce vodního toku pod vodním dílem, věcně a místně příslušného vodoprávního úřadu.

V případě výstavby nové vodní nádrže (nebo soustavy vodních nádrží), která musí být větší než 2 ha, bude hlavním účelem

vybudovaného vodního díla ochrana před povodněmi a suchem, tzn., že bude povolen pouze extenzivní chov ryb. V tabulce 9.1.11 jsou uvedeny některé významnější akce programu 129 130.

Podprogram 129 162 „Podpora obnovy a budování závlahového detailu a optimalizace závlahových sítí“

V roce 2012 nebyl podprogram 129 162 z důvodu nedostatku finančních prostředků programu 129 160 otevřen.

Program 129 170 „Podpora zvyšování funkčnosti vodních děl“

Cílem programu je především zajistit předcházení závažným poruchám vodních děl s ohledem na jejich technický stav a zlepšení kvality vody v nádržích. Hlavními aspekty jsou jejich spolehlivost, resp. bezpečnost a kvalita vody v nádrži, jejíž snížení by mohlo mít významné následky.

V roce 2012 se dokončovala realizace zbývajících zařazených akcí, tyto práce již nebyly hrazeny z dotačních prostředků, jednalo se o stavební práce hrazené z vlastních prostředků. Nové žádosti nebyly do programu přijímány.

Program 129 190 „Podpora zemědělských vodních toků“ – ZVHS

Program systémově navazoval na podprogram 229 013 a zahrnoval výdaje na pořízení a technickou obnovu majetku ČR ve správě MZe spravovaného organizační složkou státu – ZVHS.

V roce 2012 realizace programu nepokračovala z důvodu ukončení činnosti Zemědělské vodohospodářské správy ke dni 30. 6. 2012.

Na ostatní opatření ve vodním hospodářství podle § 102 odst. 1 písm. b), i), k) vodního zákona, tj. podpora neinvestičního charakteru poskytovaná v rámci běžných výdajů specifického ukazatele „Podpora vodnímu hospodářství celkem“ kapitoly Ministerstva zemědělství na údržbu drobných vodních toků, vodních a suchých nádrží, na provoz drobných vodních toků, vodních a suchých nádrží a souvisejících objektů, dále na údržbu a provoz hlavních odvodňovacích zařízení nebyly státní finanční prostředky v roce 2012 poskytnuty, protože jediným žadatelem o dotaci byla Zemědělská vodohospodářská správa, jejíž činnost byla ukončena.

Tabulka 9.1.11

Čerpání finančních prostředků státního rozpočtu u vybraných významných akcí programu 129 130 „Obnova, odbahnňování a rekonstrukce rybníků a výstavba vodních nádrží“ v mil. Kč

Žadatel	Název akce	Termín realizace	Celkové náklady	Dotace v roce 2012
Rybářství Hluboká cz. s.r.o.	Obnova rybníka Luský Velký	12/11-08/12	39,919	31,462
Jan Hofbauer	Obnova rybníka Březná	10/11-06/12	28,541	15,769
Pavel Zahradník	Výstavba rybníků v k.ú. Lhota u Kamenice nad Lipou	09/11-08/13	13,357	7,115
Český rybářský svaz, místní organizace Dačice	Oprava a odbahnňování Velkého Slavonického rybníka	03/12-06/13	14,187	10,600
Rybářství Třeboň a.s.	Oprava hrází rybníka Vyšehrad v k.ú. Holičky u Staré Hlíně	09/11-12/12	25,423	15,783

Pramen: MZe

Úprava koryta Ondřejnice, Stará Ves n. Ondřejnicí

9.2 Ministerstvo životního prostředí

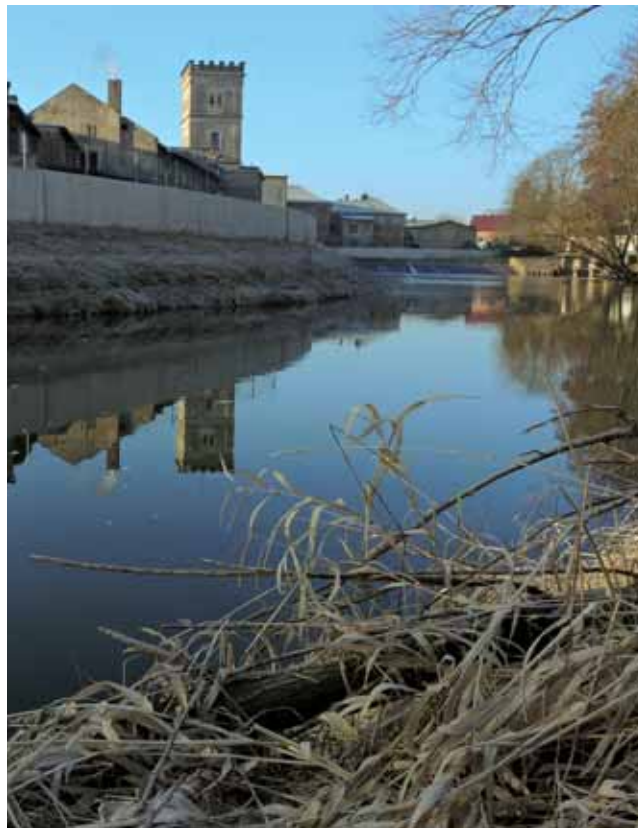
9.2.1 Finanční podpora poskytovaná v rámci programů spolufinancovaných z fondů EU

Operační program Životní prostředí

OPŽP je sektorovým operačním programem z programového období 2007–2013, který byl schválen dne 20. 12. 2007. Finanční prostředky se začaly čerpat v září 2008. Cílem operačního programu je ochrana a zlepšování kvality životního prostředí jako základního principu trvale udržitelného rozvoje. OPŽP se člení celkem na osm prioritních os:

1. zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní,
2. zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí,
3. udržitelné využívání zdrojů energie,
4. zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží,
5. omezování průmyslového znečištění a environmentálních rizik,
6. zlepšování stavu přírody a krajiny,
7. rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu,
8. technická pomoc.

Řízení a garanci OPŽP zajišťuje MŽP, zprostředkujícím subjektem je SFŽP ČR. Příjem žádostí o podporu provádějí krajská pracoviště SFŽP ČR a v prioritní ose 6 a v podoblasti podpory 1.3.2 také AOPK ČR. Termíny podávání žádostí jsou zveřejňovány formou výzvy na portálu www.opzp.cz. Pro rok 2012 byl příjem žádostí o poskytnutí podpory do OPŽP v oblasti vodního hospodářství otevřen v rámci pěti výzev. V rámci prioritní osy 1 byly vyhlášeny čtyři výzvy, které byly zaměřeny na snížení znečištění vod, zlepšení jakosti pitné vody a omezování rizika povodní. V rámci prioritní osy 6 byla vyhlášena jedna výzva zaměřená na optimalizaci vodního režimu krajiny. V rámci prioritní osy 1 – zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní – byly v roce 2012 čerpány finanční prostředky z ERDF/FS v celkové výši 6 668,2 mil. Kč. V rámci prioritní osy 6 – zlepšování stavu přírody a krajiny (oblast podpory 6.4 – optimalizace vodního režimu krajiny) byly v roce 2012 čerpány finanční prostředky z ERDF/FS v celkové výši 417,4 mil. Kč.

Labe, PPO Jaroměř

nebyly schváleny žádné tzv. velké projekty z vodohospodářské oblasti. Ze strany MŽP byly schváleny tři velké projekty z prioritní osy 4, z nichž jednomu byl do konce roku 2012 vydán registrační list. EK v uvedeném roce nevydala žádná další rozhodnutí na tzv. velké projekty schválené na národní úrovni v předchozích letech. V prioritní ose 6 – Zlepšování stavu přírody a krajiny – bylo v rámci OPŽP v roce 2012 schváleno (vydán registrační list) 96 projektů náležejících do oblasti podpory 6.4 (optimalizace vodního režimu krajiny) s podporou ze zdrojů EU ve výši 768,5 mil. Kč.

Tabulka 9.2.1.1

Dotační prostředky z OPŽP na financování opatření v oblasti vodního hospodářství v roce 2012

Oblast podpory	Počet schválených projektů	Celkové náklady schválených projektů (mil. Kč)	Celková výše podpory z EU schválených projektů (mil. Kč)	Proplaceno EU (mil. Kč)	Proplaceno SFŽP/SR celkem (mil. Kč)
1.1	67	4 989,6	3 439,1	6 161,2	362,4
1.2	34	3 962,0	2 340,2	268,8	15,9
1.3	312	1 734,4	1 370,3	238,2	14,0
PO 1 celkem	413	10 686,0	7 149,6	6 668,2	392,3
6.4	96	928,9	768,5	417,4	41,2
Celkem	509	11 614,9	7 918,1	7 085,5	433,5

Zdroj: SFŽP

V prioritní ose 1 – Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní bylo v rámci OPŽP v roce 2012 schváleno (vydán registrační list) 413 projektů. Do oblasti podpory 1.1 Snížení znečištění vod náleželo 67 projektů s podporou ze zdrojů EU ve výši 3 439,1 mil. Kč. Do oblasti podpory 1.2 Zlepšení jakosti pitné vody náležely 34 projekty s podporou ze zdrojů EU ve výši 2 340,2 mil. Kč a do oblasti podpory 1.3 Omezování rizika povodní náleželo 312 projektů s podporou ze zdrojů EU ve výši 1 370,3 mil. Kč. V roce 2012

Podpora v rámci ISPA a Fondu soudržnosti

MŽP bylo na základě usnesení vlády č. 149 ze dne 14. února 2001 ustanoveno zprostředkujícím subjektem a SFŽP ČR implementační agenturou pro realizaci projektů ISPA. Předvstupní nástroj ISPA byl určen pro sektor dopravy a životního prostředí v kandidátských zemích EU. Vstupem do EU dne 1. května 2004 vznikl nárok na čerpání dotací z FS. Na základě usnesení vlády č. 125/2004 bylo

MŽP ustanoveno zprostředkujícím subjektem a SFŽP ČR. Realizačním orgánem pro implementaci projektů FS v oblasti životního prostředí. Jelikož žádný z projektů ISPA nebyl ke dni vstupu ČR dokončen, byly tyto projekty převedeny na projekty FS – dle čl. 16a nařízení Rady (ES) č. 1164/94. Celkem bylo na SFŽP ČR zaregistrováno 106 projektů žádajících o podporu z programu ISPA (respektive FS). Z uvedených žádostí k 31. 12. 2006 schválila EK celkem 40 projektů, z nichž 39 bylo zaměřeno na realizaci opatření v oblasti vodního hospodářství.

Uznatelné náklady na 38 schválených projektů činí 785,1 mil. €. Podpora z FS/ISPA alokovaná těmto projektům činí 555,6 mil. €. Původně schválený projekt „Jihlavsko“ nebyl realizován. V rámci výše uvedeného byl realizován rovněž projekt na nápravu povodňových škod (skládající se z 13 podprojektů, které byly podporovány z fondu ISPA), neinvestiční projekt Technická asistence a také projekt v oblasti monitorování hydrosféry (viz tabulka 9.2.1.2).

Tabulka 9.2.1.2

Rozdělení poskytnutých finančních prostředků dle opatření (schválené projekty FS/ISPA) v mil. €

Typ opatření	Počet projektů	Uznatelné náklady	Podpora z FS/ISPA
voda	35	748,2	526,6
monitoring hydrosféry	1	16,9	12,7
technická asistence	1	2,3	1,7
povodně ISPA 2002	1 (13 podprojektů)	17,7	14,6
Celkem	38	785,1	555,6

Zdroj: MŽP

V roce 2012 byla poskytnuta podpora projektu FS Technická pomoc. Od roku 2006 jsou konečným příjemcům poskytovány finanční prostředky formou tzv. předfinancování, tj. prováděním plateb z prostředků státního rozpočtu na spolufinancování a na předfinancování výdajů, které mají být kryty z prostředků FS.

Ohře, PPO Terezín

V sektoru životního prostředí jsou u projektů FS platby prováděny prostřednictvím kapitoly 315/MŽP státního rozpočtu. Celkem byla ze státního rozpočtu v roce 2012 převedena konečným příjemcům podpora ve výši 1 475,4 mil. Kč, z toho 1 457,3 mil. Kč (prostředky FS) a 18,1 mil. Kč na úhradu korekcí (prostředky SR). Zhruba 23 projekty měly v roce 2012 předloženu na EK tzv. závěrečnou zprávu projektu, na jejíž schválení je vázáno uvolnění závěrečné platby z dotačních prostředků EU ve výši 20 % z celkové poskytnuté dotace. EK v roce 2012 schválila závěrečné zprávy celkem u patnácti projektů FS a na základě toho uvolněny i závěrečné platby na účet Národního fondu Ministerstva financí v celkové výši cca 59 mil. EUR.

Tabulka 9.2.1.3

Souhrn finančních podpor poskytnutých v rámci národních programů MŽP a v rámci programů spolufinancovaných z fondů EU

Dotační prostředky za resort MŽP celkem	mil. Kč
Národní dotační tituly	214,30
OPŽP	7 519,06
ISPA / FS	1 475,40
SFŽP ¹⁾	732,20
Celkem	9 940,96

Pozn.: ¹⁾ Podpora poskytovaná žadatelům z prostředků SFŽP ČR formou půjček není součástí výše uvedené tabulky.

9.3 Státní fond životního prostředí

Státní fond životního prostředí je specificky zaměřenou institucí, která je významným finančním zdrojem pro podporu realizace opatření k ochraně a zlepšování stavu životního prostředí v jeho jednotlivých složkách.

Nedílnou součástí příjmů SFŽP ČR jsou poplatky za znečišťování životního prostředí. V oblasti ochrany vod se jedná o poplatek za vypouštění odpadních vod do vod povrchových a poplatek za odebrané množství podzemní vody.

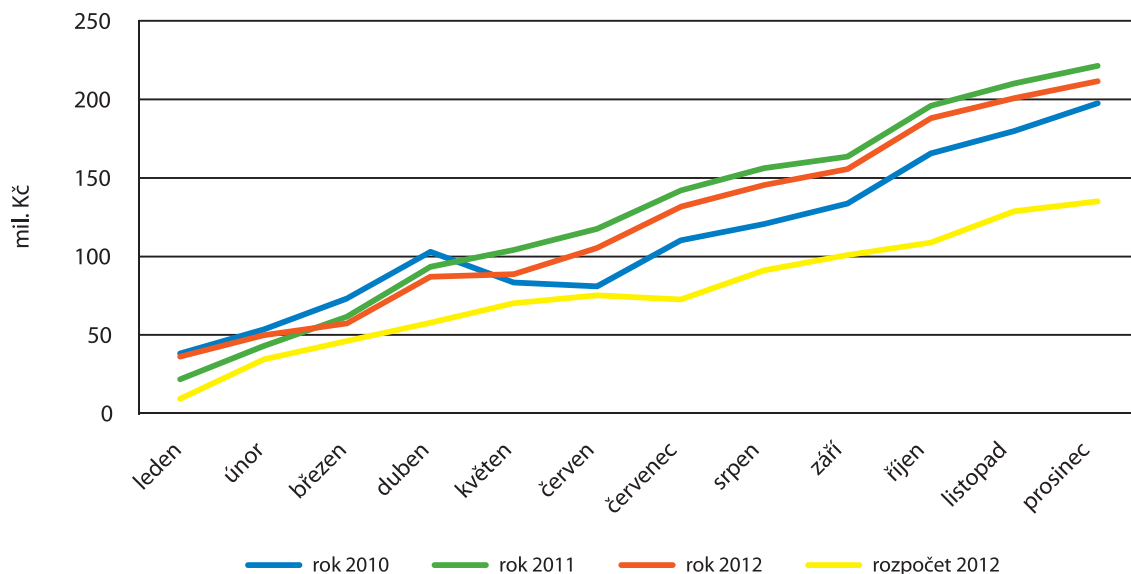
Tabulka 9.3.1

Příjmy z poplatků a pokut podle složek ŽP

Rozpočtová položka	Rozpočet 2012	Příjmy k 31. 12. 2012	Plnění v %	Rozdíl v mil. Kč
Odpadní voda	135,0	211,6	156,7	76,6
Podzemní voda	235,0	373,6	159,0	138,6

Pramen: SFŽP ČR

Výběr poplatku za vypouštění odpadních vod do vod povrchových byl v roce 2012 splněn na 156,7 % rozpočtovaných příjmů. Pro rok 2012 byl plánovaný příjem rozpočtu u této položky překročen o 76,6 mil. Kč. Limity zpoplatnění dle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, již nějakou dobu nereflektují současné technické možnosti ČOV. Na celkovém objemu dosahovaných příjmů tak má rozhodující vliv zejména objem vypouštěných čistěných odpadních vod, jehož nezávislý monitoring umožňují provádět smlouvy uzavřené mezi SFŽP ČR a akreditovanými subjekty, laboratořemi a měřicími skupinami na základě platné legislativy. Stávající znění vodního zákona dlouhodobě nutnou novelizaci jeho ekonomické části včetně poplatkových povinností neřeší.

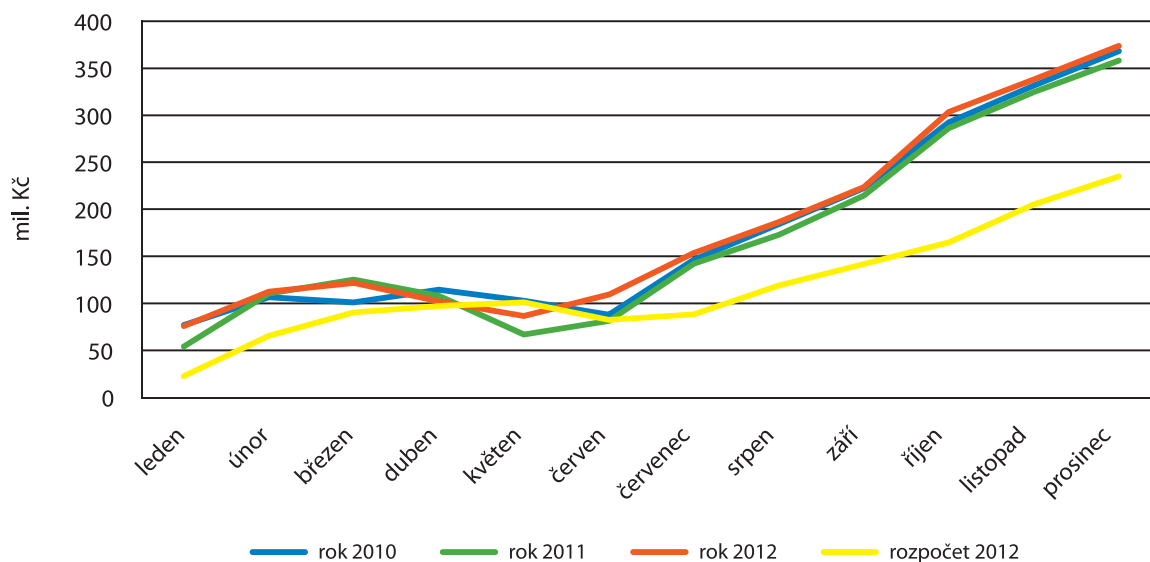
Graf 9.3.1**Vývoj příjmů z poplatků ve složce odpadní voda v letech 2010–2012 v mil. Kč.**

Pramen: SFŽP ČR

Graf výběru poplatků za odebrané množství podzemní vody vykazuje za celé sledované období roku 2012 podobný průběh jako v minulém roce. Příjem z tohoto poplatku byl splněn na 159 % ročních plánovaných příjmů. Celková rozpočtovaná hodnota příjmu tak byla překročena o 138,6 mil. Kč. Výrazný vliv na zvýšený odběr podzemních vod a tím i překročení plánovaných hodnot výběru poplatku má zejména zřejmý a ničím neopodstatněný nepoměr mezi sazbou poplatku za odběr podzemní vody a cenou povrchové vody, přičemž cena povrchové vody je nelogicky cca dvakrát vyšší než vybíraný poplatek za odběry vody podzemní. Takto dochází zejména ze strany zahraničních vlastníků vodárenských subjektů k drancování zdrojů podzemní vody ČR a jejímu využívání k činnostem, pro které by zcela dostačovalo i využívání povrchové vody (např. průmyslové čištění písků apod.). Rovněž sazba poplatku za odběr podzemní vody již dávno nevystihuje její skutečnou hodnotu a narozdíl od cen vodného a stočného účtovaného vodárenskými

společnostmi podnikatelským subjektům i domácnostem nedošlo za posledních cca deset let k její úpravě. Legislativní návrhy, resp. požadavky na úpravy stávající legislativy ze strany SFŽP ČR, které by umožnily mj. omezit úniky finančních prostředků a dlouhodobě stabilizovat příjmy v této oblasti, včetně změny výše poplatku, nebyly dosud vládou přijaty. Pokles příjmů v období měsíců dubna a května je způsoben vyúčtováním záloh za předchozí rok, kdy dochází k vrácení přeplatků zpoplatněným subjektům. Toto vyúčtování probíhá zcela v souladu se zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách v platném znění.

SFŽP ČR poskytuje podpory ze svých zdrojů v rámci tzv. národních programů a dále vykonává činnosti svěřené mu při administraci prostředků získaných od EU pro oblast životního prostředí. SFŽP ČR byl ustanoven implementačním orgánem pro FS a zprostředkujícím subjektem pro OPŽP. Na kofinancování projektů podporovaných v rámci FS, OPI a OPŽP poskytuje finanční podpory ze svých zdrojů.

Graf 9.3.2**Vývoj příjmů z poplatků ve složce podzemní voda v letech 2010–2012 v mil. Kč.**

Pramen: SFŽP ČR

Národní programy

Původní Program podpory zajištění monitoringu vod dle Příloh V byl v roce 2012 rozšířen a přejmenován. Postupně byly vyhlášeny tři výzvy, jedna na monitoring, dvě na podporu vodohospodářských akcí (podprogram V.3). Tento nový podprogram byl připraven za účelem úhrady nákladů projektů, které byly na základě dodatečné interpretace Přílohy 7 OPŽP vyřazeny z administrace v rámci OPŽP. Celková alokace těchto výzev ve výši 145,5 mil. Kč byla vyčerpána třemi schválenými žádostmi. Fakticky bylo v podprogramu V.3 v roce 2012 vyčerpáno přes 82 mil. Kč podpory, z toho téměř 55 mil. Kč formou půjčky.

V rámci vyhlášené 3. výzvy (na monitoring) byla alokována celková částka 12 mil. Kč na osm dílčích projektů metodického řízení monitoringu povrchových i podzemních vod. Cílem podprogramu na podporu zajištění monitoringu vod je podpořit zavedení komplexního systému hodnocení stavu, resp. potenciálu vod a vodních útvarů v souladu s požadavky Směrnice č. 2000/60/ES, včetně jeho implementace do jednotného hodnotícího informačního systému, který je spravován Národním referenčním centrem pro monitoring – ČHMÚ. Podpora je dále určena pro optimalizaci stávajících programů monitoringu vod ve vazbě na zavedení hodnotícího systému. Na metodikách se pracuje, podpora nebyla v roce 2012 ještě čerpána.

V rámci národních programů byly v roce 2012 administrativně dokončeny další vodohospodářské akce v programu dle Příloh IV pro podporu obcí v regionech národních parků, vypláceny byly již pouze pozastávky v řádu pouhých desítek tisíc korun. V rámci podprogramu IV.4 na navýšení kofinancování projektů OPŽP bylo v roce 2012 u 12 projektů OPŽP vyplaceno celkem 9,1 mil. Kč podpory.

V rámci národních programů probíhá též dokončování financování dříve schválených akcí v již uzavřených programech. Ve většině případů nyní nejde o financování jako takové, ale o administrativní ukončení akce.

9.4 Finanční podpory ze zahraniční spolupráce a Evropské unie

Projekty zaměřené na oblast vodohospodářství jsou realizovány i v rámci programů sdružených v Cíli 3. Realizace projektů s vodohospodářskou tematikou pokračovala i v roce 2012, a to zejména v jednotlivých operačních programech, které pod Cíl 3 Evropské územní spolupráce spadají. Kontrolou těchto projektů bylo pověřeno Centrum pro regionální rozvoj České republiky, které ji vykonává prostřednictvím sítě svých poboček v jednotlivých regionech NUTS II, u kterých je uložena dokumentace k projektům, a to včetně poskytnuté a využitě podpory ze zahraničních zdrojů.

V programech Cíle 3, které jsou představovány operačními programy přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika, Slovenská republika – Česká republika, Rakousko – Česká republika, svobodný stát Sasko – Česká republika a svobodný stát Bavorsko – Česká republika, jsou nadále podporovány i projekty, které jsou zaměřeny na ochranu životního prostředí, přispívají ke zlepšení situace životního prostředí a mají za cíl předcházet rizikům (přírodní a technologická rizika včetně změny klimatu, vodohospodářství, aj.). Operační program Nadnárodní spolupráce Střední Evropa se mimo jiné zaměřuje v programovacím období 2007–2013 na přenos a výměnu zkušeností z oblasti ochrany životního prostředí.

V průběhu roku 2012 pokračovala realizace projektů z minulých let a byly zahájeny nové projekty schválené v tomto roce.

1. Operační program přeshraniční spolupráce mezi Rakouskem a Českou republikou v oblasti ochrany životního prostředí reprezentují zejména tyto projekty:

- projekt Přírodě blízká protipovodňová opatření v soutokové oblasti Moravy a Dyje s dotací z ERDF 1 801 804 € pro českého

Tichá Orlice, PPO Brandýs nad Labem

partnera byl schválen v roce 2010, v současnosti probíhá jeho realizace a v roce 2013 by měl být ukončen;

- projekt Schwarzenberský plavební kanál – kulturní dědictví ožívá.

Nově byly v roce 2012 schváleny tyto projekty:

- projekt Společná opatření v oblasti ochrany vod na hraniční řece Dyji s dotací z ERDF 1 447 507 € pro českého partnera byl schválen v květnu roku 2012 a v současnosti probíhá jeho realizace;
- projekt Protipovodňová ochrana na Malši v Leopoldschlagu (bez finančního podílu českého partnera) byl schválen v listopadu roku 2012 a v současnosti je na počátku realizace.

2. Operační program mezi svobodným státem Bavorsko a Českou republikou zastřešuje realizaci těchto projektů:

- Důsledky okyselení na půdu a vodní zdroje s dotací 407 150 €;
- Zurčící Chebsko – řeka bez hranic s dotací 310 564 € (plánované ukončení v roce 2013);
- Integrovaná ochrana půdy a vody v povodí Drachensee s dotací 229 500 € (plánované ukončení v roce 2014).

3. V Operačním programu přeshraniční spolupráce Svobodný stát Sasko – Česká republika pokračovala realizace projektů:

- Výzkum možností minimalizace obsahu organických škodlivin ve zdrojích pitných vod v Krušných horách s dotací 1 224 850 €;
- Revitalizace rašelinišť mezi Horou Sv. Šebestiána a Satzung – 1. etapa s celkovou dotací 375 311 € (v roce 2012 ukončen);
- projekt VODAMIN zaměřený na kvalitu podzemních a povrchových vod a zásobování vodou s dotací 3 435 975 €;
- projekt Řeka Labe – Naše společné dědictví zaměřený na vzdělávání s dotací 467 118 €;
- Protipovodňová ochrana a odstranění povodňových škod Hrádek nad Nisou – Zittau zaměřený na obnovu povodní poničených luk podél Nisy v oblasti Trojmezí a pořízení monitorovacího systému vodní hladiny na řece Nise a přítocích s dotací 1 219 179 €;

- Rekonstrukce příhraničních komunikací a mostů po povodních 2010 s dotací 2 992 816 €;
- Čisté vody horního Krušnohoří, německo-český projekt odvádění odpadních vod s dotací 6 630 789 €;
- projekt Společně využívané podzemní vody na česko-saském pomezí – GRACE s dotací 991 701 €.

Nově byly v roce 2012 schváleny tyto projekty:

- Revitalizace rašelinišť mezi Horou Sv. Šebestiána a Satzung – realizační fáze s dotací 1 194 346 €;
- AQUAMUNDI zaměřený na vzdělávání s nosným prvkem vodou s dotací 1 408 858 €;
- Návrh způsobů využití krajiny vedoucích k trvale udržitelnému zlepšení kvality vody a protierozní ochrany v přeshraničním povodí Nisy s dotací 538 595 €;
- Protipovodňová opatření u Opárenského mlýna s dotací 249 315 €.

4. V Operačním programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polsko byl v roce 2012 dokončen projekt:

- Ochrana a racionální hospodaření s vodami povrchovými a podzemními na polsko-českém pohraničí s dotací 4 494 181 €.

5. V Operačním programu přeshraniční spolupráce Slovenská republika – Česká republika pokračovala realizace projektů:

- Automatizace výměny krizových dat v hydrologické oblasti povodí Moravy a Dyje s dotací 1 288 213 €
- Protipovodňová opatření a varovný systém Říka-Vlára-Váh, II. etapa s dotací z ERDF 338 494 €;

Nově byly v polovině roku 2012 schváleny tři projekty realizované na české straně prostřednictvím příjemce Povodí Moravy:

- Soutok Moravy a Myjavy – společná protipovodňová opatření na obou březích Moravy s dotací z ERDF 819 934 €;
- Kopčany – Hodonín – společná protipovodňová opatření na obou březích Moravy s dotací z ERDF 814 606 €;
- Renaturalizace Moravy od Radějovky po Myjavu s dotací z ERDF 825 523 €.

Jez Vyšní Lhoty

6. Operační program Nadnárodní spolupráce (Central Europe) reprezentují zejména tyto projekty:

- LABEL – Adaptation to flood risk in the LABE-ELbe river basin, kde jsou českými partnery MŽP, státní podniky Povodí Vltavy, Povodí Labe, Pardubický kraj, Liberecký kraj, Středočeský kraj, Královéhradecký kraj, Plzeňský kraj, Jihočeský kraj a Ústecký kraj a nárok na příspěvek z ERDF činí 1 803 530 €. Projekt byl realizován od 1. 9. 2008 do 29. 2. 2012.
- CEframe – Central European Flood Risk Assessment and Management in CENTROPE, kde jsou českými partnery MŽP, Krajský úřad Jihomoravského kraje a příspěvek z ERDF činí 599 250 €. Projekt je realizován od 1. 4. 2010 do 31. 3. 2013.

7. Operační program Mezuregionální spolupráce (INTERREG IVC) reprezentují zejména tyto projekty:

- Lake-Admin (Regional administration of lake restoration initiatives), kde jsou českým partnerem Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Fakulta rybářství a ochrany vod. Příspěvek z ERDF pro tento projekt činí 157 250 €. S realizací se začalo 1. 1. 2012 a ukončen by měl být 31. 12. 2014.

Program rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013 vychází z Národního strategického plánu rozvoje venkova a byl zpracován v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1698/2005. Poskytování dotací je zaměřeno na rozvoj venkovského prostoru, zlepšení stavu životního prostředí, podporu rozšiřování a diverzifikace ekonomických aktivit, vytváření nových pracovních míst a posílení soudržnosti obyvatel na venkově.

Dotace z PRV jsou spolufinancovány z EAFRD a ze státního rozpočtu ČR. Podpora z EAFRD na období 2007–2013 činí 2,8 mld. €, včetně státního rozpočtu ČR činí tato finanční částka 3,6 mld. €. Financování PRV probíhá formou předfinancování ze státního rozpočtu, tzn. že veškeré platby příjemcům jsou nejprve hrazeny z národních zdrojů.

PRV svými opatřeními přispívá významnou měrou nejen ke zlepšování životních podmínek ve venkovských oblastech, ale podporuje také investice do základní vodohospodářské infrastruktury obcí do 2 000 EO.

Opatření III.2.1 Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby je členěno na:

- podopatření III.2.1.1 Obnova a rozvoj vesnic,
- podopatření III.2.1.2 Občanské vybavení a služby.

Předmětem podopatření III.2.1.1 Obnova a rozvoj vesnic je podpora malých obcí do 500 obyvatel v případě dopravní infrastruktury včetně zlepšení vzhledu obcí a v případě podpory územních plánů obcí. Dále je podporována vodohospodářská infrastruktura v obcích do 2 000 obyvatel (aglomerace do 2 000 EO). Podopatření jsou dále členěna na jednotlivé záměry.

V projektovém záměru b) vodovody, kanalizace a ČOV pro veřejnou potřebu mohou být žadateli o dotaci obce a svazky obcí. Pro svazek obcí platí, že může zahrnovat i obce s více než 2 000 obyvateli, ovšem příslušný projekt musí být realizován v obcích do 2 000 obyvatel.

V tomto záměru nejsou podporovány projekty na výstavbu vodovodů, kanalizací a ČOV v územích vyžadujících zvláštní ochranu – Národní parky a CHKO včetně jejich ochranných pásem, lokality soustavy Natura 2000, území CHOPAV a ochranných pásem vodních zdrojů a mimo povodí VD Nové Mlýny. Uvedená území náleží do oblastí dotací poskytovaných z OPŽP.

Mezi způsobilé výdaje v záměru b) vodovody, kanalizace a ČOV pro veřejnou potřebu, na které lze čerpat dotaci, patří:

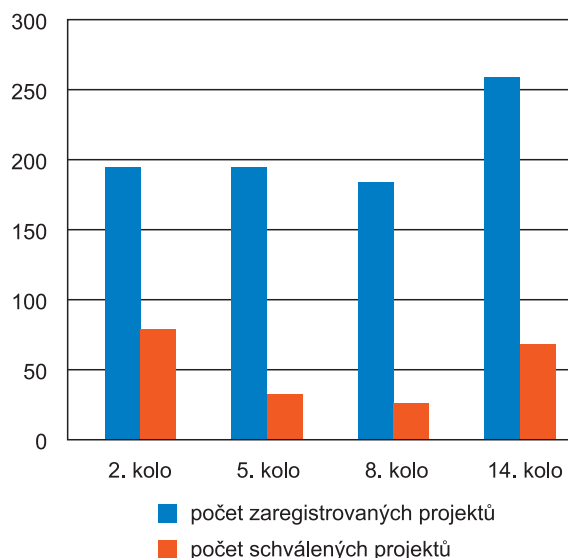
- vodovody pro veřejnou potřebu,
- kanalizace a ČOV pro veřejnou potřebu,

- doprovodná síť technické infrastruktury,
- výdaje na provozní vybavení a technologii v souvislosti s projektem,
- zpevnění ploch a pokládka zpevněných povrchů a dlažeb v souvislosti s projektem.

Pro podopatření III.2.1.1 Obnova a rozvoj vesnic proběhla již čtyři kola příjmu žádostí o dotaci. Poslední 14. kolo proběhlo v roce 2011 na přelomu října a listopadu, kdy byly alokovány veškeré zbývající finanční prostředky určené pro toto opatření v programovém období 2007–2013. Vzhledem k tomu nebyl v roce 2012 vyhlášen nový příjem žádostí o dotaci.

Graf 9.4.1

Poměr zaregistrovaných/schválených projektů dle jednotlivých kol příjmu žádostí o dotaci – stav schválených žádostí/realizace projektů podopatření III.2.1.1 Obnova a rozvoj vesnic, záměr b) vodovody, kanalizace a ČOV pro veřejnou potřebu k 31. 12. 2012 v ks

Pramen: MZe

Z grafu je patrný setrvalý vysoký zájem žadatelů o toto opatření a skutečnost, že i přes závazkování vyšší než průměrnou částkou alokace ve všech čtyřech kolech příjmu zůstává velké množství projektů neschváleno pro nedostatečné zdroje jejich financování.

Od roku 2007 do 31. 12. 2012 bylo schváleno 194 žádostí o dotaci v částce přes 3 mld. Kč, z toho bylo do 31. 12. 2012 proplaceno, tzn. uvedeno do provozu, 130 projektů za 1,9 mld. Kč.

Tabulka 9.4.1

Stav implementace podopatření III.2.1.1 Obnova a rozvoj vesnic, záměr b) vodovody, kanalizace a ČOV pro veřejnou potřebu k 31. 12. 2012

	III.2.1.1 b
Počet zaregistrovaných projektů	818 ks
Částka za zaregistrované projekty	12 048 534 637 Kč
Počet schválených žádostí	194 ks
Částka za schválené projekty	3 121 762 376 Kč
Počet proplacených projektů	130 ks
Proplacená částka	1 922 827 612 Kč

Pramen: MZe

H_2O – 4. třída, ZŠ a MŠ Třebotov, Středočeský kraj

10. Legislativní opatření

10.1 Vodní zákon a prováděcí předpisy

V roce 2012 byly ve Sbírce zákonů ČR publikovány a účinnosti nabýly tři zákony, které ovlivnily podobu znění vodního zákona.

Zákon č. 85/2012 Sb., ze dne 7. února 2012, o ukládání oxidu uhličitého do přírodních horninových struktur a o změně některých zákonů.

Účelem právní úpravy byla zejména transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/31/ES ze dne 23. dubna 2009 o geologickém ukládání oxidu uhličitého a o změně směrnice Rady 85/337/EHS, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES a 2008/1/ES a nařízení (ES) č. 1013/2006.

Související změna vodního zákona rozšířila režim souhlasu vydávaného vodoprávními úřady k vtačování oxidu uhličitého za účelem jeho ukládání do přírodních horninových struktur. Dále byl rozšířen seznam zakázaných činností v chráněných oblastech přirozené akumulace vod o ukládání oxidu uhličitého do hydrogeologických struktur s využitelnými nebo využívanými zásobami podzemních vod. Novelou vodního zákona bylo rovněž zakázáno ukládat oxid uhličitý do hydrogeologických struktur s využitelnými nebo využívanými zásobami podzemních vod nebo do povrchových vod.

Zákon č. 350/2012 Sb., ze dne 19. září 2012, kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony.

Tato velká (rozsahem novelizačních bodů) novela stavebního zákona se přímo i nepřímo dotýká vodního hospodářství zejména v problematice ohlašovaných čistíren odpadních vod, závazných stanovisek, vodohospodářských úprav a zjednodušení výkonu státní správy.

Související novela vodního zákona obsažená v části třinácté přinesla zpřesnění ustanovení § 5 odst. 3, § 15 odst. 9 a § 38 odst. 5. Výraznějších změn doznala tato ustanovení vodního zákona:

- § 15a odst. 3 – zemní práce a změny terénu v přirozených korytech vodních toků a na pozemcích sousedících s nimi, jimiž se podstatně nemění přirozená koryta vodních toků již po novele výslovně nevyžadují stavební povolení ani ohlášení;
- § 30 odst. 7 – výjimky z ochranných pásem lze stanovit nejen rozhodnutím vodoprávního úřadu, ale rovněž opatřeními obecné povahy,
- § 38 odst. 7 – reaguje na požadavek praxe po sjednocení terminologie vodního zákona a stavebních předpisů; jednotlivé stavby, z nichž lze vypouštět odpadní vody do vod podzemních, jsou nově vymezeny pomocí pojmů užívaných v prováděcích předpisech ke stavebnímu zákonu,
- § 104 odst. 9 – změna zejména zpřesňuje proces vydávání závazných stanovisek a dává jej do souladu s § 4 odst. 4 stavebního zákona,
- § 107 odst. 1 – krajský úřad bude nově povolovat nakládání s povrchovými vodami k chovu ryb pouze v případech, pokud se v povolení stanovují podmínky pro použití závadných látek podle § 39 odst. 7 vodního zákona,
- § 115 odst. 6 a 7 – nově nejsou účastníky stavebního řízení o povolení vodního díla občanská sdružení.

Zákon č. 501/2012 Sb., ze dne 18. prosince 2012, kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

V části třetí obsažená novela vodního zákona odstraňuje svázanost každoročně připravovaných závazných pravidel poskytování finančních prostředků a způsobu kontroly a jejich užití s přílohou rozpočtových pravidel tak, že § 102 odst. 3 vodního zákona byl s účinností od 1. 1. 2014 zrušen. Od roku 2014 bude závazná pravidla vydávat MZe a zveřejňovat je na svých internetových stránkách.

Černá Nisa – MVE Rudolfov

Druhá změna obsažená v přechodném ustanovení zajišťuje potřebné finanční prostředky na podporu realizace preventivních protipovodňových opatření a na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury.

Ve Sbírce zákonů ČR byly během roku publikovány a účinnosti nabýly prováděcí právní předpisy k vodnímu zákonu:

Vyhláška č. 105/2012 Sb., ze dne 21. března 2012, o stanovení veřejných přístavů, ve kterých se rozrušují ledové celiny, připravená MZe ve spolupráci s Ministerstvem dopravy. Vyhláška stanovila tři přístavy, ve kterých jsou správci povodí podle § 47 odst. 4 písm. b) vodního zákona povinni rozrušovat ledové celiny.

Nařízení vlády č. 143/2012 Sb., ze dne 28. března 2012, o postupu pro určování znečištění odpadních vod, provádění odečtů množství znečištění a měření objemu vypouštěných odpadních vod do povrchových vod. Podle zmocnění v § 91 odst. 3 vodního zákona nahradilo nařízení vlády část vyhlášky č. 293/2002 Sb. Upravuje zejména podrobnosti postupů při určování znečištění v odpadních vodách nebo měření objemu vypouštěných odpadních vod a rovněž i provádění odečtů množství znečištění v odebrané vodě.

Vyhláška č. 123/2012 Sb., ze dne 30. března 2012, o poplatcích za vypouštění odpadních vod do vod povrchových připravená MŽP. Vyhláška nahradila vyhlášku č. 293/2002 Sb., o poplatcích za vypouštění odpadních vod do vod povrchových. Upravuje zejména prokazování odborné způsobilosti laboratorů nebo náležitosti poplatkových dokumentů a postup ČIŽP při jejich administraci.

Vyhláška č. 178/2012 Sb., ze dne 23. května 2012, kterou se stanoví seznam významných vodních toků a způsob provádění činností souvisejících se správou vodních toků připravená MZe ve spolupráci s MŽP. Vyhláška nahradila vyhlášku č. 470/2001 Sb.; aktualizuje seznam vodních toků a upravuje podrobnosti činností při správě vodních toků po novele vodního zákona zákonem č. 150/2010 Sb.

Nařízení vlády č. 262/2012 Sb., ze dne 4. července 2012, o stanovení zranitelných oblastí a akčním programu. Nahradilo nařízení vlády č. 103/2003 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech; stanovuje, v souladu s nitrátovou směrnicí a § 33 vodního zákona, v pořadí již druhou revizi zranitelných oblastí a akčního programu.

Výkladová komise pro vodní zákon a související právní předpisy v působnosti MZe přijala v roce 2012 na svém zasedání jeden

výklad ve věci prodloužení platnosti povolení k nakládání s vodami pro využívání jejich energetického potenciálu, který je zveřejněn na internetových stránkách MZe.

10.2 Zákon o vodovodech a kanalizacích a prováděcí předpisy

V roce 2012 nedošlo k žádné přímé ani nepřímé novele zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu. Rovněž vyhláška č. 428/2001 Sb., kterou se uvedený zákon provádí, neprošla žádnými změnami.

Úsek vodního hospodářství Ministerstva zemědělství nevydal žádný metodický pokyn. Odbor vodovodů a kanalizací se soustředil na přípravu novely zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu, včetně novely prováděcí vyhlášky tohoto zákona, kterou je vyhláška č. 428/2001 Sb. V souvislosti s novelami nebyly připravovány ani výklady k uvedeným předpisům.

10.3 Kontrola výkonu státní správy v oblasti vodního hospodářství a ochrany vod

Ministerstvo zemědělství

Kontrolní činnost výkonu přenesené působnosti v oblasti vodního hospodářství Ministerstva zemědělství provádí odbor státní správy ve vodním hospodářství a správy povodí jako ústřední vodoprávní úřad. Na krajské úrovni byla kontrolní činnost prováděna v souladu s usnesením vlády č. 1181 ze dne 18. 10. 2006 a v souladu s „Plánem kontrol krajů a hlavního města Prahy na léta 2012 a 2013“ Ministerstva vnitra.

Kontrola MZe mimo zjištění způsobu fungování vodoprávního úřadu (jde např. o zjištění ve věci dosažené kvalifikace a praxe zaměstnanců, organizace práce, materiálního zabezpečení práce apod.) vždy sleduje řádnou aplikaci relevantních právních předpisů, zejména vodního zákona, zákona o vodovodech a kanalizacích a souvisejících prováděcích právních předpisů. Agenda vodoprávního řízení je spjata i s jinými oblastmi správního práva, proto bylo vždy kontrolováno i naplňování ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Vzhledem k tomu, že vodoprávní úřady vykonávají agendu speciálních stavebních úřadů, byl prověřován i postup podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcích právních norem. Při jednotlivých kontrolách se tak děje prověřením námátkou vybraných spisů.

Kontrolou výkonu přenesené působnosti je sledována zákonnost této činnosti. Tomu odpovídá rozsah kontrol jednotlivých prvků zaručujících zákonnost v činnosti vodoprávních úřadů, např. správná aplikace právních předpisů obecně, naplnění příslušných kompetenčních zákonných ustanovení, řádné vedení správních řízení, dodržování správních lhůt, obstarávání podkladů rozhodnutí v souladu se správním řádem a obsahová přezkoumatelnost rozhodnutí.

Výkon přenesené působnosti krajských úřadů na úseku vodního hospodářství je na základě provedených kontrol možno označit za stabilně na vysoké úrovni a za pozitivní je nutno označit také pokračující snahu krajských úřadů o rozsáhlejší metodické vedení úřadů v jejich obvodu působnosti. Toto konstatování potvrzuje rovněž fakt, že v žádném z kontrolovaných případů nebyla uložena opatření k nápravě. Nejčastější nedostatky spočívaly, stejně jako v předcházejících obdobích, v aplikační praxi příslušných ustanovení správního řádu. Zjištěná pochybení však v žádném z případů nezpůsobovala nezákonnost vydaných rozhodnutí.

Zkapacitnění toku Blanice přírodě blízkým způsobem v intravilánu města Vlašim

Tabulka 10.3.1**Kontrola výkonu státní správy prováděná MZe v roce 2012 na krajských úřadech**

Kraj	Termín kontroly
Ústecký	16.02.2012
Olomoucký	21.03.2012
Královéhradecký	10.05.2012
Plzeňský	19.09.2012
Jihomoravský	11.10.2012
Středočeský	10.12.2012

Pramen: MZe

Vysokou úroveň výkonu správy odráží i fakt, že MZe spolupracuje s krajskými úřady na vývoji vodoprávní legislativy. V roce 2012 tato spolupráce spočívala zejména v přípravě změn prováděcích právních předpisů k novelizovanému vodnímu zákonu.

Na úrovni vodoprávních úřadů obcí s rozšířenou působností byly kontroly tradičně vykonány namátkově v období červenec – září, a to v souladu s dlouhodobým záměrem Ministerstva zemědělství přispět zejména metodickou pomocí ke zvýšení úrovně výkonu státní správy ve vodním hospodářství.

Velmi pozitivní zpětná vazba z prováděných kontrol ukazuje na jejich správné zacílení, což napomáhá prohlubování vzájemné komunikace na všech stupních správní hierarchie. Přínosné pro všechny zainteresované strany je i seznámení se s regionální vodoprávní problematikou a poznatky o aplikaci předpisů v gesci MZe.

Tabulka 10.3.2**Kontrola výkonu státní správy prováděná MZe v roce 2012 na vodoprávních úřadech obcí s rozšířenou působností**

Obec	Termín kontroly
Magistrát města Zlína	11.07.2012
MěÚ Přerov	12.07.2012
MěÚ Bystřice pod Hostýnem	12.07.2012
MěÚ Černošice	18.07.2012
MěÚ Brandýs n. Labem – Stará Boleslav	31.07.2012
MěÚ Český Krumlov	07.08.2012
MěÚ Trhové Sviny	07.08.2012
Magistrát města České Budějovice	08.08.2012
MěÚ Cheb	21.08.2012
MěÚ Aš	21.08.2012
Magistrát města Karlovy Vary	22.08.2012
MěÚ Litvínov	30.08.2012
MěÚ Bílina	30.08.2012
ÚMČ Praha 21	03.09.2012
ÚMČ Praha 16	06.09.2012
ÚMČ Praha 11	11.09.2012

Pramen: MZe

V rámci kontrol vodoprávních úřadů obcí s rozšířenou působností se opětovně potvrdil dlouhodobý trend vzrůstající kvality výkonu státní správy ve vodním hospodářství i na této úrovni. Stále se sice v těchto případech objevují markantnější rozdíly

v kvalitě vedení agendy, než je tomu u krajských úřadů, to je však způsobeno zejména tím, že kvalitu práce vodoprávních úřadů obcí s rozšířenou působností ovlivňuje personální a materiální vybavení. Vyšší úroveň kvality správního řízení je obvykle u větších, personálně a materiálně lépe vybavených vodoprávních úřadů, i když tato úměra neplatí vždy. V menších obcích přenesenou působnost vykonává někdy pouze jeden pracovník, a to hned pro několik oblastí státní správy a příp. i s výkonem samostatné působnosti.

Navzdory tomu však byla většina zjištěných pochybení vesměs formálně procesního rázu. Tato pochybení se vyskytla opakovaně ve větším či menším rozsahu prakticky u všech úřadů. Stejně jako u krajských úřadů se jednalo zejména o nedostatky v aplikaci jednotlivých ustanovení správního řádu, dále pak o přetrvávající zezávazňování podmínek z vyjádření např. dotčených orgánů, kdy chyběla jejich přesná citace v rámci výroku rozhodnutí, popřípadě nebyla připojena jejich kopie jako nedílná součást kontrolovaného rozhodnutí. Tyto nedostatky se v rámci kontrolních zjištění objevují opakovaně. Je však třeba zdůraznit, že i přes tyto zjištěné problémy, které jsou čistě formálně-procesního rázu, nebyl nalezen jediný případ nedostatečného zajištění výkonu státní správy.

Výsledky uvedených kontrol jsou využívány pro případnou legislativní či metodickou činnost. Úsek vodního hospodářství také uspořádal každoroční pracovní setkání s vodoprávními úřady, o které je tradičně velký zájem. Smyslem těchto akcí je vzdělávání a seznámení pracovníků vodoprávních úřadů s aktuální vodohospodářskou problematikou, koncepčně se při přípravě metodických prezentací vychází mj. právě z kontrolních zjištění. Takto je zabezpečeno téměř okamžité využití kontrolních poznatků pro metodické vedení podřízených vodoprávních úřadů.

Jak ze závěrů kontrol vyplývá, je možné přes výše uvedené drobné nedostatky hodnotit výkon státní správy na úseku vodního hospodářství v ČR v roce 2012 na všech stupních vodoprávních úřadů jako velmi kvalitní a plně odpovídající požadavku dodržování zásad administrace veřejné správy, jež je možno označit za službu veřejnosti.

Ministerstvo životního prostředí

Odbory výkonu státní správy Ministerstva životního prostředí v souladu s organizačním řádem řešily stejně jako v minulých letech pouze jednotlivá odvolání proti prvoinstančním rozhodnutím České inspekce životního prostředí, Magistrátu hlavního města Prahy a krajských úřadů.

Odbor ochrany vod již poněkolidkrát v roce 2012 pořádal pracovní setkání s vodoprávními úřady a ČIŽP. Smyslem této akce bylo seznámení zaměstnanců vodoprávních úřadů s aktuální problematikou ochrany vod a aktivitami odboru ochrany vod. I dalších školení a porad pořádaných jednotlivými kraji se dle možností zúčastnili také pracovníci odboru ochrany vod MŽP.

V roce 2012 uskutečnil odbor ochrany vod ve spolupráci s ČIŽP ověření stavu plnění požadavků Směrnice Rady č. 91/271/EHS na řadě ČOV ve sledovaných aglomeracích nad 2 000 EO (29 aglomerací). Byly získány informace o reálném stavu prací na probíhajících i připravovaných akcích na plnění požadavků Směrnice v aglomeracích nad 10 000 EO i v kategorii 2 000 až 10 000 EO, a to kontrolou na místě i jednáním se zástupci provozovatelských společností a městskými a obecními zastupiteli. Na základě takto získaných poznatků a majetkověprovozní evidence kanalizací byla předložena informace do vlády o plnění požadavků Směrnice na čištění odpadních vod ve sledovaných aglomeracích nad 2 000 EO do vedení MŽP. Byl konstatován stav plnění požadavků Směrnice v letech 2010 a 2011 a uveden výhled roků 2012–2015.

Maxivlna – 2. třída, ZŠ Chýnov, Jihočeský kraj

11. Prioritní úkoly, programy a stěžejní dokumenty ve vodním hospodářství

11.1 Plánování v oblasti vod

Do konce roku 2012 probíhala realizace programů opatření přijatých plány oblastí povodí. Zároveň pokračoval proces přípravy druhé etapy plánování na období 2015–2021. V rámci této přípravy probíhá přezkoumávání a aktualizace současných plánů povodí a v rámci přípravy plánů pro zvládání povodňových rizik započala příprava map povodňového nebezpečí a map povodňových rizik, které je nutno zpracovat do konce roku 2013.

Příprava první etapy plánování v oblasti vod vyvrcholila v závěru roku 2009 schválením osmi plánů oblastí povodí zastupitelstvy příslušných krajů. Tímto momentem zároveň započalo období realizace opatření, která byla v těchto plánech navržena. Programy opatření k dosažení cílů ochrany vod se měly realizovat do tří let od schválení příslušných plánů povodí, tj. do 22. prosince 2012. O pokroku dosaženém v realizaci těchto opatření je, dle čl. 15 odst. 3 směrnice 2000/60/ES, nutno podat zprávu EK a zároveň dle ustanovení § 26 odst. 7 zákona 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), v platném znění, předložit obdobnou souhrnnou zprávu i vládě ČR. V průběhu roku 2012 probíhal ze strany všech zainteresovaných složek intenzivní sběr dat a informací o současném stavu i průběhu realizace výše zmíněných opatření. Po vyhodnocení dat byla předána Zpráva EK. Souhrnná zpráva vládě ČR o plnění programu opatření dle požadavků vodního zákona je předložena jako součást této Zprávy o stavu vodního hospodářství v ČR v samostatné kapitole 14. Skutečnosti zjištěné pro účely těchto zpráv se zároveň stávají nezbytným podkladem pro přípravné práce a aktualizaci opatření v rámci pořízení plánů povodí pro druhé plánovací období.

V rámci přípravy druhé etapy plánování v oblasti vod byl v souladu s legislativními požadavky jako jeden ze základních výstupů přípravných prací v roce 2012 připraven a po dobu šesti měsíců zveřejněn k připomínkám veřejnosti a uživatelům vody Časový plán a program prací pro zpracování plánů povodí a plánů pro zvládání povodňových rizik, který vymezuje jednotlivé úkoly v procesu plánování v oblasti vod a přiřazuje institucionální odpovědnost za řešení těchto úkolů.

V rámci metodického řízení a koordinace procesu byly zpracovány dokumenty Typizovaný vzor národního plánu povodí a Maketa plánu dílčího povodí, které detailně specifikují obsah, strukturu, formu, zdroje dat a metodický postup při zpracování plánů povodí a přispějí tak k jednotné formě zpracování plánů na národní i dílčí úrovni i k vzájemnému bezproblémovému propojení a harmonizaci plánů povodí na obou těchto úrovních. V rámci metodické podpory byla rovněž zpracována či aktualizována řada metodik, na jejichž základě se například sleduje a hodnotí stav vodních útvarů. Tyto metodiky přitom představovaly jednu z hlavních nejistot z prvního plánovacího období.

Významnou součástí plánování v oblasti vod představuje pro druhou etapu nově také implementace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/60/ES o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik. V souladu s požadavky směrnice bylo v roce 2011 dokončeno předběžné vyhodnocení povodňových rizik a vymezení oblastí s potenciálně významným povodňovým rizikem. Výsledný materiál byl zpřístupněn veřejnosti a lze jej nalézt na webových stránkách Povodňového informačního systému www.povis.cz. Na vymezení oblastí s významným povodňovým rizikem navázaly v roce 2012

přípravné práce na zpracování map povodňového nebezpečí a map povodňových rizik, které je nutno zveřejnit k připomínkám do 22. 12. 2013.

Nedílnou a podstatnou součástí procesu přípravy plánů je i zapojení veřejnosti a uživatelů vody. Veškeré aktuální i obecné informace o procesu plánování v oblasti vod, včetně pracovních materiálů i záznamů z jednání Komise pro plánování v oblasti vod, jsou pro veřejnost dostupné na internetových stránkách MZe www.eagri.cz s odkazy na internetové stránky MŽP a stránky jednotlivých správců povodí. Další informace vztahující se k plánování v oblasti vod jsou poskytovány na stránkách Informačního systému veřejné správy VODA www.voda.gov.cz. V souvislosti s implementací povodňové směrnice je jako komunikační platforma využíván Povodňový informační systém www.povis.cz.

11.2 Plány rozvoje vodovodů a kanalizací

Plán rozvoje vodovodů a kanalizací území České republiky, zpracovaný na základě § 29 odst. 1 písm. c) zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, je umístěn na internetové stránce Ministerstva zemědělství.

PRVKÚK jsou základem pro využití fondů Evropských společenství a národních finančních zdrojů pro výstavbu a obnovu infrastruktury vodovodů a kanalizací. Proto mezi povinnosti každého žadatele o poskytnutí a čerpání státní finanční podpory patří doložení souladu jím předkládaného technického a ekonomického řešení s platným PRVKÚK.

Pro platné a schválené PRVKÚK pokračovalo vydávání stanovisek MZe k navrhovaným změnám technického řešení zásobování pitnou vodou, odkanalizování a čištění odpadních vod.

V roce 2012 bylo vydáno 215 stanovisek. Celkem za období 2006–2012 bylo vydáno 3 664 stanovisek MZe.

PRVKÚK jsou využívány MZe, MŽP, kraji (krajskými úřady), obcemi s rozšířenou působností (vodoprávními úřady), obcemi, vlastníky a provozovateli vodovodů a kanalizací a odbornou i laickou veřejností.

Březná, Březná II

PRVKÚ ČR je založen na syntéze informací ze zpracovaných, projednaných a zastupitelstvy jednotlivých krajů schválených PRVKÚK včetně jejich aktualizací a představuje střednědobou koncepci oboru vodovodů a kanalizací s výhledem do roku 2015. Navazuje na další strategické dokumenty a dokumenty rezortní politiky a rovněž respektuje požadavky vyplývající z příslušných předpisů Evropských společenství. Součástí PRVKÚ ČR jsou i stanoviska MZe vydaná k jednotlivým aktualizacím PRVKÚK.

MZe navrhlo v rámci připravované novely zákona o vodovodech a kanalizacích změnu týkající se zpracování a schvalování uvedených plánů. PRVKÚK by měly být otevřenými průběžně aktualizovanými plány se střednědobým výhledem včetně průběžného schvalování krajskými zastupitelstvy.

11.3 Programy a opatření ke snižování znečištění povrchových vod

Program na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými látkami a zvláště nebezpečnými látkami

Usnesením Vlády České republiky č. 226 ze dne 22. března 2010 byl schválen Program na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými závadnými látkami a zvláště nebezpečnými závadnými látkami (dále jen „Program“). Závazek pro zpracování Programu vychází z článku 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000 stanovujícího rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky. Ten byl transponován do § 38 odst. 5 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Program je platný pro celé území ČR pro období od 1. ledna 2010 do 22. prosince 2013, týká se látek nebo skupin látek nebezpečných pro vodní prostředí (nebo jeho prostřednictvím) uvedených v příloze č. 1 vodního zákona. Program specifikuje hlavní opatření vztahující se k ochraně vod a ostatní opatření, která bezprostředně s ochranou vod nesouvisí, ale která v konečném důsledku k jejich ochraně přispívají.

Stavby na ochranu jakosti vod realizované v roce 2012

Z nejvýznamnějších akcí u zdrojů znečištění nad 2 000 EO byly v roce 2012 dokončeny následující čistírny odpadních vod (N = nitrifikace, DN = denitrifikace, BP = biologické odstraňování fosforu, CHP = chemické odstraňování fosforu):

Nové komunální ČOV (EO celkem): Domašov (2 133 EO, N, DN, CHP), Budišov (2 010 EO, N, DN, CHP)

Nové průmyslové ČOV: BorsodChem MCHZ, s.r.o. (29 500 EO, N, DN), Danisco Smiřice (56 000 EO, N, DN)

Chlébský potok

Dále byly v roce 2012 rekonstruovány nebo rozšířeny:

Stávající komunální ČOV: Ivančice (19 303 EO, N, DN, CHP), Velké Meziříčí (22 300 EO, N, DN), Blatnice (8 890 EO, N, DN, CHP), Bílovice nad Svitavou (7 750 EO, N, DN, CHP), Hrotovice (2 200 EO, N, DN, CHP), Blučina (2 819 EO, N, DN, CHP), Hrušovany u Brna (3 877 EO, N, DN, CHP), Hradčany (9 000 EO, N, DN, CHP), Nový Bor (13 400 EO, N, DN, CHP), Česká Lípa (48 150 EO, N, DN, CHP), Svijany (90 000 EO, N, DN, CHP), Studénka (N, DN, CHP), Blovice (3 300 EO, N, DN, CHP), Chodová Planá (9 000 EO, N, DN, CHP), Kobeřice (N, DN, CHP), Přeštice (8 200 EO, N, DN, CHP), Kostelec na Hané (3 500 EO, N, DN, CHP), Nový Malín (4 420 EO, N, DN, CHP), Česká Skalice (11 000 EO, N, DN, CHP), Pardubice BČOV (270 000 EO, N, DN, CHP), Dolní Újezd (2 500 EO, N, DN, CHP), Dolní Roveň (2 300 EO, N, DN, CHP), Česká Třebová (20 000 EO, N, DN, CHP), Moravská Třebová (20 070 EO, N, DN, CHP), Městečko Trnávka (4 800 EO, N, DN, CHP), Moravany (5 500 EO, N, DN, CHP), Kunštát na Moravě (2 100 EO, N, DN, CHP), Velké Opatovice (5 200 EO, N, DN, CHP).

Akční program podle směrnice Rady č. 91/676/EHS (nitratová směrnice)

V roce 1991 byla přijata směrnice Rady č. 91/676/EHS o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů – nitratová směrnice. Transpozice nitratové směrnice byla provedena do ustanovení § 33 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů (vodní zákon), kde je nařízením uloženo vládě stanovit zranitelné oblasti a v těchto oblastech upravit používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření (tzv. akční program).

Zranitelné oblasti jsou ty, kde kontaminace podzemních a povrchových vod dusičnany již přesáhla nebo by mohla přesáhnout stanovenou mez koncentrace dusičnanů ve výši 50 mg/l. Seznam zranitelných oblastí byl vyhlášen nařízením vlády č. 103/2003 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech. Zranitelné oblasti podléhají podle požadavků nitratové směrnice revizi nejméně každé čtyři roky od jejich vyhlášení. První revize byla provedena v roce 2007 a vyhlášena novelou nařízení vlády pod č. 219/2007 Sb. s účinností od 1. 9. 2007. Druhá revize vymezení zranitelných oblastí byla provedena v březnu 2011 a byla vyhlášena nařízením vlády č. 262/2012 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a akčním programem s účinností od 1. 8. 2012.

Akční program, který se také vždy za čtyřleté období aktualizuje, představuje povinné způsoby hospodaření ve vymezených zranitelných oblastech, které mají za cíl redukovat riziko vyplavování dusíku do povrchových a podzemních vod. Nařízením vlády č. 262/2012 Sb. byl vyhlášen tzv. 3. akční program. V rámci Evidence využití půdy podle uživatelských vztahů (LPIS) jsou zpracovávány informace pro zemědělce o opatřeních, která by měl zemědělec plnit v rámci konkrétního půdního bloku. Akční program je neúčinnější systém opatření při implementaci nitratové směrnice.

Mezi základní opatření akčního programu v ČR, který je zpracován v souladu s přílohou č. III nitratové směrnice, patří:

1. Období, kdy je zakázáno používání určitých druhů hnojiv a statkových hnojiv.
2. Zavedení maximálních limitů hnojení dusíkatými látkami k jednotlivým plodinám.
3. Stanovení minimálních kapacit skladů pro statková hnojiva, které umožní skladovat statková hnojiva v období, kdy je zakázáno hnojit (v ČR vychází z obecně platných právních předpisů, od roku 2014 bude požadována kapacita skladů pro statková hnojiva na šestiměsíční produkci).
4. Zákaz pěstování širokořádkových plodin na pozemcích ohrožených erozí.
5. Omezení aplikace hnojiv na svažitých pozemcích.
6. Zachování ochranného pásu v blízkosti útvarů povrchových vod.

Opatření uvedená v akčním programu musí zajistit, že v žádném podniku ve zranitelné oblasti nebude v průměru překročeno takové množství ročně aplikovaných statkových, organických a organominerálních hnojiv, které obsahuje více než 170 kg dusíku/ha/rok.

Nařízení vlády č. 262/2012 Sb. mírně rozšířilo zranitelné oblasti a hlavně na základě připomínek EK zpřísnilo některé způsoby hospodaření v těchto oblastech. Jde zejména o prodloužení období zákazu hnojení, snížení limitů hnojení pro jednotlivé plodiny, sjednocení hospodaření na svažitých pozemcích s požadavky GAEC a navýšení kapacit skladů pro statková hnojiva na šestiměsíční produkci do konce roku 2013.

11.4 Reportingová činnost České republiky pro Evropskou unii

Reporting dle směrnice Rady 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod

V roce 2012 byly v průběhu února a března předány EK v rámci pravidelného reportingu podle čl. 15 směrnice č. 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod (dále jen Směrnice), údaje k 31. 12. 2010 o kanalizacích a ČOV. Údaje byly ohlášeny podle požadavků EK a zpracovatelů ve třech termínech, opravená data pak k 31. 3. 2012. Data budou zpřístupněna v systému EIONET.

Skutečný stav k 31. 12. 2010 u ČOV v aglomeracích je následující: Z celkem 633 aglomerací nad 2 000 EO limitům Směrnice vyhovovalo 576 aglomerací. Celkem 57 aglomerací koncem roku 2010 nevyhovovalo limitům Směrnice, z toho 29 aglomerací nad 10 000 EO a 28 aglomerací od 2 000 do 10 000 EO.

Stav plnění limitů Směrnice k 31. 12. 2011 po doplnění aktuálních údajů za rok 2011 pro uvedených 633 aglomerací je následující:

- 521 aglomerací má vyhovující ČOV,
- 28 aglomerací nad 10 000 EO má nevyhovující ČOV,
- 14 aglomerací od 2 000 do 10 000 EO nemá ČOV,
- 68 aglomerací je napojeno na ČOV v jiné aglomeraci, 59 na vyhovující ČOV (z toho 2 aglomerace napojení na vyhovující ČOV v jiné aglomeraci budují), a 9 aglomerací je napojeno na nevyhovující ČOV.
- 2 aglomerace pod 10 000 EO neplní limity Směrnice, ale mají vybudovanu ČOV, na které nyní probíhá zkušební provoz.

V roce 2011 limitům Směrnice na čištění městských odpadních vod vyhovovalo 578 aglomerací z celkem 633, což je 70,2 % vypouštěného znečištění po přepočtu podle EO ve sledovaných aglomeracích.

Reporting dle Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/7/ES ze dne 15. února 2006 o řízení jakosti vod ke koupání a o zrušení směrnice 76/160/EHS

Z hlediska evropské legislativy se problematika vod ke koupání řídí těmito směrnici: Směrnice Rady ze dne 8. prosince 1975 o jakosti vod ke koupání 76/160/EHS, která bude zrušena s účinností od 31. prosince 2014, a dále směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/7/ES ze dne 15. února 2006 o řízení jakosti vod ke koupání a o zrušení směrnice 76/160/EHS.

Každoročně je před koupací sezónou sestavován seznam dle § 6g odst. 1 písm. a) zákona č. 258/2000 Sb., ve znění zákona č. 151/2011 Sb. (dále jen seznam). Tento seznam je vytvářen MŽD ve spolupráci s MŽP a MZe. Vody využívané ke koupání osob ve volné přírodě jsou v ČR rozděleny na přírodní koupaliště provozovaná na povrchových vodách využívaných ke koupání (jedná se o povrchovou vodu, ve které nabízí službu koupání provozovatel) a povrchové vody,

kde lze očekávat, že se v nich bude koupat velký počet osob a nebyl pro ně vydán příslušným orgánem ochrany veřejného zdraví trvalý zákaz koupání nebo trvalé varování před koupáním (tzv. další povrchové vody ke koupání). Před zahájením koupací sezóny 2012 byl EK předán seznam vod určených jako vody ke koupání pro rekreační sezónu 2012.

MŽP ve spolupráci s MŽD předložilo EK zprávu o výsledcích monitorování a posouzení jakosti povrchových vod uvedených v Seznamu za koupací sezónu 2012. Tato zpráva byla za rok 2012 poprvé vypracována dle požadavků směrnice 2006/7/ES. Vody ke koupání byly klasifikovány na základě jejich jakosti jako nevyhovující, přijatelné, dobré nebo výborné. Hodnocení se nově provedlo na základě souboru údajů o jakosti sestaveného pro koupací sezónu 2012 a tři předcházející koupací sezóny. Zprávy z jednotlivých evropských zemí jsou každoročně po zpracování výsledků vyvěšeny na portálu EK http://ec.europa.eu/environment/water/water-bathing/index_en.html.

Nejčastější problémy s kvalitou vody v ČR souvisejí s masovým rozvojem sinic, který vedl v koupací sezóně 2012 k vyhlášení zákazu koupání na devíti lokalitách, na šesti lokalitách byl vyhlášen zákaz kvůli překročení mikrobiologických ukazatelů a na jedné lokalitě byl vyhlášen zákaz koupání z důvodu rizika cercariové dermatitidy. Z celkového počtu 160 reportovaných vod ke koupání byly pouze čtyři lokality klasifikovány dle požadavků daných směrnicí 2006/7/ES jako nevyhovující.

Report dle Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/60/ES o vyhodnocování a zvládnutí povodňových rizik

Report sloužil k informování EK o procesu a výsledcích předběžného vyhodnocení povodňových rizik a vymezení oblastí s významným povodňovým rizikem v souladu s články 4 a 5 Směrnice.

Povodňová rizika byla předběžně vyhodnocena v souladu s požadavky Směrnice pro celé území ČR stejným přístupem za využití prostředků prostorové analýzy GIS. Podrobný popis zvoleného postupu je uveden v Metodice předběžného vyhodnocení povodňových rizik v ČR. Základem byly informace a standardní databáze dostupné v ČR.

Pro výběr oblastí s potenciálně významným povodňovým rizikem podle čl. 5 Směrnice byla, v souladu se zvolenými hledisky povodňového ohrožení, pro každou hodnocenou obec použita dvě základní kritéria:

- 25 a více obyvatel obce dotčených povodňovým nebezpečím za rok,
- 70 a více mil. Kč hodnoty majetku dotčeného povodňovým nebezpečím za rok.

Jako doplňková hlediska byly použity informace o lokalizaci významných potenciálních zdrojů znečištění v záplavových územích scénáře Q_{100} a informace o významných památkově chráněných objektech v záplavovém území scénáře Q_{100} . Základní aplikaci uvedených kritérií pro výběr obcí s potenciálně významným povodňovým rizikem provedl ÚVÚ T.G.M., v. v. i. v prostředí GIS. Posouzení povodňového rizika v podélném profilu vodních toků a pospojování do souvislých úseků s potenciálně významným povodňovým rizikem provedli ve své územní působnosti správci povodí.

Celkem v ČR bylo vymezeno 2 965 km vodních toků s významným povodňovým rizikem, což je 26 % délky vyhodnocovaných vodních toků. Výsledky této etapy jsou podrobně popsány ve zprávě „Předběžné vyhodnocení povodňových rizik v ČR“, uveřejněné na Povodňovém informačním systému (www.povis.cz) dne 22. prosince 2011. V březnu 2012 v souladu se směrnicí byla vyplněna a odeslána všechna předepsaná reportovací schémata.

Titanic – 2. třída, ZŠ a MŠ Doberská Kladno, Středočeský kraj

12. Mezinárodní spolupráce v ochraně vod

Mezinárodní spolupráce České republiky v ochraně vod vychází ze zásad vyplývajících z „Úmluvy EHK/OSN o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer“, jejíž je Česká republika smluvní stranou.

Tato spolupráce je realizována na základě mezinárodních smluv, které upravují spolupráci států jak v rámci ucelených povodí, tak na úrovni bilaterální spolupráce se sousedními státy v oblasti vodního hospodářství na hraničních vodních tocích. Mezinárodní spolupráce staví na dlouholetém základu, který nemá ve světě obdoby. Tento fakt má za následek, že spolupráci ČR s ostatními státy v oblasti vodního hospodářství je možné považovat za více než standardní. V zásadě je možné mezinárodní spolupráci v ochraně vod rozdělit do tří úrovní:

1. spolupráce v rámci EHK/OSN;
2. spolupráce v oblasti mezinárodních povodí Dunaje, Labe a Odry;
3. spolupráce České republiky se sousedními státy v oblasti vodního hospodářství na hraničních vodních tocích.

12.1 Spolupráce v rámci EHK OSN

Úmluva o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer (vodní úmluva) je určena k posílení vnitrostátních opatření na ochranu a ekologicky šetrné nakládání s vodami přeshraničních povrchových a podzemních vod. Úmluva vybízí smluvní strany k prevenci, kontrole a snížení přeshraničního vlivu, využití vod rozumným a vyváženým způsobem, a zajistit jejich udržitelné využívání.

Základním principem této spolupráce je spolupráce sousedících států v oblasti vodního hospodářství, a to na základě uzavřených mezinárodních dohod, smluv nebo úmluv. Tato dvoustranná spolupráce by měla být zaměřena na vzájemnou výměnu informací, společný výzkum a vývoj (např. prostřednictvím dvou a vícestranných projektů), zlepšování výstražných a poplachových systémů, stejně jako zajištění přístupu k informacím ze strany veřejnosti.

Úmluva o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer

Úmluva Evropské hospodářské komise OSN o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer (dále jen „Úmluva“) vstoupila v platnost 6. října 1996. ČR je její smluvní stranou od 10. září 2000. Zástupci ČR se účastní aktivit týkajících se oblastí integrovaného řízení vodních zdrojů a vodních ekosystémů, monitoringu a hodnocení stavu vod, ochrany před povodněmi, adaptace na změnu klimatu, ochrany vod před havarijním znečištěním z průmyslových zdrojů, podpory mezinárodní spolupráce na hraničních vodách a v ucelených mezinárodních povodích a tématu vody a lidského zdraví. Nejvyšším orgánem Úmluvy je zasedání smluvních stran, které se koná jednou za tři roky.

Šesté zasedání smluvních stran se uskutečnilo ve dnech 28. – 30. listopadu 2012 v Římě v Itálii. Účastnilo se ho 330 zástupců smluvních stran a dalších zemí a mezivládních a nevládních organizací z regionu EHK OSN i mimo něj (např. Afghánistán, Irán, Kongo a další). Smluvní strany na tomto zasedání přijaly rozhodnutí ke zjednodušení procesu přistoupení nečlenských zemí EHK OSN k Úmluvě. V některých z těchto zemí v současné době probíhá proces, který by měl vést k přístupu těchto zemí k Úmluvě poté, co vstoupí v platnost změny čl. 25 a 26 Úmluvy, umožňující přístup státům mimo region EHK OSN. Každá budoucí žádost o přistoupení k Úmluvě kteréhokoliv členského státu OSN

bude považována za schválenou zasedáním, jakmile změny čl. 25 a 26 vstoupí v platnost pro všechny strany, které je přijaly v roce 2003. Předpokládá se, že státy mimo EHK OSN budou moci být plnohodnotnými členy již do konce roku 2013. Dále byla přijata dvě rozhodnutí týkající se spolupráce s důležitými mezinárodními institucemi – Globálním fondem pro životní prostředí (GEF) a Organizací OSN pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO). Obě tyto instituce pomohou při zapojování zemí mimo EHK OSN do procesu implementace Úmluvy. Zasedání projednalo otázku ratifikace Protokolu o občanské odpovědnosti a náhradě za škodu způsobenou účinky průmyslových havárií na přeshraničních vodách (dále jen „Protokol“). Zasedání smluvních stran vysoce ocenilo vypracování Druhého hodnocení mezinárodních vodních toků, jezer a podzemních vod a dohodlo se na přípravě podobně rozsáhlého hodnocení nejdříve za šest až osm let. V období 2013–2015 budou zpracována tematicky zaměřená hodnocení vybraných dílčích povodí. Tématem bude provázanost oblastí voda-potraviny-energie-ekosystémy.

Protokol o vodě a zdraví

V rámci Úmluvy EHK OSN vznikl ve spolupráci se Světovou zdravotnickou organizací (WHO) smluvní dokument zabývající se souvislostí mezi vodou a lidským zdravím – Protokol o vodě a zdraví (dále jen „Protokol“). ČR je smluvní stranou Protokolu již od roku 2001. Protokol vstoupil v platnost v roce 2005, ČR si stanovila národní cíle již v roce 2008.

V roce 2012 probíhalo postupné plnění stanovených národních cílů. Meziřezortní pracovní tým k implementaci Protokolu zpracoval návrh aktualizace národních cílů. Důvodem této aktualizace bylo, že některé z národních cílů byly již splněny nebo je jejich další plnění do budoucna zajištěno legislativně. V některých případech musel být termín pro splnění stanovených cílů naopak posunut. Schválení aktualizace cílů vládou ČR se předpokládá v roce 2013. ČR v současné době spolu se Spolkovou republikou Německo vede pracovní oblast zaměřenou na malé systémy zásobování pitnou vodou a likvidace odpadních vod (Small-scale water supply and sanitation). V roce 2012 pracoval mezinárodní autorský tým s českou účastí na publikaci, která by měla přinést dobré příklady a osvědčené zkušenosti z různých evropských zemí o zlepšení situace u malých vodních zdrojů. Tato publikace současně zahrnuje oblast zacházení s odpadními vodami v malých sídlech s odkazem na úzkou provázanost na zdroje pitné vody. Tento tým rovněž zpracoval dotazník o situaci v oblasti zásobování vodou z malých zdrojů, který WHO v říjnu 2012 zaslala všem evropským zemím a který bude vyhodnocen v roce 2013. Vyhodnocení tohoto dotazníku bude prezentováno na třetím zasedání stran Protokolu (listopad 2013, Norsko).

Bližší informace o Úmluvě EHK OSN a Protokolu na www.unece.org/env/water.

12.2 Mezinárodní spolupráce v ochraně vod v ucelených povodích Labe, Dunaje a Odry

Moderní principy ochrany vod, založené na bázi hydrologických povodí velkých řek překračujících hranice více států, se v České republice začaly uplatňovat v roce 1990 zahájením spolupráce při ochraně Labe podle Dohody o Mezinárodní komisi pro ochranu Labe. V té době se také začala připravovat Dohoda o Mezinárodní komisi pro ochranu Odry před znečištěním a později i Úmluva o spolupráci pro ochranu a únosné využívání Dunaje.

Mezinárodní spolupráce v ochraně hlavních povodí ČR je prostřednictvím mezinárodních komisí pro ochranu Labe, Dunaje a Odry zaměřena zejména na:

- snižování zatížení Labe, Dunaje a Odry škodlivými látkami,
- usilování o dosažení ekosystému, který bude co možná nejbližší přírodnímu stavu se zdravou četností druhů,
- umožnění užívání vody, a to především získávání pitné vody z břehové infiltrace a zemědělské využívání vody a sedimentů,
- snižování zatížení Severního moře z povodí Labe, Černého moře z povodí Dunaje a Baltického moře z povodí Odry,
- protipovodňovou ochranu,
- koordinovanou implementaci směrnice 2000/60/ES Evropského parlamentu a Rady ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky v ucelených povodích.

Dohoda o Mezinárodní komisi pro ochranu Labe

Povodí Labe zasahuje na území čtyř států: převážná část se rozkládá v Německu (65,5 %) a ČR (33,7 %), velmi malá část v Rakousku (0,6 %) a Polsku (0,2 %). Z důvodu zlepšení stavu povrchových vod byla dne 8. října 1990 podepsaná Dohoda o Mezinárodní komisi pro ochranu Labe. Tato dohoda vstoupila v platnost 14. září 1992. Protokol k Dohodě o Mezinárodní komisi pro ochranu Labe, jímž Komise získala právní subjektivitu, nabyl účinnosti 13. srpna 1993. Mezinárodní spolupráci na úrovni Mezinárodní komise pro ochranu Labe lze považovat za nejvýznamnější grémium česko-německé spolupráce v oblasti ochrany vod v povodí Labe. Spolupráce se soustřeďuje na snižování znečištění Labe a jeho přítoků, zlepšení stavu ekosystémů souvisejících s vodou, programy měření a sledování jakosti vody, prevenci havarijního znečištění a především na koordinované plnění požadavků Rámcové směrnice o vodách (2000/60/ES) a zlepšování povodňové ochrany

koordinovaným plněním požadavků Směrnice ES o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik.

K stěžejním dokumentům, které byly zpracovány a realizovány v rámci MKOL v roce 2012, se zařadil Mezinárodní varovný a poplachový plán Labe a Závěrečná zpráva o plnění „Akčního plánu povodňové ochrany v povodí Labe“ (2003–2011).

V současné době probíhají práce na přípravě druhého mezinárodního plánu oblasti povodí Labe podle Rámcové směrnice o vodách ES a prvního mezinárodního plánu pro zvládání povodňových rizik v povodí Labe podle Povodňové směrnice ES. Oba plány budou zveřejněny v prosinci 2015 po předchozím projednání s veřejností.

MKOL se také významně podílí na organizaci Magdeburského semináře o ochraně vod, který se koná každé dva roky střídavě v ČR a v Německu a představuje nejvýznamnější mezinárodní odbornou a vědeckou akci v oblasti ochrany vod v povodí Labe. Nad 15. ročníkem Magdeburského semináře (10. - 11. října 2012, Hamburg) převzali záštitu ministři životního prostředí ČR a Spolkové republiky Německo. Zúčastnilo se více než 180 odborníků z ČR, Německa, Rakouska a Polska. Hlavnímu tématu „Labe a jeho sedimenty“ bylo věnováno 23 odborných referátů a 50 posterů.

Podrobné informace o činnosti MKOL je možné získat na internetových stránkách www.ikse-mkol.org.

Úmluva o spolupráci pro ochranu a únosné využívání Dunaje

Povodí Dunaje patří co do rozlohy mezi nejvýznamnější povodí Evropy. Toto povodí zasahuje na území 19 evropských států. Uváděná plocha povodí je 801 463 km², samotná délka tohoto vodního toku

VD Výrovice

VD Lipno II, zajištění bezpečnosti VD při povodních

pak činí 2 857 km a po Volze je druhou nejdelší řekou Evropy. Kvůli koordinovanému přístupu k ochraně vodních toků v povodí Dunaje byla dne 29. června 1994 podepsaná Úmluva o spolupráci pro ochranu a únosném využívání Dunaje. Tato Úmluva vstoupila v platnost 22. října 1998. Úmluva má v současné době 15 smluvních stran, čímž se řadí na pozici nevýznamnější struktury vybudované v oblasti pro ochranu konkrétního povodí. Orgánem, který koordinuje naplňování této úmluvy, je Mezinárodní komise pro ochranu Dunaje.

V roce 2012 se na úrovni vedoucích delegací jednotlivých smluvních stran uskutečnila dvě vrcholná setkání. První z nich, setkání vedoucích delegací MKOD (Standing Working Group), se uskutečnilo ve dnech 27. – 28. června 2012 v Innsbrucku. Vrcholem pak bylo 15. plenární zasedání MKOD, které se uskutečnilo ve dnech 11. – 12. prosince 2012 ve Vídni.

Za hlavní body, které byly v rámci uvedených setkání projednány, lze označit:

- otázku udržitelného provozování a plánování vodních elektráren v povodí Dunaje,
- realizaci třetího společného průzkumu Dunaje,
- schválení zprávy o realizaci programů opatření v mezinárodní oblasti povodí Dunaje,
- otázky spolupráce v rámci Strategie EU pro dunajský region,
- problematiku adaptace na změnu klimatu,
- zavádění Povodňové směrnice (2007/60/ES) v mezinárodním povodí Dunaje (příprava map povodňového nebezpečí a map povodňových rizik).

Podrobné informace o činnosti MKOD jsou k dispozici na internetových stránkách www.icpdr.org.

Dohoda o Mezinárodní komisi pro ochranu Odry před znečištěním

Dohoda o Mezinárodní komisi pro ochranu Odry před znečištěním je prováděna prostřednictvím Mezinárodní komise pro ochranu Odry před znečištěním se sídlem v Polské republice ve Vratislavi. Činnost této komise je zaměřena zejména na mezinárodní koordinaci plnění požadavků Rámcové směrnice o vodách (2000/60/ES), protipovodňovou ochranu a prevenci znečištění vod. Práce za rok 2012 byly vyhodnoceny na 15. plenárním zasedání MKOOpZ, konaném ve dnech 4. – 5. prosince 2012 ve Vratislavi. Na tomto zasedání byly předneseny zprávy předsedů jednotlivých odborných pracovních skupin, jejichž činnost byla zaměřena zejména na:

- zpracování strategií pro řešení významných vodohospodářských problémů v mezinárodním povodí Odry,
- otázku publikování a poskytování údajů z datových fondů MKOOpZ,
- sběr dat pro projekt „Modelování emisí živin pro mezinárodní oblast povodí Odry z bodových a různých difúzních zdrojů pro historické, současné a budoucí velikosti emisí živin“,
- zpracování zprávy o realizaci programů opatření v mezinárodní oblasti povodí Odry,
- zavádění Povodňové směrnice (2007/60/ES) v mezinárodním povodí Odry (přípravu map povodňového nebezpečí a map povodňových rizik),
- aktualizaci havarijního plánu pro mimořádná znečištění včetně mezinárodního varovného a poplachového plánu a tvorby interaktivní mapy potenciálních zdrojů havarijního znečištění.

Podrobné informace o činnosti MKOOpZ je možné získat na internetových stránkách www.mkooz.pl.

12.3 Mezinárodní spolupráce České republiky na hraničních vodách

Z celkových 2 290 km, což je délka státních hranic České republiky se sousedními státy, je zhruba 740 km označováno za tzv. „mokrou“ státní hranici. Z více než 30 % jsou státní hranice České republiky tvořeny vodními toky nebo vodními plochami.

Za hraniční vody však nelze považovat jen tyto vodní toky či vodní plochy. Pod pojem hraniční vody se schovávají i úseky vodních toků nebo jejich hlavních ramen, vodní plochy nebo také podzemní vody, na kterých by provedená vodohospodářská opatření na území státu jedné smluvní strany podstatně ovlivnila vodohospodářské poměry na území státu druhé smluvní strany. Aby se předešlo případným mezinárodním konfliktům, má ČR se sousedními státy sjednané mezinárodní dohody, které stanovují základní pravidla spolupráce v oblasti vodního hospodářství. Tato spolupráce je zaměřena na:

- zajištění stability státních hranic v úsecích, které jsou tvořeny hraničními vodními toky,
- úpravu a údržbu hraničních vodních toků včetně výstavby a provozování objektů na těchto vodních tocích, zásobování vodou a meliorace příhraničních území,
- zajištění oboustranného přístupu k vodě,
- ochranu hraničních vod před znečištěním (včetně příslušného monitoringu, společného sledování jakosti hraničních vod, výměny údajů a organizace varovné služby v případě mimořádných událostí),
- hydrologii a hlášenou povodňovou službu (včetně monitoringu, společných měření, výměny údajů a organizace varovné služby v případě mimořádných událostí),
- vodohospodářské plánování a bilancování na hraničních vodách – návrhy na koordinované využívání hraničních vod,
- ochranu vodních zdrojů pro zásobování vodou,
- vodoprávní řízení, týkající se hraničních vod,
- spolupráci ve věcech správy státních hranic na hraničních vodních tocích,
- ochranu akvatických a litorálních biotopů.

Sjednané mezinárodní smlouvy jsou prováděny prostřednictvím příslušných komisí pro hraniční vody.

Smlouva mezi ČR a Spolkovou republikou Německo o spolupráci na hraničních vodách v oblasti vodního hospodářství

Celková délka státních hranic mezi ČR a Spolkovou republikou Německo je 811 km. Z této délky je 290 km tvořeno vodními toky nebo vodními plochami. Spolupráce mezi ČR a Spolkovou republikou Německo v oblasti vodního hospodářství je upravena „Smlouvou mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o spolupráci na hraničních vodách v oblasti vodního hospodářství“, která byla podepsána 12. prosince 1995 a vstoupila v platnost dne 25. října 1997. Naplňování dohody se Spolkovou republikou Německo se uskutečňuje prostřednictvím Česko-německé komise pro hraniční vody.

S ohledem na územní členění Spolkové republiky Německo probíhá spolupráce na první úrovni prostřednictvím Stálého výboru Bavorsko a Stálého výboru Sasko. Celek je pak zastřešen Česko-německou komisí pro hraniční vody. V roce 2012 se uskutečnila následující jednání:

- 14. zasedání Stálého výboru Bavorsko (2. – 4. dubna 2012, Regensburg, Spolková republika Německo),
- 14. zasedání Stálého výboru Sasko (28. – 30. srpna 2012, Praha, Česká republika),
- 15. zasedání Česko-německé komise pro hraniční vody (25. – 26. října 2012, Praha, Česká republika).

Podpis zápisu z jednání Subkomise II Česko-rakouské komise pro hraniční vody

Za stěžejní body, které byly v rámci výše uvedených jednání projednávány, lze považovat:

- problematiku realizace havarijního profilu na řece Labi v profilu Hřensko, zejména pak možnosti financování tohoto projektu,
- změnu „Dohody mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Německé demokratické republiky o úpravě některých společných otázek spojených s výstavbou a provozem nádrže v údolí potoka Flöha u Rauschenbachu“, resp. nový výpočet kóty horní hladiny retenčního prostoru nádrže Rauschenbach,
- společné přeshraniční projekty zaměřené na zlepšení jakosti povrchových vod.

Výsledky z těchto jednání jsou uvedeny v „Protokolu o 15. zasedání Česko-německé komise pro hraniční vody“, který byl předložen vedoucím zainteresovaných resortů ke stanovisku a následně schválen ministrem životního prostředí.

Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Rakouskou republikou o úpravě vodohospodářských otázek na hraničních vodách

Celková délka státních hranic mezi ČR a Rakouskou republikou je 466 km. Zhruba 37 % (tj. 173 km) je tzv. mokrou státní hranicí. Samotná spolupráce na tomto úseku státních hranic je ošetřena „Smlouvou mezi Československou socialistickou republikou a Rakouskou republikou o úpravě vodohospodářských otázek na hraničních vodách“ ze dne 7. prosince 1967, platnou od 18. března 1970. Naplňování této mezinárodní smlouvy je realizováno prostřednictvím Česko – rakouské komise pro hraniční vody. V roce 2012 se na úrovni této komise uskutečnila následující jednání:

- 20. zasedání Česko – rakouské komise pro hraniční vody (30. – 31. května 2012, Praha, Česká republika),
- jednání vládních zmocněnců (20. – 21. listopadu 2012, Vídeň, Rakousko).

Hlavními tématy uskutečněných jednání bylo:

- ovlivnění vodního toku Dyje rakouským chemickým závodem Jungbunzlauer AG v Pernhofenu (odsouhlasení oboustranně akceptovatelného postupu při vydávání nového vodoprávního povolení pro vypouštění odpadních vod z tohoto chemického závodu),
- společné přeshraniční projekty zaměřené na zlepšení povodňové ochrany v povodí vodních toků Morava a Dyje,
- dokončení seznamu všech vodních toků na česko-rakouských státních hranicích do podoby, která bude v souladu s platným Hraničním dokumentárním dílem.

Výsledek zasedání komise je uveden v oboustranně odsouhlaseném a podepsaném „Protokolu z 20. zasedání Česko – rakouské komise pro hraniční vody“, který byl mezirezortně projednán a schválen ministrem životního prostředí.

Dohoda mezi vládou ČR a vládou Slovenské republiky o spolupráci na hraničních vodách

Délka státních hranic mezi ČR a Slovenskou republikou je 252 km. Vodní toky a vodní plochy zauímají zhruba třetinu této hranice (71 km). Vodohospodářská spolupráce je zajištěna „Dohodou mezi vládou ČR a vládou Slovenské republiky o spolupráci na hraničních vodách“, která byla podepsána a zároveň vstoupila v platnost 16. prosince 1999. Provádění této smlouvy je uskutečňováno prostřednictvím Česko – slovenské komise pro hraniční vody, na jejíž úrovni se v roce 2012 uskutečnilo pouze jedno jednání (15. – 17. května 2012, Praha, ČR). Mimo záležitosti údržby hraničních vodních toků, výměny informací z oblasti hydrologie a jakosti vodních toků se oba vládní zmocněnci shodli na projednání následujících témat:

- plavební otázky (využití řeky Moravy a Dyje pro rekreační plavbu a záměr prodloužení splavnosti vodní cesty Otrokovice – Rohatec),
- společné přeshraniční projekty zaměřené na zlepšení povodňové ochrany jak z pohledu stavebního (projekt „Společná protipovodňová opatření na obou březích Moravy“), tak z pohledu technického zázemí pro zlepšení výměny aktuálních dat (projekt „Automatizace výměny krizových dat v hydrologické oblasti povodí Moravy a Dyje“).

Výsledek zasedání komise je uveden v „Protokolu z 12. zasedání Česko – slovenské komise pro hraniční vody“, který byl po meziresortním připomínkovém řízení schválen ministrem životního prostředí.

Úmluva mezi vládou ČR a vládou Polské lidové republiky o vodním hospodářství na hraničních vodách

Délka státních hranic mezi ČR a Polskem je 762 km. Za mokrou hranici lze považovat zhruba 28 % této hranice (218 km). Spolupráce mezi oběma zeměmi je ošetřena „Úmluvou mezi vládou ČR a vládou Polské lidové republiky o vodním hospodářství na hraničních vodách“, která byla podepsána 21. března 1958 a vstoupila v platnost 7. srpna 1958. Smlouva je prováděna prostřednictvím jednání zmocněnců vlád ČR a Polské republiky pro spolupráci v oblasti vodního hospodářství na hraničních vodách. Toto grémium se v roce 2012 sešlo ve dnech 13. – 15. listopadu v Opoli v Polské republice. Obě strany se na tomto setkání informovaly o uskutečněných jednáních k nové Dohodě mezi vládou České republiky a vládou Polské republiky o spolupráci na hraničních vodách v oblasti vodního hospodářství. V roce 2013 se na obou stranách očekává ukončení legislativních kroků směřujících k podpisu nové úmluvy. Mimo otázky údržby hraničních vodních toků, výměny hydrologických údajů aj. byly na úrovni obou delegací projednávány tyto významné okruhy česko-polské spolupráce:

- společný monitoring v oblasti Police nad Metují-Kudowa zdroj, Adršpach-Krzesów a povodí Stěnavy,
- další postup při řešení vlivu dolu Turów na povrchové i podzemní vody,
- snížení povodňového rizika na horním toku řeky Opavy pomocí nádrže Nové Heřminovy, aj.

Výsledek tohoto jednání je uveden v Protokolu o 14. jednání zmocněnců vlády ČR a vlády Polské republiky pro spolupráci v oblasti vodního hospodářství na hraničních vodách, který byl po meziresortním připomínkovém řízení schválen ministrem životního prostředí.

VD Těšetice

Řeka je náš kamarád – malotřídka, ZŠ a MŠ Sulejovice, Ústecký kraj

13. Výzkum a vývoj v působnosti Ministerstva zemědělství

Ministerstvo zemědělství v roce 2012 poskytlo účelové finanční prostředky na řešení projektů výzkumu a vývoje v oblasti vodního hospodářství ve výši 52 mil. Kč.

V roce 2012 bylo na podporu vodohospodářského VaV vynaloženo celkem 52 048 tis. Kč. Na projekty VaV s počátkem řešení v roce 2008 byla vynaložena částka 19 009 tis. Kč, 7 438 tis. Kč bylo poskytnuto na projekty VaV zahájené v roce 2009, 2 315 tis. Kč získal projekt VaV započatý v roce 2010 a na projekty VaV, které byly zahájeny v roce 2011, bylo poskytnuto 5 519 tis. Kč. V roce 2012 bylo zahájeno řešení devíti nových projektů VaV, které se zabývají problematikou vodního hospodářství. Tyto projekty byly podpořeny částkou 17 767 tis. Kč. Projekty VaV jsou především zaměřeny na ochranu půdy a vody při trvale udržitelném rozvoji agrárního sektoru, tvorbu, revitalizaci a ochranu kulturní krajiny, lesa a vodních útvarů a racionalizaci hospodaření s vodou včetně řešení dopadů klimatické změny.

Přehled řešených projektů VaV je v souhrnu uveden v tabulce 13.1.1. Veřejně přístupné údaje o těchto projektech jsou dostupné na internetových stránkách Rady pro výzkum, vývoj a inovace www.vyzkum.cz v sekci Informační systém VaVal (CEP – Centrální evidenci projektů). Údaje o výsledcích z řešení projektů VaV jsou dostupné tamtéž v Rejstříku informací o výsledcích – RIV.

Vodohospodářské projekty VaV vzešly z veřejných soutěží vyhlášených v rámci rezortních výzkumných programů – Program výzkumu v agrárním sektoru 2007–2012, Výzkum v agrárním komplexu 2009–2014 (VAK) a Komplexní udržitelné systémy

v zemědělství 2012–2018 (KUS). Tyto rezortní programy zahrnují podprogramy, výzkumné směry nebo cíle, které se vztahují k problematice vodního hospodářství.

Součástí Programu výzkumu v agrárním sektoru 2007–2012 je podprogram Efektivní postupy v agrárním sektoru, kde jedním z výzkumných směrů je výzkumný směr Udržitelnost vodních zdrojů, jejich zlepšení a omezení dopadů změny klimatu. Jedním z výzkumných směrů podprogramu Ochranné a šetrné postupy hospodaření je výzkumný směr Interakce mezi vodou, půdou a prostředím.

Program VAK zahrnuje podprogram Rozvoj venkova prostřednictvím udržitelného hospodaření s přírodními zdroji, kde jedním z cílů je vypracovat postupy hospodaření s vodou s ohledem na rizika předpokládaných klimatických změn a inovovat způsoby čištění odpadních vod.

Podprogram II programu KUS se nazývá Udržitelný rozvoj lesního a vodního hospodářství a ostatních oblastí zemědělství. Jedním z cílů tohoto podprogramu je vytvořit nástroje na podporu systémů ochrany vod před jejich znečišťováním zemědělskou výrobou.

Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i., v roce 2012 pokračoval v řešení výzkumného záměru MZE0002704902 Integrované systémy ochrany a využití půdy, vody a krajiny v zemědělství a rozvoji venkova. V jeho rámci byly kapitoly s vazbou na vodní hospodářství podpořeny finančními prostředky ve výši 12 000 tis. Kč.

VD Landštejn

Tabulka 13.1.1

Projekty výzkumu a vývoje v oblasti vodního hospodářství financované z kapitoly MZe v roce 2012

Projekt č.	Název projektu	od - do	koordinátor	finanční prostředky (tis. Kč)
QH81046	Optimalizace biomanipulačního efektu dravých ryb v ekosystémech vodních nádrží	1. 1. 2008 31. 12. 2012	Biologické centrum AV ČR, v.v.i.	1 476
QH81170	Multioborové hodnocení vlivů územní ochrany vodohospodářsky významných lokalit ČR	1. 1. 2008 31. 12. 2012	Česká zemědělská univerzita v Praze	1 529
QH81200	Optimalizace vodního režimu v krajině a zvýšení retenční schopnosti krajiny uplatněním kompostů z biologicky rozložitelných odpadů na orné půdě i trvalých travních porostech	1. 1. 2008 31. 12. 2012	Výzkumný ústav zemědělské techniky, v.v.i.	1 636
QH81326	Nové pěstební technologie u brambor se zaměřením na vyšší efektivnost hnojení a ochranu vod	1. 1. 2008 31. 12. 2012	Výzkumný ústav bramborářský Havlíčkův Brod, s.r.o.	1 198
QH81331	Výzkum adaptačních opatření pro eliminaci dopadu klimatické změny v regionech ČR	1. 1. 2008 31. 12. 2012	Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v.v.i.	1 420
QH82089	Hodnocení mimoprodukčních funkcí půd ČR ve vztahu k funkci produkční a s jejím vlivem na ochranu půdy, vody a krajiny	1. 1. 2008 31. 12. 2012	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.	712
QH82090	Změny půdních vlastností po zatravnění, zalesnění nebo dlouhodobém nevyužívání orné půdy, s dopady na ochranu půdy, vody a krajiny ČR	1. 1. 2008 31. 12. 2012	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.	570
QH82095	Vliv rozmístění druhů pozemků v povodí na odtok a odnos vybraných látek	1. 1. 2008 31. 12. 2012	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.	1 876
QH82096	Vytvoření konceptuálního modelu tvorby syntetických map zranitelnosti podzemních vod a srovnání s modelem DRASTIC	1. 1. 2008 31. 12. 2012	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.	1 252
QH82106	Rekultivace jako nástroj obnovy funkce vodního režimu krajiny po povrchové těžbě hnědého uhlí	1. 1. 2008 31. 12. 2012	Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích	1 676
QH82117	Šetrné a efektivní hospodaření na rybnících s maximálním využitím stávajícího trofického potenciálu a udržení dobré kvality vody i rybí produkce	1. 1. 2008 31. 12. 2012	Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích	2 470
QH82191	Optimalizace dávkování a zapravení organické hmoty do půdy s cílem omezit povrchový odtok vody při intenzivních dešťových srážkách	1. 1. 2008 31. 12. 2012	Výzkumný ústav zemědělské techniky, v.v.i.	1 004
QH82283	Výzkum interakce mezi vodou, půdou a prostředím z hlediska hospodaření se statkovými hnojivy v trvale udržitelném zemědělství	1. 1. 2008 31. 12. 2012	Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i.	2 190
QI91C008	Optimalizace postupu navrhování technických protierozních opatření	1. 6. 2009 31. 12. 2013	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.	1 683
QI91C054	Atlas půdního klimatu ČR – vymezení termických a hydrických režimů a jejich vliv na produkční schopnost půd	1. 6. 2009 31. 12. 2013	Mendelova univerzita v Brně	1 160
QI92A012	Hodnocení realizace protierozních a vodohospodářských zařízení v komplexních pozemkových úpravách z pohledu ochrany a tvorby zemědělské krajiny	1. 6. 2009 31. 12. 2013	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.	963
QI92A139	Výzkum metod zvyšujících vodohospodářskou účinnost malých vodních nádrží s ohledem na rizika předpokládaných klimatických změn	1. 6. 2009 31. 5. 2012	Vysoké učení technické v Brně	518
QI92A207	Obnova a dlouhodobý přírodě blízký management břehových porostů vodních toků	1. 6. 2009 31. 12. 2013	Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i.	3 114
QI102A265	Určení podílu erozního fosforu na eutrofizaci ohrožených útvarů stojatých povrchových vod	1. 1. 2010 31. 12. 2013	České vysoké učení technické v Praze	2 315

Projekt č.	Název projektu	od - do	koordinátor	finanční prostředky (tis. Kč)
QI111C034	Vliv pastvy hospodářských zvířat na půdní vlastnosti, množství a jakost vody a druhovou biodiverzitu v krajině.	1. 1. 2011 31. 12. 2014	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v. v. i.	2 197
QI112A132	Výzkum opatření k zajištění zásobování pitnou vodou v období klimatických změn	1. 1. 2011 31. 12. 2014	Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava	1 580
QI112A174	Lesnické a zemědělské aspekty řízení vodní komponenty v krajině	1. 1. 2011 31. 12. 2014	Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i	1 742
QJ1220007	Možnosti zadržení reaktivního dusíku ze zemědělství ve vodohospodářsky nejzranitelnější oblasti	1. 4. 2012 31. 12. 2016	Mendelova univerzita v Brně	1 367
QJ1220029	Zakládání a údržba porostů hrází rybníků s ohledem na jejich využití	1. 4. 2012 31. 12. 2016	Mendelova univerzita v Brně	2 000
QJ1220033	Optimalizace vodního režimu na modelovém území pomoravské nívy	1. 4. 2012 31. 12. 2015	Mendelova univerzita v Brně	1 506
QJ1220050	Posílení infiltračních procesů regulací odtoku vod z malých povodí	1. 4. 2012 31. 12. 2015	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v. v. i.	2 986
QJ1220052	Využití dálkového průzkumu Země pro identifikaci a vymezení funkcí drenážních systémů	1. 4. 2012 31. 12. 2016	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v. v. i.	1 891
QJ1220218	Vývoj efektivních opatření eliminujících dopad invaze <i>Chalara fraxinea</i> v lesním školkařství a v navazujících aspektech lesního a vodního hospodářství.	1. 4. 2012 31. 12. 2016	Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i.	1 892
QJ1220233	Hodnocení území na bývalých rybníčních soustavách (vodních plochách) s cílem posílení udržitelného hospodaření s vodními a půdními zdroji v ČR.	1. 4. 2012 31. 12. 2015	Univerzita Palackého v Olomouci	1 598
QJ1220346	Emise a jejich dopad na vodní prostředí	1. 4. 2012 31. 12. 2014	Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v.v.i.	1 977
QJ1230319	Vodní režim půd na svažitě zemědělsky využívaném území	1. 4. 2012 31. 12. 2015	Česká zemědělská univerzita v Praze	2 550
Celkem				52 048

Pramen: MZe

VD Stanovice

Zrcadlení jara v kapce rosy – 5. třída, ZŠ a MŠ Dolní Domaslavice, Moravskoslezský kraj

14. Plnění programů opatření přijatých plány povodí v roce 2009

Ustanovení § 26 odst. 7 vodního zákona č. 254/2001 Sb. ukládá Ministerstvu zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí a krajskými úřady předkládat každé tři roky vládě souhrnnou zprávu o plnění programů opatření a o stavu povrchových a podzemních vod a hospodaření s vodami v oblastech povodí. Program opatření má pomoci reagovat na určené vlivy a uvést tak povodí nebo vodní útvar do dobrého stavu. Monitorování a hodnocení účinnosti opatření je zdrojem důležitých informací potřebných k propojení na sebe navazujících cyklů plánování.

Tato kapitola o plnění programu opatření k dosažení cílů uvedených v plánech povodí bude tento úkol plnit každé tři roky, zatímco stav povrchových a podzemních vod je popisován každoročně v kapitole 3. Proces plánování v oblasti vod je rovněž každoročně popisován v kapitole 11.

14.1 Popis přijatých plánů povodí

Rámcovou směrnici o vodě (2000/60/ES) byly Evropskou Unií v roce 2000 zavedeny nové ctižádostivé cíle pro ochranu a obnovu vodních ekosystémů, které mají sloužit jako základ dlouhodobého a udržitelného využívání vody lidmi, podniky a přírodou. Požadavky této směrnice byly začleněny do zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a za hlavní nástroj provádění rámcové směrnice o vodě byl stanoven plán povodí a jím navržený příslušný program opatření, zpracovaný do konce roku 2009 pro každou oblast povodí. Odpovědnost za proces plánování v oblasti vod je dána Ministerstvu zemědělství a Ministerstvu životního prostředí.

V plánech povodí jsou uvedena všechna opatření, jež se měla v příslušných povodích přijmout k dosažení dobrého stavu všech vodních útvarů do roku 2015 ve smyslu cílů dobrého ekologického a chemického stavu povrchových vod a dobrého kvantitativního a chemického stavu vod podzemních. Vodní zákon stanovil pro 1. cyklus plánů, nad rámec požadavků vyplývajících z rámcové směrnice o vodě, rovněž cíle v ochraně před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod a cíle pro udržitelné užívání vodních zdrojů zejména pro účely zásobování pitnou vodou. V rámci procesu plánování v oblasti vod do konce roku 2009 zpracovány a následně schváleny tyto dokumenty:

- Plán hlavních povodí České republiky, který představuje dlouhodobou koncepci a strategii v oblasti ochrany a užívání vod a ochrany před povodněmi a suchem. Integruje záměry a cíle rezortních politik ústředních vodoprávních úřadů při sdílení kompetencí ve smyslu ustanovení § 108 vodního zákona, zejména navazuje na Koncepci vodohospodářské politiky MZe pro období po vstupu do EU na léta 2004–2010 a Státní politiku životního prostředí 2004–2010.
- Plány osmi oblastí povodí (povodí Horního a středního Labe, povodí Horní Vltavy, povodí Berounky, povodí Dolní Vltavy, povodí Ohře a Dolního Labe, povodí Odry, povodí Moravy a povodí Dyje), které jsou koncepčními dokumenty, jež shrnují informace o současném stavu vodních útvarů v oblastech povodí a stanovily konkrétní cíle zaměřené na dosažení jejich dobrého stavu, prevenci zhoršování stavu vodního prostředí, podporu udržitelného využívání vod, snížení vlivů extrémních průtokových stavů (povodní a sucha) a navrhuje opatření k jejich zajištění do roku 2015. Příslušné plány oblastí povodí

byly do konce roku 2009 schváleny zastupitelstvy jednotlivých krajů.

- Plány národních částí mezinárodních oblastí povodí Labe, Odry a Dunaje byly zpracovány na základě usnesení vlády č. 562 ze dne 23. května 2007 k Plánu hlavních povodí ČR, vycházejí z plánů oblastí povodí. Tyto plány byly zveřejněny podle čl. 13.6 směrnice 2000/60/ES a jejich kopie byly předány EK.
- Plány mezinárodních oblastí povodí Labe, Odry a Dunaje byly zpracovány podle čl. 13.2 směrnice 2000/60/ES, na jehož základě členské státy, které sdílejí příslušné mezinárodní povodí, zabezpečily zpracování jednoho mezinárodního plánu povodí. Byly pořízeny MKOL, MKOOpZ a MKOD. ČR se v rámci těchto komisí prostřednictvím svých expertů aktivně podílela na přípravě příslušných mezinárodních plánů povodí.

Schválené plány povodí včetně předpisů, kterými byly vyhlášeny jejich závazné části, a informace z procesu pořízení těchto plánů jsou zveřejněny na internetových stránkách MZe www.eagri.cz v sekci Voda → Plánování v oblasti vod → Plány povodí pro 1. období a na internetových stránkách MŽP www.mzp.cz v sekci Voda → Plánování v oblasti vod.

14.2 Zpráva Evropské komisi o pokroku dosaženém při realizaci plánovaného programu opatření

Součástí požadavků rámcové směrnice o vodě, které jsou na jednotlivé členské státy kladeny, je také předávání povinných zpráv Evropské Komisi, tzv. reporting. Tyto zprávy jsou následně Komisí vyhodnocovány a souhrnně zpracovány do tzv. implementačních zpráv, ve kterých lze nalézt souhrnné informace o pokroku v jednotlivých členských státech, ale také cíleně adresovaná doporučení jednotlivým zemím ke zlepšení provádění identifikovaných požadavků.

V systému předávaných zpráv jsou pravděpodobně nejdůležitějším a nejrozsáhlejším vypracovaným dokumentem Plány povodí, které byly za ČR Evropské Komisi předány v roce 2010. Významnou součástí těchto plánů jsou výše zmiňované programy opatření. Zatím poslední reportingovou zprávou je dílčí zpráva popisující pokrok dosažený při realizaci plánovaného programu opatření, která byla EK zaslána v souladu s čl. 15 odst. 3 rámcové směrnice o vodě. Niže uvedený text postihuje základní informace o tvorbě této zprávy v ČR a souhrn informací, které byly EK předloženy.

Sběr informací prostřednictvím formulářů pro jednotlivá opatření v každém ze tří národních částí mezinárodních povodí zabezpečovalo MŽP ve spolupráci s MZe, správci povodí a krajskými úřady.

Sběr dat byl zacílen především na data k jednotlivým projektům v pěti vybraných typech klíčových opatření, které byly vybírány z následujícího seznamu klíčových typů opatření:

1. Výstavba nebo intenzifikace ČOV a kanalizace mimo požadavky Směrnice o čištění městských odpadních vod,
2. Snížení znečištění živinami v zemědělství nad rámec požadavků nitrátové směrnice,
3. Snížení znečištění pesticidy ze zemědělství,
4. Sanace starých ekologických zátěží,
5. Zlepšení podélné prostupnosti vodních toků (např. výstavba rybích přechodů),

6. Zlepšení hydromorfologických podmínek vodních útvarů (mimo podélné prostupnosti vodních toků),
7. Zlepšení průtokových poměrů a/nebo vytváření minimálních zůstatkových průtoků,
8. Využívání vody pro závlahy (technická opatření),
9. Pokrok v politice poplatků za vodu pro uplatnění návratnosti nákladů VH služeb v domácnostech,
10. Pokrok v politice poplatků za vodu pro uplatnění návratnosti nákladů VH služeb v průmyslu,
11. Pokrok v politice poplatků za vodu pro uplatnění návratnosti nákladů VH služeb v zemědělství,
12. Poradenské služby v zemědělství,
13. Opatření k ochraně vod (např. ochranná pásma vodních zdrojů, apod.),
14. Výzkum, zlepšení vědomostí, kterým se snižují nejistoty,
15. Opatření pro postupné odstranění emisí, vypouštění a úniků zvláště nebezpečných látek,
16. Intenzifikace nebo rekonstrukce průmyslových ČOV (včetně zemědělských) nad rámec požadavků IPPC.

Vybrána byla klíčová opatření č. 1, 4, 5, 6 a 14.

Zdroji dat pro klíčový typ opatření č. 1. byly akce financované z programu MZe 129 180 Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací II a realizované v aglomeracích o velikosti pod 2 000 EO + akce v obcích nad 2 000 obyvatel, kde řešené území nebo část území nebylo součástí aglomerace nad 2 000 obyvatel (jde především o řešení odlehlých místních částí) a údaje, které poskytly krajské úřady a obce s rozšířenou působností. Zdrojem dat pro klíčový typ opatření č. 4. bylo oddělení sanace, odbor environmentálních rizik a ekologických škod MŽP.

Zdrojem dat pro klíčové typy opatření č. 5. a č. 6. byli jednotliví správci povodí. Pro klíčový typ opatření č. 14. byly využity informace zpracované odborem ochrany vod MŽP ve spolupráci s odborem vodohospodářské politiky a protipovodňových opatření MZe.

Informace a údaje k základním opatřením byly zjišťovány ve spolupráci s relevantními odbory MŽP, MZe a MZd. Informace k základním opatřením ostatním a k doplňkovým opatřením byly zjišťovány v průběhu přípravy reportu ve spolupráci mezi MŽP a MZe.

MŽP ve spolupráci s MZe připravilo finální report, který byl odeslán EK dne 4. 1. 2013. Výsledná podoba zprávy, včetně vyplněných tabulek, o celkovém rozsahu 59 stran je dostupná na webových stránkách MŽP.

14.3 Plnění programu opatření přijatých Plánem hlavních povodí České republiky

Plán hlavních povodí České republiky byl schválen usnesením vlády č. 562 ze dne 23. května 2007 a jeho závazné části byly vyhlášeny nařízením vlády č. 262/2007 Sb. Představuje dlouhodobou koncepci oblasti vod. Integruje záměry a cíle rezortních politik ústředních vodoprávních úřadů, zejména Koncepce vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství pro období po vstupu do Evropské unie na léta 2004–2010 a Státní politiky životního prostředí 2004–2010, a stal se základním podkladem pro zpracování plánů oblastí povodí.

Závazná část Plánu hlavních povodí ČR obsahuje obecné cíle a rámcová opatření pro jednotlivé okruhy veřejných zájmů:

- ochrany vod jako složky životního prostředí,
- ochrany před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod,
- udržitelného užívání vodních zdrojů a hospodaření s vodou pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby, zejména pro účely zásobování pitnou vodou.

V dalším je popsán stav realizace opatření pro jednotlivé okruhy podle číselného označení Přílohy k nařízení vlády č. 262/2007 Sb.

VD Luhačovice

1.2 Opatření v ochraně vod jako složky životního prostředí

1.2.1 Od r. 2007 zahájit provoz systému sledování a zjišťování stavu vod tak, aby byly postiženy všechny významné antropogenní vlivy jak z pohledu chemického, tak i ekologického stavu vod včetně monitoringu hydromorfologických podmínek, se zajištěním potřebných podkladů pro hodnocení stavu vodních útvarů a pro návrhy plánů oblastí povodí a se zajištěním údajů k vyhodnocení efektivnosti realizace programů opatření.

Monitorování stavu vod je od roku 2007 zajišťováno správci povodí a pověřenými odbornými subjekty. Souhrnná zpráva o monitorovacích programech zavedených podle čl. 8 a podle čl. 15 odst. 2 rámcové směrnice o vodě byla za ČR předložena EK v rámci jednotlivých zpráv za mezinárodní oblasti povodí <http://eagri.cz/public/web/mze/voda/planovani-v-oblasti-vod/plany-povodi-pro-1-období/zpravy-evropske-komisi/zprava-2007-mezinarodni-oblasti-povodi.html>

1.2.2 Na základě vyhodnocení výsledků monitoringu, hodnocení stavu vodních útvarů, expertního posouzení možnosti zlepšení stavu vodních útvarů a plánů rozvoje vodovodů a kanalizací pro území krajů identifikovat v plánech oblastí povodí projekty a vyhodnotit vliv:

- chybějících městských čistíren odpadních vod a kanalizačních systémů v aglomeracích nad 2 000 EO,
- obnovy nebo intenzifikace městských čistíren odpadních vod ke zlepšení technologií čištění odpadních vod v aglomeracích nad 2 000 EO,
- chybějícího přiměřeného čištění odpadních vod v obcích o velikosti do 2 000 EO, kde existuje zkolaudovaná a funkční kanalizace pro veřejnou potřebu,
- chybějícího přiměřeného čištění odpadních vod v obcích o velikosti do 2 000 EO, kde je vliv komunálního znečištění významným faktorem ovlivňujícím stav vodního útvaru.

Pro jednotlivé projekty v aglomeracích nad 2 000 EO uvedených v aktuálním seznamu projednaném vládou v rámci Aktualizace strategie financování implementace směrnice Rady 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod i pro relevantní konkrétní projekty v aglomeracích do 2 000 EO zpracovat v plánech oblastí povodí časové plány realizace v roce 2008 nedokončených staveb, včetně způsobu financování. Přitom využívat finanční podpůrné zdroje národních programů i fondů EU, zejména prostředků OPŽP a sledovat dodržení termínu 31. prosince 2010, kterým bude splněn požadavek EU na čištění městských odpadních vod v souladu s Přístupovou dohodou ČR s ES.

V jednotlivých plánech oblastí povodí byly uvedeny seznamy konkrétních opatření ke splnění požadavků směrnice Rady 91/271/EHS. Stav jejich implementace v roce 2010 byl reportován EK 30. března 2012 v rámci pravidelného reportingu podle čl. 15 Směrnice Rady č. 91/271/EHS. Reportovaná data byla EK již vyhodnocena, a budou zveřejněna.

1.2.3 V plánech oblastí povodí identifikovat prioritní projekty obnovy poruchových a zastaralých kanalizačních sítí ke snížení rizik nekontrolovaného znečišťování podzemních vod v důsledku úniku odváděných odpadních vod. Po dohodě pořizovatelů plánů oblastí povodí s vlastníky infrastruktury zpracovat časové plány přípravy a postupné realizace relevantních projektů. Přitom využívat finanční podpůrné zdroje národních programů i fondů EU, zejména prostředků OPŽP. Při výběru projektů vycházet zejména z analýzy efektivnosti a účinků ve prospěch ochrany vod a též ze schválených plánů rozvoje vodovodů a kanalizací pro území krajů.

V jednotlivých plánech oblastí povodí byly identifikovány poruchové a zastaralé kanalizační sítě, i když jejich vliv na stav podzemních vod nemohl být pro nedostatek potřebných údajů posouzen. Opatření v podobě několika desítek projektů řešící tuto problematiku byla zařazena do kapitoly C.4.6. Opatření k omezování vypouštění

znečištění z bodových zdrojů a jiných činností majících vliv na stav vod; většinou byla do plánů zařazena, jako tzv. opatření závazná, vydaná nařízením kraje. Postupně jsou realizována za finanční podpory fondů EU (OPŽP), národních programů, či vlastních zdrojů majitelů technické infrastruktury.

1.2.4 Aktualizovat plány rozvoje vodovodů a kanalizací pro území krajů pokud vyhodnocení monitoringu vod nebo jiné údaje naznačují, že cíle ochrany vod realizací programu opatření nebudou pro příslušný vodní útvar pravděpodobně dosaženy.

Tento úkol bude řešen po vyhodnocení monitoringu za rok 2012 při přípravě plánů dílčích povodí, které budou aktualizovat plány oblastí povodí do roku 2015. Toto vyhodnocení monitoringu bude jedním z podnětů pro aktualizaci plánů rozvoje vodovodů a kanalizací, které zajišťují kraje v samostatné působnosti.

1.2.5 V plánech oblastí povodí identifikovat projekty:

- ke zlepšení hydromorfologických parametrů a ekologického stavu vodních toků, včetně břehových struktur,
- ke zlepšení průchodnosti vodních toků pro ryby a další vodní živočichy a dále podporující rozvoj přirozených rybích společenstev.

Při výběru prioritních projektů vycházet z výsledků monitoringu vod, posouzení účinnosti navrhovaných opatření a dále z Akčního plánu stavby rybích přechodů. Přitom využívat především finanční podpůrné zdroje národních programů a fondů EU, zejména prostředků OPŽP.

Příslušná opatření byla přijata v plánech oblastí povodí a jejich stav je komentován v kapitole 14.4 této zprávy.

1.2.6 Do programů opatření v rámci plánu oblastí povodí navrhnout na základě hodnocení monitoringu vod a analýzy erozního ohrožení půd systémová opatření ve prospěch ochrany vod a na vodu vázaných ekosystémů, týkajících se hospodaření na zemědělské a lesní půdě (odvozených z dodržování zásad „dobrého zemědělského a environmentálního stavu“ a standardů) a dále opatření v oblasti zlepšení kvality života ve venkovských oblastech. Přitom využívat především finanční podpůrné zdroje zahrnuté v PRV na období 2007–2013 a také v OPŽP na období 2007–2013. Zejména uplatňovat opatření odvozená z realizace pozemkových úprav, udržitelného využívání zemědělské a lesní půdy (především zatravňování podél vodních toků, zalesňování, snižování negativních důsledků vodní eroze apod.), opatření zajišťující požadavky na hospodaření ve zranitelných oblastech, postupů hospodaření šetrných k životnímu prostředí a opatření odvozená z realizace drobných vodohospodářských staveb v obcích do 2 000 EO (kanalizace a čistírny odpadních vod).

Požadovaná opatření zaměřená na ochranu půdy proti vodní erozi naplňují programy opatření typu B (opatření ve vodním útvaru bez konkretizace lokality); protierozní zacílení mají některá opatření osy II PRV 2007–2013. Na zemědělské půdě se jedná například o zatravňování erozně ohrožené orné půdy v rámci agroenvironmentálních opatření, včetně ošetřování travních porostů, pěstování meziplojin či využívání metod hospodaření šetrných k životnímu prostředí, a to samozřejmě včetně z hlediska ochrany vodních zdrojů, dále opatření podpory hospodaření v méně příznivých oblastech a opatření Natura 2000.

Opatření ve zranitelných oblastech jsou zajišťována opatřeními k implementaci nitrátové směrnice 91/676/EHS – akčními programy podle nařízení vlády č. 262/2012 Sb. vyhodnocovanými a revidovanými po 4 letech, která zakotvují opatření – požadavky na skladovací kapacity hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření (od roku 2009 se dodržování podmínek promítá také do kontrol podmíněnosti Cross-Compliance).

Opatření ke zlepšení kvality života ve venkovských oblastech jsou realizována prostřednictvím osy III Programu rozvoje venkova ČR 2007–2013, konkrétně v podopatření III.2.1.1 Obnova a rozvoj vesnic, záměr b). Podporována je výstavba a obnova vodovodů, kanalizací a ČOV v obcích do 2 000 obyvatel mimo území vyžadující zvláštní ochranu, pro která poskytuje dotace OPŽP. V rámci podopatření III.2.1.1 proběhla v období 2007–2013 čtyři kola příjmu žádostí o dotaci. Během těchto čtyř kol bylo schváleno 194 vodohospodářských projektů za cca 3,1 mld. Kč. K 31. 12. 2012 pak bylo zrealizováno, resp. proplaceno 130 projektů za cca 1,9 mld. Kč.

1.2.7 Na základě hodnocení monitoringu vod a analýzy hodnocení stavu vodních útvarů identifikovat v plánech oblastí povodí zařízení určená k čištění nebo zneškodňování odpadních vod a kanalizační systémy z průmyslových zdrojů znečištění, které představují rizika z hlediska zajištění požadavků národních právních předpisů, a pro vybraná průmyslová odvětví i požadavků směrnice Rady 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod.

V plánech oblastí povodí byly identifikovány průmyslové zdroje znečištění v kapitole B.1.1.1. a jejich vliv posouzen na základě monitoringu a nepřímého hodnocení (kde data nebyla k dispozici) v kapitole B.4.1.1., kde byly rovněž identifikovány rizikové a potenciálně rizikové útvary povrchových vod. Toto posouzení bylo provedeno především z hlediska vlivu nebezpečných látek. Do návrhu opatření bylo následně zařazeno obecným opatřením typu B „Opatření k omezení případně zastavení vnosu zvláště nebezpečných látek (odstraňování znečištění z průmyslových odpadních vod)“. Smyslem tohoto opatření je buď odstranění nebezpečných látek z výrobních procesů aplikací vhodných výrobních technologií (např. aplikací výrobních technologií vyšší úrovně) nebo odstranění nebezpečných látek z odpadních vod použitím vhodné technologie jejich čištění (např. s využitím membránové filtrace, ultrafiltrace, reverzní osmózy apod). Toto opatření je realizováno formou rozhodovací činnosti příslušných vodoprávních úřadů a správní a vyjadřovací činnosti správců povodí.

V plánu oblasti povodí Odry byly identifikovány tři průmyslové zdroje znečištění, u nichž probíhají navržená opatření ke snížení vnosu biogenních a specificky znečišťujících látek. Jsou to Borsodchem MCHZ s.r.o. v Ostravě, ArcelorMittal Ostrava a.s. a Bochemie s.r.o. v Bohumíně.

1.2.8 Do 24. března 2008 transponovat novou směrnici 2006/7/ES o řízení jakosti vody ke koupání a o zrušení směrnice 76/160/EHS.

Transpozice byla provedena zákonem č. 151/2011 Sb., kterým se mění zákon o ochraně veřejného zdraví (č. 258/2000 Sb.). Podle § 6a se každoročně do 31. března stanoví Seznam povrchových vod ke koupání a správci povodí ve spolupráci s ostatními dotčenými subjekty zpracovávají podle vyhlášky č. 155/2011 Sb., tzv. profily vod ke koupání.

1.2.9 V plánech oblastí povodí zohlednit opatření Programu na snížení znečištění povrchových vod a na jeho základě navrhnout konkrétní změny stávajícího vymezení povrchových vod vhodných pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů, za účelem aktualizace a úpravy vymezení těchto vod.

Program snížení znečištění povrchových vod byl přijat novelou č. 169/2006 Sb. nařízení vlády č. 71/2003 Sb. a je naplněn zejména opatřeními ke splnění požadavků směrnice Rady 91/271/EHS. Požadavky na jakost rybích vod reflektuje ve vztahu k povolování vypouštění odpadních vod do vod povrchových také příloha č. 3 nařízení vlády č. 61/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů. K aktualizaci vymezení povrchových vod vhodných pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních životů nedošlo a zatím se ani nepředpokládá.

1.10 Usilovat o dokončení stanovování ochranných pásem k ochraně vydatnosti, jakosti a zdravotní nezávadnosti využívaných významných vodních zdrojů.

V roce 2012 se nepodařilo MŽP zrealizovat výběrové řízení na problematiku stanovování ochranných pásem a bude realizováno až v roce 2013.

2.3 Opatření v ochraně před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod

2.3.1 Pro efektivní návrhy preventivních protipovodňových opatření hledat vhodnou kombinaci opatření v krajině, která zvýší přirozenou retardaci vody v území a technických opatření, ovlivňujících povodňové průtoky. Při návrhu protipovodňových opatření vycházet z hydromorfologického mapování říční sítě, z koncepčních studií odtokových poměrů a studií protipovodňových opatření v ucelených povodích, zahrnujících analýzy faktorů ovlivňujících erozi a odtokové poměry s vytipováním ploch a pozemků, které jsou zdrojem eroze a povrchového odtoku a analýzy možných variant koncepcí řešení protipovodňové ochrany včetně analýzy nákladů a užitků a rizikové analýzy.

Úkol byl dále rozpracován v rámci Koncepce řešení problematiky ochrany před povodněmi v ČR s využitím technických a přírodních blízkých opatření schválené usnesením vlády ze dne 10. listopadu 2010 č. 799 na dílčí úkoly k využití pro zpracování plánů pro zvládání povodňových rizik do konce roku 2015. O plnění úkolů z Koncepce bude předložena do konce roku 2013 informace vládě ČR.

2.3.2 V roce 2007 v působnosti MŽP postupně zpracovat koncepci přírodních blízkých protipovodňových opatření ve vybraných prioritních oblastech – v hlavním povodí Labe (povodí Nežárky, povodí Dědiny, povodí Ploučnice), v hlavním povodí Odry (povodí Opavy) a v hlavním povodí Moravy (povodí Bečvy, povodí Dyje, povodí Svratky).

Výstupy koncepce jsou dostupné na webové stránce www.vodavkrajine.cz.

V prioritní oblasti horní Opava – Protipovodňová opatření k ochraně obcí na horní Opavě – probíhá příprava komplexu opatření na ochranu před povodněmi v povodí horního toku řeky Opavy s variantou menší nádrže Nové Heřminovy s využitím přírodních blízkých opatření podle usnesení vlády ČR č. 444 ze dne 21. dubna 2008 a č. 119 ze dne 16. února 2011.

2.3.3 Do konce roku 2007 v působnosti MZe a MŽP vymezit na podkladě koncepčních studií návrh konkrétních opatření v jednotlivých prioritních oblastech.

Tato opatření věcně zaměřit v souladu s cíli OPŽP na období 2007–2013, programu Rozvoje venkova na období 2007–2013 a programu Prevence před povodněmi II. etapa na období 2007–2012. Po kladném posouzení je promítnout do plánů oblastí povodí, promítnout do územních plánů a zahájit jejich investorskou přípravu.

V programu Podpora prevence před povodněmi II byly do roku 2013 realizovány nebo se dokončují ve stanovených prioritních oblastech:

Komplex protipovodňových opatření na Lužnici a Nežárce – sedm opatření (Rekonstrukce Novořecké hráze km 3, 52 – 6, 25, Rozdělovací objekt Novořecké splavy, protipovodňová opatření v Soběslavi, ve Veselí nad Lužnicí, v Plané nad Lužnicí, v obci Dráčov a v Bechyni – Zářeči.

Komplex protipovodňových opatření v povodí dolní Vltavy v úseku Štěchovice – Mělník – šest opatření, z toho pět na ochranu hl. m. Prahy v oblasti Zbraslav – Radotín a Troja a obce Veltrusy.

Komplex protipovodňových opatření v území středního Labe v úseku Kolín – Mělník – pět opatření v Turnově, Mnichově Hradišti, Benátkách nad Jizerou, Poděbradech a Mělníce.

Protipovodňová opatření v údolí vodního toku Dědiny – se připravují (řešení vodní nádrží nebo poldrem Mělčany).

Komplex protipovodňových opatření v území dolního Labe v úseku Štětí – Křešice – Hřensko – šest opatření pro ochranu Štětí, Křešic, Lovosicka, Ústí nad Labem (Střekova a centra města na levém břehu) a Děčína.

Ochrana České Lípy a obcí v záplavovém území Ploučnice, včetně protipovodňových opatření v povodí Svitávky – rekonstrukce Ploučnice v Lázních Kunderatice.

Komplex protipovodňových opatření a ochrana obcí v území soutoku Ohře a Labe – dvě opatření na ochranu Bohušovic nad Ohří a Terezín.

Protipovodňová opatření k ochraně obcí na horní Opavě – příprava komplexu opatření na ochranu před povodněmi v povodí horního toku řeky Opavy s variantou menší nádrže Nové Heřminovy s využitím přírodních blízkých opatření podle usnesení vlády ČR č. 444 ze dne 21. dubna 2008 a č. 119 ze dne 16. února 2011 – zpracován Investiční záměr opatření na horní Opavě, zpracovány dokumentace pro stavební povolení (pro suché nádrže Jelení, Loďnice, Lichnov, pro revitalizace řeky Opavy v úsecích Zátor – Brantice – Krnov, Kostelec a v tomtéž úseku pro ochranu území před povodněmi), probíhá příprava výstavby srážkoměrných a limnigrafických stanic, probíhají majetkoprávní vypořádání (celkem s.p. Povodí Odry vlastní a má zajištěno smlouvami 86,5 % plochy budoucí zátopy údolní nádrže Nové Heřminovy), byly aktualizovány územně plánovací dokumentace pěti obcí se zpracováním připravovaných opatření do nich, ve čtyřech dalších aktualizace probíhá, byl proveden předběžný hydrogeologický a inženýrsko geologický průzkum a zaměření území, proběhlo posouzení vlivů na životní prostředí EIA, byl zpracován posudek strategického experta EIB.

Protipovodňová opatření v Liberecko-Jablonecké aglomeraci – Lužická Nisa, Jablonec nad Nisou – PPO přes VD Mšeno – projektová dokumentace a stavební část.

Protipovodňová opatření v území Olomouce – opatření ke zvýšení kapacity koryta II. etapa A – projektová dokumentace a stavební část a II. etapa B – projektová dokumentace.

Protipovodňová opatření v území Litovle – studie odtokových poměrů Litovelské Pomoraví, opatření Třebůvka, Moravičany – hrázování a Morava – Mitrovice, ochranné hráze.

Protipovodňová opatření v území Uherského Hradiště a Starého Města – opatření pravého břehu řeky Moravy v Napajedlech, zvýšení kapacity koryta I. etapa Morava – Staré Město, Uherské Hradiště.

Komplex protipovodňových opatření na dolní Bečvě a soutoku s Moravou – Protipovodňová hráz Juřinka II, Pobečví – studie odtokových poměrů jako příprava protipovodňových opatření v povodí řeky Bečvy, a to pomocí technických a přírodních blízkých opatření, včetně suché nádrže Teplice podle usnesení vlády ze dne 13. dubna 2011 č. 259.

Rekonstrukce suchých nádrží (poldrů) a řízených inundací pod vodním dílem Nové Mlýny – byla provedena, provádí se nebo se připravují následující opatření protipovodňové ochrany: Kurdějovský potok – zkapacitnění koryta toku – dokončeno z PPO II.; Studie proveditelnosti přírodních blízkých protipovodňových opatření v povodí Dyje a Kyjovky – zpracovává se z OPŽP (část řeší i PPO v následující prioritní oblasti „Zvýšení retence na soutoku Moravy a Dyje“); Břeclav-

protipovodňová ochrana – opatření navrhovatele města Břeclav – připravováno do PPO III.; Bulhary – stabilizace svahu nad Dyjí, úprava Dyje – nesplňovalo podmínky PPO II., nyní připravuje obec Bulhary z jiných zdrojů; Ochrana zámeckého parku Lednice – nesplňovalo podmínky PPO II., nyní připravuje Národní památkový ústav opatření na ochranu proti škodám bobrem evropským, které současně řeší i protipovodňovou ochranu z jiných zdrojů.

Zvýšení retence na soutoku Moravy a Dyje – byla provedena, provádí se nebo se připravují následující opatření protipovodňové ochrany: PPO obce Prušánky (dva poldry nad obcí na vodním toku Lučnice), provedeno v rámci pozemkových úprav; Studie proveditelnosti přírodních blízkých protipovodňových opatření v povodí Dyje a Kyjovky – zpracovává se z OPŽP (část řeší i PPO v předcházející prioritní oblasti „Rekonstrukce suchých nádrží (poldrů) a řízených inundací pod vodním dílem Nové Mlýny“); PPO města Lanžhot – II. etapa (problémy s přípravou v rámci PPO II. – připravováno do PPO III.).

Řízené inundace v území Kroměříže – v této prioritní oblasti byla provedena nebo se připravují následující opatření protipovodňové ochrany: Zkapacitnění toku Mlýnský náhon v obci Vlkost, dokončeno (akce po ZVHS); Poldr Hruška na Žlebůvce – opatření připravováno po ZVHS do PPO III.; Bečva Troubky – ochranné hráze – připravováno do PPO III.

Řízené inundace v území Mohelnické brázdy – připravují se následující opatření protipovodňové ochrany: Morava, Dolní Bohdík-ochranné hráze – připravováno do PPO III.; Merta, poldr Sobotín – připravováno do PPO III.; Desná, poldr Velké Losiny-připravováno do PPO III.

2.3.4 Do plánů oblastí povodí promítnout prioritní opatření povodňové prevence s prokazatelným efektem snížení rizika z povodní, která budou zajišťována v investorské působnosti správců povodí, správců vodních toků, krajů a obcí. Zejména se bude jednat o:

- opatření v krajině přírodním způsobem (přirozené rozlivy, poldry, úpravy koryt v zastavěných územích obcí),
- opatření k optimalizaci vodního režimu krajiny, zvýšení její retenční schopnosti a k ochraně proti vodní erozi (zejména revitalizace nevhodně upravených vodních toků, nevhodných odvodnění a jiných zásahů negativně ovlivňujících vodní režim v krajině, snížení výskytu negativních vlivů vodní eroze, omezování negativních důsledků povrchového odtoku vody – zasakovací pásy a průlehy, obnova retenčních prostor),
- technická opatření specifikovaná v podprogramech MZe (Podpora protipovodňových opatření s retencí, Podpora protipovodňových opatření podél vodních toků, Podpora zvyšování bezpečnosti vodních děl),
- hrazení bystřin v lesích (§ 35 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů).

2.3.5 Do konce roku 2008 dokončit vymezení záplavových území podél významných vodních toků zastavěných území, na zastavitelných plochách podle územně plánovací dokumentace, případně podle potřeby v dalších územích za účelem určení rozsahu potenciálně ohrožených území a následně promítnout do plánů oblastí povodí.

Vymezování záplavových území bylo finančně podpořeno v rámci programů Podpora prevence před povodněmi I. a II. etapa. V současné době jsou z celkové délky významných vodních toků 16 269 km vymezena správcí povodí záplavová území na délce 12 170 km. Tento stav je možno považovat za vyhovující s ohledem na to, že není účelné vymezovat záplavová území v celé délce vodních toků, zejména v podhorských tocích a zátok vodních nádrží. Vodoprávní úřady zatím z vymezených záplavových území stanovily záplavová území podle § 66 vodního zákona na významných vodních tocích v délce 11 805,2 km, tj. 97 %.

2.3.6 V plánech oblastí povodí, budou ve spolupráci s kraji stanovena území, která vyžadují ochranu před povodněmi z hlediska významnosti, včetně standardů jejich ochrany a území, která mají být využita ke zmírnění povodní.

Příslušná kategorizace území je uvedena v jednotlivých plánech oblastí povodí v kapitole D.1.5. Oblasti s urychleným odtokem srážkových vod a nedostatečnou mírou akumulace vody, D.1.6. Místa omezující průtočnost vodních toků a údolních niv a místa, kde dochází k nadměrnému zanášení splaveninami a D.1.7. Vymezení zastavěných území nechráněných nebo nedostatečně chráněných před povodněmi.

2.3.7 V letech 2008–2009 založit dlouhodobý program výzkumu extrémních hydrologických jevů, a to koordinovaným postupem z úrovně MŽP, v dohodě s MZe a Ministerstvem pro místní rozvoj, ve spolupráci s vysokými školami a dalšími odbornými institucemi.

V roce 2008 byla ukončena možnost podpory MŽP nových dlouhodobých programů výzkumu. Možností je využití Technologické agentury ČR. V roce 2012 byl dokončen MŽP podpořený víceletý projekt VaV SP/1c4/16/07 „Výzkum a implementace nových nástrojů pro předpovědi povodní a odtoku v rámci zabezpečení hlásné a předpovědní povodňové služby v ČR“ řešený ČHMÚ ve spolupráci s Povodím Vltavy, státní podnik.

2.3.8 Do 30. června 2009 aktualizovat na principu předběžné opatrnosti stávající systém územní ochrany lokalit hydrologicky a morfologicky vhodných pro akumulaci povrchových vod v dlouhodobém výhledu, jako jednoho z adaptačních opatření na očekávané klimatické změny v příštích 50ti až 100 letech,

které se mohou projevit zvýšenou extremitou výskytu suchých období a povodňových situací. Pro tento účel novelizovat institut vodního zákona (chráněné oblasti přirozené akumulace vod) doplněním o oblasti vhodné pro umělou akumulaci povrchových vod se stanovením regulativů územní ochrany a zmocněním k vyhlášení těchto lokalit nařízením vlády účinným nejpozději do doby schválení plánů oblastí povodí. Při přípravě seznamu lokalit vhodných pro akumulaci povrchových vod přihlídnout k socioekonomickým důsledkům územního hájení a projednání s dotčenými kraji a obcemi.

Novela č. 181/2008 Sb. vložila do vodního zákona ustanovení § 28a Území chráněná pro akumulaci povrchových vod, podle kterého byl MZe a MŽP pořízen Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území. Generel omezil po projednání rozsah územního hájení z 211 lokalit na 68 lokalit a je podkladem pro návrh politiky územního rozvoje a územně plánovací dokumentace. Je zveřejněn na internetových stránkách MZe http://eagri.cz/public/web/file/133229/Generel_LAPV_vc_protokolu.pdf.

2.3.9 Dále rozvíjet, zdokonalovat a modernizovat vybavení informačních systémů předpovědní a hlásné povodňové služby na státní, regionální a místní úrovni. K tomu využít finanční podpory z OPŽP.

Byl vydán nový metodický pokyn odboru ochrany vod MŽP k zabezpečení hlásné a předpovědní povodňové služby (Věstník MŽP 12/2011). V rámci 5 výzev bylo z OPŽP podpořeno přes 300 projektů lokálních varovných systémů a hlásných systémů, kde podmínkou podpory bylo i zpracování digitálních povodňových plánů a dostupnost aktuálních informací.

VD Koryčany

3.2 Opatření ve vodohospodářských službách

3.2.1 V plánech oblastí povodí identifikovat prioritní projekty ke zlepšení jakosti dodávané pitné vody a zabezpečení zásobování obyvatelstva pitnou vodou a to tak, aby tyto projekty odpovídaly cílům dotačních titulů a vymezeným finančním zdrojům v OPŽP, PRV na období 2007–2013 a programu MZe Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací.

Příslušná opatření byla zařazena do kapitoly C.4.2. Opatření uplatněná pro vody užívané nebo které se budou využívat pro odběr vody určené pro lidskou spotřebu. Rovněž sem ale zároveň patří i řada opatření řešící problematiku rekonstrukcí kanalizačních sítí, která jsou zařazena do kapitoly C.4.6. Opatření k omezení vypouštění znečištění z bodových zdrojů a jiných činností majících vliv na stav vod. Byly identifikovány prioritní projekty pouze ke zlepšení jakosti povrchových vod využívaných k odběrům pro pitné účely, které přispívají i ke zlepšení jakosti dodávané pitné vody. Projekty k vlastnímu zlepšení jakosti dodávané pitné vody, jako jsou například výstavba a rekonstrukce úpraven vod nebo rekonstrukce distribučních sítí pitné vody, nebyly do plánů oblastí povodí po projednání s vodárenskými společnostmi zahrnuty.

Specifickým opatřením k ochraně vodárenské nádrže Fláje před znečištěním je společný česko-německý projekt „Výzkum minimalizace organických škodlivin ve zdrojích vod v Krušných horách“ do konce roku 2013; výsledky umožní navrhnout opatření i v dalších povodích vodárenských nádrží s dlouhodobě zhoršenou jakostí vody z přirozených zdrojů v povodí (rašeliníště).

3.2.2 V programech opatření plánů oblastí povodí uplatnit pro lokality využívající vodní zdroje s nevhovující jakostí povrchové vody pro odběr k úpravě na vodu pitnou opatření vymezená v Plánech k zlepšování jakosti surové vody.

Plány pro zlepšování jakosti surové vody byly zpracovány v roce 2003 v rámci implementace směrnice 75/440/EHS a od roku 2008 jsou zahrnuty do plánů povodí; tyto koncepční materiály sloužily jako podklady pro pořízení plánů oblastí povodí např. pro návrhy na výstavbu kanalizací a ČOV a obecným opatřením (typ B) uplatňovaným v několika vodních útvech povrchových vod stojatých je opatření s názvem „Hospodaření v ochranných pásmech vodních zdrojů“, případně v opatření s názvem „Opatření v ploše povodí“. Tato opatření stanovují zákaz či omezení činností, které mohou ohrozit vydatnost, jakost nebo zdravotní nezávadnost konkrétního vodního zdroje. Dále uvádí jaká technická opatření je třeba v ochranných pásmech vodního zdroje provést, popřípadě způsob a dobu omezení užívání pozemků a staveb v těchto pásmech ležících.

V případě Plánu opatření na zlepšení jakosti vody ve VN Myslivny byla na základě deklarace vodárenské společnosti o zajištění upravitelnosti (aplikace aktivního uhlí v pískových filtrech) získána pro zdroj surové vody VN Myslivny výjimka od EU.

3.2.3 V aktualizaci plánů rozvoje vodovodů a kanalizací pro území krajů vzít v úvahu relevantní opatření zahrnutá ve schválených plánech oblastí povodí týkající se požadavků na vodohospodářské služby a ochranu vod. Při zpracování plánů rozvoje vodovodů a kanalizací se dále orientovat na zajištění zejména těchto cílů a) dosažení zlepšení jakosti dodávané pitné vody, b) zvýšení zabezpečení vodních zdrojů i dodávky pitné vody zvláště za mimořádných klimatických situací, c) obnově poruchových a zastaralých vodárenských systémů s cílem snížit negativní důsledky havárií a současně i ztráty vody.

Kraje v samostatné působnosti zajišťují a schvalují plány rozvoje vodovodů a kanalizací pro své území. Aktualizace těchto plánů realizují územně příslušné krajské úřady na základě podnětů vyplývajících z potřeb jednotlivých měst a obcí a dalších vlastníků a provozovatelů infrastruktury vodovodů a kanalizací. Prioritně

se jedná o dosažení zlepšení jakosti dodávané pitné vody a zvýšení zabezpečení vodních zdrojů i dodávky pitné vody.

3.2.4 Se záměrem zvýšit míru zabezpečení poskytovaných vodohospodářských služeb, stanovit v plánech oblastí povodí, zejména na podkladě výstupů technickobezpečnostního dohledu, priority postupné obnovy vodních děl na vodních tocích souvisejících s poskytováním vodohospodářských služeb, posoudit míru jejich dlouhodobě udržitelného užívání, případně nezbytnou míru finančních podpor z národních zdrojů ve smyslu § 102 vodního zákona.

V plánech oblastí povodí bylo identifikováno celkem 43 prioritních akcí ke zvýšení bezpečnosti vodních děl a ke zvýšení míry zabezpečení poskytovaných vodohospodářských služeb, z nich je řada provedena či v realizaci. Je třeba konstatovat, že další akce řeší s. p. Povodí mimo plány oblasti povodí v rámci víceletých plánů oprav a investic a v rámci Programu prevence před povodněmi v souladu s § 102 vodního zákona.

3.2.5 Na podkladě ekonomických analýz v plánech oblastí povodí posoudit sociální, environmentální a ekonomické důsledky úhrady všech nákladů na vodohospodářské služby z výnosů od uživatelů.

Toto posouzení bylo provedeno v rámci kapitoly F Ekonomická analýza, která je nedílnou součástí schválených plánů oblastí povodí. K hodnocení hlediska sociální únosnosti výše vodného a stočného (do kterého se promítají i další platby a poplatky ve vodním hospodářství) byla použita metodika MŽP pro finanční analýzu projektů FS, která za únosnou hranici pro vodné a stočné považuje 2 % průměrných čistých příjmů domácností, spočítaných na základě průměrné fakturované vody na osobu v dané oblasti.

Souhrnně bylo konstatováno, že cenová politika uplatňovaná v souladu s relevantními zákony (zejména vodní zákon, zákon o vodovodech a kanalizacích a zákon o cenách) zakládá pro uživatele vody dostatečné podněty k efektivnímu užívání vodních zdrojů. Uplatnění vyšších plateb ve prospěch dosažených environmentálních cílů a efektivní využívání vodních zdrojů limituje zejména sociální únosnost cen za vodné a stočné a ekonomická únosnost po promítnutí relevantních plateb do výrobků a služeb v průmyslu, energetice a zemědělství.

Rovněž zde bylo konstatováno, že za sociálně únosnou výši vodného a stočného se sice v ČR považuje hranice 2 % průměrných čistých příjmů domácnosti a skutečnost se této hranici již blíží, ve vyspělých zemích EU se podíl za vodné a stočné pohybuje jen v rozmezí 1,0 až 1,5 % průměrných čistých příjmů domácnosti. Proto nebude z důvodu sociální únosnosti ceny této vodohospodářské služby možné výrazně změnit cenovou politiku ve směru ke zvýšení environmentálních plateb.

14.4 Plnění programu opatření přijatých plány oblastí povodí

Základem Plánů oblastí povodí se staly výstupy analýzy všeobecných a vodohospodářských charakteristik (dále jen „charakterizace oblasti povodí“), která byla provedena v roce 2004 v rámci tzv. „Přípravných prací“. Klíčovým krokem charakterizace bylo vymezení základních jednotek managementu oblasti povodí, tzv. vodních útvarů. Byly vymezeny útvary povrchových vod tekoucích a stojatých a dále útvary podzemních vod. Všechny vodní útvary byly poté vyhodnoceny z hlediska vlivů lidské činnosti na stav vod. Výstupem byl seznam rizikových vodních útvarů, které v důsledku působení vlivů (lidské činnosti) pravděpodobně nesplní do roku 2015 limity dobrého stavu vod.

Pro významná nakládání s vodami byla v rámci ekonomické analýzy shromážděna socioekonomická data a byla vyhodnocena

návratnost nákladů za vodohospodářské služby, poskytované v hodnocené oblasti povodí.

V letech 2005–2007 docházelo ke shromažďování dalších podkladů a zejména ke zpřesňování charakterizace. V roce 2006 byl sestaven program provozního monitoringu zaměřený na sledování parametrů pro hodnocení stavu vodních útvarů.

Přípravné práce byly uzavřeny sestavením Předběžného přehledu významných problémů nakládání s vodami, který se stal spolu s hodnocením rizikovosti a hodnocením stavu vodních útvarů základem pro návrh Plánu oblasti povodí s programem opatření, jehož cílem je uvést povodí nebo vodní útvar do dobrého stavu.

Plány oblastí povodí byly sestaveny v souladu s tehdy platnou vyhláškou č.142/2005 Sb., o plánování v oblasti vod a mají 6 částí.

- **Popis oblasti povodí (část A)** popisuje vymezenou oblast povodí a její charakteristiky a dále obsahuje kontaktní místa a postupy pro získání základních informací o etapách zpracování Plánu.
- **Užívání vod a jeho vliv na stav vod (část B)** popisuje způsoby současného užívání vod, posuzuje vliv těchto užívání na stav vod a uvádí seznam rizikových vodních útvarů. Dále část B definuje požadavky na užívání vod a navrhuje opatření k dosažení těchto požadavků.
- **Stav a ochrana vodních útvarů (část C)** zahrnuje popis a výsledky hodnocení stavu vodních útvarů a chráněných oblastí, ukazatele a jejich limity, které byly použity pro hodnocení, návrh Programu opatření a konečné seznamy vodních útvarů, u nichž bude pravděpodobně dosaženo dobrého stavu a dále vodních útvarů s předpokladem prodloužení lhůt pro dosažení cílů. Obsahuje listy hodnocení vodních útvarů (prezentují výsledky hodnocení stavu, návrh opatření a odhad dopadů opatření) pro útvary povrchových i podzemních vod. Klíčovou část této kapitoly představují listy opatření (obsahují popis jednotlivých opatření).
- **Ochrana před povodněmi a vodní režim krajiny (část D)** popisuje cíle ochrany před negativními dopady extrémních hydrologických situací a pro zlepšování vodního režimu krajiny včetně návrhu opatření. Obsahuje listy opatření.
- **Odhad dopadů opatření na stav vod (část E)** se zabývá odhadem dopadů opatření navržených pro dosažení cílů.
- **Ekonomická analýza (část F)** definuje hospodářský význam užívání vod v oblasti povodí a prognózuje trend objemu, cen

a nákladů spojených s vodohospodářskými službami. Dále je posuzována nákladová efektivita opatření.

V následující části jsou pro účely této Zprávy prezentovány vybrané klíčové informace osmi Plánů oblastí povodí. Informace zahrnují:

- počty vodních útvarů povrchových vod vymezených v jednotlivých oblastech povodí,
- významné problémy nakládání s vodami, zjištěné v oblastech povodí,
- ekologický a chemický stav útvarů povrchových vod, který byl zjištěn v době přípravy plánů oblastí povodí,
- počty a struktura navržených opatření.

Výše zmíněné informace jsou dále doplněny o přehled stavu realizace navržených opatření k 31. 12. 2012 a vyčíslení nákladů na realizaci těchto opatření.

14.4.1 Klíčové informace z jednotlivých Plánů oblastí povodí

Klíčové informace z Plánů oblastí povodí jsou uvedeny v osmi samostatných podkapitolách – v informačních listech – pro každý Plán oblasti povodí.

Z důvodu orientace v této kapitole Zprávy uvádíme dále základní vysvětlující text k jednotlivým skupinám informací/podkapitolám, využívaným následně k popisu charakteristik a pokroku v realizaci opatření za jednotlivé Plány oblastí povodí:

Vodní útvary

Vodní útvar (povrchové nebo podzemní vody) je základní jednotkou v oblasti povodí. Vodní útvar je považován za jeden ze základních nástrojů umožňujících plnění cílů plánování v oblasti vod. Vodní útvary jsou charakterizovány ekologickým stavem/potenciálem, chemickým stavem a kvantitativním stavem a jsou pro ně stanoveny environmentální cíle. Základním kritériem pro vymezení vodních útvarů byly jejich přírodní charakteristiky.

V případě povrchových vod rozlišujeme vodní útvary povrchových vod tekoucích a stojatých. Zvláštní kategorií útvarů povrchových vod jsou tzv. silně ovlivněné vodní útvary. Jde o útvary, které mají v důsledku fyzických (hydromorfologických) změn způsobených lidskou činností podstatně změněný charakter.

Významné vlivy na stav vod v oblasti povodí

Podstatou hodnocení vlivů je identifikace, lokalizace a kvantifikace lidských aktivit (dále jen vlivů), které významně ovlivňují stav povrchových a podzemních vod. V rámci zpracování Plánů byly hodnoceny následující vlivy:

- Bodové zdroje znečištění vod (zejména s ohledem na dusík, fosfor a nebezpečné látky)
- Plošné zdroje znečištění vod (s ohledem na dusík, fosfor, pesticidy, acidifikaci)
- Morfologické úpravy na tocích (zakrytí nebo zatrubnění vodních toků, napřímení, zavzdutí, zpevnění břehů, podélné hráze a příčné překážky)
- Odběry vody
- Ostatní vlivy (tepelná čerpadla, využití území)

Souhrnné grafy výskytu významných vlivů uvádějí počet vodních útvarů, v nichž byl specifický vliv zaznamenán. Celkový součet vodních útvarů v těchto grafech však může být vyšší než celkový počet vodních útvarů v oblasti povodí, neboť v jednom vodním útvaru mohlo být identifikováno více významných vlivů.

Stav vodních útvarů

Stav útvaru povrchových vod je určený horším z jeho ekologického a chemického stavu. Stav silně ovlivněných útvarů povrchových vod je dán tzv. ekologickým potenciálem a chemickým stavem. Stav útvaru podzemních vod je daný horším z jeho kvantitativního či chemického stavu. Pro období platnosti prvních plánů oblastí povodí, tj. do roku 2015, byly navrženy limity pro dobrý stav útvarů povrchových a podzemních vod a chráněných území.

Ekologický stav útvarů je dán stavem fyzikálně chemické složky a stavem složky biologické. V rámci hodnocení fyzikálně chemické složky se hodnotí obecné fyzikálně-chemické ukazatele (např. BSK₅, živiny, rozpuštěný kyslík) a specifické znečišťující látky (zejména látky syntetické, které nejsou zařazené mezi látky prioritní nebezpečné).

Chemický stav povrchových i podzemních vod je určený koncentracemi nebezpečných prioritních látek ve vodách. Jedná se o syntetické látky (např. některé pesticidy, rozpouštědla) a kovy (kadmium, olovo, nikl, rtuť). V rámci hodnocení chemického stavu podzemních vod se hodnotí také obecné fyzikálně-chemické ukazatele (např. dusičnany, chloridy, sírany, apod.).

Výsledný stav vodního útvaru určuje nejhorší výsledek dílčího hodnocení stavu. Znamená to tedy, že nedosáhne-li jediný parametr stavu limitů dobrého stavu, bude vodní útvar hodnocen jako nevyhovující (a to i přesto, že pro ostatní parametry jsou limity dobrého stavu splněny).

Navržená opatření

Pro útvary, které v době přípravy POP nedosahovaly dobrého stavu je navržen Program opatření, představující nedílnou součást Plánů. Požadavky na Program opatření jsou specifikovány v zákoně č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), a vyhlášce č. 24/2011 Sb., o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik. Program opatření je navržen buď jako soubor konkrétních opatření pro jednotlivé oblasti povodí nebo jako všeobecné legislativní či jiné nástroje pro pokrytí všech oblastí povodí. Rozlišují se dvě kategorie opatření:

- opatření základní
- opatření doplňková

Mezi základní opatření patří:

- opatření naplňující stanovené cíle ochrany vod
- opatření vyvolaná požadavky právních předpisů ES v oblasti životního prostředí (kapitola C.4.1.)
- opatření uplatněná pro vody užívané nebo které se budou

využívat pro odběr vody určené pro lidskou spotřebu (kapitola C.4.2.)

- opatření vyplývající z vodohospodářské bilance výhledového stavu množství a jakosti povrchových a podzemních vod (kapitola C.4.3.)
- opatření pro regulaci odběrů a vzdouvání vod včetně odůvodnění případných výjimek (kapitola C.4.4.)
- opatření k zamezení přímého vypouštění do podzemních vod s uvedením případů povoleného vypouštění (kapitola C.4.5.)
- opatření k omezování vypouštění znečištění z bodových zdrojů a jiných činností majících vliv na stav vod (kapitola C.4.6.)
- opatření k omezování, případně zastavení vnosu zvláště nebezpečných látek do vod (kapitola C.4.7.)
- opatření k prevenci a snížení dopadů případů havarijního znečištění (kapitola C.4.8.)
- opatření u vodních útvarů, u nichž je nepravděpodobné dosažení cílů ochrany vod jako složky životního prostředí (kapitola C.4.9.)
- doplňující opatření nezbytná pro splnění přijatých cílů ochrany vod jako složky životního prostředí (kapitola C.4.10.)
- opatření k aplikaci principu „znečišťovatel platí“ (kapitola C.4.12.)
- opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů, umožňujících dosažení požadovaného ekologického stavu nebo dobrého ekologického potenciálu (kapitola C.4.13.)
- opatření regulující znečištění z plošných zdrojů znečištění (kapitola C.4.14.)
- opatření na ochranu území před povodněmi (kapitola D)

Doplňková opatření se navrhuje v případě, že základní opatření nebudou stačit k dosažení dobrého stavu vod. Jedná se zejména o legislativní, administrativní, ekonomické nástroje, kodexy správných postupů, sjednané environmentální dohody, regulace emisí a odběrů vody, revitalizační projekty, apod.

Opatření v Programu opatření Plánů se dělí do tří kategorií:

- **Opatření typu A** představuje opatření, u kterého je známa lokalita, ve které se má realizovat a je specifikováno do předem daných jednotek (např. u opatření typu revitalizace vodních toků je známa délka revitalizace toku, apod.). Pro opatření typu A je specifikován plán realizace, předpokládané náklady a strategie financování. Příkladem takových opatření jsou výstavba kanalizace, intenzifikace ČOV, revitalizace vodního toku, odstranění migrační překážky na toku, sanace staré ekologické zátěže apod.
- **Opatření typu B** je navrženo v případě, že je znám vodní útvar, v němž se daný problém vyskytuje, avšak konkrétní lokalita pro realizaci opatření známa není. Příkladem takových opatření jsou správné technologické postupy nebo zásady šetrného hospodaření, např. opatření k ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů apod.
- **Opatření typu C** je aplikováno na celou plochu oblasti povodí a obsahuje schválené legislativní postupy k ochraně vodních útvarů (např. opatření k prevenci a snížení dopadů případů havarijního znečištění).

Stav realizace opatření

Souhrnné grafy, uvádějící stav realizace opatření jsou zpracovány na základě zjištěných dat o stavu realizace a nákladů na konkrétní opatření v oblastech povodí k 31. 12. 2012. Pro účely této Zprávy je uveden stav realizace a vyčíslení nákladů pouze pro opatření typu A. Pro opatření typu B a C, které představují opatření obecného charakteru, je uveden pouze jejich navržený počet v POP.

V případě, že se nepodařilo zjistit současný stav realizace opatření či vyčíslení nákladů na toto opatření (např. byl-li investorem soukromý subjekt, který odmítl tyto informace poskytnout), je na tento fakt formou poznámky odkázáno s uvedením počtu opatření, kterých se tato skutečnost týká.

14.4.1.1 Plán oblasti povodí Horního a středního Labe

Charakteristika oblasti povodí

14.4.1.1.1 Přehledová mapa oblasti povodí Horního a středního Labe

Pramen: MZe

Nejvýznamnějším vodním tokem páteřní sítě oblasti povodí Horního a středního Labe je vodní tok Labe, který pramení na Labské louce v Krkonoších v nadmořské výšce 1 386 m n. m. Pod Vrchlabím opouští Labe horskou oblast a dále protéká podhůřím Krkonoš. V Jaroměři nabírá levostranné přítoky Úpu a Metuji a pod Jaroměří se údolí výrazně rozšiřuje a Labe dále protéká širokou Polabskou nížinou. V úseku od Jaroměře po Mělník se vlévají dva významné levostranné přítoky – Orlice v Hradci Králové a Chrudimka v Pardubicích a v blízkosti Brandýsa nad Labem – Staré Boleslavi přitéká řeka Jizera z pravé strany. V této oblasti povodí se dále nachází celkem 16 významných nádrží se stálou obsluhou. Jednotlivé nádrže mají různé účely hospodaření (vodárenské, protipovodňová ochrana, energetické využití, rekreace apod.).

Oblast povodí Horního a středního Labe zaujímá plochu 14 735 km² a leží v nadmořské výšce 157 až 1 602 m. Administrativně patří jeho území do Královéhradeckého, Pardubického, Libereckého a Středočeského kraje, okrajové části zasahují také do kraje Vysočina a na území Hl. m. Prahy.

Nejvyšším pohořím v oblasti povodí Horního a středního Labe jsou Krkonoše, na které směrem na západ navazují Jizerské hory. Třetím nejvyšším pohořím oblasti jsou Orlické hory. Po hřebenech těchto

pohoří prochází evropské rozvodí oddělující úmoří Baltského a Severního moře.

V oblasti povodí Horního a středního Labe se nachází Krkonošský národní park a dále zde leží nebo částečně zasahuje osm chráněných krajinných oblastí (Broumovsko, Český ráj, Jizerské hory, Orlické hory, Železné hory, částečně Žďárské vrchy a okrajově do území zasahují Lužické hory a Kokořínsko). Samostatnou kategorií chráněných území jsou přírodní parky. Nachází se zde 21 přírodních parků, z toho za nejvýznamnější lze považovat přírodní parky Orlice, Divoká Orlice, Ještěd, Maloskalsko, Hrádeček, Sýkornice, Chlum, Jabkenicko, Kersko a Suchý vrch – Buková hora.

V oblasti povodí Horního a středního Labe žije zhruba 1,7 mil. obyvatel v 1 443 obcích. Průměrná hustota obyvatelstva je 136 obyvatel na km². Nejméně osídlená území se nacházejí při hranici s Polskem v Krkonoších a v Orlických horách, kde se hustota osídlení pohybuje okolo 10 obyvatel na km². Naopak nejvíce osídlena jsou území v okolí velkých měst (Praha, Liberec, Jablonec nad Nisou, Pardubice a Hradec Králové), kde průměrná hustota osídlení dosahuje více než 400 obyvatel na km².

Průmyslová výroba je v oblasti povodí Horního a středního Labe soustředěna v linii Náchod – Hradec Králové – Pardubice –

Chrudim, podél středního Labe až po Mělník, dále v aglomeraci Liberec – Jablonec nad Nisou, v Jičíně, Kolíně a Mladé Boleslavi. Jedná se zejména o průmysl chemický, strojírenský, automobilový, sklářský a textilní.

14.4.1.1.1 Počty vodních útvarů vymezených v POP Horního a středního Labe

	Útvary povrchových vod	
	stojatých	tekoucích
Počet přirozených útvarů	0	125
Počet silně ovlivněných útvarů	11	78
Počet umělých útvarů	0	0
Celkový počet vodních útvarů	11	203

Pramen: s. p. Povodí

Významné vlivy na stav vod v oblasti povodí

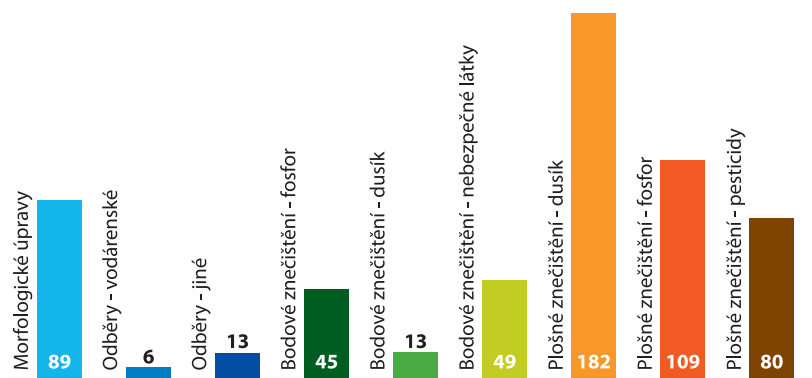
Z hlediska vlivů na stav povrchových vod lze v oblasti povodí Horního a středního Labe označit za velmi významný vliv zatížení povrchových vod dusíkem a fosforem z plošných zdrojů. Z hlediska

znečištění pesticidy z plošných zdrojů je vyšší riziko zatížení vod pesticidy soustředěno na oblasti s vyšším zorněním, které je přítomno jen v 80 VÚ (37 %) a velmi vysoké zornění překračující 70 % plochy VÚ bylo nalezeno jen ve 32 VÚ. Vysoce zorněné VÚ se nacházejí vesměs v neúrodnějších oblastech Polabí. Vzhledem ke změnám, které souvisí s omezováním aplikace nejrizikovějších pesticidů na území celé ČR, nepředstavuje znečištění vod pesticidy zásadní vliv ve velké většině VÚ.

Z hlediska znečištění z bodových zdrojů byl identifikován jako největší zdroj vnosu znečišťujících látek do vodního prostředí vypouštění odpadních vod z kanalizací pro veřejnou potřebu. Celkový objem odpadních vod vypouštěných z kanalizací pro veřejnou potřebu v roce 2005 činil 157 mil. m³. Jako druhý největší zdroj bodového znečištění bylo identifikováno vypouštění odpadních vod z průmyslových zdrojů. Zemědělství produkuje z bodových zdrojů zanedbatelné množství znečišťujících látek v porovnání s ostatními sektory.

Významný vliv v oblasti povodí představují rovněž morfologické úpravy, spočívající v zakrytí nebo zatrubnění vodních toků, napřímení úseků vodních toků, zkrácení toků, zavzdutí úseků vodních toků, zpevnění břehů, technické úpravy průtočného profilu, podélné hráze, urbanizace a příčné překážky.

14.4.1.1.2 Počty útvarů povrchových vod s významným vlivem

Pramen: s. p. Povodí, MZe

Stav VÚ před realizací opatření

V rámci oblasti povodí Horního a středního Labe bylo vymezeno v prvním plánovacím období celkem 214 VÚ povrchových vod, z toho 203 VÚ povrchových vod tekoucích (typ „řeka“) a 11 VÚ povrchových vod stojatých (typ „jezero“). Z celkového hodnocení (syntézy) vyplývá, že 163 VÚ povrchových vod kategorie řeka bylo nevyhovujících, 19 potencionálně nevyhovujících a 21 vyhovujících. Z celkového hodnocení VÚ povrchových vod stojatých vyplývá, že bylo devět nevyhovujících, dva potencionálně nevyhovující a žádný vyhovující VÚ. Dále bylo vymezeno celkem 46 VÚ podzemních vod z toho 14 útvarů svrchní vrstvy, 31 útvarů hlavní (základní) vrstvy a jeden útvar hlubinné vrstvy. Z celkového hodnocení (syntézy) vyplývá, že 33 vodních útvarů podzemních vod bylo hodnoceno jako nevyhovujících, sedm potencionálně nevyhovujících a šest vyhovujících.

Navržená opatření

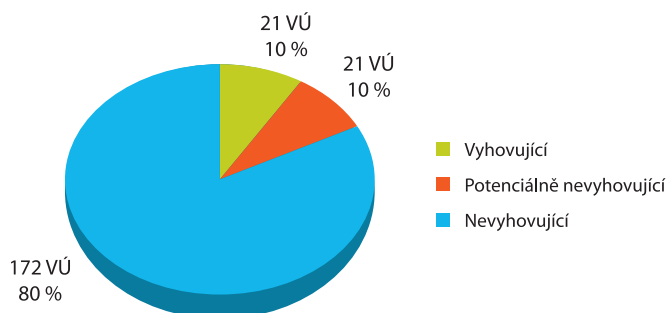
Návrh opatření vycházel z odhadu stavu vodních útvarů k roku 2015 a z Přehledu významných problémů nakládání s vodami zjištěných v povodí Horního a středního Labe v roce 2007. Klíčovým pro výběr opatření bylo hodnocení jejich přínosu, účinku a přiměřenosti vynaložených nákladů. Výběr opatření probíhal nejprve na úrovni

jednotlivých VÚ a poté byla provedena agregace opatření pro celou oblast povodí.

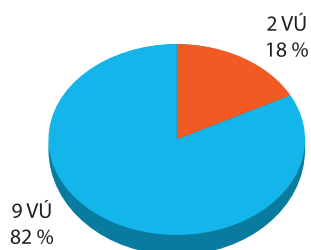
V Plánu oblasti povodí Horního a středního Labe bylo navrženo celkem 331 opatření, z toho 287 typu A, 34 typu B a 10 typu C. Nejčastější je opatření k omezování vypouštění znečištění z bodových zdrojů a jiných činností majících vliv na stav vod (122), které zahrnuje především výstavbu, intenzifikace nebo modernizace ČOV a výstavbu nebo rekonstrukce kanalizací. Dále k nejpočetnějším opatřením patří opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek VÚ, umožňujících dosažení požadovaného ekologického stavu nebo dobrého ekologického potenciálu (84). Jde o opatření zaměřená na nápravu dopadů technických opatření provedených na vodních tocích. Nejčastějšími opatřeními v této kategorii jsou rybí přechody, odstranění zakrytí vodního toku, obnova přirozené členitosti vodního toku v rámci koryta, aktivace, obnova a zřizování postranních ramen, tůň a mokřadů. Dále opatření k omezování, případně zastavení vnosu zvláště nebezpečných látek do vod (55), která jsou zaměřena jednak na eliminaci znečištění z průmyslových zdrojů ve vazbě na povrchové vody a dále ve vazbě na podzemní vody na staré ekologické zátěže. Posledním z početných opatření je opatření k ochraně před povodněmi (41), která zahrnuje výstavbu suchých nádrží a poldrů, úpravu koryt, zvyšování retence krajiny a další protipovodňová opatření.

14.4.1.1.3 Útvary povrchových vod

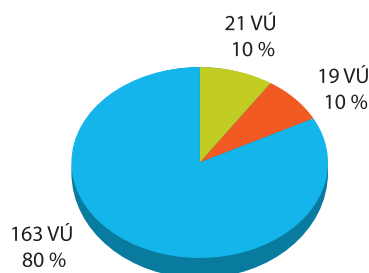
Celkový stav útvarů povrchových vod

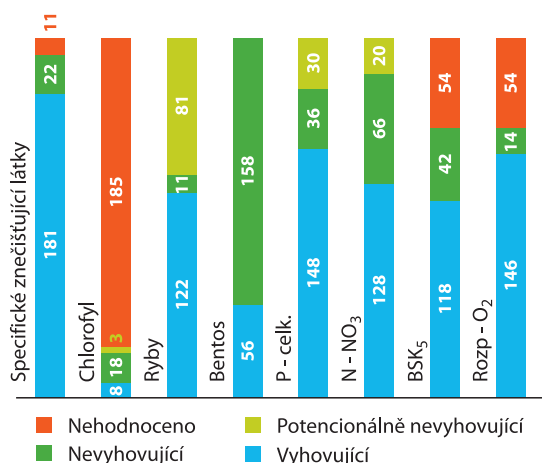
Útvary povrchových vod stojatých

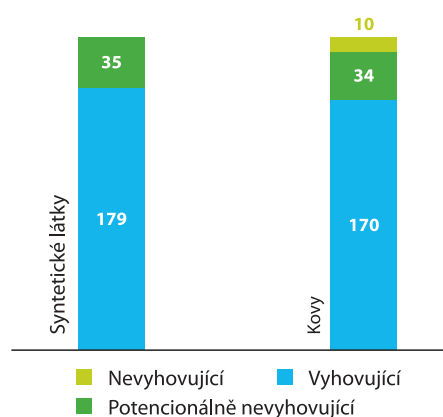
Útvary povrchových vod tekoucích

Ekologický stav útvarů povrchových vod

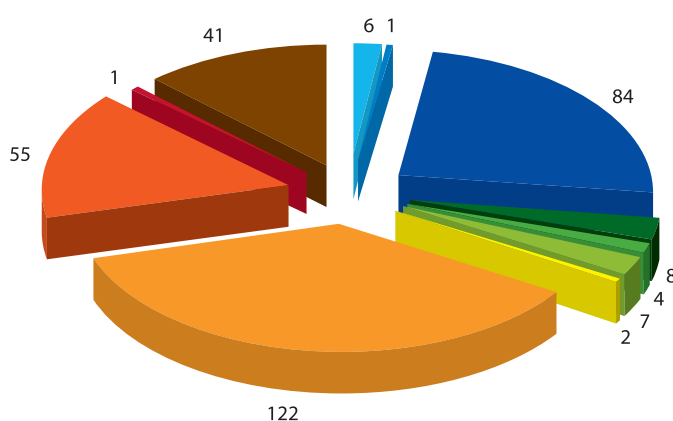

Chemický stav útvarů povrchových vod

Pramen: s. p. Povodí, MZe

14.4.1.1.4 Počty navržených opatření v POP dle jejich typu

Pramen: s. p. Povodí, MZe

- Doplnující opatření nezbytná pro splnění přijatých cílů ochrany vod jako složky životního prostředí (C.4.10)
- Opatření k aplikaci principu „znečišťovatel platí“ (C.4.12)
- Opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů (C.4.13)
- Opatření regulující znečištění z plošných zdrojů (C.4.14)
- Opatření uplatněná pro vody užívané pro odběr vody určené pro lidskou spotřebu (C.4.2)
- Opatření pro regulaci odběrů a vzdouvání vod (C.4.4)
- Opatření k zamezení přímému vypouštění do podzemních vod s uvedením případů povoleného vypouštění (C.4.5)
- Opatření k omezování vypouštění znečištění z bodových zdrojů (C.4.6)
- Opatření k omezování popřípadě zastavení vnosu zvláště nebezpečných látek do vod (C.4.7)
- Opatření k prevenci a snížení dopadů případů havarijního znečištění (C.4.8)
- Opatření k ochraně před povodněmi (D)

Stav realizace opatření

Z kapitoly C.4.13. Opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek VÚ, umožňujících dosažení požadovaného ekologického stavu nebo dobrého ekologického potenciálu byla realizována pětina opatření za celkem 157,2 mil. Kč. Zbýlá opatření probíhají, nejčastěji z důvodů komplikovaných majetkových vztahů nebo finančního zajištění opatření. Z kapitoly C.4.6. opatření k omezení vypouštění znečištění z bodových zdrojů a jiných činností majících vliv na stav vod byla dokončena čtvrtina opatření za celkem 1 475,2 mil. Kč. Zbýlá opatření probíhají a desetina nebyla zahájena. Nositelem opatření v kapitole

C.4.6. jsou ve většině případů provozovatelé a vlastníci kanalizací a statní podnik Povodí Labe tak nemá na realizaci přímý vliv. Z kapitoly C.4.7. Opatření k omezení, případně zastavení vnosu zvláště nebezpečných látek do vod byla realizována přibližně čtvrtina opatření za celkem 469,8 mil. Kč. Zbýlá opatření probíhají a dvě nebyla zahájena. Z kapitoly D. Opatření k ochraně před povodněmi byla dokončena polovina opatření za celkem 833,2 mil. Kč. Pět opatření probíhá a třetina nebyla zahájena, a to nejčastěji z důvodu komplikovaných majetkových vztahů. Většina akcí je realizována správci povodí za finanční podpory Fondů EU, Národních zdrojů finančních podpor (kofinancování OPŽP), Programů státního rozpočtu ČR (MZe a MŽP) a vlastních a ostatních zdrojů.

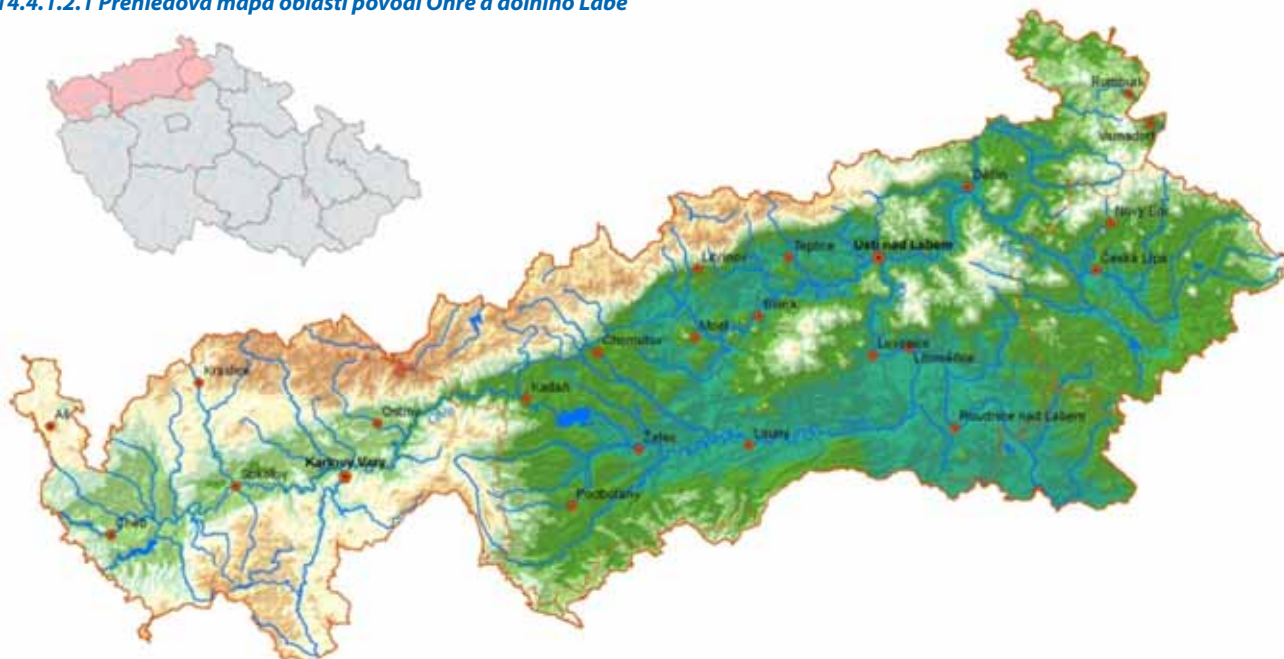
14.4.1.1.2 Stav realizace opatření

Kapitola POP	Opatření typu A						Opatření typu B	Opatření typu C
	Počet v POP	z toho realizováno	náklady (mil. Kč)	z toho probíhá	plánované náklady (mil. Kč)	z toho nerealizováno	počet v POP	počet v POP
C.4.10	0	0	0	0	0	0	1	5
C.4.12	0	0	0	0	0	0	0	1
C.4.13	71	14	157,2	57	785,4	0	12	1
C.4.14	0	0	0	0	0	0	8	0
C.4.2	2	0	0	2	45,0	0	2	0
C.4.4	0	0	0	0	0	0	7	0
C.4.5	0	0	0	0	0	0	0	2
C.4.6	120 ¹⁾	30	1 475,2	73	8 234,7	12	2	0
C.4.7	53 ²⁾	15	469,8	23	8 760,3	2	2	0
C.4.8	0	0	0	0	0	0	0	1
D	41	22	833,2	5	108,8	14	0	0
Opatření celkem	287	81	2 935,4	160	17 934,3	28	34	10

Pramen: s. p. Povodí, MZe

Pozn.: ¹⁾ Náklady nebylo možno vyčíst pro 4 opatření, stav a náklady na realizaci opatření nebylo možno doplnit pro 5 opatření.

²⁾ Stav a náklady na realizaci opatření nebylo možno vyčíst pro 13 opatření.

14.4.1.2 Plán oblasti povodí Ohře a dolního Labe**Charakteristika oblasti povodí****14.4.1.2.1 Přehledová mapa oblasti povodí Ohře a dolního Labe**

Pramen: MZe

14.4.1.2.1 Počty vodních útvarů vymezených v POP Ohře a dolního Labe

	Útvary povrchových vod	
	stojatých	tekoucích
Počet přirozených útvarů	0	134
Počet silně ovlivněných útvarů	10	2
Počet umělých útvarů	1	1
Celkový počet vodních útvarů	11	137

Pramen: s. p. Povodí

Území oblasti povodí Ohře a dolního Labe leží v severozápadní části ČR. Jeho celková rozloha činí 9 518,9 km². Zaujímá povodí Labe pod soutokem s Vltavou až po státní hranici s Německem (včetně okrajových povodí přítoků Labe v Německu) a povodí Mandavy. Celá západní a severní hranice území je totožná se státní hranicí.

Oblast povodí Ohře a dolního Labe zasahuje celkem do pěti krajů – Ústeckého, Karlovarského, Libereckého, Středočeského a Plzeňského a do správního území 33 obcí s rozšířenou působností.

Páteční tok oblasti povodí je dolní Labe od soutoku s Vltavou po hranice ČR. Největšími levostrannými přítoky Labe jsou Ohře a Bílina, odvodňující převážnou část Krušnohorské soustavy. Ohře, jako druhý nejvýznamnější tok oblasti povodí, přitéká na území ČR od západu ze SRN a dále generelně směřuje severovýchodním směrem až k Litoměřicím, kde ústí do Labe. Plochu povodí má 5 613,7 km². Nejvýznamnějšími pravostrannými přítoky Labe jsou Ploučnice a Kamenice, odvádějící vody až z Lužických hor, další přítoky jsou většinou kratší toky z České tabule. V oblasti povodí Ohře a dolního Labe je řada vodních nádrží, největší objem má nádrž Nechanice na Ohři.

Pro ochranu stanovišť a druhů bylo vymezeno celkem 137 oblastí. Z toho 60 oblastí představují evropsky významné lokality a 75 oblastí vybraná maloplošná zvláště chráněná území. Jsou zde dvě ptačí oblasti s vazbou na vody. Dále se na území oblasti povodí nachází pět chráněných krajinných oblastí a národní park.

V oblasti povodí Ohře a dolního Labe bylo vymezeno 148 útvarů povrchových vod, z toho 137 tekoucích a 11 stojatých a 29 útvarů podzemních vod, z toho dva ve svrchní vrstvě, 25 útvarů podzemních vod v hlavní vrstvě a dva hlubinné útvary.

Významné vlivy na stav vod v oblasti povodí

Pro potřeby plánu oblasti povodí bylo užívání vod děleno na morfologické vlivy, dále podle typu dopadu na stav vod

Ohře

na užívání ovlivňující jakost a množství (bodové zdroje znečištění), užívání ovlivňující pouze jakost (plošné zdroje znečištění) a užívání ovlivňující pouze množství (odběry, převody, akumulace). Užívání vod bylo hodnoceno zvlášť pro povrchové a pro podzemní vody.

Velmi významně se užívání vod projevuje morfologickými vlivy, způsobujícími odchylky od přirozeného stavu koryt vodních toků.

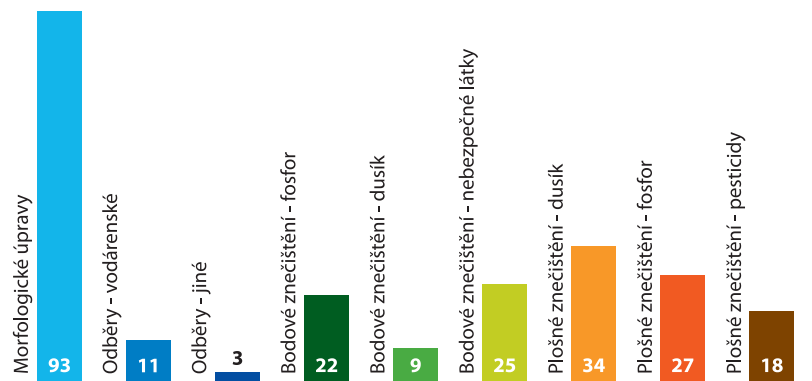
Významný vliv představuje v oblasti povodí rovněž vypouštění odpadních vod. V oblasti povodí v roce 2006 bylo vypuštěno 648 mil. m³ odpadních vod. Z evidovaných 526 vypouštění připadalo 35 % celkového vypouštěného množství na 77 největších producentů (nad 500 000 m³/rok). Z hlediska podílu jednotlivých odvětví na celkovém vypouštěném množství je dominantní sektor energetiky (60 %), následovaný komunálními zdroji (16 %), průmyslem (13 %) a vypouštěním odpadních vod z důlní činnosti (10 %). Zemědělství a jiné nezařazené zdroje se na celkovém vypouštěném množství podílejí pouze z 1 %.

Za významný vliv v oblasti povodí lze označit rovněž plošné znečištění. K jednomu z nejvýznamnějších zdrojů dusíku, fosforu a pesticidů patří plošné znečištění ze zemědělství. Dalším významným zdrojem dusíku je atmosférická depozice. Velmi vysoké zatížení dusíkem bylo identifikováno ve 3 % z celkového počtu VÚ, vysoké zatížení pak ve 13 %.

Další významný vliv dokumentuje distribuce celkového množství odebrané povrchové vody za rok 2006, která činila 618 mil. m³ vody. Z tohoto množství připadá na sektor energetiky 72 % a 15 % na sektor průmyslu.

Z hlediska bodových zdrojů znečištění, které představují v oblasti povodí významný vliv, bylo identifikováno celkem 573 starých ekologických zátěží, z nichž 69 bylo vyhodnoceno jako rizikové.

V plošném znečištění podzemních vod, stejně jako u vod povrchových, jsou nejvýznamnější vstupy ze zemědělství (dusík a pesticidy) a atmosférická depozice (síra a dusík).

14.4.1.2.2 Počty útvarů povrchových vod s významným vlivem

Pramen: s. p. Povodí, MZe

Stav VÚ před realizací opatření

Základním problémem v době zpracování Plánu oblasti povodí Ohře a dolního Labe byl nedostatek dat z monitoringu biologických složek a některé nejasnosti, které se týkají postupu jejich vyhodnocení.

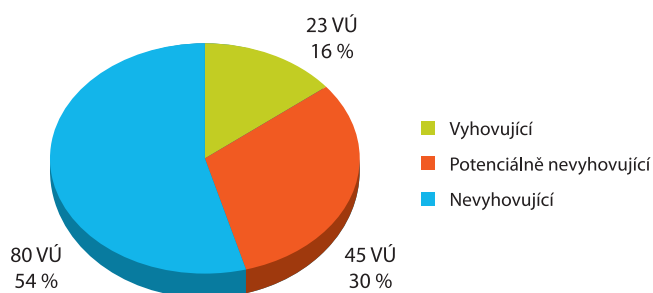
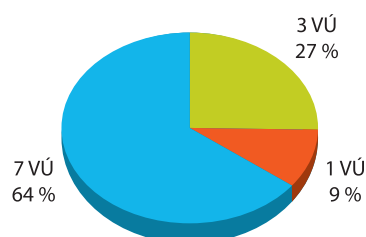
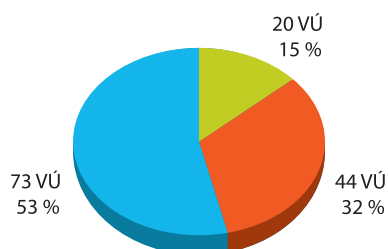
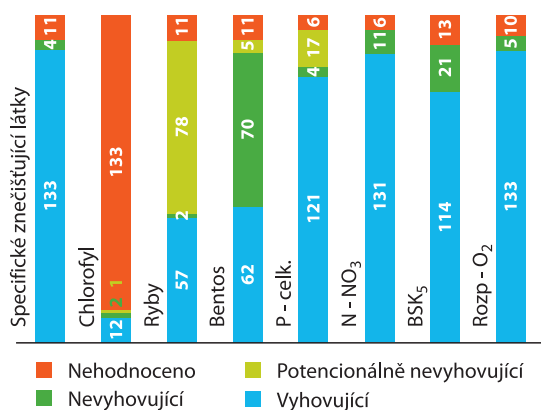
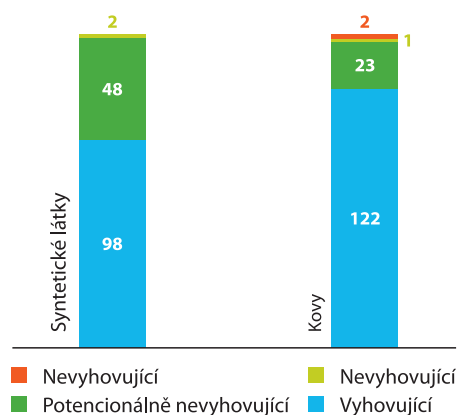
Protože je však zřejmé, že ani v dalším plánu oblastí povodí nebudou k dispozici všechna monitorovaná data (opět hlavně pro biologické složky) pro všechny útvary povrchových vod, bude nutné zaměřit další práce na definování a prokázání vztahu mezi klasickými měřenými ukazateli, antropogenními vlivy, doplňkovým hodnocením (hydromorfologická složka) a stavem jednotlivých biologických složek.

Pro hodnocení chemického stavu bylo nutné využít i některé postupy a výsledky z charakterizace oblastí povodí, tj. hodnocení antropogenních vlivů a dopadů. Pro hodnocení bylo využito jak hodnocení přímé (výsledky monitoringu), tak nepřímé (hodnocení významných antropogenních vlivů).

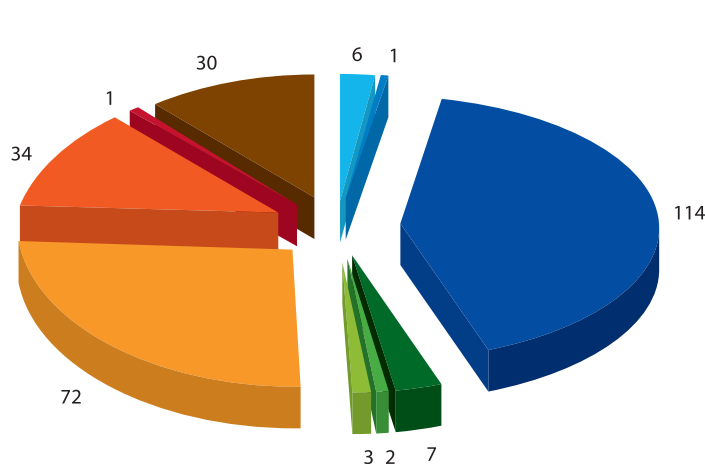
Výsledný ekologický stav je určen horším z výsledků hodnocení biologických a fyzikálně chemických složek. V provedeném postupu obě hodnocení probíhala nezávisle na sobě a výsledný ekologický stav byl dán horším z nich. V nutném případě byly vzaty v úvahu ještě výsledky morfologického hodnocení.

Labe, Vlněves

14.4.1.2.3 Útvary povrchových vod**Celkový stav útvarů povrchových vod****Útvary povrchových vod stojatých****Útvary povrchových vod tekoucích****Ekologický stav útvarů povrchových vod****Chemický stav útvarů povrchových vod**

14.4.1.2.4 Počty navržených opatření v POP dle jejich typu

Pramen: s. p. Povodí, MZe

Navržená opatření

V POP Ohře a dolního Labe bylo navrženo celkem 270 opatření, z toho 242 typu A, 21 typu B a 7 typu C.

Stav realizace opatření

V Plánu oblasti povodí Ohře a dolního Labe je navrženo celkem 242 konkrétních opatření typu A, přičemž 212 opatření k dosažení cílů ochrany vod jako složky životního prostředí (dále jen „opatření ŽP“) a 30 protipovodňových opatření (dále jen „opatření PO“). Do Programu opatření bylo z celkového počtu navržených opatření zařazeno 176 opatření, z toho 156 opatření ŽP a 20 opatření PO, jako opatření závazná, vydaná nařízením příslušného kraje.

Do konce roku 2012 se podařilo dokončit celkem 49 opatření ŽP a 9 opatření PO. 124 opatření ŽP a 8 opatření PO je v realizaci v podobě projektové přípravy nebo probíhajících stavebních prací.

Při realizaci opatření se investoři potýkají s mnoha problémy a již dnes lze konstatovat, že ne všechna opatření z Plánu oblasti povodí Ohře a dolního Labe se podaří uskutečnit. Mezi hlavní příčiny patří zejména komplikované majetkové vztahy či nedostatečné zajištění financování.

V Plánu oblasti povodí Ohře a dolního Labe je zařazeno také 21 obecných opatření typu B. Opatření typu B bylo navrženo v případech, kdy je znám VÚ, v němž se daný problém vyskytuje, avšak konkrétní lokalita pro realizaci opatření známa není. Zároveň nebyl znám plán uskutečnění ani strategie financování. List opatření typu B navrhuje správné postupy, které jsou uplatňovány v rámci rozhodovací či územně plánovací činnosti úřadů a správní a vyjadřovací činnosti správců povodí.

Opatření typu C jsou opatření aplikovaná na celou plochu oblasti povodí a obsahují schválené postupy k ochraně VÚ. V Plánu oblasti povodí Ohře a dolního Labe je navrženo celkem 7 opatření typu C.

14.4.1.2.2 Stav realizace opatření

Kapitola POP	Opatření typu A						Opatření typu B	Opatření typu C
	Počet v POP	z toho realizováno	náklady (mil. Kč)	z toho probíhá	plánované náklady (mil. Kč)	z toho nerealizováno	počet v POP	počet v POP
C.4.10	0	0	0	0	0	0	1	5
C.4.12	0	0	0	0	0	0	0	1
C.4.13	110 ¹⁾	12	35,7	82	1 135,8	16	4	0
C.4.14	0	0	0	0	0	0	7	0
C.4.2	0	0	0	0	0	0	2	0
C.4.4	0	0	0	0	0	0	3	0
C.4.6	70 ²⁾	30	1 621,8	23	1 206,4	5	2	0
C.4.7	32 ³⁾	7	459,0	19	28 556,7	5	2	0
C.4.8	0	0	0	0	0	0	0	1
D	30	9	259,5	8	2 920,6	9		0
Opatření celkem	242	58	2 376,0	132	33 819,5	35	21	7

Pramen: s. p. Povodí, MZe

Pozn.: ¹⁾ Náklady na realizaci opatření nebylo možno vyčíslit pro 4 opatření.

²⁾ Náklady na realizaci opatření nebylo možno vyčíslit pro 14 opatření, stav a realizaci nebylo možno doplnit pro 12.

³⁾ Náklady na realizaci opatření nebylo možno vyčíslit pro 4 opatření, stav a realizaci nebylo možno doplnit pro 1 opatření.

Charakteristika oblasti povodí

14.4.1.3.1 Přehledová mapa oblasti povodí Berounky

Pramen: MZe

představuje ohrožení pro vodní prostředí. Silné zastoupení zde má průmysl strojírenský, elektrotechnický, potravinářský, keramický, dřevozpracující, stavebních hmot a hutnický. Těží se zde kaolin, vápenec, cihlářské a keramické jíly a kámen. V zemědělství převládá pěstování obilovin a píce, rovněž je rozvinuto lesnictví. Pro západní část oblasti je charakteristický chov skotu.

V oblasti povodí Berounky se nachází Národní park Šumava, 5 CHKO (Český kras, Český les, Křivoklátsko, Slavkovský les a Šumava). Z Nature 2000 jsou zde 3 ptáčí oblasti – Doupovské hory, Křivoklátsko a Šumava) a 85 oblastí uvedených v národním seznamu evropsky významných lokalit.

Významné vlivy na stav vod v oblasti povodí

14.4.1.3.1 Počty vodních útvarů vymezených v POP Berounky

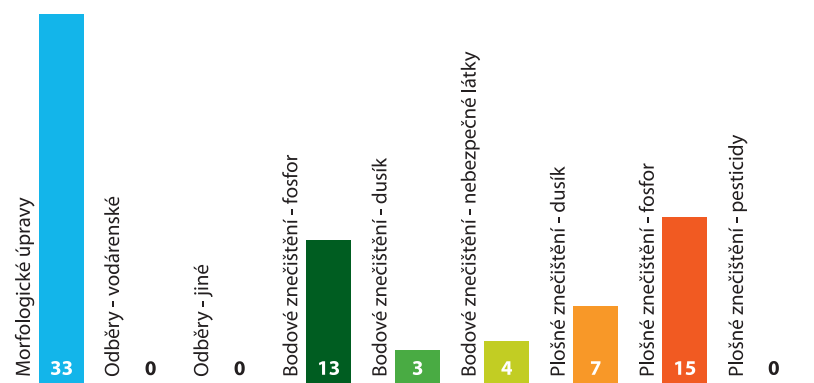
	Útvary povrchových vod	
	stojatých	tekoucích
Počet přirozených útvarů	0	93
Počet silně ovlivněných útvarů	6	0
Počet umělých útvarů	0	0
Celkový počet vodních útvarů	6	93

Pramen: s. p. Povodí

Identifikace významných vlivů byla provedena ještě před zavedením monitorovacích programů na základě dostupných podkladů a to jak přímo, tak i nepřímo. Pro bodové znečištění bylo např. použito vypouštění odpadních vod a důlních vod zahrnuté do vodohospodářské bilance, pro plošné zdroje znečištění byly použity údaje pro dusík, fosfor a pesticidy, atmosférická depozice – dusík z výzkumných programů, pro odběry povrchové vody a ovlivnění hydrologického režimu byly použity rovněž údaje z vodohospodářské bilance a pro morfologické úpravy vodních toků byly použity vybrané údaje z technické evidence (zakrytí a zatrubnění, příčné překážky).

V oblasti povodí Berounky žije přibližně 766 tis. obyvatel a hustota zalidnění je 80 obyvatel na 1 km². Těžiště hospodářské činnosti leží v Plzeňském kraji, významný je i Středočeský kraj. Hospodářství oblasti je závislé na vodních poměrech a zdrojích, samo pak

14.4.1.3.2 Počty útvarů povrchových vod s významným vlivem

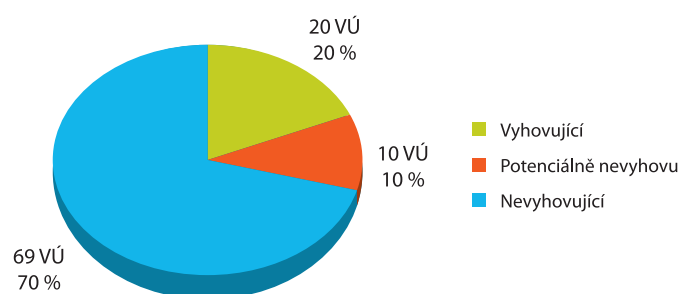
Pramen: s. p. Povodí, MZe

Na základě celkového posouzení plánů oblastí povodí schválených v roce 2009 lze konstatovat, že vzhledem k hodnocení stavu VÚ se v této oblasti povodí potvrdila identifikace významných vlivů spojených s morfologickými úpravami vodních toků, nevýznamnost

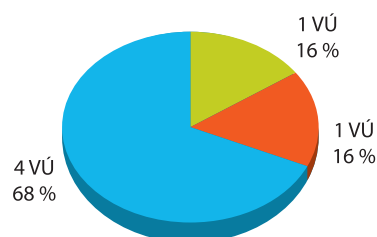
vlivů spojených s odběry vody a významnost látkového zatížení z bodových zdrojů. Naproti tomu byla zřejmě do značné míry nadhodnocena významnost plošného znečištění fosforem a na druhé straně podhodnocena významnost plošného znečištění pesticidy.

14.4.1.3.3 Útvary povrchových vod

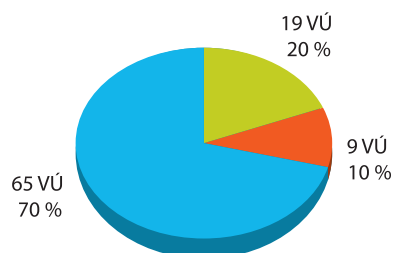
Celkový stav útvarů povrchových vod

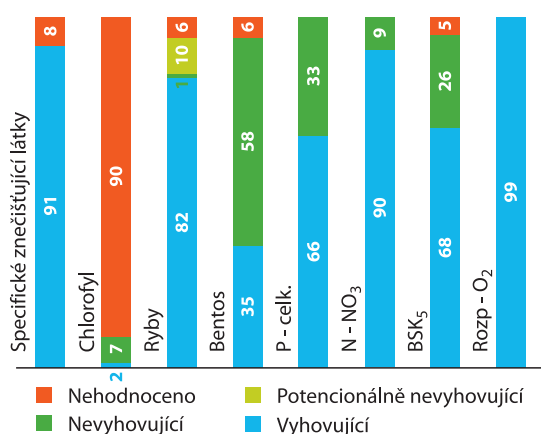
Útvary povrchových vod stojatých

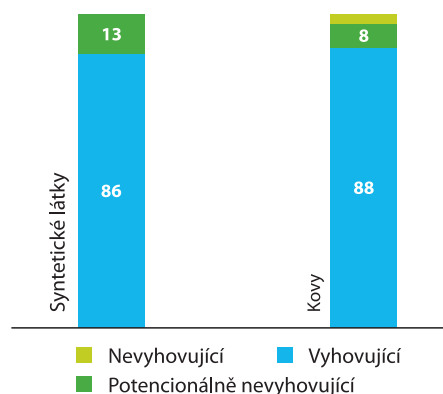
Útvary povrchových vod tekoucích

Ekologický stav útvarů povrchových vod

Chemický stav útvarů povrchových vod

Pramen: s. p. Povodí, MZe

Stav VÚ před realizací opatření

Stav útvarů povrchových vod byl hodnocen na základě 134 ukazatelů rozdělených do dvou základních složek – chemického stavu a ekologického stavu. U vodních nádrží byl namísto ekologického stavu posuzován jejich ekologický potenciál. Hodnocení bylo velmi přísné – pokud naměřené hodnoty u jediného ukazatele nevyhověly hodnotám dobrého stavu, byl celkový stav daného VÚ hodnocen jako nevyhovující.

Z hlediska chemického stavu je nejzatíženějším vodním tokem oblasti povodí Berounky Litávka (dva VÚ), kde byly identifikovány nadlimitní hodnoty olova a kadmia – jedná se o pozůstatky hornické činnosti na Příbramsku. Ojedinele byly nadlimitní hodnoty kadmia identifikovány i v Zubřině a Mži nad VN Hracholusky. Nadlimitní hodnoty polyaromatických uhlovodíků byly identifikovány na méně než polovině měřených reprezentativních profilů – jejich zdrojem jsou však zpravidla plošné depozice ze spalovacích procesů a splachy ze zpevněných asfaltových ploch. Nadlimitní hodnoty specifických znečišťujících látek byly identifikovány pouze u dichlorethenu v Drnovém potoce.

Hodnocení ekologického stavu se opíralo zejména o hodnocení biologických složek a podpůrných všeobecných fyzikálně-chemických ukazatelů. U biologických složek bylo k dispozici nejvíce dat pro hodnocení makrozoobentosu, který byl zároveň nekritičtější ukazatelem hodnocení ekologického stavu – nevyhovující stav byl identifikován v o něco více než polovině útvarů povrchových vod. Příčinou bylo zpravidla vysoké zatížení z komunálních zdrojů znečištění. Toto zatížení bylo nejlépe charakterizováno ukazateli celkový fosfor a BSK₅. Nevyhovující stav u těchto ukazatelů byl zpravidla identifikován pod velkými aglomeracemi na menších vodních tocích např. na Zubřině (Domažlice), na Radbuze (řada středně velkých sídel), na Litávce a Červeném potoce (Příbram a Hořovice) nebo na Loděnici (vysoká hustota osídlení). Zatížení dusičnanovým dusíkem občas provázelo výše zmíněné komunální zdroje, ale vyskytovalo se i v některých případech, kdy podíl plochy orné půdy dosahoval nebo převyšoval 50 % plochy povodí daného VÚ.

Navržená opatření

Opatření směřovaná ke zlepšení stavu VÚ a dosažení jejich dobrého stavu byla dle realizovatelnosti, stavu přípravy a možnostem financování zařazena do programu opatření s realizací nebo se zahájením realizace do konce roku 2012. Opatření, která z nejrůznějších důvodů nemohla být zařazena do programu opatření (nedostatečně pokročilá příprava, nedostatek finančních prostředků) byla zařazena do skupiny ostatních opatření, s jejichž realizací se uvažuje až po roce 2015.

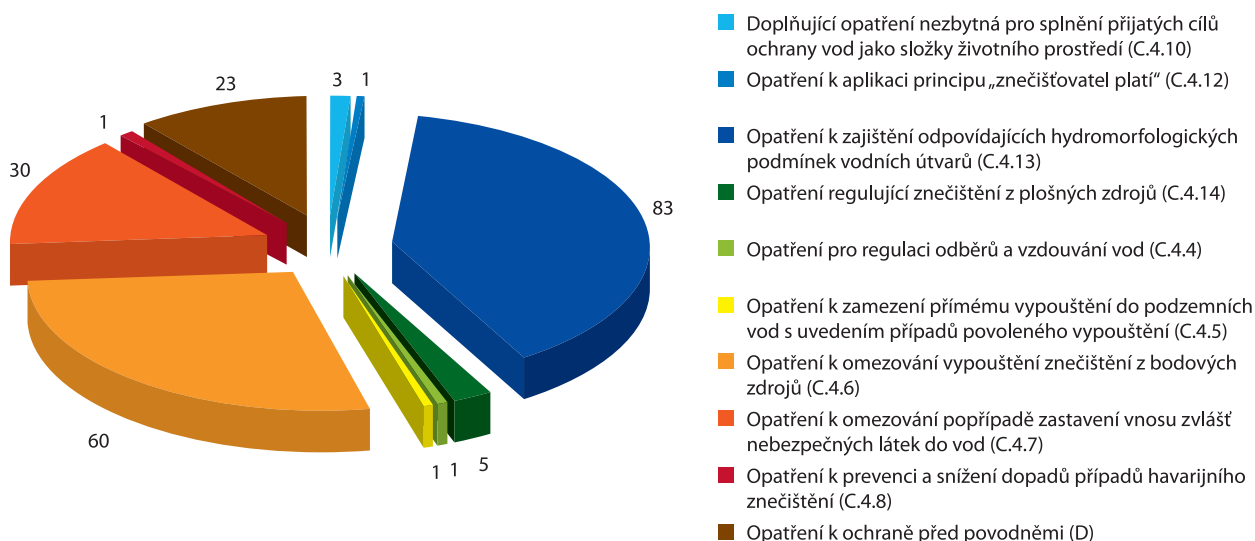
V rámci sestavení programu opatření byly listy opatření rozděleny do 3 typů – A, B, a C. Typ A byl pro opatření konkrétního charakteru (opatření má svého nositele a řeší konkrétní lokalitu konkrétním způsobem s přesně definovanými parametry). V plánu oblasti povodí Berounky bylo v tomto typu navrženo 176 opatření týkající se především čistění odpadních vod (33 opatření), kanalizací (56 opatření), revitalizací vodních toků (59 opatření) či starých ekologických zátěží (28 opatření). Některá opatření (listy opatření) řeší zároveň více kategorií (například ČV + kanalizace).

V oblasti povodí Berounky bylo dále navrženo 13 opatření typu B – od opatření k omezování vnosu zvláště nebezpečných látek, omezování negativního vlivu pesticidů, eliminaci dusíku jako plošného zdroje znečištění až po průzkumný monitoring.

Typ opatření C představuje obecné opatření, které reaguje na obecně chápáný problém, který je řešen na úrovni legislativních úprav. Těch je zde uvedeno 7. Jedná se např. o prevenci havarijního znečištění, aplikace principu „znečišťovatel platí“ a další podobná opatření.

Samostatně byla navrhována opatření k omezení nepříznivých účinků povodní. V oblasti povodí Berounky bylo navrženo 23 takových opatření, z toho 14 opatření na protipovodňovou ochranu konkrétních lokalit, 3 opatření na zvýšení kapacity koryt vodních toků a 6 opatření na zabezpečení stávajících vodních děl před povodněmi.

14.4.1.3.4 Počty navržených opatření v POP dle jejich typu

Stav realizace opatření

V programu opatření byla uvedena opatření, u kterých byl předpoklad úspěšné realizace vycházející ze stavu přípravy jednotlivých akcí, a která byla efektivní. Financování programu opatření bylo zajišťováno z evropských fondů, dotačních programů státního rozpočtu či vlastních zdrojů zodpovědného subjektu (kraj, obec, správce vodního toku apod.). V průběhu přípravy nebylo u některých opatření možné vypořádat majetkoprávní vztahy k pozemkům a některá opatření se nepodařilo realizovat v důsledku administrativní náročnosti nebo nedostatku vlastních finančních prostředků.

Dalším faktorem, který se výrazně promítl do bilance realizovaných opatření, byla skutečnost, že drobné vodní toky, (na kterých byla v této oblasti povodí převážná část opatření kategorie C. 4.13 – opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek) přešly z gesce zrušené ZVHS většinou na státní podnik

Povodí Vltavy, který nemohl vzhledem k nízké rozpracovanosti a připravenosti jednotlivých akcí v takovémto rozsahu a termínu zajistit jejich realizaci.

Celkem se na území oblasti povodí Berounky podařilo realizovat 34 opatření typu A (konkrétní opatření v konkrétní lokalitě), což je méně, než polovina navrhovaných opatření. Realizace byla zahájena u dalších 55 opatření.

V tabulce 14.4.1.3.2 je uveden přehled navržených a realizovaných opatření dle jednotlivých typů a cílů.

Opatření, která nebyla realizována, mimo těch, která se ukázala jako neefektivní nebo nerealizovatelná z hlediska dostupnosti potřebných pozemků, budou znovu prověřena v rámci druhého plánovacího cyklu při zpracování plánů dílčích povodí a případně navržena k realizaci v letech 2015–2018.

14.4.1.3.2 Stav realizace opatření

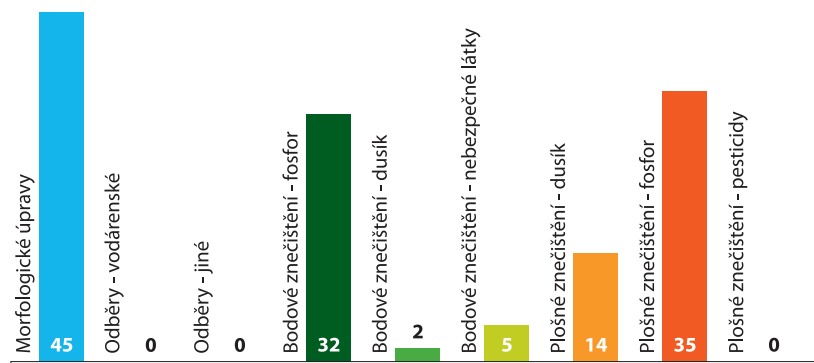
Kapitola POP	Opatření typu A						Opatření typu B	Opatření typu C
	Počet v POP	z toho realizováno	náklady (mil. Kč)	z toho probíhá	plánované náklady (mil. Kč)	z toho nerealizováno	počet v POP	počet v POP
C.4.10	0	0	0	0	0	0	0	3
C.4.12	0	0	0	0	0	0	0	1
C.4.13	83	6	20,5	21	228,9	56	1	0
C.4.14	0	0	0	0	0	0	5	0
C.4.4	0	0	0	0	0	0	1	0
C.4.5	0	0	0	0	0	0	0	1
C.4.6	59 ¹⁾	21	1 091,8	21	2 159,3	17	1	0
C.4.7	28	0	0	8	7 298,7	20	2	0
C.4.8	0	0	0	0	0	0	0	1
D	23	7	72,8	5	333,0	11	0	0
Opatření celkem	193	34	1 185,1	55	10 019,9	104	10	6

Pramen: s. p. Povodí, MZe

Pozn.: ¹⁾ Náklady na realizaci nebylo možno vyčíslit pro některá opatření, jejichž realizace právě probíhá.

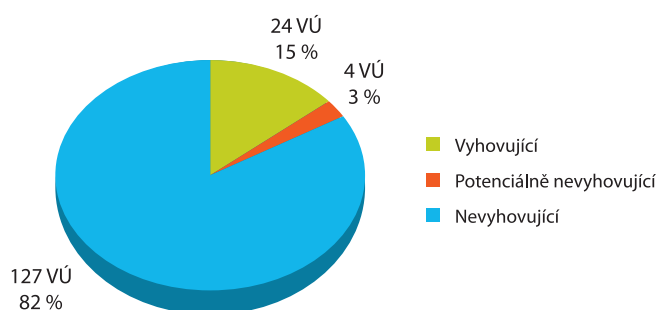
14.4.1.4.2 Počty útvarů povrchových vod s významným vlivem

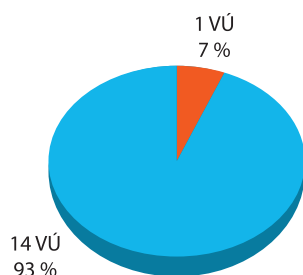
Pramen: s. p. Povodí, MZe

14.4.1.4.3 Útvary povrchových vod

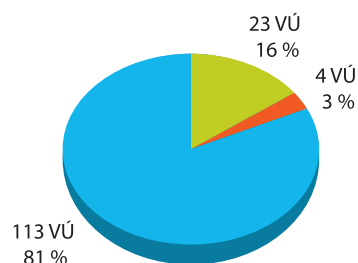
Celkový stav útvarů povrchových vod

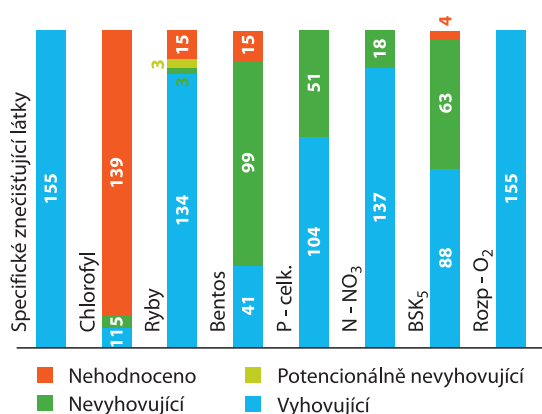
Útvary povrchových vod stojatých

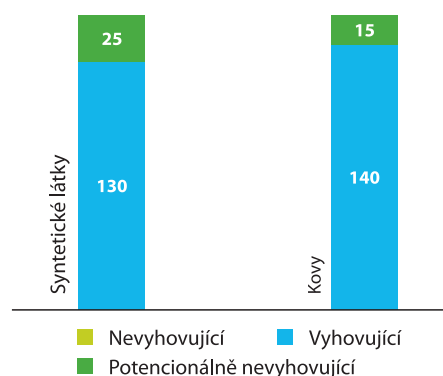
Útvary povrchových vod tekoucích

Ekologický stav útvarů povrchových vod

Chemický stav útvarů povrchových vod

Pramen: s. p. Povodí, MZe

Stav VÚ před realizací opatření

Stav útvarů povrchových vod byl hodnocen na základě 134 ukazatelů rozdělených do dvou základních složek – chemického stavu a ekologického stavu. U vodních nádrží byl namísto ekologického stavu posuzován jejich ekologický potenciál. Hodnocení bylo velmi přísné – pokud naměřené hodnoty u jediného ukazatele nevyhověly hodnotám dobrého stavu, byl celkový stav daného VÚ hodnocen jako nevyhovující.

Z hlediska chemického stavu bylo pouze ojediněle identifikováno zatížení rtutí u 4 drobných vodních toků na základě dat z monitoringu, který prováděla ZVHS. Laboratořemi státního podniku Povodí Vltavy však tento výskyt nebyl později potvrzen – jednalo se zřejmě o chybně použitou metodu stanovení. Nadlimitní hodnoty polyaromatických uhlovodíků byly identifikovány na více než dvou třetinách měřených reprezentativních profilů – jejich zdrojem jsou však zpravidla plošné depozice ze spalovacích procesů a splachy ze zpevněných asfaltových ploch. Nadlimitní hodnoty specifických znečišťujících látek nebyly identifikovány.

Hodnocení ekologického stavu se opíralo zejména o hodnocení biologických složek a podpůrných všeobecných fyzikálně-chemických ukazatelů. U biologických složek bylo k dispozici nejvíce dat pro hodnocení makrozoobentosu, který byl zároveň nekritičtější ukazatelem hodnocení ekologického stavu – nevyhovující stav byl identifikován ve zhruba 2/3 útvarů povrchových vod zahrnujících zejména dolní části všech hlavních toků oblasti povodí Vltavy, Lužnice, Otavy, Blanice, Lomnice a Skalice včetně přítoků. Příčinou bylo zpravidla vysoké zatížení z komunálních zdrojů znečištění a rybničních soustav. Toto zatížení bylo nejlépe charakterizováno ukazateli celkový fosfor a BSK₅. Nevyhovující stav u těchto ukazatelů byl zpravidla identifikován na menších vodních tocích a přítocích hlavních toků a signalizuje, že na méně vodních tocích nejsou odpadní vody čištěny odpovídajícím způsobem. Zatížení dusičnanovým dusíkem v některých případech provázelo výše zmíněné komunální zdroje, ale nepředstavuje v této oblasti povodí větší problém.

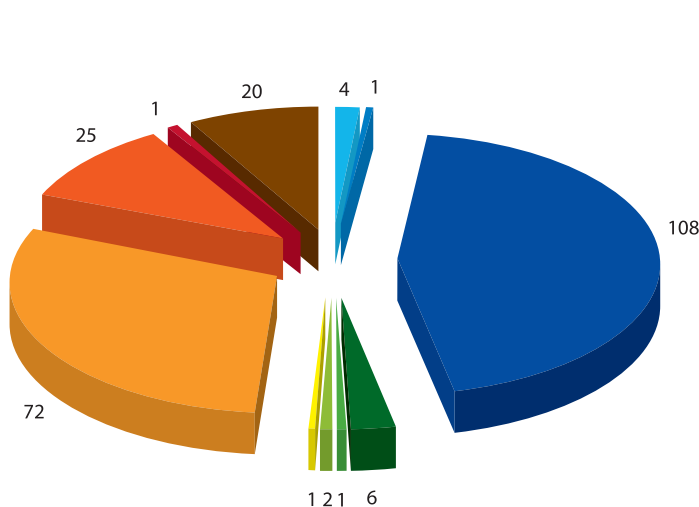
Navržená opatření

Opatření směřovaná ke zlepšení stavu VÚ a dosažení jejich dobrého stavu byla dle realizovatelnosti, stavu přípravy a možnostem financování zařazena do programu opatření s realizací nebo se zahájením realizace do konce roku 2012. Opatření, která z nejrůznějších důvodů nemohla být zařazena do programu opatření (málo pokročilá příprava, nedostatek finančních prostředků) byla zařazena do skupiny ostatních opatření, s jejichž realizací se uvažuje až po roce 2015.

V rámci sestavení programu opatření byly listy opatření rozděleny do 3 typů – A, B, a C. Typ A byl pro opatření konkrétního charakteru (opatření má svého nositele, a řeší konkrétní lokalitu konkrétním způsobem s přesně definovanými parametry). V plánu oblasti povodí Horní Vltavy bylo navrženo 220 opatření týkající se především čistíren odpadních vod (42 opatření), kanalizací (56 opatření), revitalizací vodních toků (98 opatření) či starých ekologických zátěží (23 opatření). Některé listy opatření řeší více kategorií (například ČOV + kanalizace). Typ B je obecné opatření, které řeší vytipovanou lokalitu, ale způsob řešení má pouze rámcový charakter. V oblasti povodí Horní Vltavy bylo uvedeno 15 opatření tohoto typu od opatření k omezování vnosu zvláště nebezpečných látek, omezování negativního vlivu pesticidů, eliminaci dusíku jako plošného zdroje znečištění až po průzkumný monitoring. Typ C je obecné opatření, které reaguje na obecně chápáný problém, který je řešen na úrovni legislativních úprav. Těch je zde uvedeno 7. Jedná se např. o prevenci havarijního znečištění, aplikace principu „znečišťovatel platí“ a další podobná opatření.

Samostatně byla navrhována opatření k omezení nepříznivých účinků povodní. V dílčím povodí Horní Vltavy bylo navrženo 20 takových opatření, z toho 9 opatření na protipovodňovou ochranu konkrétních lokalit, 7 opatření na zvýšení kapacity koryt vodních toků a 3 opatření na zabezpečení stávajících vodních děl před povodněmi, nebo zvýšení jejich retenční schopnosti, nebo nová vodní díla. Jedním z opatření byl i návrh přírodě blízkých protipovodňových opatření v povodí vodního toku Nežárka.

14.4.1.4.4 Počty navržených opatření v POP dle jejich typu

- Doplnující opatření nezbytná pro splnění přijatých cílů ochrany vod jako složky životního prostředí (C.4.10)
- Opatření k aplikaci principu „znečišťovatel platí“ (C.4.12)
- Opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů (C.4.13)
- Opatření regulující znečištění z plošných zdrojů (C.4.14)
- Opatření uplatněná pro vody užívané pro odběr vody určené pro lidskou spotřebu (C.4.2)
- Opatření pro regulaci odběrů a vzdouvání vod (C.4.4)
- Opatření k zamezení přímému vypouštění do podzemních vod s uvedením případů povoleného vypouštění (C.4.5)
- Opatření k omezování vypouštění znečištění z bodových zdrojů (C.4.6)
- Opatření k omezování popřípadě zastavení vnosu zvláště nebezpečných látek do vod (C.4.7)
- Opatření k prevenci a snížení dopadů případů havarijního znečištění (C.4.8)
- Opatření k ochraně před povodněmi (D)

Stav realizace opatření

V programu opatření byla uvedena opatření, u kterých byl předpoklad úspěšné realizace vycházející ze stavu přípravy jednotlivých akcí, a která byla efektivní. Financování programu opatření bylo zajišťováno z evropských fondů, dotačních programů státního rozpočtu či vlastních zdrojů zodpovědného subjektu (kraj, obec, správce vodního toku apod.). V průběhu přípravy nebylo u některých opatření možné vypořádat majetkoprávní vztahy k pozemkům a některá opatření se nepodařilo realizovat v důsledku administrativní náročnosti nebo nedostatku vlastních finančních prostředků.

Dalším faktorem, který se výrazně promítl do bilance realizovaných opatření, byla skutečnost, že drobné vodní toky, na kterých byla v této oblasti povodí převážná část opatření kategorie C.4.13 – opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek, přešly z gesce zrušené ZVHS většinou na státní podnik

Povodí Vltavy, který nemohl vzhledem k nízké rozpracovanosti a připravenosti jednotlivých akcí v takovémto rozsahu a termínu zajistit jejich realizaci.

Celkem se na území oblasti povodí Horní Vltavy podařilo realizovat 42 opatření typu A (konkrétní opatření v konkrétní lokalitě), což je méně, než polovina navrhovaných opatření. Realizace byla zahájena u dalších 41 opatření.

V tabulce 14.4.1.4.2 je uveden přehled navržených a realizovaných opatření dle jednotlivých typů a cílů.

Opatření, která nebyla realizována, mimo těch, která se ukázala jako neefektivní nebo nerealizovatelná z hlediska dostupnosti potřebných pozemků, budou znovu prověřena v rámci druhého plánovacího cyklu při zpracování plánů dílčích povodí a případně navržena k realizaci v letech 2015–2018.

14.4.1.4.2 Stav realizace opatření

Kapitola POP	Opatření typu A						Opatření typu B	Opatření typu C
	Počet v POP	z toho realizováno	náklady (mil. Kč)	z toho probíhá	plánované náklady (mil. Kč)	z toho nerealizováno	počet v POP	počet v POP
C.4.10	0	0	0	0	0	0	1	3
C.4.12	0	0	0	0	0	0	0	1
C.4.13	107	3	3,7	19	140,4	85	1	0
C.4.14	0	0	0	0	0	0	6	0
C.4.2	0	0	0	0	0	0	0	1
C.4.4	0	0	0	0	0	0	2	0
C.4.5	0	0	0	0	0	0	0	1
C.4.6	70	27	2 424,1	19	850,8	24	2	0
C.4.7	23	5	144,0	3	1 454,8	15	2	0
C.4.8	0	0	0	0	0	0	0	1
D	20	7	305,7	8	501,1	5	0	0
Opatření celkem	220	42	2 877,5	49	2 947,1	129	14	7

Pramen: s. p. Povodí, MZe

Malše - rekonstrukce jezu Jílek

14.4.1.5 Plán oblasti povodí Dolní Vltavy

Charakteristika oblasti povodí

14.4.1.5.1 Přehledová mapa oblasti povodí Dolní Vltavy

Pramen: MZe

Oblast povodí Dolní Vltavy leží převážně v pahorkatinné vrchovině oblasti středních Čech, která je v dolní části vystřídaná rovinatým územím mezi Vltavou a Labem. Oblast povodí Dolní Vltavy náleží hlavnímu povodí Labe.

Celková plocha oblasti povodí Dolní Vltavy činí 7 249,12 km². Páteřním tokem je Vltava, jejími nejvýznamnějšími přítoky jsou Sázava, Mastník, Kocába, Rokytka a Bakovský potok. Významnými přítoky Sázavy jsou pak Želivka a Blanice. Dolní část oblasti povodí významně ovlivňuje Berounka, páteřní tok oblasti povodí Berounky, která nad Prahou ústí do Vltavy.

Převážná část území leží ve Středočeském kraji, významný je i podíl kraje Vysočina. Oblast povodí dále zasahuje na území hlavního města Prahy a do Ústeckého kraje.

Na území oblasti povodí Dolní Vltavy žije 1 778 tis. obyvatel a hustota zalidnění je 245 obyvatel na 1 km². Zcela dominantní hospodářskou jednotku představuje hlavní město Praha. Významná je zejména oblužná sféra (státní správa, obchod, zdravotnictví, školství a další). Horní část Sázavy je významnou bramborářskou oblastí, v dolní části převládá pěstování pšenice, ječmene a řepky. V okolí Prahy dominuje příměstské zemědělství – pěstování zeleniny, květin a ovoce. Severněji od Prahy se pěstuje rovněž pšenice, ječmen a cukrovka.

V oblasti povodí Dolní Vltavy se nacházejí dvě CHKO (Blaník a Žďárské vrchy). Z Natury 2000 se zde nachází 1 Ptačí oblast (Údolí Otavy a Vltavy) a 58 oblastí uvedených v národním seznamu evropsky významných lokalit.

14.4.1.5.1 Počty vodních útvarů vymezených v POP Dolní Vltavy

	Útvary povrchových vod	
	stojatých	tekoucích
Počet přirozených útvarů	0	73
Počet silně ovlivněných útvarů	4	6
Počet umělých útvarů	0	0
Celkový počet vodních útvarů	4	79

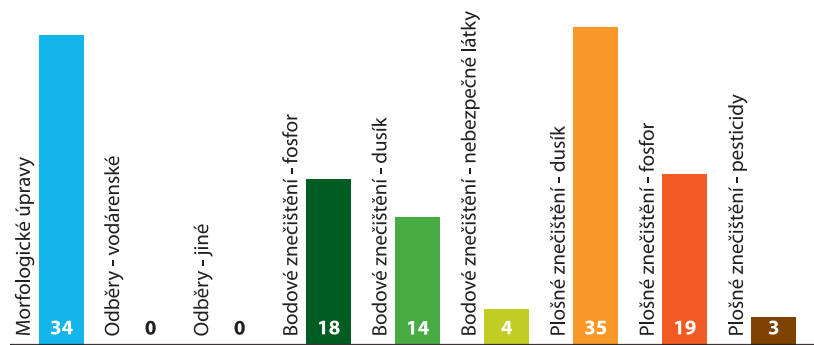
Pramen: s. p. Povodí

Významné vlivy na stav vod v oblasti povodí

Významné vlivy v povodí byly rozčleněny do tří základních kategorií, které se promítly i do hlavních kategorií významných problémů nakládání s vodami zjištěných v příslušné oblasti povodí. Jednalo se především o látkové zatížení vod z bodových i plošných zdrojů, morfologické úpravy vodních toků a problémy nedostatku vody spojené se zajištěním odběru vody.

Identifikace významných vlivů byla provedena ještě před zavedením monitorovacích programů na základě dostupných podkladů a to jak přímo, tak i nepřímo. Pro bodové znečištění bylo např. použito vypouštění odpadních vod a důlních vod zahrnuté do vodohospodářské bilance, pro plošné zdroje znečištění byly použity údaje pro dusík, fosfor a pesticidy, atmosférická depozice – dusík z výzkumných programů, pro odběry povrchové vody a ovlivnění hydrologického režimu byly použity rovněž údaje z vodohospodářské bilance a pro morfologické úpravy vodních toků byly použity vybrané údaje z technické evidence (zakrytí a zatrubnění, příčné překážky).

14.4.1.5.2 Počty útvarů povrchových vod s významným vlivem

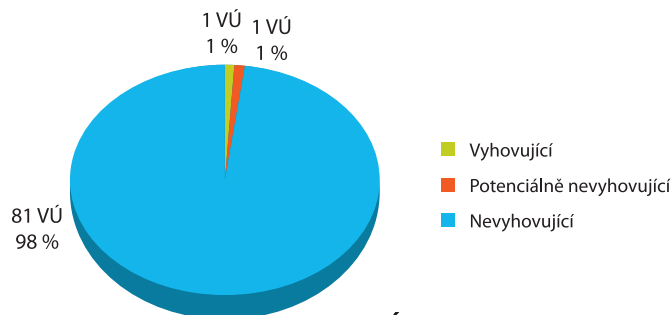
Pramen: s. p. Povodí, MZe

Na základě celkového posouzení plánů oblastí povodí schválených v roce 2009 lze konstatovat, že vzhledem k hodnocení stavu VÚ se v této oblasti povodí potvrdila identifikace významných vlivů spojených s morfologickými úpravami vodních toků, nevýznamnost vlivů spojených s odběry vody

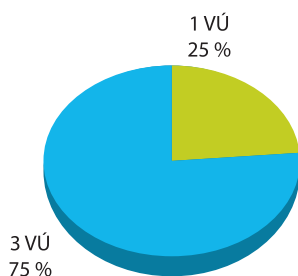
a významnost látkového zatížení z bodových zdrojů a plošných zdrojů dusíku. Naproti tomu byla zřejmě do značné míry nadhodnocena významnost plošného znečištění fosforem a na druhé straně podhodnocena významnost plošného znečištění pesticidy.

14.4.1.5.3 Útvary povrchových vod

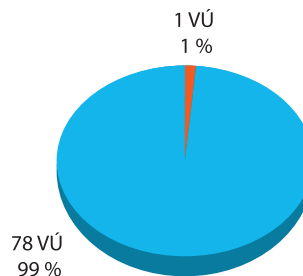
Celkový stav útvarů povrchových vod

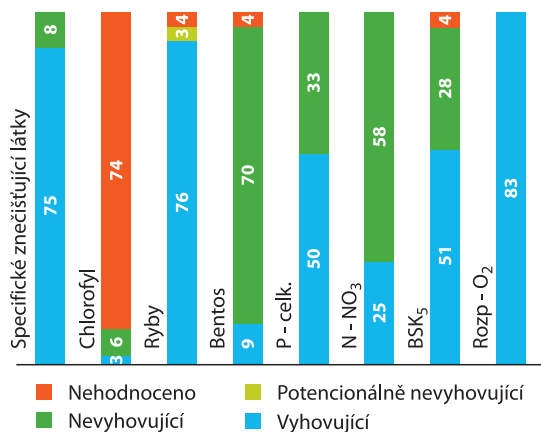
Útvary povrchových vod stojatých

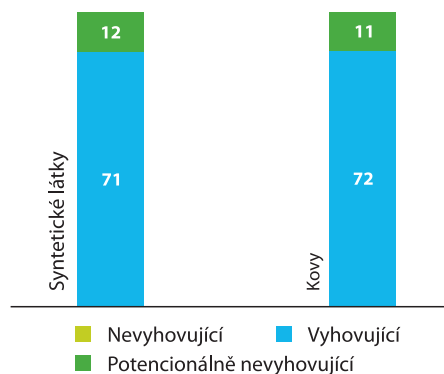
Útvary povrchových vod tekoucích

Ekologický stav útvarů povrchových vod

Chemický stav útvarů povrchových vod

Pramen: s. p. Povodí, MZe

Stav VÚ před realizací opatření

Stav útvarů povrchových vod byl hodnocen na základě 134 ukazatelů rozdělených do dvou základních složek – chemického stavu a ekologického stavu. U vodních nádrží byl namísto ekologického stavu posuzován jejich ekologický potenciál. Hodnocení bylo velmi přísné – pokud naměřené hodnoty u jediného ukazatele nevyhověly hodnotám dobrého stavu, byl celkový stav daného VÚ hodnocen jako nevyhovující.

Z hlediska chemického stavu byly identifikovány pouze nadlimitní hodnoty polyaromatických uhlovodíků na zhruba polovině měřených reprezentativních profilů – jejich zdrojem jsou však zpravidla plošné depozice ze spalovacích procesů a splachy ze zpevněných asfaltových ploch. Nadlimitní hodnoty specifických znečišťujících látek byly identifikovány u alachloru na horní Sázavě, u EDTA na Benešovském a Zákolanském potoce a ve věštní trati Vltavy, u dichloretenu na Bělé a u prometrinu na Slupském a Bakovském potoce.

Hodnocení ekologického stavu se opíralo zejména o hodnocení biologických složek a podpůrných všeobecných fyzikálně-chemických ukazatelů. U biologických složek bylo k dispozici nejvíce dat pro hodnocení makrozoobentosu, který byl zároveň nekritičtější ukazatelem hodnocení ekologického stavu – nevyhovující stav byl identifikován na většině útvarů povrchových vod. Příčinou byla zpravidla kombinace nevhodné morfologie vodních toků a vysokého zatížení z komunálních zdrojů znečištění. Toto zatížení bylo nejlépe charakterizováno ukazateli celkový fosfor a BSK₅. Nevyhovující stav u těchto ukazatelů byl identifikován zhruba na 1/3 VÚ většinou na menších vodních tocích a přítocích hlavních toků a signalizuje, že na méně vodních tocích nejsou odpadní vody čištěny odpovídajícím způsobem. Zatížení dusičnanovým dusíkem v některých případech provázelo výše zmíněné komunální zdroje, ale jeho větší koncentrace zřejmě pochází z plošných zdrojů zemědělského původu. Jeho nadlimitní hodnoty byly identifikovány u podstatně většího počtu VÚ, než v ostatních oblastech povodí, zejména v povodí horní Sázavy a Želivky.

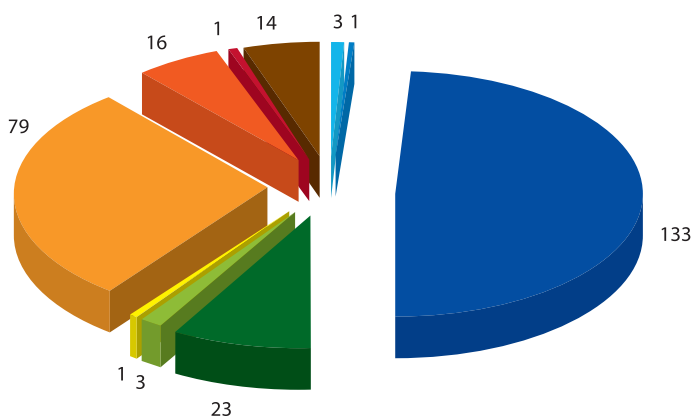
Navržená opatření

Opatření směřovaná ke zlepšení stavu VÚ a dosažení jejich dobrého stavu byla dle realizovatelnosti, stavu přípravy a možnostem financování zařazena do programu opatření s realizací nebo se zahájením realizace do konce roku 2012. Opatření, která z nejrůznějších důvodů nemohla být zařazena do programu opatření (málo pokročilá příprava, nedostatek finančních prostředků) byla zařazena do skupiny ostatních opatření, s jejichž realizací se uvažuje až po roce 2015.

V rámci sestavení programu opatření byly listy opatření rozděleny do 3 typů – A, B, a C. Typ A byl pro opatření konkrétního charakteru (opatření má svého nositele, a řeší konkrétní lokalitu konkrétním způsobem s přesně definovanými parametry). V plánu oblasti povodí Dolní Vltavy bylo navrženo 230 opatření týkající se především čistíren odpadních vod (39 opatření), kanalizací (65 opatření), revitalizací vodních toků (87 opatření) či starých ekologických zátěží (14 opatření). Některé listy opatření řeší více kategorií (například ČOV + kanalizace). Typ B je obecné opatření, které řeší výtípanou lokalitu, ale způsob řešení má pouze rámcový charakter. V oblasti povodí Dolní Vltavy bylo uvedeno 35 opatření tohoto typu, která se především týkala subpovodí vodárenské nádrže Švihov na Želivce, pro které (vzhledem k důležitosti tohoto vodního zdroje) byl hodnocen stav a navržena opatření ve větším detailu než pro zbytek oblasti povodí. Typ C je obecné opatření, které reaguje na obecně chápáný problém, který je řešen na úrovni legislativních úprav. Těch je zde uvedeno 9. Jedná se např. o prevenci havarijního znečištění, aplikaci principu „znečišťovatel platí“ a další podobná opatření.

Samostatně byla navrhována opatření k omezení nepříznivých účinků povodní. V dílčím povodí Dolní Vltavy bylo navrženo 14 takových opatření, z toho devět opatření na protipovodňovou ochranu konkrétních lokalit, jedno opatření na zvýšení kapacity koryta vodního toku a 4 opatření na zabezpečení stávajících vodních děl před povodněmi.

14.4.1.5.4 Počty navržených opatření v POP dle jejich typu

- Doplnující opatření nezbytná pro splnění přijatých cílů ochrany vod jako složky životního prostředí (C.4.10)
- Opatření k aplikaci principu „znečišťovatel platí“ (C.4.12)
- Opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů (C.4.13)
- Opatření regulující znečištění z plošných zdrojů (C.4.14)
- Opatření pro regulaci odběrů a vzdouvání vod (C.4.4)
- Opatření k zamezení přímému vypouštění do podzemních vod s uvedením případů povoleného vypouštění (C.4.5)
- Opatření k omezování vypouštění znečištění z bodových zdrojů (C.4.6)
- Opatření k omezování popřípadě zastavení vnosu zvláště nebezpečných látek do vod (C.4.7)
- Opatření k prevenci a snížení dopadů případů havarijního znečištění (C.4.8)
- Opatření k ochraně před povodněmi (D)

Stav realizace opatření

V programu opatření byla uvedena opatření, u kterých byl předpoklad úspěšné realizace vycházející ze stavu přípravy jednotlivých akcí, a která byla efektivní. Financování programu opatření bylo zajišťováno z evropských fondů, dotačních programů státního rozpočtu či vlastních zdrojů zodpovědného subjektu (kraj, obec, správce vodního toku apod.). V průběhu přípravy nebylo u některých opatření možné vypořádat majetkoprávní vztahy k pozemkům a některá opatření se nepodařilo realizovat v důsledku administrativní náročnosti nebo nedostatku vlastních finančních prostředků.

Dalším faktorem, který se výrazně promítl do bilance realizovaných opatření, byla skutečnost, že drobné vodní toky, (na kterých byla v této oblasti povodí převážná část opatření kategorie C. 4.13 – opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek) přešly z gesce zrušené ZVHS většinou na státní podnik Povodí Vltavy, který nemohl vzhledem k nízké rozpracovanosti a připravenosti

jednotlivých akcí v takovémto rozsahu a termínu zajistit jejich realizaci. Celkem se na území oblasti povodí Dolní Vltavy podařilo realizovat 37 opatření typu A (konkrétní opatření v konkrétní lokalitě), což je méně, než polovina navrhovaných opatření. Realizace byla zahájena u dalších 41 opatření.

Největším opatřením, k jehož realizaci nedošlo, bylo opatření DV100045 - Praha - intenzifikace ÚČOV, rekonstrukce a výstavba kanalizace, jehož vliv by byl významný nejen pro část oblasti povodí Dolní Vltavy níže po toku, ale nejméně i v oblasti povodí Ohře a Dolního Labe. V tabulce 14.4.1.5.2 je uveden přehled navržených a realizovaných opatření dle jednotlivých typů a cílů.

Opatření, která nebyla realizována, mimo těch, která se ukázala jako neefektivní nebo nerealizovatelná z hlediska dostupnosti potřebných pozemků, budou znovu prověřena v rámci druhého plánovacího cyklu při zpracování plánů dílčích povodí a případně navržena k realizaci v letech 2015–2018.

14.4.1.5.2 Stav realizace opatření

Kapitola POP	Opatření typu A						Opatření typu B	Opatření typu C
	Počet v POP	z toho realizováno	náklady (mil. Kč)	z toho probíhá	plánované náklady (mil. Kč)	z toho nerealizováno	počet v POP	počet v POP
C.4.10	0	0	0	0	0	0	0	3
C.4.12	0	0	0	0	0	0	0	1
C.4.13	133	5	77,8	35	224,6	93	0	0
C.4.14	0	0	0	0	0	0	23	0
C.4.2	0	0	0	0	0	0	0	0
C.4.4	0	0	0	0	0	0	0	3
C.4.5	0	0	0	0	0	0	0	1
C.4.6	69	22	489	9	1 417,7	38	10	0
C.4.7	14	6	290	3	612,6	5	2	0
C.4.8	0	0	0	0	0	0	0	1
D	14	4	424	1	106,0	9	0	0
Opatření celkem	230	37	1 280,8	48	2 360,9	145	35	9

Pramen: s. p. Povodí, MZe

Soutok Vltavy a Berounky

14.4.1.6 Plán oblasti povodí Dyje

Charakteristika oblasti povodí

14.4.1.6.1 Přehledová mapa oblasti povodí Dyje

Pramen: MZe

Oblast povodí Dyje je druhá největší z osmi oblastí povodí na území ČR. Je vějířovitého tvaru a není příliš výškově členitá. Její nejvyšší polohy jsou situovány na Českomoravské vrchovině, nejvyšší bod leží na západní hranici oblasti povodí na hlavním evropském rozvodí Dunaje a Labe (vrchol Javořice 837 m n. m.) Při ústí Dyje do Moravy je nadmořská výška terénu přibližně 150 m n. m., největší svislá odlehlost tak činí asi 700 m.

Hlavním tokem oblasti povodí Dyje je stejnojmenná řeka Dyje. Po stránce hydrologické patří oblast povodí Dyje k úmoří Černého moře, voda je odváděna prostřednictvím řeky Dyje do Moravy a dále do Dunaje. Hlavní pramennou oblast představuje východní a jižní část Českomoravské vrchoviny a západní část Drahanské vrchoviny. Dalšími významnými řekami v oblasti povodí Dyje jsou např. Svratka, Jihlava, Svitava, Oslava, Moravská Dyje, Litava, Rokytná, Želetavka a Jevišovka.

Oblast povodí Dyje zasahuje v České republice celkem do šesti krajů – do kraje Jihomoravského, Jihočeského, Pardubického, Zlínského, Olomouckého a do kraje Vysočina.

Celkový počet obyvatel v oblasti povodí Dyje v ČR je 1 395 539, střední hustota osídlení je 125 obyvatel na 1 km².

V oblasti povodí Dyje se vyskytují všechny typy chráněných území přírody a krajiny od soustavy Natura 2000 po Zvláště chráněná území a také další chráněná území uvedená v Registru chráněných území.

14.4.1.6.1 Počty vodních útvarů vymezených v POP Dyje

	Útvary povrchových vod	
	stojatých	tekoucích
Počet přirozených útvarů	0	64
Počet silně ovlivněných útvarů	13	53
Počet umělých útvarů	0	0
Celkový počet vodních útvarů	13	117

Pramen: s. p. Povodí

Významné vlivy na stav vod v oblasti povodí

Za velmi významný vliv, identifikovaný ve 129 VÚ z celkových 130, lze v oblasti povodí Dyje označit morfologické úpravy toků. V pramenných oblastech se z tohoto hlediska jedná zejména o výskyt spádových objektů a níže na toku jsou pak častější soustavné úpravy koryt toků. Hodnocení morfologických vlivů v oblasti povodí Dyje bylo provedeno v úsecích vodních toků o délce 4 160 km z celkové délky říční sítě 12 517 km.

Další významný vliv představují plošné a bodové znečištění živinami (fosfor, dusík) a dále zatížení pesticidy z intenzivně obhospodařovaných zemědělských ploch.

Za významný vliv lze označit i vypouštění odpadních vod z bodových zdrojů znečištění, přičemž největším zdrojem je v této

oblasti vypouštění odpadních vod z komunálních zdrojů znečištění (53,6 % z celkového množství). Největším znečišťovatelem ze sféry komunálních vod v oblasti povodí byla v roce 2006 BVK Brno – ČOV Modřice, VAS Znojmo – ČOV a VAS Jihlava – ČOV. Významným zdrojem znečištění je v oblasti i sektor energetiky (JE Dukovany, Elektrárna Hodonín), který se na celkovém vypouštění množství odpadních vod podílí ze 40 %. V roce 2006 bylo v oblasti povodí Dyje sledováno celkem 513 vypouštění vod do vod povrchových (187 mil. m³.rok⁻¹), z toho významných bylo 51 komunálních zdrojů, 42 průmyslových, 8 z potravinářského průmyslu a 17 s tepelnou zátěží.

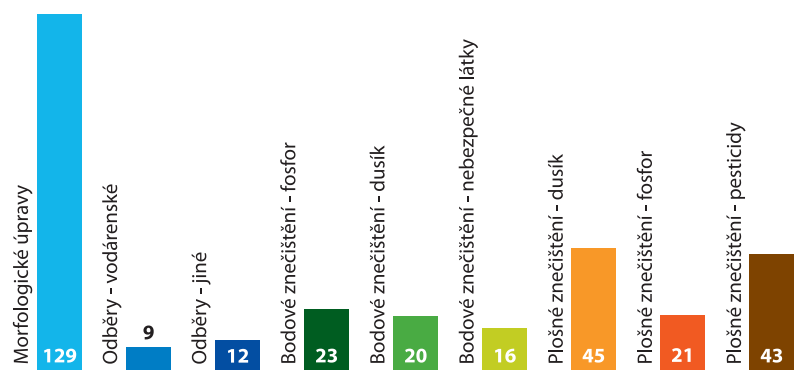
Z hlediska významných vlivů na stav povrchových vod nepředstavují odběry vod ve většině útvarů významnější vliv. U odběrů povrchové vody je v oblasti celkově evidováno 95 významných odběrů vody (102 mil. m³.rok⁻¹), 28 významných akumulací vody (nádrže s celkovým akumulovaným objemem větším než 1 mil. m³), 11 převodů povrchové vody, morfologické úpravy, zejména příčné překážky se vyskytují ve všech VÚ. Z „jiných“ užívání vod se pak jedná o využívání vodní energie, rekreační využití povrchových vod a rybářské hospodářství.

Odběry podzemní vody, v nichž převažují odběry pro zásobování obyvatel pitnou vodou, v roce 2006 dosáhly 65 mil. m³.rok⁻¹.

VD Velký Bílovec

14.4.1.6.2 Počty útvarů povrchových vod s významným vlivem

Pramen: s. p. Povodí, MZe

Stav VÚ před realizací opatření

Kapitola C se zabývá podmínkami nutnými k dosažení cílů ochrany vod jako složky životního prostředí, programy zjišťování a hodnocení množství a stavu vod (programy monitoringu), environmentálními cíli ochrany vod pro období platnosti plánu a návrhy opatření pro dosažení stanovených cílů, příp. přiblížení se těmto cílům. Podmínky k dosažení cílů ochrany vod a kritéria jejich hodnocení jsou stanovené pro jednotlivé dílčí okruhy, kterými jsou – povrchové vody, podzemní vody a tzv. chráněné oblasti.

Před vlastním hodnocením ekologického stavu VÚ bylo provedeno vymezení tzv. silně ovlivněných vodních útvarů (HMWB), což jsou VÚ, které mají v důsledku fyzických změn způsobených lidskou činností podstatně změněný charakter a nemohou proto splňovat parametry dobrého ekologického stavu, a proto se u nich hodnotí tzv. ekologický potenciál.

U povrchových vod tekoucích byl hodnocen jejich ekologický stav a chemický stav. Při hodnocení ekologického stavu se

vyhodnocovaly základní biologické složky vázané na vodu, jako jsou ryby, makrozoobentos a fytoplankton. Dále se hodnotily všeobecné fyzikálně-chemické složky, které vývoj těchto předchozích biologických složek podporují a jsou pro ně limitující. Chemický stav povrchových vod vycházel ze seznamu ukazatelů chemického stavu útvarů povrchových vod a jejich limitů.

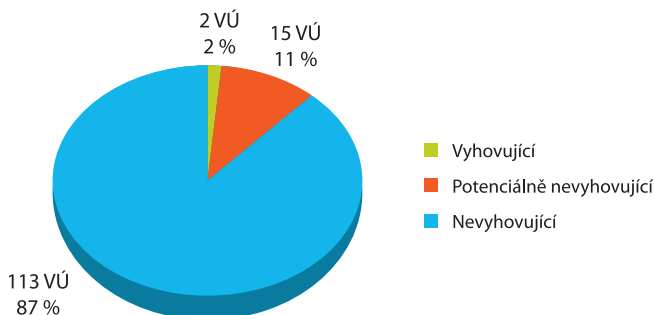
U povrchových vod stojatých, kterými jsou pouze určené vodní nádrže a jsou vodními útvary silně ovlivněnými, se hodnotil pouze ekologický potenciál. Ten je rovněž souhrnem hodnocení dílčích biologických a fyzikálně-chemických složek.

Také k hodnocení stavu podzemních vod se přistupuje ze dvou hledisek – hodnotí se jejich kvantitativní stav a chemický stav. Kvantitativní stav je vyjádřením stupně ovlivnění VÚ podzemní vody přímými nebo nepřímými odběry vody, chemický stav je vyjádřen nedosažením nebo překročením stanovených limitních hodnot vybraných chemických substancí a látek.

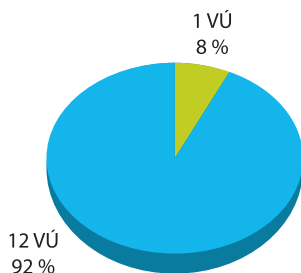
Specifickou kategorií je pak hodnocení chráněných oblastí.

14.4.1.6.3 Útvary povrchových vod

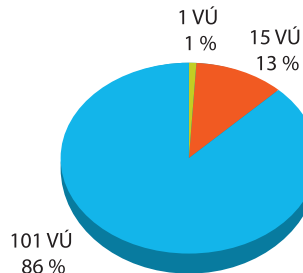
Celkový stav útvarů povrchových vod

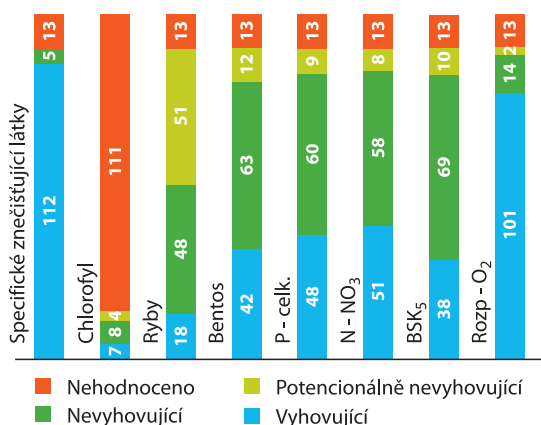
Útvary povrchových vod stojatých

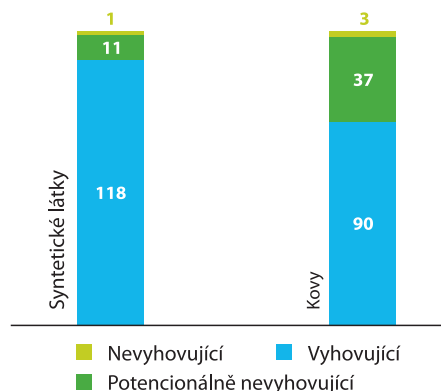
Útvary povrchových vod tekoucích

Ekologický stav útvarů povrchových vod

Chemický stav útvarů povrchových vod

Pramen: s. p. Povodí, MZe

Navržená opatření

V POP Dyje bylo navrženo celkem 395 opatření, z toho 364 typu A, 20 typu B a 11 typu C.

Pro kapitolu C plán obsahuje celkem 306 konkrétních opatření (typu A) v oblasti ČOV, kanalizací, sanací starých ekologických zátěží a revitalizací. Z toho je v oblasti výstavby a rekonstrukce ČOV a kanalizací navrženo celkem 225 opatření, v oblasti sanací starých ekologických zátěží celkem 42 opatření a v oblasti revitalizací toků je celkem navrženo 39 opatření.

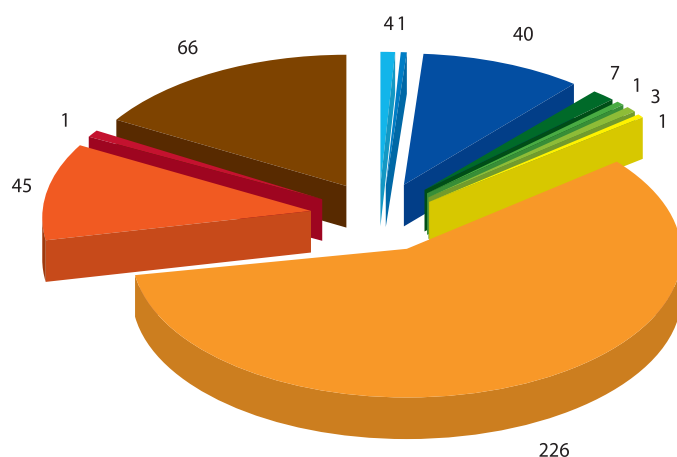
Pro realizaci opatření zahrnutých v kapitole D je navrženo konkrétně 124 opatření, přičemž 58 opatření pochází od tzv. „žadatelů“, tj. správců toků a 66 pochází od tzv. „navrhovatelů“, tj. měst a obcí (opatření „navrhovatelů“ jsou však zahrnuta v jednom listu opatření!). Z významných sídel, která povodňovou ochranu potřebují doplnit, jsou to podle dostupných údajů a podle počtu ohrožených obyvatel především: Brno na Svatavě a Svitavě s výrazně nejvyšším počtem ohrožených obyvatel – 30 tisíc. Řádově nižší počty nedostatečně chráněných obyvatel mají sídla

Kyjov na Kyjovce, Třebíč na Jihlavě a Stařečském potoce, Blansko na Svitavě, Velké Meziříčí na Oslavě, Bučovice na Litavě, Tišnov a Veverská Bítýška na Svatce, Ivančice na Jihlavě, Břeclav na Dyji.

VD Vranov nad Dyjí

14.4.1.6.4 Počty navržených opatření v POP dle jejich typu

- Doplňující opatření nezbytná pro splnění přijatých cílů ochrany vod jako složky životního prostředí (C.4.10)
- Opatření k aplikaci principu „znečišťovatel platí“ (C.4.12)
- Opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů (C.4.13)
- Opatření regulující znečištění z plošných zdrojů (C.4.14)
- Opatření uplatněná pro vody užívané pro odběr vody určené pro lidskou spotřebu (C.4.2)
- Opatření pro regulaci odběrů a vzdouvání vod (C.4.4)
- Opatření k zamezení přímému vypouštění do podzemních vod s uvedením případů povoleného vypouštění (C.4.5)
- Opatření k omezení vypouštění znečištění z bodových zdrojů (C.4.6)
- Opatření k omezení popřípadě zastavení vnosu zvlášť nebezpečných látek do vod (C.4.7)
- Opatření k prevenci a snížení dopadů případů havarijního znečištění (C.4.8)
- Opatření k ochraně před povodněmi (D)

Pramen: s. p. Povodí, MZe

Stav realizace opatření

Realizace plánovaných opatření se odvíjí od investiční náročnosti akce a vypořádání majetkových vztahů. Investice jsou převážně pokrývány dotacemi z finančních zdrojů fondů EU, z národních zdrojů a krajských dotací a grantů. Pro kapitolu C jsou nositeli opatření vodárenské společnosti, města a obce a správci toků. Do konce roku 2012 bylo v kapitole C.4.6 realizováno 21 % opatření a probíhá nebo je připravováno 33 % opatření. V kapitole C.4.7 bylo realizováno 28,5 % a probíhá nebo je připravováno také 28,5 % opatření. A v kapitole C.4.13 bylo realizováno 23 % a probíhá nebo je připravováno 31 % z plánovaných opatření. Pro kapitolu D jsou nositeli opatření tzv. „žadatelé“, kterými jsou správci toků a v počáteční

přípravě také tzv. „navrhovatelé“, jimiž jsou města a obce. „Žadatelé“ realizovali téměř 40 % a probíhá nebo je připravováno 17 % opatření.

Vypořádání majetkových vztahů je problémem hlavně u přípravy a realizací revitalizací vodních toků, plošných opatření v krajině zamezujících erozním smyvmu a budováním protipovodňových opatření. Řešit tento problém napomáhají jednoduché a komplexní pozemkové úpravy.

U opatření zahrnutých v „programu opatření“ je snaha o jejich provedení v době platnosti Plánu oblasti povodí Dyje 2010–2015. U „ostatních“ opatření se předpokládá jejich realizace do konce plánovacího období v roce 2027.

14.4.1.6.2 Stav realizace opatření

Kapitola POP	Opatření typu A						Opatření typu B	Opatření typu C
	Počet v POP	z toho realizováno	náklady (mil. Kč)	z toho probíhá	plánované náklady (mil. Kč)	z toho nerealizováno	počet v POP	počet v POP
C.4.10	0	0	0	0	0	0	0	4
C.4.12	0	0	0	0	0	0	0	1
C.4.13	39	9	65,0	12	51,8	18	1	0
C.4.14	0	0	0	0	0	0	7	0
C.4.2	0	0	0	0	0	0	1	0
C.4.4	0	0	0	0	0	0	3	0
C.4.5	0	0	0	0	0	0	0	1
C.4.6 ¹⁾	225	48	3 201,7	75	2 902,5	52	1	0
C.4.7 ²⁾	42	12	833,7	12	1 003,0	0	2	1
C.4.8	0	0	0	0	0	0	0	1
D ³⁾	58	23	339,8	10	29,0	25	5	3
Celkem	364	92	4 440,2	109	3 986,3	95	20	11

Pramen: s. p. Povodí, MZe

Pozn.: ¹⁾ Stav a náklady na realizaci opatření nebylo možno vyčíslit pro 50 opatření (z toho 32 navrženo v Programu opatření, 18 jako Ostatní opatření). U realizovaných staveb nebylo možno vyčíslit náklady u 2 opatření.

²⁾ Stav a náklady na realizaci opatření nebylo možno vyčíslit pro 18 opatření (z toho 15 navrženo v Programu opatření, 3 jako Ostatní opatření).

³⁾ 66 opatření „navrhovatelů“, včetně nákladů, je samostatně zahrnuto v jednom listu opatření typu C. Z nich bylo „Realizováno“ 5 opatření s vynaloženými náklady 163,4 mil. Kč, „Probíhá“ 9 opatření s plánovanými náklady 33,3 mil. Kč, „Nerealizováno“ je 52 takových opatření.

14.4.1.7 Plán oblasti povodí Moravy

Charakteristika oblasti povodí

14.4.1.7.1 Přehledová mapa oblasti povodí Moravy

Pramen: Mze

Oblast povodí Moravy je co do velikosti na čtvrtém místě z osmi oblastí povodí na území ČR. Je protáhlého tvaru ve směru sever – jih s výrazným výběžkem směrem k východu, který tvoří povodí Bečvy. Oblast povodí Moravy je poměrně výškově členitá. To je dáno situováním horního toku Moravy pod jižními svahy Hrubého Jeseníku a dále pramennou oblastí Bečvy v Beskydech. V oblasti severovýchodní rozvodnice, která je současně hlavním evropským rozvodím Dunaje a Odry, dosahují výšky terénu v oblasti Hrubého Jeseníku cca 1 490 m n. m. (Praděd 1 492 m n. m.) a v oblasti Beskyd cca 1 250 m n. m. (Kněhyně 1 257 m n. m. – vrchol patří do oblasti povodí Odry). V závěrném profilu u Lanžhotu je výška terénu jen cca 150 m n. m. Největší svislá odlehlost tedy převyšuje 1 300 m.

Po stránce hydrologické patří oblast povodí Moravy k úmoří Černého moře, vodu odvádí prostřednictvím řeky Moravy do Dunaje. Hlavní pramennou oblast představují hory v severovýchodní části povodí – Jeseníky, Beskydy a Bílé Karpaty. Hlavním tokem oblasti povodí Moravy je stejnojmenná řeka Morava. Dalšími významnými toky v oblasti povodí Moravy je Olšava, Haná, Bečva, Romže a Valová, Bystřice, Oskava, Moravská Sázava a Desná.

Oblast povodí Moravy zasahuje v České republice do pěti krajů – do kraje Olomouckého, Zlínského, Jihomoravského, Pardubického a do kraje Moravskoslezského.

Celkový počet obyvatel v oblasti povodí Moravy na území ČR je 1 363 597, střední hustota osídlení je 138 obyvatel na 1 km².

V oblasti povodí Moravy se vyskytují všechny typy chráněných území přírody a krajiny od soustavy Natura 2000 po Zvláště chráněná území a také další chráněná území uvedená v Registru chráněných území.

14.4.1.7.1 Počty vodních útvarů vymezených v POP Moravy

	Útvary povrchových vod	
	stojatých	tekoucích
Počet přirozených útvarů	0	134
Počet silně ovlivněných útvarů	3	47
Počet umělých útvarů	0	0
Celkový počet vodních útvarů	3	181

Pramen: s. p. Povodí

Významné vlivy na stav vod v oblasti povodí

Za velmi významný vliv, identifikovaný ve všech 184 VÚ v oblasti povodí Moravy lze označit morfologické úpravy toků. Nejčastějšími

překážkami na vodních tocích jsou jezy a spádové objekty, které se pak s vyšší četností vyskytují v horních oblastech povodí. Většina z příčných překážek, vyhodnocených v oblasti povodí Moravy jako významné, není vybavena rybími přechody. Níže na vodních tocích jsou pak častější soustavné úpravy koryt vodních toků.

Hodnocení morfologických vlivů v oblasti povodí Moravy bylo provedeno v úsecích vodních toků o délce 4 216 km z celkové délky říční sítě 14 711 km.

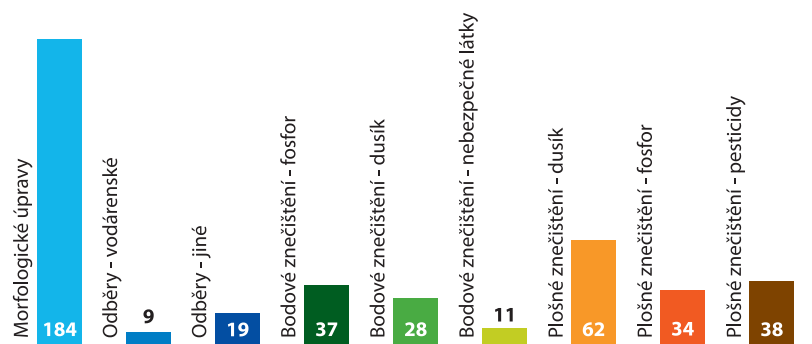
Další významný vliv představují plošné a bodové znečištění živinami (fosfor, dusík) a dále zatížení pesticidy z intenzivně obhospodařovaných zemědělských ploch. V oblasti povodí Moravy je z hlediska plošného znečištění dusíkem 14 rizikových VÚ a 91 VÚ je potenciálně rizikových, z hlediska plošného zatížení fosforem je 34 VÚ rizikových a 76 VÚ potenciálně rizikových a 55 potenciálně rizikových útvarů z hlediska zatížení pesticidy.

Za významný vliv lze označit i vypouštění odpadních vod z bodových zdrojů znečištění. Z celkového počtu 184 VÚ je v oblasti povodí Moravy na základě nepřímého hodnocení vyhodnoceno 33 útvarů jako rizikových z hlediska ekologického stavu povrchových vod z pohledu bodového znečištění, 6 útvarů jako potenciálně rizikových a 145 útvarů jako nerizikových. Rizikovost je způsobena především fosforem (31 VÚ), dusík způsobuje rizikovost u 15 VÚ. Největším zdrojem je v této oblasti vypouštění odpadních vod z komunálních zdrojů znečištění vod (87,7 % z celkového množství). Největším znečišťovatelem ze sféry komunálních vod v oblasti povodí Moravy byla v roce 2006 Středomoravská Vas Olomouc – ČOV Olomouc, VaK Zlín – ČOV Zlín, SVK Uh. Hradiště – ČOV Uherský Brod, VaK Prostějov – ČOV Prostějov a VaK Přerov – ČOV Přerov.

Orava

14.4.1.7.2 Počty útvarů povrchových vod s významným vlivem

Pramen: s. p. Povodí, MZe

Významným zdrojem znečištění je v oblasti i sektor průmyslu, který se na celkovém vypouštěném množství odpadních vod podílí z 11,8 %.

Po vyhodnocení bylo v oblasti povodí Moravy určeno 56 významných vypouštění vod z komunálních zdrojů, 6 významných zdrojů znečištění z potravinářského průmyslu, 63 významných vypouštění z průmyslových zdrojů znečištění a 21 významných vypouštění odpadních vod s tepelnou zátěží.

U odběrů povrchové vody je v oblasti celkově evidováno 99 významných odběrů vody (100,4 mil. m³.rok⁻¹), 10 významných nádrží – nádrže místního významu s relativně malým objemem (42,16 mil. m³), 14 převodů vody, morfologické úpravy, zejména příčné překážky se vyskytují ve všech VÚ. Z „jiných“ užívání vod se pak jedná o využívání minerálních vod, využití vodní energie, rybářské

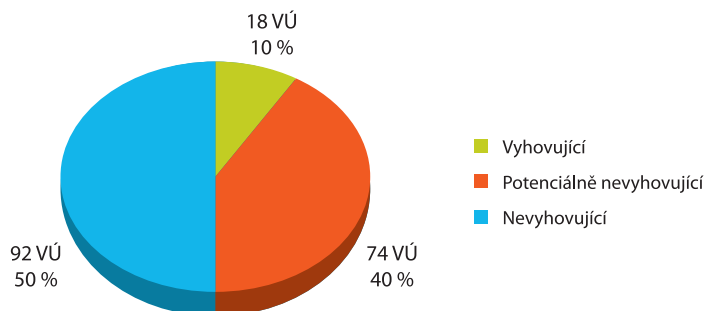
hospodářství, rekreační využití povrchových vod a o rekreační plavbu. Celkové odběry podzemní vody, v nichž převažují odběry pro zásobování obyvatel pitnou vodou, v roce 2006 dosáhly 66,9 mil. m³.rok⁻¹.

Stav VÚ před realizací opatření

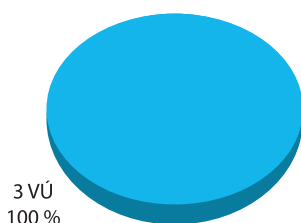
Kapitola C se zabývá podmínkami nutnými k dosažení cílů ochrany vod jako složky životního prostředí, programy zjišťování a hodnocení množství a stavu vod (programy monitoringu), environmentálními cíli ochrany vod pro období platnosti plánu a návrhy opatření pro dosažení stanovených cílů, příp. přiblížení se těmto cílům. Podmínky k dosažení cílů ochrany vod a kritéria jejich hodnocení jsou stanovené pro jednotlivé dílčí okruhy, kterými jsou – povrchové vody, podzemní vody a tzv. chráněné oblasti.

14.4.1.7.3 Útvary povrchových vod

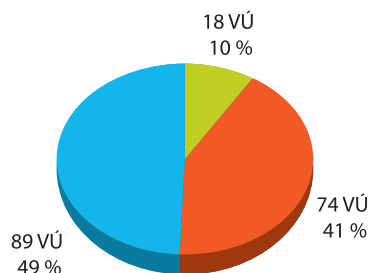
Celkový stav útvarů povrchových vod

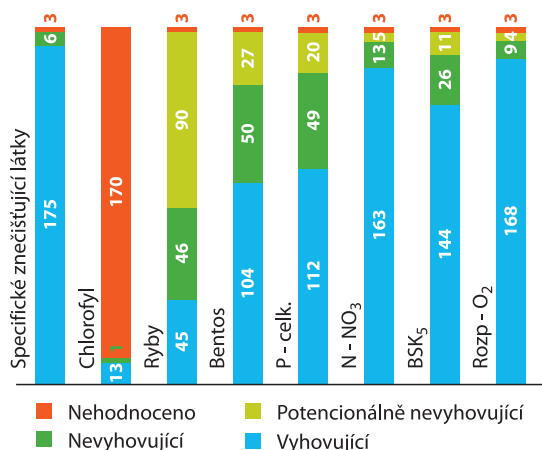
Útvary povrchových vod stojatých

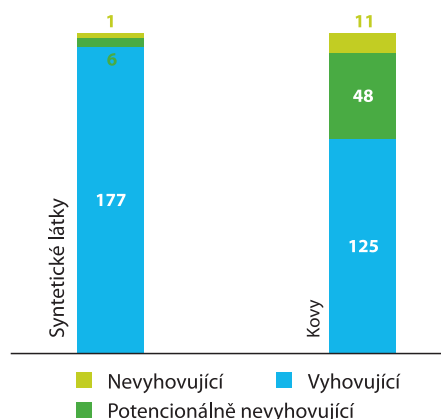
Útvary povrchových vod tekoucích

Ekologický stav útvarů povrchových vod

Chemický stav útvarů povrchových vod

Pramen: s. p. Povodí, MZe

Před vlastním hodnocením ekologického stavu VÚ bylo provedeno vymezení tzv. silně ovlivněných vodních útvarů (HMWB), což jsou VÚ, které mají v důsledku fyzických změn způsobených lidskou činností podstatně změněný charakter a nemohou proto splňovat parametry dobrého ekologického stavu, a proto se u nich hodnotí tzv. ekologický potenciál.

U povrchových vod tekoucích byl hodnocen jejich ekologický stav a chemický stav. Při hodnocení ekologického stavu se vyhodnocovaly základní biologické složky vázané na vodu, jako jsou ryby, makrozoobentos a fytoplankton. Dále se hodnotily všeobecné fyzikálně-chemické složky, které vývoj těchto předchozích biologických složek podporují a jsou pro ně limitující. Chemický stav povrchových vod vycházel ze seznamu ukazatelů chemického stavu útvarů povrchových vod a jejich limitů.

U povrchových vod stojatých, kterými jsou pouze určené vodní nádrže a jsou VÚ silně ovlivněnými, se hodnotil pouze ekologický potenciál. Ten je rovněž souhrnem hodnocení dílčích biologických a fyzikálně-chemických složek.

Také k hodnocení stavu podzemních vod se přistupuje ze dvou hledisek – hodnotí se jejich kvantitativní stav a chemický stav. Kvantitativní stav je vyjádřením stupně ovlivnění VÚ podzemní vody přímými nebo nepřímými odběry vody, chemický stav je vyjádřen nedosažením nebo překročením stanovených limitních hodnot vybraných chemických substancí a látek.

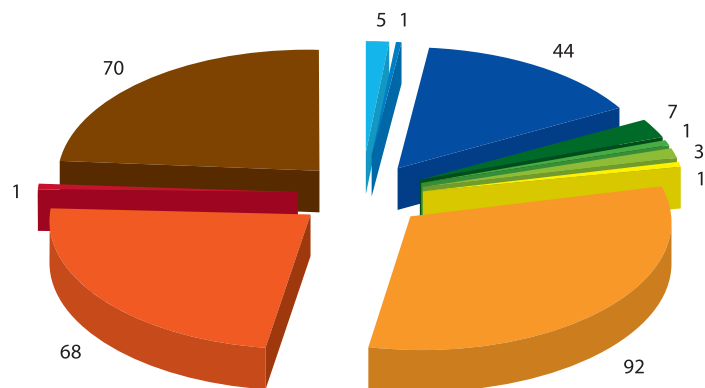
Specifickou kategorií je pak hodnocení chráněných oblastí.

Navržená opatření

V POP Moravy bylo navrženo celkem 293 opatření, z toho 258 typu A, 23 typu B a 12 typu C. V kapitole C je navrženo celkem 223 opatření, z toho 199 typu A, 15 typu B a 9 opatření typu C. V kapitole D bylo navrženo celkem 70 opatření, z toho 59 typu A, 8 typu B a 3 typu C.

Pro kapitolu C plán obsahuje celkem 199 konkrétních opatření v oblasti ČOV, kanalizací, sanací starých ekologických zátěží a revitalizací. Z toho je v oblasti výstavby a rekonstrukce ČOV a kanalizací navrženo celkem 91 opatření, v oblasti sanací starých ekologických zátěží celkem 65 opatření a v oblasti revitalizací toků je celkem navrženo 43 opatření.

14.4.1.7.4 Počty navržených opatření v POP dle jejich typu

- Doplnující opatření nezbytná pro splnění přijatých cílů ochrany vod jako složky životního prostředí (C.4.10)
- Opatření k aplikaci principu „znečišťovatel platí“ (C.4.12)
- Opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů (C.4.13)
- Opatření regulující znečištění z plošných zdrojů (C.4.14)
- Opatření uplatněná pro vody užívané pro odběr vody určené pro lidskou spotřebu (C.4.2)
- Opatření pro regulaci odběrů a vzdouvání vod (C.4.4)
- Opatření k zamezení přímému vypouštění do podzemních vod s uvedením případů povoleného vypouštění (C.4.5)
- Opatření k omezování vypouštění znečištění z bodových zdrojů (C.4.6)
- Opatření k omezování popřípadě zastavení vnosu zvláště nebezpečných látek do vod (C.4.7)
- Opatření k prevenci a snížení dopadů případů havarijního znečištění (C.4.8)
- Opatření k ochraně před povodněmi (D)

Pramen: s. p. Povodí, MZe

Pro realizaci opatření zahrnutých v kapitole D je navrženo konkrétně (typu A) 78 opatření, přičemž 59 opatření pochází od tzv. „žadatelů“, tj. správců toků a 19 pochází od tzv. „navrhovatelů“, tj. měst a obcí (opatření „navrhovatelů“ jsou však zahrnuta v jednom listu opatření!). Z významných sídel, která povodňovou ochranu potřebují doplnit, jsou to podle dostupných údajů a podle počtu ohrožených obyvatel především: Olomouc, Kroměříž, Litovel, Chropyně, Uherský Ostroh, Hodonín a Napajedla na toku Morava, Zlín na toku Dřevnice, Přerov, Valašské Meziříčí, Třebíč a Hranice na Bečvě, Uherský Brod na Olšavě, Hlubočky na Bystřici, Vsetín na Vsetínské Bečvě a Rapotín na Desné.

Stav realizace opatření

Realizace plánovaných opatření se odvíjí od investiční náročnosti akce a vypořádání majetkoprávních vztahů. Investice jsou převážně pokrývány dotacemi z finančních zdrojů fondů EU, z národních zdrojů a krajských dotací a grantů. Pro kapitolu C jsou nositeli opatření vodárenské společnosti, města a obce a správci

toků. Do konce roku 2012 bylo v kapitole C.4.6 realizováno 32 % a probíhá nebo je připravováno 20 % opatření. V kapitole C.4.7 bylo realizováno 8 % a probíhá nebo je připravováno 17 %. A v kapitole C.4.13 bylo realizováno téměř 5 % a probíhá nebo je připravováno 63 % z plánovaných opatření. Pro kapitolu D jsou nositeli opatření tzv. „žadatelé“, kterými jsou správci toků a v počáteční přípravě také tzv. „navrhovatelé“, jimiž jsou města a obce. „Žadatelé“ realizovali téměř 34 % a probíhá nebo je připravováno 30,5 % opatření.

Vypořádání majetkoprávních vztahů je problémem hlavně u přípravy a realizaci revitalizací vodních toků, plošných opatření v krajině zamezujících erozním smyčům a budováním protipovodňových opatření. Řešit tento problém napomáhají jednoduché a komplexní pozemkové úpravy.

U opatření zahrnutých v „programu opatření“ je snaha o jejich provedení v době platnosti Plánu oblasti povodí Moravy 2010–2015. U „ostatních“ opatření se předpokládá jejich realizace do konce plánovacího období v roce 2027.

14.4.1.7.2 Stav realizace opatření

Kapitola POP	Opatření typu A						Opatření typu B	Opatření typu C
	Počet v POP	z toho realizováno	náklady (mil. Kč)	z toho probíhá	plánované náklady (mil. Kč)	z toho nerealizováno	počet v POP	počet v POP
C.4.10	0	0	0	0	0	0	0	5
C.4.12	0	0	0	0	0	0	0	1
C.4.13	43	2	32,3	27	32,0	14	1	0
C.4.14	0	0	0	0	0	0	7	0
C.4.2	0	0	0	0	0	0	1	0
C.4.4	0	0	0	0	0	0	3	0
C.4.5	0	0	0	0	0	0	0	1
C.4.6 ¹⁾	91	29	2 973,7	18	1 007,7	4	1	0
C.4.7 ²⁾	65	5	265,0	11	1 392,0	1	2	1
C.4.8	0	0	0	0	0	0	0	1
D ³⁾	59	20	318,3	18	157,3	21	8	3
Celkem	258	56	3 589,3	74	2 589,0	40	23	12

Pramen: s. p. Povodí, MZe

Pozn.: ¹⁾ Stav a náklady na realizaci opatření nebylo možno vyčíslit pro 40 opatření (z toho 28 navrženo v Programu opatření, 12 jako Ostatní opatření).

²⁾ Stav a náklady na realizaci opatření nebylo možno vyčíslit pro 48 opatření (z toho 26 navrženo v Programu opatření, 22 jako Ostatní opatření).

³⁾ 19 opatření „navrhovatelů“ včetně nákladů, je samostatně zahrnuto v jednom listu opatření typu C. Z nich bylo „Realizováno“ 1 opatření v nákladu 24,1 mil. Kč, „Probíhá“ 3 opatření v plánovaném nákladu 2,3 mil. Kč. „Nerealizováno“ je 9 opatření a stav a náklady na realizaci opatření nebylo možno vyčíslit pro 6 plánovaných opatření.

14.4.1.8 Plán oblasti povodí Odry

Charakteristika oblasti povodí

14.4.1.8.1 Přehledová mapa oblasti povodí Odry

Pramen: MZe

Základní strukturu oblasti povodí Odry tvoří vějíř hlavních toků Odry, Opavy, Ostravice a Olše, které se stékají do centra Ostravské pánve. Tzv. okrajovými přítoky Odry jsou ty, které do ní ústí na území Polské republiky převážně prostřednictvím Kladské Nisy. Území oblasti o rozloze 6 252 km² patří v rámci ČR k více exponovaným, což je dáno jak přírodními poměry v území, tak i jeho civilizačním zatížením. Geograficky je oblast povodí tvořena horskými masivy Hrubého Jeseníku a Beskyd a současně otevřením se k severu do Slezské nížiny. Odra pramení v Oderských vrších (634 m n. m.) a opouští území ČR v prostoru Bohumína (190 m n. m.). Na jihozápadní rozvodnici sousedí oblast povodí s povodím Dunaje.

Nad soutokem Odry s Olší, tzn. těsně nad místem, odkud vody oblasti povodí z území ČR odtékají, má Odra dlouhodobý průměrný průtok 49 m³.s⁻¹, průměrný průtok pod Olší pak dosahuje 63 m³.s⁻¹. Na celou oblast povodí dopadá ročně přes 5,1 mld. m³ srážek, roční srážkový úhrn, vztažený na průměrnou plochu, dosahuje okolo 820 mm, z čehož v průměru odeče přibližně 300 mm. Nejvyšší roční úhrny srážek jsou zaznamenávány v oblasti Beskyd (Lysá hora – 1390 mm/rok).

Lesnatost oblasti povodí činí 38,5 %, což je nad celostátním průměrem, a patří k nejvyšším v ČR. Celkový počet obyvatel zde činí téměř 1,3 milionu, střední hustota osídlení je 212 obyvatel na 1 km², což je rovněž více, než je celostátní průměr (130 obyvatel/km²).

14.4.1.8.1 Počty vodních útvarů vymezených v POP Odry

	Útvary povrchových vod	
	stojatých	tekoucích
Počet přirozených útvarů	0	88
Počet silně ovlivněných útvarů	8	24
Počet umělých útvarů	0	0
Celkový počet vodních útvarů	8	112

Pramen: s. p. Povodí

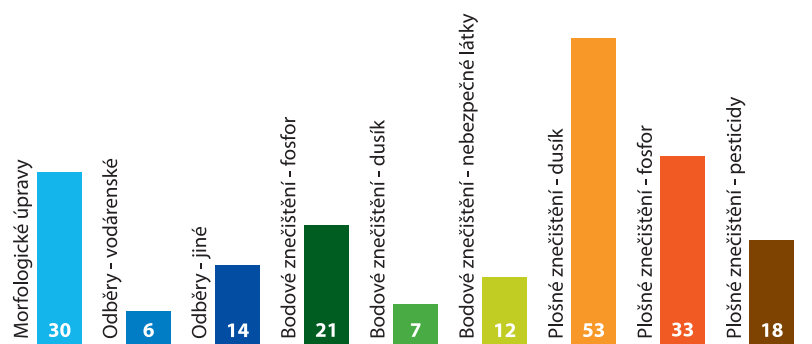
Významné vlivy na stav vod v oblasti povodí

Vlivy, které se promítají do stavu oblasti povodí Odry a jsou procesem plánování registrovány jako významné, lze charakterizovat takto:

Významné morfologické úpravy koryt toků (ve 30 % z celkového počtu útvarů) se vyskytují zejména z důvodu značné nestability koryt toků v oblasti povodí, již je třeba čelit pro zabezpečení zastavěného okolního území. Nestabilita se projevuje zejména v jihovýchodní části oblasti povodí poznamenané značnými podélnými sklony toků a geologickým prostředím beskydského flyšového pásma.

Bodové zdroje znečištění jsou soustředěny do míst lidských sídel, co do zatížení vod recipientů se jako významnější jeví zatížení VÚ

14.4.1.8.2 Počty útvarů povrchových vod s významným vlivem

Pramen: s. p. Povodí, MZe

PPO na řece Ondřejnici

fosforem, které postihuje jejich trojnásobný počet proti těm, které jsou zatěžovány dusíkem. Znečištění nebezpečnými látkami je registrováno jen u deseti útvarů.

Významné odběry vod jsou v oblasti povodí soustředěné do menšího počtu odběrných míst a z celkového objemu 140 mil.m³/rok se dělí přibližně na polovinu na množství odebrané pro vodárenské účely a pro průmysl.

Plošné znečištění postihuje počet VÚ v mnohem výraznějším rozsahu, než je tomu u zdrojů bodových. Nejvíce se to jeví u zatížení dusíkem, kde je ovlivňována téměř polovina útvarů, poněkud méně fosforem, který znečišťuje více než třetinu útvarů, a pesticidy asi šestinu.

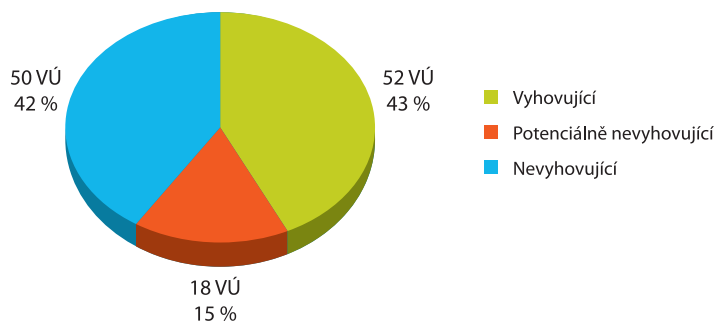
Stav VÚ před realizací opatření

Ze 120 VÚ povrchových vod byl v oblasti povodí Odry jejich celkový stav hodnocen jako vyhovující u 52, potenciálně nevyhovující u 18 a nevyhovující u 50 útvarů. Z toho ekologicky vyhovující stav se vyskytoval v 59 případech, potenciálně nevyhovující u 12 a nevyhovující u 49 VÚ. Podle kritérií uvedených v grafu působí poměrně okrajově na celou oblast povodí zatížení specifickými látkami, ačkoliv je nutno mít na zřeteli, že hodnocení se v prvním cyklu plánování převážně provádělo nepřímě. Významným aspektem se zde projevilo kritérium makrozoobentosu, podle něž ve dvou třetinách útvarů nebylo dosaženo dobrého ekologického stavu. Podobně dopadá i hodnocení fyzikálně-chemických ukazatelů, zejména jde-li o kritérium celkového fosforu (P_{celk}).

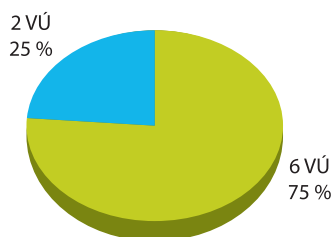
Chemický vyhovující stav byl zaznamenán u 88 VÚ, potenciálně nevyhovující u 24 a nevyhovující jen u 8 útvarů. Hodnocení chemického stavu je striktně vázáno na vyjmenované prioritní látky, přičemž převážná část z nich je ve stavu vyhovujícím. Pokud se v tomto směru vyskytují problémy, nejčastěji je vytváří koncentrace některých těžkých kovů (Cd a Hg) a výskyt některých kongenerů, patřících do skupiny polyaromatických uhlovodíků.

14.4.1.8.3 Útvary povrchových vod

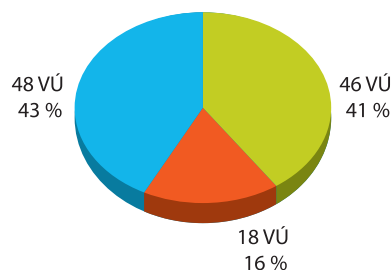
Celkový stav útvarů povrchových vod

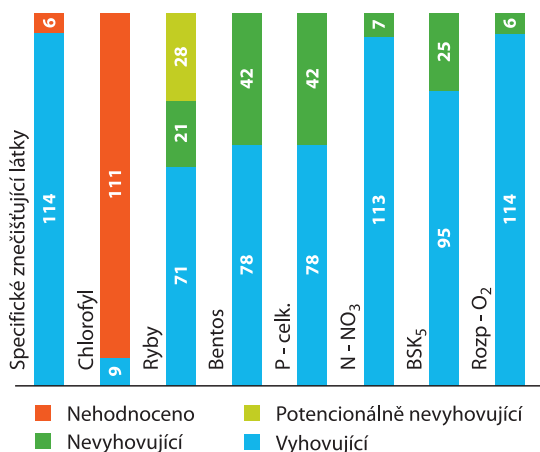
Útvary povrchových vod stojatých

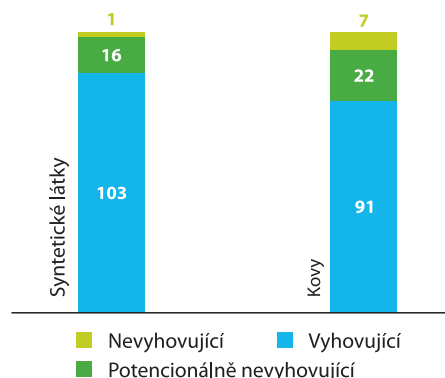
Útvary povrchových vod tekoucích

Ekologický stav útvarů povrchových vod

Chemický stav útvarů povrchových vod

Pramen: s. p. Povodí, MZe

Navržená opatření

Navržená opatření pro oblast povodí Odry jsou členěna na opatření obecné povahy a uplatňující správné postupy (typy B a C), a na ta základní, která jsou pak blíže konkretizovaná (typ A). V povodí Odry bylo navrženo celkem 299 opatření, z toho 277 typu A, 14 typu B a 8 typu C.

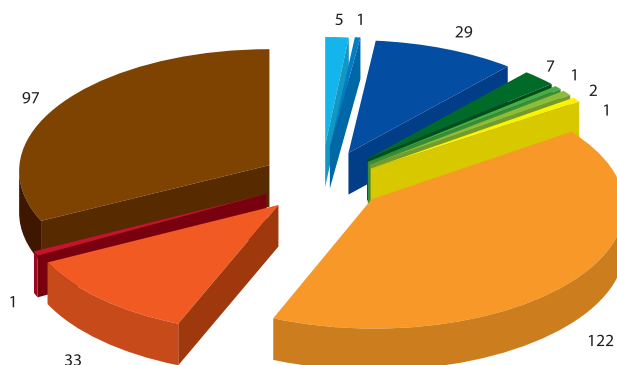
V případě opatření typu A je možno uvést, že co do jejich počtu, je největší rozsah těchto opatření soustředěn na opatření k omezení vypouštění znečištění z bodových zdrojů (subkapitola C.4.6). Zde se jedná o výstavbu čistíren odpadních vod (ČOV), jejich eventuální rekonstrukce, intenzifikace či rozšíření a o výstavbu kanalizací, jejich rekonstrukce, doplnění či rušení nevyhovujících výpustí, atd. Návrh opatření jako celek pro oblast vychází ze zásady, že se upřednostňuje výstavba kanalizací v aglomeracích, kde již ČOV vybudovány byly, výstavba nových ČOV je pak vesměs zaměřena na sídla větší než 2 tisíce obyvatel a jen v některých případech, např. v povodích využívaných pro vodárenské účely,

je to pro obce s počtem obyvatel menším. Do celkového rámce spadají i opatření k dosažení požadovaných limitů vodoprávních povolení pro 4 průmyslové podniky.

Dalším okruhem lokalizovaných opatření typu A jsou opatření k omezení, případně zastavení vnosu zvláště nebezpečných látek do vod (C.4.7). V oblasti povodí Odry se jedná o opatření k odstraňování starých ekologických zátěží a zabránění možného negativního ovlivnění osmi z celkem čtrnácti VÚ podzemních vod, jež jsou v oblasti identifikovány. V téměř polovině případů těchto opatření (13) byl jejich návrh kryt tzv. ekologickou smlouvou, když se jednalo především o sanace území v působnosti dřívějších podniků, jejich bývalých skládek, úložišť, či manipulačních ploch.

Samostatnou oblastí jsou opatření na úseku zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek VÚ (C.4.13), opatření směřující k revitalizaci některých úseků koryt vodních toků. Patří sem i zprůchodnění migračních překážek na tocích pro organizmy vázané na vodu, tvořící asi pětinu z navrhovaných akcí.

14.4.1.8.4 Počty navržených opatření v POP dle jejich typu

Pramen: s. p. Povodí, MZe

Stav realizace opatření

Na úseku omezování vypouštění znečištění z bodových zdrojů a omezování vnosu zvláště nebezpečných látek do vod nebyla k 31. 12. 2012 ze 122 navržených opatření zahájena jen necelá 3 % akcí, téměř z poloviny opatření již realizována byla (54) a ve zbývající části v určité formě probíhá – z třetiny prováděním stavby, jinak v projekční přípravě. Příprava byla zatím pozastavena u necelé desetiny akcí.

Opatření na úseku podzemních vod, směřující k odstranění starých ekologických zátěží, probíhá na téměř třech čtvrtinách z navržených akcí podle ekologických smluv a podle rozhodnutí příslušných úřadů.

Opatření představující revitalizaci vybraných úseků toků a odstranění migračních překážek na nich byla zahájena ve všech případech. Přibližně 10 % z nich je ve výstavbě nebo již bylo zhotoveno, zbývající část je v přípravě – projekční, správní řízení.

- Doplnující opatření nezbytná pro splnění přijatých cílů ochrany vod jako složky životního prostředí (C.4.10)
- Opatření k aplikaci principu „znečišťovatel platí“ (C.4.12)
- Opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů (C.4.13)
- Opatření regulující znečištění z plošných zdrojů (C.4.14)
- Opatření uplatněná pro vody užívané pro odběr vody určené pro lidskou spotřebu (C.4.2)
- Opatření pro regulaci odběrů a vzdouvání vod (C.4.4)
- Opatření k zamezení přímému vypouštění do podzemních vod s uvedením případů povoleného vypouštění (C.4.5)
- Opatření k omezování vypouštění znečištění z bodových zdrojů (C.4.6)
- Opatření k omezování popřípadě zastavení vnosu zvláště nebezpečných látek do vod (C.4.7)
- Opatření k prevenci a snížení dopadů případů havarijního znečištění (C.4.8)
- Opatření k ochraně před povodněmi (D)

Pouze ve čtyřech případech bylo nutno přípravu pozastavit, především z důvodů majetkoprávních.

Opatření směřující k zajištění povodňové ochrany a vodního režimu krajiny (kapitola D) jsou zaváděna následovně:

- Preventivní opatření pro odčinění důlních škod – ve dvou případech ze tří jsou ve výstavbě, v jednom případě bylo z majetkoprávních důvodů pozastaveno,
- Odčinění důlních škod v rámci „revitalizace MS kraje“ – z šesti akcí je pět v přípravě, jedna v realizaci,
- Opatření na podporu bezpečnosti vodních děl – v jednom případě bylo již realizováno, dvě akce jsou v realizaci a dvě v přípravě,
- Z devíti plánovaných suchých nádrží – jakožto území určených k rozlivům povodní – je osm v projekční přípravě, jedna v realizaci,
- U opatření zaměřených na zkapacitnění koryt vodních toků je z celkového počtu 76 akcí více než polovina zhotovena nebo je ve výstavbě (46), 30 % akcí (23) se nachází v přípravě, nebylo zahájeno pouze 7 akcí, opět z důvodů majetkoprávních.

14.4.1.8.2 Stav realizace opatření

Kapitola POP	Opatření typu A						Opatření typu B	Opatření typu C
	Počet v POP	z toho realizováno	náklady (mil. Kč)	z toho probíhá	plánované náklady (mil. Kč)	z toho nerealizováno	počet v POP	počet v POP
C.4.10	0	0	0	0	0	0	0	5
C.4.12	0	0	0	0	0	0	0	1
C.4.13	29	2	10,3	27	494,7	0	0	0
C.4.14	0	0	0	0	0	0	7	0
C.4.2	0	0	0	0	0	0	1	0
C.4.4	0	0	0	0	0	0	2	0
C.4.5	0	0	0	0	0	0	0	1
C.4.6	119	55	6 800,9	61	9 187,8	3	2	1
C.4.7	32 ^{*)}	6	153,1	23	3 316,6	3	1	0
C.4.8	0	0	0	0	0	0	1	0
D	97	40	780,4	50	9 315,4	7	0	0
Celkem	277	103	7 614,7	161	22 444,5	13	14	8

Pramen: s. p. Povodí, MZe

Pozn.: *) Náklady na realizaci nebylo možno vyčíslit pro 13 opatření

14.4.2 Souhrn klíčových informací za celé území České republiky

Pro komplexní přehled o pokroku realizovaném při provádění programu opatření je níže zařazen celkový souhrn klíčových informací za celé území České republiky pro účely této zprávy, který je proveden formou syntézy informací vyplývajících z klíčových informací za jednotlivé POP, uvedených v předchozí kapitole.

V rámci celého území ČR byl největší počet opatření (845) navržen v kategorii C.4.6 – opatření k omezování vypouštění znečištění z bodových zdrojů. Tato opatření zahrnují především výstavbu, intenzifikaci nebo modernizaci čistíren odpadních vod a výstavbu či rekonstrukci kanalizací.

Druhým nejpočetnějším typem opatření byla opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek VÚ (C.4.13). Těchto opatření bylo navrženo celkem 636. Jde o opatření zaměřená na nápravu dopadů technických opatření provedených na vodních tocích. Nejčastějšími opatřeními v této kategorii jsou rybí přechody, odstranění zakrytí vodního toku, obnova přirozené členitosti vodního toku v rámci koryta, aktivace, obnova a zřízení postranních ramen, tůň a mokřadů.

Třetím nejčastějším typem navržených opatření byla opatření k ochraně před povodněmi a extrémními hydrologickými jevy (kapitola D POP). Tato opatření byla do POP zařazena nad rámec povinností vyplývajících z naplňování požadavků směrnice 2000/60/ES a zahrnují výstavbu suchých nádrží a poldrů, úpravu koryt, výstavbu protipovodňových hrází, zvyšování retence krajiny a další protipovodňová opatření.

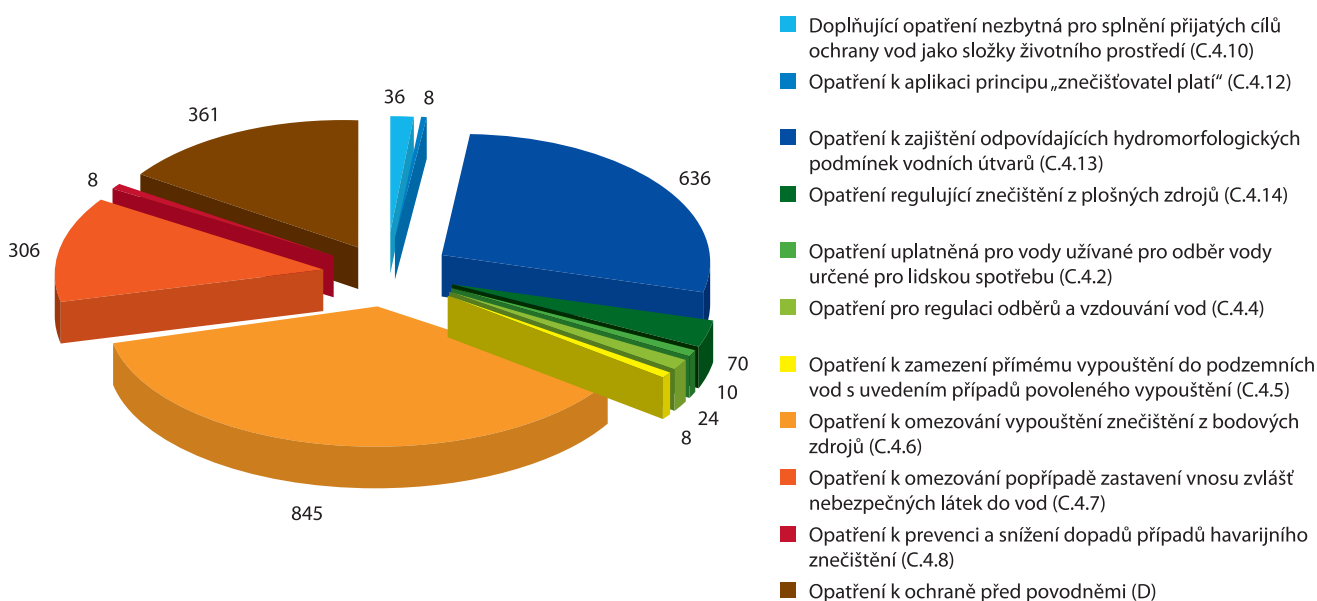
Velmi početnou skupinu představují rovněž opatření zaměřená na omezování, případně zastavení vnosu zvláště nebezpečných látek do vod (C.4.7), která jsou zaměřena jednak na eliminaci znečištění z průmyslových zdrojů ve vazbě na povrchové vody, ve vazbě na podzemní vody pak především na sanaci starých ekologických zátěží.

Krounka, Předhradí

Z hlediska stavu realizace opatření typu A k 31. 12. 2012 lze konstatovat, že 503 (tj. 24 % z celkového počtu) navržených opatření bylo realizováno s celkovými investičními náklady přesahujícími 23,2 mld. Kč. Dalších 788 (tj. 38 %) opatření bylo zahájeno a je v různé fázi realizace. Celkové plánované náklady na realizaci těchto opatření dosahují téměř 96 mld. Kč. K výše uvedenému termínu se nepodařilo zahájit 589 opatření, a to nejčastěji z důvodů komplikovaných majetkoprávních vztahů nebo nedostatečného finančního zajištění opatření. Dalším faktorem, který se výrazně promítl do bilance realizovaných opatření, byla skutečnost, že drobné vodní toky, (na kterých byla v této oblasti povodí převážná část opatření kategorie C. 4.13 – opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek) přešly z gesce zrušené Zemědělské vodohospodářské správy na státní podniky Povodí, které nemohly vzhledem k nízké rozpracovanosti a připravenosti jednotlivých akcí v takovémto rozsahu a termínu zajistit jejich realizaci. Opatření, která nebyla realizována, s výjimkou těch, která se ukázala jako neefektivní nebo nerealizovatelná z hlediska dostupnosti potřebných pozemků, budou znovu prověřena v rámci druhého plánovacího cyklu při zpracování plánů dílčích povodí a případně navržena k realizaci v letech 2015–2018.

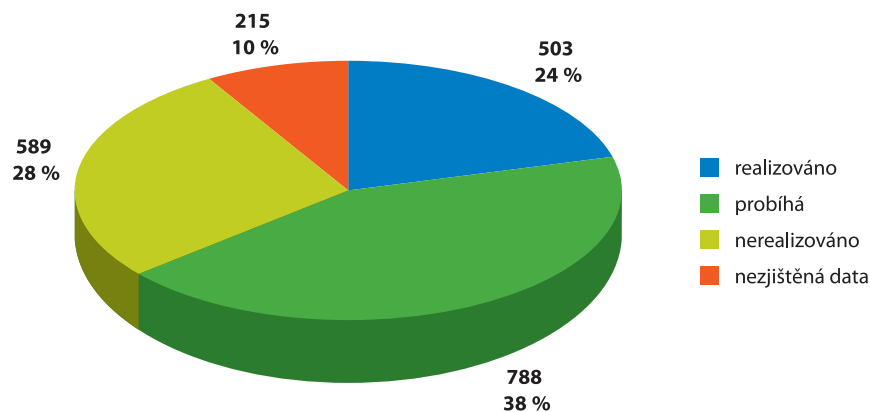
14.4.2.1 Souhrnné počty navržených opatření ve všech POP dle jejich typu

Pramen: s. p. Povodí, MZe

Pozn.: *) Počty opatření typu B a C jsou vyčísleny jako suma jedinečných ID opatření navržených v POP. Tato opatření, která jsou svým charakterem obecná, však mohou mít v jednotlivých POP stejné znění i věcnou náplň.

14.4.2.2 Celkový stav realizace opatření typu A (navrženo 2 071 opatření v osmi POP)

Pramen: s. p. Povodí, MZe

14.4.2.1 Celkový stav realizace opatření

Kapitola POP	Opatření typu A						Opatření typu B	Opatření typu C
	Počet v POP	z toho realizováno	náklady (mil. Kč)	z toho probíhá	plánované náklady (mil. Kč)	z toho nerealizováno	počet v POP	počet v POP
C.4.10	0	0	0	0	0	0	3	33
C.4.12	0	0	0	0	0	0	0	8
C.4.13	615	53	402,5	280	3 093,6	282	20	1
C.4.14	0	0	0	0	0	0	70	0
C.4.2	2	0	0	2	45,0	0	7	1
C.4.4	0	0	0	0	0	0	21	3
C.4.5	0	0	0	0	0	0	0	8
C.4.6	823	262	16 853,0	299	26 966,9	155	21	1
C.4.7	289	56	2 614,6	102	52 394,7	51	15	2
C.4.8	0	0	0	0	0	0	1	7
D	342	132	3 333,7	105	13 471,2	101	13	6
Celkem opatření	2 071	503	23 203,8	788	95 971,4	589	171	70

Pramen: s. p. Povodí, MZe

Pozn.: * Počty opatření typu B a C jsou vyčísleny jako suma jedinečných ID opatření navržených v POP.

VD Horní Dunajovice

Vysvětlivky zkratk v textu

AOPK ČR	Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
BSK ₅	pětidenní biochemická spotřeba kyslíku
CEB	Rozvojová banka Rady Evropy
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOV	čistírna odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
DDT	1,1,1-trichloro-2,2-bis(p-chlorophenyl) ethan
DMKP	dlouhodobá měsíční křivka překročení
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development (Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova)
EHK OSN	Evropská hospodářská komise Organizace spojených národů
EIB	Evropská investiční banka
EK	Evropská Komise
EO	ekvivalentní obyvatel
ERDF	European Regional Development Fund (Evropský fond pro regionální rozvoj)
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
FS	Fond soudržnosti
GAEC	Dobrá zemědělský a environmentální stav
HOZ	hlavní odvodňovací zařízení
CHKO	chráněná krajinná oblast
CHOPAV	Chráněné oblasti přirozené akumulace vod
CHSK _{cr}	chemická spotřeba kyslíku, oxidace dichromanem draselným
ISPA	Instrument for Structural Policies for Pre-Accession (Nástroj strukturálních politik v předvstupním období)
LČR	Lesy České republiky, s. p.
MKOD	Mezinárodní komise pro ochranu Dunaje
MKOL	Mezinárodní komise pro ochranu Labe
MKOOpZ	Mezinárodní komise pro ochranu Odry před znečištěním
MP	metodický pokyn
MVE	malá vodní elektrárna
MZd	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
N	srážkový normál N _{1961–90}
N _{anorg}	anorganický dusík
NEK	normy environmentální kvality

NL	nerozpuštěné látky
OPI	Operační program Infrastruktura
OPŠ	odstraňování povodňových škod
OPŽP	Operační program Životní prostředí
PAU	polyaromatické uhlovodíky
PPO	Podpora prevence před povodněmi II
PCB	polychlorované bifenyly
PF ČR	Pozemkový fond České republiky
POP	Plán oblasti povodí
PRV	Program rozvoje venkova
PRVKÚ ČR	Plány rozvoje vodovodů a kanalizací území České republiky
PRVKÚK	Plány rozvoje vodovodů a kanalizací krajů území České republiky
PŠ	povodňové škody
Q _a	dlouhodobý roční průměrný průtok
Q _m	dlouhodobý průměrný měsíční průtok
Q _N	N-leté průtoky
RAS	rozpuštěné anorganické soli
SFŽP ČR	Státní fond životního prostředí České republiky
s. p.	státní podnik
SPA	stupeň povodňové aktivity
VaV	výzkum a vývoj
VD	vodní dílo
VN	vodní nádrž
VÚ	vodní útvar
VÚV T.G.M., v.v.i.	Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, veřejná výzkumná instituce
ZVHS	Zemědělská vodohospodářská správa

Brumovka, Brumov-Bylnice

Důležité kontakty ve vodním hospodářství

Ministerstvo zemědělství

Těšnov 65/17, Praha 1, 117 05, www.eagri.cz

Ministerstvo životního prostředí

Vršovická 1442/65, Praha 10, 100 10, www.mzp.cz

Povodí Labe, státní podnik

Víta Nejedlého 951/8, Hradec Králové, 500 03, www.pla.cz

Povodí Vltavy, státní podnik

Holečkova 106/8, Praha 5, 150 24, www.pvl.cz

Povodí Ohře, státní podnik

Bezručova 4219, Chomutov, 430 03, www.poh.cz

Povodí Odry, státní podnik

Varenská 3101/49, Ostrava, 701 26, www.pod.cz

Povodí Moravy, s. p.

Dřevořská 932/11, Brno, 602 00, www.pmo.cz

Lesy České republiky, s. p.

Přemyslova 1106/19, Hradec Králové, 501 68, www.lesy.cz

Český hydrometeorologický ústav

Na Šabatce 2050/17, Praha 412 – Komořany, 143 06, www.chmi.cz

Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v.v.i.

Podbabská 2582/30, Praha 6, 160 00, www.vuv.cz

Ohře, Želina

Ohře, Doksany

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 17, 117 05 Praha 1
www.eagri.cz, info@mze.cz
+420 221 811 111

Praha 2013

ISBN 978-80-7434-052-9